

รายงานการวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์เชิงสัญลักษณ์เพื่อเป็นข้อเสนอแนะ

ในการคุ้มครองมรดกทางสถาปัตยกรรมไทยประเพณี
กรณีศึกษา รูปแบบสถาปัตยกรรม วัดไหล่หินหลวง จำลอง
โรงแรมแมนดารินโอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่

คณะผู้วิจัย

ดร. สันต์ สุวัจนราภินันท์

ชัยปฐมพร ธนพัฒน์ปวงวัน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การวิเคราะห์เชิงสัญลักษณ์เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการคุ้มครอง
มรดกทางสถาปัตยกรรมไทยประเพณี กรณีศึกษา
รูปแบบสถาปัตยกรรม วัดไหล่หินหลวง จำลอง
โรงแรมแมนดารินโอเรียนเต็ล ดาราเทวี
เชียงใหม่

**Semiotic Analysis for Conserving Thai Traditional Architecture:
A Case of Architectural Forms of Imitated Wat Laihin Luang,
Mandarin Oriental, Dhara Dhavi Hotel, Chiang Mai**

คณะผู้วิจัย
ดร. สันต์ สุวัจนราภินันท์
ชัยปฐมพร ธนพัฒน์ปวงวัน
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม
ประจำปีงบประมาณ 2550

ชื่อเรื่องวิจัย	การวิเคราะห์เชิงสัญวิทยาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการคุ้มครองมรดกทางสถาปัตยกรรมไทยประเพณี กรณีศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรม วัดไพล่หินหลวง จำลองโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่
คณะผู้วิจัย	ดร. สันต์ สุวัจนราภินันท์ ชัยปฐมพร ธนพัฒน์ปวงวัน
หน่วยงานที่สังกัด	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่ปรึกษาโครงการวิจัย	วิฒนะ วิฒนาพันธุ์

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการประยุกต์ กระบวนการตีความทางกายภาพ ที่ทำให้เกิดกระบวนการสื่อ และสร้างความหมาย และเพื่อวิเคราะห์วิธีการในการสื่อ และสร้างความหมายในแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นทางเลือกให้กับการประยุกต์งานออกแบบสถาปัตยกรรมไทยที่ไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายดั้งเดิมของงานสถาปัตยกรรมไทยประเพณี

สมมติฐานในงานวิจัยฉบับนี้ คือถ้าเราสามารถคลี่คลายกระบวนการประยุกต์ และกำหนดระยะห่างทางการเชื่อมโยงได้ เราก็สามารถตรวจสอบหา “ระยะห่างทางความคิด” ได้ ดังนั้นเราก็สามารถที่จะปรับเปลี่ยนหรือสร้างแรงจูงใจอื่นๆ เพื่อใช้เป็นทาง “เลือก” ต่อการออกแบบ การคลี่คลายกระบวนการประยุกต์นำมาซึ่งการเปิดทิศทางใหม่สำหรับการสร้างสรรค์งานออกแบบสถาปัตยกรรมไทยที่ปราศจากการครอบงำ อคติ และตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ การทบทวนกระบวนการสร้างความหมายสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบประยุกต์ทั้งเชิงรูปธรรมและเชิงนามธรรม ที่มากกว่าการใช้ภาพเหมือน โดยสรุปความต้องการของงานวิจัยฉบับนี้ คือการรื้อค้นกระบวนการสร้างของความหมายและการเชื่อมโยงของความหมายกลับไปสู่งานต้นแบบได้

กระบวนการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบ 2 ชุดหลัก ที่สร้างขึ้นมาจากกรอบคิดทางทฤษฎีสัญวิทยา ประกอบไปด้วย กรอบคิดของชาร์ลส์ แซนเดอร์ เพ็ร์ส เรื่อง “ระยะห่างทาง

ความคิดในการเชื่อมโยงทางความหมาย” และกรอบคิดของโรสโงด์ บาร์ตส์ และ อัมเบอร์โต้ เอ็คโค เรื่อง “การสื่อสารแบบความหมายตรงและการสื่อสารแบบความหมายแฝง” ในแบบทดสอบชุดแรกเน้นที่รูปภาพสองมิติ ในขณะที่แบบทดสอบชุดที่สองเน้นที่รูปทรงสามมิติทางสถาปัตยกรรม ผู้เข้าร่วม 50 คนทำแบบทดสอบเพื่อทำการค้นหาถึงกระบวนการในการแปลงรูปการตีความ และการเชื่อมโยงทางความหมาย โดยมีผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ถึงความแตกต่าง จุดมุ่งหมายของแบบทดสอบไม่เพียงแต่ต้องการจะค้นหากรอบของระยะห่างทางความคิดในการเชื่อมโยงระดับต่างๆ (ที่เรียกว่าในระดับ ภาพเหมือน ภาพคล้าย และภาพสัญลักษณ์) แต่ยังเป็นการค้นหาถึงความสามารถที่รูปสัญลักษณ์ต่างๆ ทำหน้าที่ในการสื่อออกมา (ที่เรียกว่าสื่อแบบความหมายตรงและสื่อแบบความหมายแฝง)

งานวิจัยฉบับนี้พบว่าผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นคนที่จบมาเกี่ยวกับศาสตร์ทางสถาปัตยกรรม มักจะเลือกวิธีการสื่อสารที่ง่ายและตรงไปตรงมาที่สุดในการเชื่อมโยงและสื่อความหมายนั่นคือใช้ลักษณะของภาพเหมือน แต่งานวิจัยฉบับนี้ก็พบอีกว่า ยังมีการเชื่อมโยงทางความหมายอีกหลายหลากที่สามารถทำหน้าที่ในการสื่อสารได้อย่างดีและอย่างเพียงพอต่อการตีความได้ถูกต้อง นั่นคือ ความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างความหมายสัญลักษณ์เดิมกับรูปสัญลักษณ์ใหม่ ระยะห่างทางความคิดในการเชื่อมโยงดังกล่าวสามารถพบได้ในตั้งแต่ระดับภาพเหมือน (เหมือนกับของภาพต้นแบบมากแทบจะไม่มีอะไรผิดเพี้ยน) ไปสู่ระดับภาพคล้าย (ยังคงมีลักษณะคล้ายกับภาพต้นแบบ) และไปสู่ระดับภาพสัญลักษณ์ (ไม่มีส่วนใดที่แสดงให้เห็นถึงภาพต้นแบบ) แต่พบว่าในภาพสัญลักษณ์หลายๆ ภาพผู้เข้าร่วมมีความสามารถที่จะเชื่อมโยงกลับไปสู่ภาพต้นแบบได้ขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ของแต่ละคน

Research Title	Semiotic Analysis for Conserving Thai Traditional Architecture: A Case of Architectural Forms of Imitated Wat Laihin Luang, Mandarin Oriental, Dhara Dhavi Hotel, Chiang Mai
Author	Dr. Sant Suwatcharapinun Chaipathomporn Thanaphatpuangwan
Office	Faculty of Architecture, Chiang Mai University
Advisor	Wattana Wattanapun

ABSTRACT

This research aims to explore the process of applying, interpreting, and constructing the meaning in architectural design. It also seeks various ways of communication, that is to say it focuses on the ways in which the data embedded in the form are able to transform and transmit to the viewers, audiences, and users. It is believed that there is a way within this process, which can help preventing the original meaning of Thai traditional architecture to be distorted and devalued.

The hypothesis is that if the different range of connection of the meaning can be defined, it can then be possible to identify the different ranges within the thinking process. This range offers new motivation for interpreting old meanings, while applying such meanings within a new form. This can be seen as the new approach in creating forms for applied Thai traditional architecture without a dominant style, bias or pre-justification. But it rather emerges from the way in which the applying, interpreting, and constructing the meaning in architectural design is reconsidered and unpacked. The result can be used as a guideline of the applying process of architectural form in both physical and abstract level; and not solely rely on the use of iconic form. In short, this research aims to explore the applying process backward to the origin or the prototype.

The methodology is comprised of two set of tests based on theoretical framework of different semiotic analysis, that is the different range of connection of the meaning coined by

Charles Sanders Peirce and the communication of the sign coined by Roland Barthes and Umberto Eco. The first set of test is based on two-dimension images, and the second set of test is based on three-dimension architectural images. 50 participants were asked to define their process of symbolization in the test, then the researcher was the one who characterized and categorized the difference. The aim is not only to identify the connection between signifier and signified derived by semiotic analysis (the so-called Icon, Index, Symbol), but also to explore the ability of sign communication (the so-called denotation and connotation).

The research found that most of the participants, who had been trained as architect, choose the easiest way to convey the meaning effectively by using iconic form. But the research also found that various alternatives can also be used rightly and sufficiently when they offer people the way of interpreting the meaning, that is to be able to make the connection between the old meaning (signified) and the new form (signifier). The different range can be identified from the way of using iconic form (totally the same with the original form), to indexical form (some similarity with the original form), and to symbolical form (totally appear in the new form). It is important to note that the new applied symbolical form can be related back to the original meaning in many cases, depending on an individual ability and experience.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาของปัญหาและความสำคัญของโครงการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	5
1.3 สมมติฐานของโครงการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย	5
1.5 วิธีดำเนินการของโครงการวิจัย	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการวิจัย	9
1.7 อภิธานคำศัพท์	9
บทที่ 2 ทฤษฎีและวรรณกรรมปริทัศน์	11
2.1 แนวคิดทางสัญวิทยา (Semiology)	11
2.1.1 สกอลโครงสร้างนิยม (Structuralist Approaches)	11
2.1.2 สกอลมนุษยนิยม (Hermeneutic Approaches)	18
2.1.3 ความแตกต่างระหว่างสกอลโครงสร้างนิยมกับสกอลมนุษยนิยม	20
2.2 งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีและแนวคิดทางสัญวิทยา	21
2.2.1 การศึกษาย่านศิลปวัฒนธรรมในเขตเมืองเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงศิลปวัฒนธรรม กรณีศึกษา ย่านตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดย จุติวัฒน์ นงนุช (2550)	21
2.2.2 การเปลี่ยนแปลงสัญณะและรหัสของสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมทางพุทธศาสนาในประเทศไทย โดย รังสรรค์ เจริญพันธ์วิสิณ (2543)	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.3 จากตัวหนังสือ รูปถ่ายสีสั้น กลยุทธ์ในการจูงใจ และความหมายแฝงของป้ายโฆษณาเลือกตั้ง โดย กนกพรรณ คำวงศ์ปิ่น (2543)	23
2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวกับอาคารกรณีศึกษา	24
2.3.1 ประวัติความเป็นมาอาคารกรณีศึกษา	24
2.3.2 แนวทางการออกแบบอาคารกรณีศึกษา	26
2.3.3 กรณีการวิภาควิจารณ์อาคารกรณีศึกษา	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	29
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารด้านต่างๆ	29
3.2 การทดสอบเครื่องมือโดยทำเป็น Pilot Study	29
3.3 การออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง	34
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบทดสอบ	37
3.5 การวิเคราะห์อาคารกรณีศึกษา	38
3.6 การสังเคราะห์ผลการศึกษา	39
บทที่ 4 ผลการทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูล	40
4.1 การทดสอบของแบบทดสอบที่ 1	40
4.1.1 ผลของแบบทดสอบที่ 1	40
4.1.2 อธิบายผลการทดสอบที่ 1	68
4.1.3 สรุปจากแบบทดสอบที่ 1	73
4.1.4 วิเคราะห์เนื้อหาจากผลการทดสอบที่ 1	76
4.2 การทดสอบของแบบทดสอบที่ 2	81
4.2.1 รายละเอียดงานสถาปัตยกรรมที่ใช้ในการทดสอบ	82
4.2.2 ผลของแบบทดสอบที่ 2	104
4.2.3 อธิบายผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ 2	109
4.2.4 วิเคราะห์เนื้อหาจากผลการทดสอบที่ 2	115

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	8
2.1	15
2.2	16
2.3	19
2.4	19
2.5	20
2.6	21
3.1	29
3.2	30
3.3	31
3.4	32
3.5	33
3.6	34
3.7	36
3.8	37
3.9	38
4.1	42
4.1.1	43
4.2	44
4.2.1	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.3 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 3 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	46
4.3.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 3 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	47
4.4 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 4 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	48
4.4.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 4 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	49
4.5 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 5 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	50
4.5.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 5 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	51
4.6 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 6 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	53
4.6.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 6 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	54
4.7 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 7 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	55
4.7.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 7 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	56
4.8 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 8 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	57
4.8.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 8 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	58
4.9 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 9 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	61
4.9.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 9 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	62
4.10 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 10 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	63
4.10.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 10 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	64
4.11 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 11 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	65
4.11.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 11 จากรูปทั้งหมด 90 รูป	66
4.12 แสดงตำแหน่งและการจัดกลุ่มของรูป 11 กลุ่ม 4 ช่วง 3 ระยะห่าง	75
4.13 ตัวอย่างรูปลักษณะที่ 1	76
4.14 ตัวอย่างรูปลักษณะที่ 2	77
4.15 ตัวอย่างรูปลักษณะที่ 3	78
4.16 ตัวอย่างรูปลักษณะที่ 4	79
4.17 สรุปรูปแนวคิด (ความหมายสัญลักษณ์) ต้นแบบของงานสถาปัตยกรรมที่คัดเลือก	102
4.18 เกณฑ์กำหนดปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	103
4.19 เกณฑ์กำหนดปริมาณความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถ เชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.20	105
4.21	107
4.22	108
4.23	109
4.24	111
4.25	113
4.26	115
4.27	116
4.28	117
4.29	119
5.1	120
5.2	121
5.3	122
5.4	123
5.5	124
5.6	125
5.7	126
5.8	127
5.9	128
5.10	130
5.11	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.12 แสดงลักษณะร่วมที่ 1 Iconical Image หรือ “เลียนแบบของเดิม”	134
5.13 การประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษาลักษณะ “เลียนแบบของเดิม”	135
5.14 แสดงลักษณะร่วมที่ 2 Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation หรือ “คล้ายของเดิม”	136
5.15 การประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษาลักษณะ “คล้ายของเดิม”	137
5.16 แสดงลักษณะร่วมที่ 3 Indexical Image และสื่อสารแบบ Connotation หรือ “บิดเบือนของเดิม”	138
5.17 การประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษาลักษณะ “บิดเบือนของเดิม”	139
5.18 แสดงลักษณะร่วมที่ 4 Symbolical Image และเรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม”	140
5.19 การประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษาลักษณะ “ต่างรูปเดิม”	141
5.20 แสดงรูปวัดไหล่หินหลวง จังหวัดลำปาง	145
5.21 แสดงรูปวัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรม แมนดารินฯ	146
5.22 แสดงรูปแบบวิธีการที่อาศัย “เลียนแบบของเดิม” ของวัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่	147
5.23 แสดงรูปแบบวิธีการที่อาศัย “คล้ายของเดิม” ของวัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรม แมนดา ริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่	148

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	ขบวนพ็อนเล็บ	1
1.2	งานแห่เทียนพรรษา	1
1.3	วัดไหล่หิน (ขวบน) และอาคารเลียนแบบ (ซ้ายบน)	2
1.4	บันไดวัดบวกรอกหลวง (ซ้ายล่าง) และอาคารเลียนแบบ (ขวาล่าง)	2
1.5	อาคารเลียนแบบวิหารวัดไหล่หินหลวง (สร้างในโรงแรม)	3
2.1	เฟอร์ดินันท์ เดอ โซซูร์ นักภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้างชาวสวิส	12
2.2	องค์ประกอบของสัญณะ	12
2.3	ความสัมพันธ์หน่วยย่อยภายใต้ระบบใหญ่ของภาษา	13
2.4	โรลิ่งด์ บาร์ตส์ นักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศส	13
2.5	อัมเบอร์โต เอ็คโค นักสัญวิทยาชาวอิตาเลียน	17
2.6	ชาร์ลส์ แซนเดอร์ เฟิร์ส นักปรัชญาสังคมชาวอเมริกัน	18
2.7	แผนที่ที่ตั้งโรงแรมคาราเทวีฯ	25
2.8	สภาพโดยรวมของโรงแรมคาราเทวีฯ	25
2.9	ผังบริเวณของโรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล คาราเทวี	25
2.10	ปูนปั้นเลียนแบบลายหมอปูรณฆณะ	27
2.11	ปูนปั้นเลียนแบบลายพญานาคเก้าตัว	27
2.12	เลียนแบบซุ้มโจงวัดพระธาตุลำปางหลวง	28
2.13	เลียนแบบวัดไหล่หินหลวง	28
4.1	วัดป่าสุนันทวนาราม กาญจนบุรี	82
4.2	โบสถ์วัดศาลาลอย นครราชสีมา	83
4.3	ศาลาราชการุณย์	84
4.4	หอศิลปวัฒนธรรม คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	85
4.5	บ้านริมใต้สายธาร	86
4.6	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบางปะอิน	87
4.7	ร้านขนมเปี๊ยะ ตั้ง แซ่ จั้ว ฉะเชิงเทรา	88
4.8	สำนักงานธนาคารเอเซีย	89
4.9	โครงการคุสิตรายาวดี	90

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า	
4.10	บ้านของบุญญวัฒน์ – รองศาสตราจารย์ศุภสดี ทิพทัส	91
4.11	สนามบินสุโขทัย	92
4.12	โครงการบ้านจ้างนัก เชียงใหม่	93
4.13	อาคารส่วนบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต	94
4.14	โครงการวิทยาลัยโยนก ลำปาง	95
4.15	บ้านสวนสงบ กรุงเทพฯ	96
4.16	โครงการบ้านริมบึง	97
4.17	โครงการ COSTA LANTA	98
4.18	โครงการ I FLY FACTORY	99
4.19	บ้านอิน-จัน	109
4.20	บ้านภูเขา	101

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาของปัญหาและความสำคัญของโครงการวิจัย

ในปัจจุบันคงปฏิเสธได้ยากถึงผลกระทบของการหลั่งไหลทางวัฒนธรรม การประยุกต์วัฒนธรรมเพื่อตอบสนองต่อกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง ของศิลปวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมและกระแสวัฒนธรรมใหม่จากสากลได้เข้ามามีบทบาทต่อท้องถิ่น ก่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทางด้านความคิดความเข้าใจที่มีต่อวัฒนธรรมดั้งเดิม ส่งผลให้เกิดการกำหนดและการครอบงำทางความหมายใหม่ มีผลทำให้วัฒนธรรมและประเพณีที่เคยมีอยู่ในจิตสำนึกของบุคคลหายไป ขาดความสุขุมมั่นคง ขาดความผูกพันกันในมิติต่างๆ เช่น คน เวลา สถานที่ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีคิด เปลี่ยนแปลงวิถีการมองความจริง เปลี่ยนแบบแผนการดำเนินชีวิต และเปลี่ยนแบบแผนประเพณีวัฒนธรรมที่เคยปฏิบัติมา¹ เกิดผลกระทบต่อทุกวงการซึ่งรวมถึงในวงการสถาปัตยกรรม เช่นการเลียนแบบสถาปัตยกรรมทางศาสนามาใช้ในกับอาคารปัจจุบัน หรือการหยิบยกเอาความเป็นพื้นถิ่นมาใช้กับวัฒนธรรมสากล จนทำให้เกิดความคุ้นชินและหลงเข้าใจผิดว่าวิธีการดังกล่าว แสดงถึงความทันสมัย และก้าวทันกระแสนิยมของสังคมปัจจุบัน เพราะถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็กลัวว่าเป็นการตกยุคหลงสมัย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการนำเอาเอกลักษณ์ของความแตกต่างออกมานำเสนอใหม่เป็นเสมือนสิ่งที่พึงปฏิบัติ โดยอาศัยการเลียนแบบวัฒนธรรมประเพณีในอดีตมาเป็นตัวก่อให้เกิดความแตกต่างดังกล่าว เช่นการนำประเพณีต่างๆ ออกมานำเสนอใหม่ในรูปของการแสดงให้นักท่องเที่ยวดู เป็นต้น (ดูรูปที่ 1.1–1.2)

รูปที่ 1.1 ขบวนฟ้อนเล็บ

รูปที่ 1.2 งานแห่เทียนพรรษา

¹ นิชฐา หุ่นเกษม. “กระบวนการการผลิตซ้ำ และสร้างใหม่ของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.midnightuniv.org> (20 สิงหาคม 2549)

จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวในด้านต่างๆ ด้านหนึ่งคือทำให้เกิดการฟื้นฟู เผยแพร่ และอนุรักษ์นิยม แต่ในด้านตรงข้ามกลับเกิดปัญหาซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการนำ “รูปแบบ” วัฒนธรรมดั้งเดิมมาใช้ แต่ปรับเปลี่ยน “ความหมาย” ให้อยู่ในที่ตั่งใหม่ หรือการนำเอา รูปแบบวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามาใช้เพื่อตอบสนองต่อความหมายดั้งเดิม จากทั้งสองประเด็นดังกล่าวนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในลักษณะที่ความหมายเดิมถูกผนวกไว้กับรูปแบบเดิมอย่างแน่นแฟ้นจนไม่สามารถแยกจากกันได้ หรือแยกออกจากกันยากมาก จนนำไปสู่ข้อวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องของ “การไม่เคารพ”² ต่อบริบททางศาสนา “การละเมิดฐานานุศักดิ์” ในงานสถาปัตยกรรมไทยประเพณี³ จนกลายเป็นแนวทางของการวิพากษ์วิจารณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า โดยตอกย้ำถึงความไม่เหมาะสมไม่ควรของรูปร่าง รูปทรงต่างๆ ของงานสถาปัตยกรรมลอกเลียนแบบอาคารทางศาสนา ที่ธุรกิจประเภทโรงแรม สปา และรีสอร์ทต่างๆ นำมาสื่อสาร (ดูรูปที่ 1.3–1.5) การกระทำดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงทางความหมายสัญลักษณ์ และเกิดการตีความใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม เมื่อรูปลักษณะ องค์ประกอบ และสัญลักษณ์เหล่านั้นถูกนำมาใช้อย่างผิดที่ผิดทางหรือผิดกาลเทศะ โดยขาดความรู้และความเข้าใจที่ถ่องแท้ทั้งในแง่ของสถาปัตยกรรมไทยประเพณี และองค์ความรู้ท้องถิ่นของแต่ละวัฒนธรรม⁴ จนทำให้เกิดการสั่นคลอนทางด้านความหมายและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมดั้งเดิม

รูปที่ 1.3
วัดไหล่หิน (ขวามือ)
อาคารเลียนแบบ (ซ้ายมือ)

รูปที่ 1.4
บันไดวัดบวกรกรหลวง (ซ้ายล่าง)
อาคารเลียนแบบ (ขวาล่าง)

² ชาตรี ประภคินนทการ, “ฐานานุศักดิ์สถาปัตยกรรมกับความเป็นไทยร่วมสมัย”, *อาษา* 06-07 (2548), หน้า 115

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 115

⁴ ดวงจันทร์ อภาวิชรุณ, “โรงแรมเหมือนวัด”, *เชิงใหม่ปริทัศน์* 57 (2547), หน้า 7

หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาสถาปนิก พยายามออกมาหาข้อยุติ โดยการออกมาตรการกำหนด กรอบ แนวทาง ร่างกฎหมาย กฎเกณฑ์ กฎระเบียบ และข้อห้ามต่างๆ ในมุมหนึ่ง ถือได้ว่าเป็นการ “ป้องกัน” มิให้ความหมายและคุณค่าของสถาปัตยกรรมไทยประเพณีถูกทำลาย แต่ในอีกมุมหนึ่ง “อาจจะก่อให้เกิดสภาวะ ‘หยุดนิ่ง’ ของความคิดสร้างสรรค์ และไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ของสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ได้”⁶ ดังเช่นที่ ชาตรี ประภิตนันทการ ได้กล่าวไว้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการวิพากษ์วิจารณ์จากองค์กรต่างๆ จึงยังไม่สามารถใช้เป็นข้อสรุปใดๆ ที่สามารถใช้เป็นทางเลือกที่เหมาะสมและเอื้อให้เกิดการทำงานในลักษณะการปฏิบัติการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์โดยเป็นทั้งแนวทางที่ไม่ส่งผลต่อความหมายและคุณค่าของสถาปัตยกรรมต้นแบบได้ เหตุของการที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้อาจมีสาเหตุได้สามประการ *ประการแรก* เป็นเพราะยังมีความขัดแย้งกันของแนวความคิดในกลุ่มต่างๆ ที่เห็นไม่ตรงกัน *ประการที่สอง* อาจเป็นเพราะสังคมไทยเองยังขาด “จิตสาธารณะ” มักมองสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวว่า “ธุระไม่ใช่” *นึ่งเฉยไม่ใส่ใจ*⁷ และ *ประการที่สาม* เป็นประการสำคัญสำหรับผู้วิจัย ก็บ่งชี้ว่าเป็นเพราะกฎเกณฑ์ หรือข้อกำหนดต่างๆ นั้น สร้างได้ยากลำบากมาก จนถึงขั้นที่ว่าอาจจะไม่สามารถสร้างได้ หรืออาจสร้างได้แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเท่าเทียมกัน เนื่องจากการตีความของปัจเจกบุคคล รวมถึงความสามารถในการออกแบบของผู้ออกแบบเอง ที่ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เช่น ประสบการณ์ การศึกษา จินตนาการ การประยุกต์ การตีความของแต่ละบุคคล ซึ่งยากที่จะให้เห็นประสานสอดคล้องกันหมด

รูปที่ 1.5
อาคารเลียนแบบ
วิหารวัดไหล่หินหลวง
(สร้างในโรงแรม)

⁵ รัตน์ แสงส่องหล้า, “ฐานานุสัทธิ์ในสถาปัตยกรรมไทย อะไรควร อะไรไม่ควร”, เชียงใหม่ปริทัศน์ 57 (2547), หน้า 12

⁶ ชาตรี ประภิตนันทการ, “ฐานานุสัทธิ์สถาปัตยกรรมกับความเป็นไทยร่วมสมัย”, หน้า 115

⁷ ดวงจันทร์ อากาศวิรุฒม์, “โรงแรมเหมือนวัด”, หน้า 7

งานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้มีความมุ่งหมายที่จะเข้าไปตัดสินการวิพากษ์วิจารณ์ขององค์กรต่างๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร หรือพยายามที่สร้างข้อกำหนด กฎเกณฑ์ หรือแม้แต่สร้างเป็นระเบียบแบบแผน โดยไม่พิจารณาถึง “ความสำคัญ” ต่อหลักของการประยุกต์ให้ต้องมาก่อน ที่จำเป็นต้องปฏิบัติต่อการออกแบบในลักษณะ “สถาปัตยกรรมไทยประยุกต์” แต่มีความมุ่งหมายที่จะทำการคลี่คลายตรวจสอบว่า กระบวนการเกิดการประยุกต์เป็นอย่างไร ส่งผลต่อสิ่งใด สอดคล้องกับทฤษฎีใด และสามารถนำไปสู่ข้อเสนอของทางเลือกใหม่ เปิดมุมมองใหม่ ของแนวทางการออกแบบ และแนวทางการประยุกต์ได้อย่างไร โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการเกิดขึ้นของความหมายและคุณค่า แต่เนื่องด้วยเงื่อนไขทางด้านเวลา ตลอดจนรูปแบบของการทำงานวิจัยในเชิงลึก จึงทำให้การค้นหาคำความหมายทางด้านคุณค่าจึงถูกนำมาพิจารณาในบางส่วน โดยที่งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาถึงกระบวนการ การให้ความหมายเพียงด้านเดียวก่อน ในส่วนคำอธิบายด้านคุณค่าคำอธิบายดังกล่าวได้ผนวกรวมไว้กับการศึกษาการตีความซึ่งเป็นอีกมุมหนึ่งของการนำไปสู่กระบวนการให้คุณค่าเช่นกัน

ในการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการในการเกิดขึ้นของความหมายโดยรื้อค้นผ่านกรอบทฤษฎีทาง สัญวิทยา ซึ่งเป็นศาสตร์ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการคลี่คลายและทำความเข้าใจ กระบวนการสร้างความหมายที่เกิดขึ้นต่อแนวทางการประยุกต์ และผลผลิตของการประยุกต์ นั่นคือรูปแบบขององค์ประกอบและสัญลักษณ์ต่างๆ ในงานสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ ในเบื้องต้น จึงกล่าวได้ว่าสัญวิทยา เป็นศาสตร์ที่ช่วยทำให้เข้าใจและเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาปัตยกรรมและคน (ตัวอาคารและผู้ใช้อาคาร) ผู้ออกแบบและผู้ใช้งาน (ผู้ส่งสารและผู้รับสาร) มิติทางกายภาพและมิติทางนามธรรม (รูปร่างและความหมาย) นั่นคือสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่า ถ้าความหมาย (ของรูปร่างรูปร่าง) กลายเป็นต้นเหตุของประเด็นถกเถียง ดังนั้นสิ่งที่จำเป็นไม่ใช่เพียงแค่ว่าวิพากษ์วิจารณ์กันบนเรื่องราวของ รูปร่างและรูปร่างของอาคารเท่านั้น แต่จำเป็นที่จะต้องนำเอากระบวนการสร้าง การสื่อ การตีความ รูปร่างรูปร่างเหล่านั้น มาศึกษา ทบทวนและวิเคราะห์ให้เห็นและเข้าใจถึงกระบวนการที่เกิดขึ้นของความหมายซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าการยอมรับเอาวิธีการประยุกต์ และเชื่อว่าเข้าใจไปแล้วตั้งแต่ต้น อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ต้องแท้ และในการวิเคราะห์กระบวนการประยุกต์นี้เองจะทำให้มองเห็นทางเลือกใหม่ๆ ต่อการสร้างสื่อ และตีความ งานออกแบบรูปร่างรูปร่างตามศาสตร์ของการประยุกต์

ดังนั้น การนำเอากรอบทฤษฎีทาง สัญวิทยา มาใช้ถือได้ว่าเป็นความพยายามที่ศึกษาเข้าใจ วิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างความหมาย ซึ่งถูกใช้เป็นรากฐานของบทวิพากษ์วิจารณ์ของงานสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบทบาทและหน้าที่ ของการวิพากษ์

วิจารณ์เหล่านั้น ยังเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะปกป้อง คุ่มครอง สถาปัตยกรรมในฐานะมรดกของ วัฒนธรรมในชุมชน การวิพากษ์วิจารณ์นั้นจำเป็นต้องเป็นไปอย่างมีสติ สร้างสรรค์และไม่ ครอบงำ หรือพยายามตีกรอบให้การพัฒนาความรู้ทางสถาปัตยกรรมอยู่หนึ่งกับที่ และต้องเกิดขึ้น อย่างมีตรรกะ มีหลักการที่อ้างอิงได้ มีเหตุผล และที่สำคัญควรจะนำไปสู่แนวทางที่สามารถจะ เป็นทางออกให้กับปัญหาของการออกแบบในลักษณะไทยประยุกต์ ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางหนึ่ง ของวิธีแก้ไขหรือจะปรับใช้ระหว่างของเดิมหรือต้นแบบกับเสมือนต้นแบบอย่างมีสติ มี วิจารณ์ญาณและมีความรับผิดชอบ จึงนับได้ว่าการรื้อค้นกระบวนการสร้างความหมายและคุณค่า เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบประยุกต์ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการ ทำการศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง และ ยังไม่มีงานวิจัยทางสถาปัตยกรรมชิ้นใดที่น่าเสนอ ประเด็นของ การรื้อค้นกระบวนการสร้างความหมายที่จะกลายเป็นประโยชน์และเป็นโอกาสในการนำเสนอ การออกแบบไทยประยุกต์ เพื่อต่อยอดทางความรู้ทางสายสถาปัตยกรรม ในกรณีศึกษาอื่นๆต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษากระบวนการออกแบบประยุกต์ทางกายภาพที่เกิดการสื่อความหมาย
- 1.2.2 เพื่อศึกษากระบวนการตีความรูปทรงทางกายภาพที่ทำให้เกิดกระบวนการสร้าง ความหมาย
- 1.2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ค้นหาวิธีการในการสื่อและสร้างความหมายในแบบอื่นๆ เพื่อใช้ในการ ประยุกต์งานออกแบบสถาปัตยกรรมที่ไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย ดั้งเดิมของงานสถาปัตยกรรมไทยประเพณี

1.3 สมมติฐานของโครงการวิจัย

ปัจจุบันงานสถาปัตยกรรมไทยประเพณีกำลังถูกกระบวนการปรับเปลี่ยนให้กลายเป็น สินค้าทางวัฒนธรรมโดยการใช้วิธีการจำลองภาพเหมือน ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประยุกต์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายดั้งเดิมของงานสถาปัตยกรรมไทย ประเพณี ดังนั้น ถ้าเราสามารถคลี่คลายกระบวนการประยุกต์ได้ เราก็สามารถสร้างให้เกิดความ หลากหลายในการประยุกต์โดยที่ไม่ทำให้เกิดการสูญเสียทางการเชื่อมโยงระหว่างรูปและ ความหมายได้ และสามารถที่จะปรับเปลี่ยนหรือสร้างแรงจูงใจอื่นๆ สำหรับเป็นทาง “เลือก” หนทางใหม่ๆในการประยุกต์ ผลของการคลี่คลายกระบวนการดังกล่าวนี้ นับเป็นการเปิดมุมมอง ใหม่ในการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ที่ปราศจากการครอบงำหรือการสร้าง กฎเกณฑ์ แต่เป็นการทบทวนกระบวนการสร้างความหมาย เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการ

ออกแบบประยุกต์ ที่ไม่ส่งผลกระทบ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายดั้งเดิมของงานสถาปัตยกรรมไทยประเพณี

1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงทางรูปร่าง รูปทรง และความหมายที่เกิดขึ้นในงานออกแบบสถาปัตยกรรมระหว่าง “ต้นแบบ” (มีอยู่เดิม) และ “จำลองแบบ” (ทำขึ้นใหม่) ดังนั้นขอบเขตของการวิจัยจะศึกษาโดยอาศัยกรอบทฤษฎีทางสัตวศาสตร์มาใช้วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบกับความหมายทางสถาปัตยกรรมของ โรงแรม แมนดาริน โอเรียนเต็ลดาราเทวี เชียงใหม่ ในภาพรวมและมีได้มีความมุ่งหมายที่จะสร้างข้อกำหนดใดๆ หรือตัดสินใจว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร แต่มีความมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์และนำเสนอมุมมองที่ต่างออกไปสำหรับเป็นพื้นฐานความรู้ในการพัฒนา การออกแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ การวิเคราะห์ถึงกระบวนการของการประยุกต์

ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้ ถือได้ว่าเป็นความพยายามที่ศึกษา เข้าใจ วิเคราะห์ถึงกระบวนการออกแบบประยุกต์ซึ่งอาศัยรูปและความหมายโดยใช้หลักทางสัตวศาสตร์ว่ามีหลักการ และมีความหลากหลายอย่างไร โดยเน้นใน 2 ประเด็นหลักคือ ตรวจสอบระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิดและการสื่อความหมายแบบตรงหรือแบบมีนัยยะแฝง ซึ่งถูกใช้เป็นที่รากฐานของการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ และการวิพากษ์วิจารณ์สถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบทบาทและหน้าที่ ของการวิพากษ์วิจารณ์เหล่านั้น ยังเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะปกป้อง คุ้มครอง สถาปัตยกรรมในฐานะมรดกของวัฒนธรรมในชุมชน การวิพากษ์วิจารณ์นั้นจำเป็นต้องเป็นไปอย่างมีสติ สร้างสรรค์และไม่ครอบงำ หรือพยายามตีกรอบให้การพัฒนาความรู้ทางสถาปัตยกรรมอยู่นิ่งกับที่ และต้องเกิดขึ้นอย่างมีสติ มีหลักการที่อ้างอิงได้ มีเหตุผล และที่สำคัญควรจะนำไปสู่แนวทางที่สามารถจะเป็นทางออกให้กับปัญหาของการออกแบบไทยประยุกต์ เป็นแนวทางหนึ่งของวิธีแก้ไขหรือจะปรับใช้ระหว่างของเดิมกับต้นแบบกับเสมือนต้นแบบ อย่างมีสติ มีวิจารณ์ญาณและมีความรับผิดชอบ

1.5 วิธีดำเนินการของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เน้นศึกษาความสัมพันธ์เชื่อมโยงทางรูปร่าง รูปทรง และความหมายที่เกิดขึ้นในงานออกแบบสถาปัตยกรรมระหว่าง “ต้นแบบ” (มีอยู่เดิม) และ “จำลองแบบ” (ทำขึ้นใหม่) และมีความมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์เพื่อนำเสนอแนะมุมมองที่ต่างออกไปสำหรับเป็นพื้นฐานความรู้ในการพัฒนาการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ โดยการวิเคราะห์ถึงกระบวนการของการประยุกต์ ทั้งในแง่การให้ความหมายและการตีความ ดังนั้น ส่วนประกอบ

หลักของเครื่องมือที่ใช้ในวิธีวิจัยนี้ คือ ตัวสาร และความหมายของสาร โดยใช้แนวทางการวิจัยสองวิธี คือ วิธีที่หนึ่งศึกษาถึงกระบวนการออกแบบ (ในฐานะของตัวสาร) เพื่อใช้ในการสื่อทั้งแบบ 2 มิติ และ 3 มิติดังในแบบทดสอบที่ 1 และ 2 ตามลำดับ วิธีที่สองศึกษาถึงกระบวนการสื่อความหมาย (ในฐานะสารที่สื่อออกมา) เพื่อให้ได้ความหมาย การตีความ การรับรู้ ถูก ผิด การเชื่อมโยง ทั้งแบบ 2 มิติ และ 3 มิติดังในแบบทดสอบที่ 1 และ 2 เช่นกัน ดังนั้น จึงทำการแบ่งระเบียบวิธีวิจัยได้เป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ๆ ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดอีกครั้งในบทที่ 3

ขั้นตอนที่ 1 : ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร

เพื่อจะได้มาซึ่งทฤษฎี และเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบสร้างเครื่องมือในการวิจัยเก็บข้อมูล อันจะนำไปสู่ความสามารถในการประเมินถึงระดับของการเชื่อมโยงระหว่างรูปสัญลักษณ์ และความหมายสัญลักษณ์ ว่าอยู่ในระยะห่างระดับใดตามหลักการทางสัตวศาสตร์ และเพื่อจะได้สำรวจถึงปัจจัยแวดล้อมในการสร้างระดับความเชื่อมโยงดังกล่าว

ขั้นตอนที่ 2 : เป็นขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

เริ่มจากการออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลของงานวิจัย ในขั้นตอนนี้ จะเป็นการศึกษานำร่อง (Pilot Study) เพื่อหาวิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมายจากภาพต้นแบบไปสู่ภาพสัญลักษณ์ ในขั้นนี้จะได้ผลเป็นภาพสัญลักษณ์ที่แปลงจากต้นแบบแล้วจำนวน 90 ภาพ จากนั้นจะเป็นการวัดหาวิธีการในการเชื่อมโยงความหมายระหว่าง รูปสัญลักษณ์ กับความหมายสัญลักษณ์ โดยแบ่งวิธีการเป็น 2 วิธี ในวิธีแรกจะเป็นแนวทฤษฎี ใช้ผลจากการศึกษานำร่องที่เป็นภาพสัญลักษณ์ที่แปลงจากต้นแบบแล้วเหล่านั้น มาเป็นโจทย์ในการทดสอบหากระบวนการออกแบบในการสื่อความหมายในแบบ 2 มิติ ส่วนวิธีที่สอง เป็นแนวปฏิบัติกับงานสถาปัตยกรรม โดยคัดเลือกจากงานสถาปัตยกรรมจริงที่ได้รางวัล จากสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์มาเป็นโจทย์ในการทดสอบหากระบวนการออกแบบในการสื่อความหมายในแบบ 3 มิติ ดังหลักเกณฑ์และแนวทางในตารางต่อไปนี้

	จุดประสงค์	รูปต้นแบบ	กลุ่มประชากร ตัวอย่าง	สิ่งที่ต้องการ
ขั้นนำร่อง	ออกแบบสร้างเครื่องมือ	รูปภาพต้นแบบขึ้นมา 3 รูปคือ <ol style="list-style-type: none"> 	สถาปนิก 30 คน	<ol style="list-style-type: none"> วิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย จากภาพต้นแบบไปสู่สัญลักษณ์ 30 ลักษณะ ภาพสัญลักษณ์ที่แปลงจากต้นแบบแล้ว 90 ภาพ
แบบทดสอบที่ 1	จัดกลุ่มวิธีการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย จากภาพต้นแบบไปสู่ภาพสัญลักษณ์	ภาพสัญลักษณ์ที่แปลงจากต้นแบบแล้ว 90 ภาพ (จากขั้นนำร่อง)	ประชาชนทั่วไป 50 คน	หาสถิติ หรืออัตราส่วนร้อยละ ของวิธีการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย ถูกหรือผิด จากภาพต้นแบบไปสู่ภาพสัญลักษณ์
แบบทดสอบที่ 2	หาวิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย จากภาพต้นแบบที่กำหนดไว้ในแนวทางการออกแบบ (Concept Design) ไปสู่สัญลักษณ์ที่เป็นผลลัพธ์ของการออกแบบสถาปัตยกรรม	คัดเลือกสถาปัตยกรรมต้นแบบขึ้นมา โดยมีเกณฑ์คือต้องเป็นสถาปัตยกรรมดีเด่นที่ได้รับการตัดสินจากสมาคมสถาปนิกฯ	ประชาชนทั่วไป 50 คน	หาสถิติ หรืออัตราส่วนร้อยละ ของวิธีการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย ถูกหรือผิด จากภาพต้นแบบ (Concept Design) ไปสู่ภาพสัญลักษณ์

ตารางที่ 1.1 สรุปวิธีการขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 : การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบทดสอบ

เพื่อหากระบวนการสร้างและสื่อความหมาย โดยการเชื่อมโยงความหมายของทั้งสองกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 : การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อให้ได้ข้อมูลหลายๆ ด้านจึงมีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประยุกต์งานสถาปัตยกรรมในลักษณะเลียนแบบของเก่าจำนวน 3 ท่าน (คูตัวอย่างบทสัมภาษณ์ได้ในภาคผนวก ง)

ขั้นตอนที่ 5 : การสรุปผลการศึกษา

เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการสร้างและสื่อความหมายว่ามีลักษณะและวิธีการอย่างไรบ้าง และควรนำกระบวนการดังกล่าวเหล่านั้นมาประยุกต์ทั้งเชิงรูปธรรม (รูปแบบใหม่ของรูปร่างรูปทรงอาคาร) และเชิงนามธรรม (ความหมายที่ไม่ยึดกับรูปร่างรูปทรงของอาคารพุทธศาสนา) ให้กับสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการวิจัย

- 1.6.1 สามารถอธิบายกระบวนการสร้างสรรค์ของงานสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ได้อย่างมีเหตุผลและมีตรรกะรองรับมากขึ้น
- 1.6.2 สามารถเข้าใจถึงกระบวนการสร้างและสื่อความหมาย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงความหมาย ในงานสถาปัตยกรรมประยุกต์
- 1.6.3 สามารถนำเสนอแนวทางในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ที่ไม่ใช่การจำลองภาพเหมือนและสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันในอนาคตโดยที่ไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายดั้งเดิมของงานสถาปัตยกรรมไทยประเพณี ซึ่งเป็นแนวทางที่ปกป้องคุ้มครอง และให้ความสำคัญต่อองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

1.7 อภิธานคำศัพท์

สัญลักษณ์ (Sign)	หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมายแทนของจริง
สัญลักษณ์วิทยา (Semiology)	หมายถึง ศาสตร์ที่ศึกษาวิถีชีวิตของสัญลักษณ์ในสังคมที่สัญลักษณ์นั้นเกิดขึ้นมา ตลอดจนค้นหากฎเกณฑ์ที่ควบคุมอยู่เบื้องหลัง ซึ่งสามารถใช้ร่วมกับคำว่า “สัญศาสตร์” (Semiotics)
อำนาจการตีความ	หมายถึง ความคิดที่จะสามารถกำหนดความหมายเองได้ โดยพิจารณาจาก ตำแหน่งของปัจเจกที่มีความเป็นอัตวิสัย (Subjective)

- ลดบทบาทการตีความ** หมายถึง ความคิดที่จะสามารถกำหนดความหมายเองได้นั้นถูกจำกัด ถูกควบคุมหรือทำให้ลดลงจนหมดไป โดยพิจารณาจาก ตำแหน่งของปัจเจกที่ถูกกระทำให้เป็นวัตถุวิสัย (Objectified Subject)
- ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด** หมายถึง ช่วงของความคิดระบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในลักษณะนามธรรมเพื่ออธิบายระดับขั้นของความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงระหว่างรูปสัญลักษณ์ และความหมายสัญลักษณ์
- การสื่อความหมายแบบตรง (Denotation)** หมายถึง การสื่อสารแบบง่ายๆ และตรงไปตรงมาด้วยภาพที่เห็นเป็นรูปธรรมปกติ
- การสื่อความหมายแบบแฝง (Connotation)** หมายถึง การสื่อสารแบบใช้ความหมายมีนัยยะแฝงมีความซับซ้อนจำเป็นต้องอาศัยการตีความ
- ภาพต้นแบบ** หมายถึง รูปสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นต้นฉบับก่อนที่จะมีการนำมาใช้งาน
- ภาพเลียนแบบ** หมายถึง การสร้างรูปสัญลักษณ์ที่เหมือนสัญลักษณ์ต้นแบบทุกประการ
- ภาพเหมือน (Icon)** หมายถึง การสร้างรูปสัญลักษณ์ที่เหมือนสัญลักษณ์ต้นแบบแต่อาจจะสร้างต่างวิธีกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า ภาพเหมือนคือส่วนหนึ่งของภาพเลียนแบบ
- ดัชนี (Index)** หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ที่เป็นลักษณะเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน เช่น มีควันก็ต้องมีไฟ
- ภาพคล้าย** หมายถึง รูปสัญลักษณ์ที่มีความคล้ายสัญลักษณ์ต้นแบบ โดยที่อาจเกิดจากการลดทอนความเหมือน หรือการเลือกเลียนแบบความเหมือนในบางจุด
- สัญลักษณ์ (Symbol)** หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ที่เป็นลักษณะตัวแทนและเป็นที่ยอมรับ รู้จักเข้าใจตรงกันในสังคม
- ภาพต่างรูปเดิม** หมายถึง รูปสัญลักษณ์ที่มีความแตกต่างไปจากสัญลักษณ์ต้นแบบแต่ยังสามารถเชื่อมโยงทางความหมายอยู่
- รูปแบบอาคารทางวัฒนธรรม (Culture Form)** หมายถึง ลักษณะของรูปทรงอาคารที่อาศัยความเข้าใจโดยส่วนรวมของคนในชุมชน และวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความทรงจำ หรือที่เกี่ยวกับประเพณีนิยม รูปทรงของอาคารไทยประเพณี เช่น รูปแบบวัด เป็นต้น
- รูปแบบอาคารทางสากลทั่วไป (Universal Form)** หมายถึง ลักษณะของรูปทรงอาคารที่อาศัยความเข้าใจโดยส่วนรวมของคนในระดับสากล ไม่อิงอยู่กับวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม มีแนวคิดที่เกี่ยวกับความเป็นสากลและสมัยใหม่ เช่น รูปทรงสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ภูเขา แม่น้ำ หุ่นยนต์ เป็นต้น

บทที่ 2

ทฤษฎีและวรรณกรรมปริทัศน์

2.1 ทฤษฎีและแนวคิดทางสัญวิทยา (Semiology)

งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เชิงสัญวิทยาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการคุ้มครองมรดกทางสถาปัตยกรรมไทยประเพณี กรณีศึกษา รูปแบบสถาปัตยกรรม วัดไหล่หินหลวง จำลองโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่” เกิดจากปัญหาข้อถกเถียง วิพากษ์วิจารณ์อย่างมากมาย ทั้งในแง่คุณค่า และความหมายตลอดจนความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้สถาปัตยกรรมในปัจจุบันที่ดำเนินไปอย่างขาดการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบจนกลายเป็นเรื่องของความเคยชินที่ใช้แบบปราศจากคำถามใดๆ จึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการศึกษาเพื่อการรื้อค้นถึงกระบวนการสร้างคุณค่าและความหมายของรูปแบบสถาปัตยกรรมใน โรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่ ว่าเป็นไปในลักษณะใด และค้นหาว่ายังมีกระบวนการสร้างความหมายแบบใดอีกบ้างที่จะเป็นการเปิดมุมมองใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดความหลากหลายในแนวทางการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ได้ ที่สำคัญเป็นการเปิดโอกาสให้พัฒนาความรู้ทางสถาปัตยกรรมไทยไม่ให้ถูก “แช่แข็งหรือหยุดยั้งอยู่กับที่”¹ ผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางสัญวิทยา (Semiology) มาเป็นเครื่องมือในการรื้อค้นกระบวนการสร้างคุณค่าและความหมาย ซึ่งในภาพรวมแล้ววิชาสัญวิทยานั้นสามารถศึกษาได้ 2 แนวทางใหญ่คือ *แนวทางแรก* เป็นการศึกษาโดยการเน้นกระบวนการสร้างคุณค่าและความหมายผ่านตัว “โครงสร้าง” (Structuralist Approaches)² ตามคำนิยามของนักคิดสกุล โครงสร้างนิยม และ *แนวทางที่สอง* เป็นการศึกษาโดยการเน้นกระบวนการสร้างคุณค่าและความหมายผ่าน “อำนาจการตีความของคนเป็นหลัก” (Hermeneutic Approaches)³ ตามคำนิยามของนักคิดสกุลมนุษยนิยม โดยจะกล่าวถึงนักทฤษฎีในแต่ละแนวดังต่อไปนี้คือ

2.1.1 สกุลโครงสร้างนิยม เป็นการศึกษากระบวนการสร้างคุณค่าและความหมายผ่านตัว “โครงสร้าง” นักทฤษฎีที่ศึกษาแนวทางนี้ได้แก่

– **เฟอร์ดินันท์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure)** นักภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้างชาวสวิส (1859–1913) (ดูรูปที่ 2.1) ได้ปฏิวัติวิธีการศึกษาวิชาภาษาศาสตร์จากเดิมเป็นแบบศึกษาเชิงเนื้อหาสาระของสิ่งที่ศึกษา เน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง “คำ” กับ “ความหมาย” ของคำๆ นั้น เปลี่ยนมาเป็นศึกษาแบบวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง โดยเป็นแนวที่ศึกษาเชิงความสัมพันธ์ระหว่าง

¹ ชาตรี ประดิคนนทการ, “ฐานานุสัทธิสถาปัตยกรรมกับความเป็นไทยร่วมสมัย”, หน้า 115–117

² ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร, *สัญวิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์*, กรุงเทพฯ : วิชาษา, 2545, หน้า 3–36

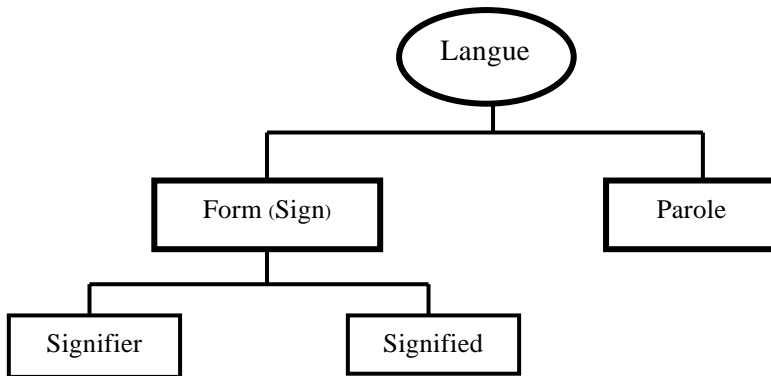
³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 39–57

สัญญะ (Sign) ย่อยๆ ที่เข้ามารวมกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ โชซูร์เรียกวิชานี้ว่า “สัญญวิทยา” ซึ่งถือได้ว่าเป็นนักทฤษฎีผู้บุกเบิกวางรากฐานของทฤษฎีสัญญวิทยา⁴

รูปที่ 2.1
เฟอร์ดินันท์ เดอ โชซูร์
นักภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้างชาวสวิส

โชซูร์กล่าวว่าโครงสร้างภาษาสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ตัวภาษา (Langue) หมายถึงระบบรวมที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีกฎเกณฑ์ในการจัดแบ่งประเภทแยกแยะแบบต่างๆ เป็นรูปแบบ (Form) องค์กรรวมใหญ่ อีกส่วนก็คือการใช้ภาษา (Parole) หมายถึงการกระทำทางสังคมอันเป็นผลมาจากความสามารถการใช้ภาษาของบุคคลรวมกับกฎเกณฑ์จารีตประเพณีปฏิบัติที่สังคมตกลงกันได้ เป็นเนื้อหาสาระ (Substance) หน่วยย่อย ภาษาเปรียบเสมือนสัญญะแบบหนึ่งที่ถูกใช้อย่างมีระบบซึ่งสื่อถึงความหมายบางอย่างที่สังคมกำหนดขึ้นร่วมกันสัญญะจึงถูกใช้เป็นหน่วยพื้นฐานที่สุดของภาษา⁵ (ดูรูปที่ 2.2)

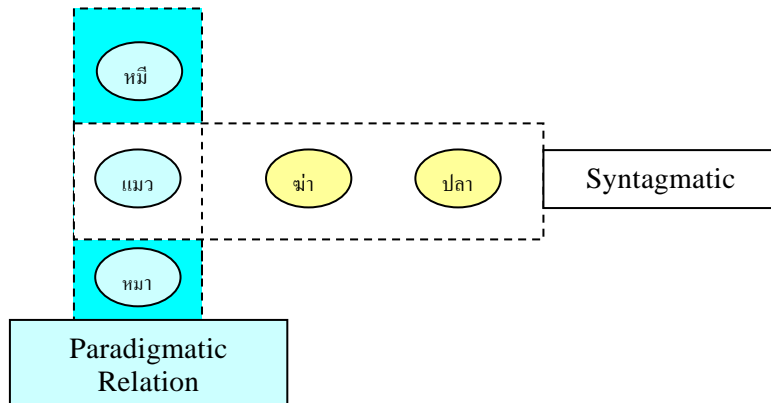
รูปที่ 2.2 องค์กรประกอบของสัญญะ

ตามแนวทางของโชซูร์ ภาษาถือว่าเป็นระบบของความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันระหว่างสัญญะ ซึ่งสัญญะที่ว่านี้แบ่งย่อยได้เป็นรูปสัญญะ (Signifier) กับ ความหมายสัญญะ (Signified) ภาษาเป็นระบบที่สร้างขึ้นจากความแตกต่างทางความหมายหรือความตรงข้ามของหน่วยย่อยต่างๆ โดยที่หน่วยย่อยนี้มีความสัมพันธ์กับหน่วยย่อยด้วยกันเอง ในลักษณะของความแตกต่างกันนั้น

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 8

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11-14

สามารถอธิบายได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ในระดับเดียวกันในแนวราบ โดยคำจะมีค่าเฉพาะตำแหน่งของคนที่นั้น เมื่อเทียบกับคำที่เรียงอยู่ข้างหน้าและข้างหลัง ในรูปของประโยค (การประสมประสาน) ภายในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องอันเดียวกัน เช่น แมว – หม่า – ปลา ความหมายต่างกันกับ ปลา – หม่า – แมว ทั้งที่ใช้คำชุดเดียวกัน และขณะเดียวกันก็อยู่ภายใต้หรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบใหญ่ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบแนวตั้ง ซึ่งเป็นการนำคำที่มีลักษณะร่วมกัน มาจัดไว้เป็นกลุ่มคำชุดเดียวกัน (การเลือกใช้) โดยเป็นลักษณะเกี่ยวกับเวลา เช่น สัตว์สี่เท้า ประกอบด้วยหน่วยย่อยๆ คือ หมี แมว หม่า ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดก็มีคุณสมบัติร่วมคือเป็น สัตว์สี่เท้า เหมือนกัน (ดูรูปที่ 2.3) ดังนั้นแนวทฤษฎีของโซซูร์จะเป็นการกำหนดความหมาย (ในลักษณะไร้เหตุผลเชื่อมโยง) ผูกไว้กับสัญญา แล้วตั้งแต่ต้นก่อนที่เราจะรู้จักมัน และเมื่อสัญญานั้นถูกใช้ซ้ำๆ กันบ่อยเข้า ความหมายก็จะถ่ายทอดต่อกันมาและจะทำให้เข้าใจว่ากลายเป็นกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขทางสังคมไปโดยปริยาย⁶ หมายความว่ารูปกับความหมายอยู่ใกล้ชิดกันจนเป็นเนื้อเดียวกัน และส่งผลทำให้ “รูปสัญญา” ทำหน้าที่สื่อความหมายได้ชัดเจนจนไม่มีช่องของความผิดพลาด หรือความหมายอื่นๆเกิดขึ้นเลย ซึ่งก็อาจเป็นลักษณะของการสื่อความหมายตรง หรือ Denotation นั้นเอง

รูปที่ 2.3 ความสัมพันธ์หน่วยย่อยภายใต้ระบบใหญ่ของภาษา

รูปที่ 2.4
โรล็องด์ บาร์ตส์
นักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศส

⁶ กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, *มองสื่อใหม่มองสังคมใหม่* (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 19

- โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) นักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศส (1915–1980) (ดูรูปที่ 2.4) รับผิดชอบด้านของโครงสร้างภาษา แต่ บาร์ตส์สนใจภาษาในแนวของวรรณกรรม เพราะ สำหรับบาร์ตส์แล้ววรรณกรรมมีโครงสร้างแบบเดียวกับภาษา คือมีทั้ง “หน่วยย่อยของโครงสร้างภาษา” (ถ้อยคำ-วลี-ประโยค) และ “ระดับการเล่าเรื่อง” ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับคือระดับเหตุการณ์ (Function) – เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของการเล่าเรื่อง ทำหน้าที่ผลักดันให้เรื่องเดินต่อไปข้างหน้าได้ เช่น การต่อสู้, ระดับห้วงการกระทำ (Action) – ประกอบด้วยเหตุการณ์จำนวนหนึ่งมาเรียงร้อยเป็นชุดในทิศทางเดียวกัน และระดับการเล่าเรื่อง (Narration) – เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ชุดหนึ่งที่ประกอบด้วยห้วงการกระทำหลายห้วงการกระทำตั้งแต่จุดเริ่มต้นเรื่องจนจบเรื่องเช่น เริ่มต้นด้วยความสุขสงบจากนั้นก็มีการทำอะไรทำให้เกิดปัญหาขึ้นมาจนในที่สุดมีบางสิ่งมาช่วยแก้ปัญหาหมดไปแล้วกลับมาสู่ความสงบอีกครั้ง⁷

บาร์ตส์ ขยายความต่อโดยนำมาเทียบกับความหมายเบื้องต้นของสัญวิทยาว่าภาษา มีความหมายประจำของตัวเองอยู่ในหน่วยพื้นฐานสุด ทางสัญศาสตร์ (Semiotics)⁸ เรียกว่า ความหมายตรง (Denotation) ส่วน ความหมายแฝง (Connotation) เกิดจากการสวมทับความหมายทางวัฒนธรรมที่เคยชินในสังคมลงไป⁹ ความหมายทางสัญวิทยาของ บาร์ตส์วิเคราะห์วัตถุด้านรูปลักษณะทางกายภาพก่อน ว่ามีผลต่อการรับรู้เบื้องต้นของผู้คนอย่างไร สิ่งที่เกิดจากผลการรับรู้และการใช้สอยเป็นเสมือนความหมายเบื้องต้น และส่งเสริมให้คนในสังคมเติมความหมายทางวัฒนธรรมทับลงไปอีกชั้นหนึ่ง เรียกว่า มายาคติ¹⁰

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้หยิบยกเอางานของบาร์ตส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สอง ส่วนหลักๆ คือ ส่วนที่หนึ่ง ศึกษาความเป็นไปได้ในการ “เพิ่ม” บทบาทของคนอ่านซึ่งจะทำให้มองเห็นกระบวนการและประสิทธิภาพของการสื่อความหมาย หรืออาจตีความได้ว่า บาร์ตส์ ได้เปลี่ยนแปลงแนวความคิดจาก โครงสร้างนิยมไปสู่หลังโครงสร้างนิยม ส่วนที่สอง ศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างความสัมพันธ์ของการเล่าเรื่องระหว่างวรรณกรรม และสถาปัตยกรรม ซึ่งทั้งสองส่วนนี้เป็นการศึกษาผ่าน “ทฤษฎีตัวบท”

สำหรับ “ทฤษฎีตัวบท” บาร์ตส์ กล่าวไว้ว่า “ตัวบท” (Text) แตกต่างจาก “ตัวงาน” (Work) ซึ่งในความแตกต่างนี้ ตัวบท/งานเขียนแต่ละแบบก็จะให้บทบาทแก่ผู้อ่านแตกต่างกันไป และสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.) ตัวงาน คือ วรรณกรรมที่มีลักษณะ “หยุดนิ่ง” เป็นการสื่อสารโดยตรงในทางเดียวที่ไม่ให้บทบาทอำนาจหรืออิสระแก่ผู้อ่าน ลดบทบาทหรือจำกัดอิสระในการอ่านของคนอ่านลง หรือทำให้ผู้อ่านเป็นเพียงผู้บริโภคงานเขียนอย่างเดียว บาร์ตส์เรียกวรรณกรรมใน

⁷ นพพร ประชากุล, *มายาคติ* (กรุงเทพฯ : คบไฟ, 2544), หน้า 137

⁸ สัญวิทยาหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สัญศาสตร์ เป็นวิชาการแขนงที่ศึกษากระบวนการสื่อความหมาย โดยพิจารณาธรรมชาติของหน่วยสื่อความหมายและขั้นตอนการทำงานของมัน เพื่อทำความเข้าใจว่าความหมายถูกสื่อออกมาได้อย่างไร (ดู นพพร ประชากุล, หน้า 8)

⁹ นพพร ประชากุล, *มายาคติ*, หน้า 10

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 137–142

ลักษณะนี้ว่า Readerly Text¹¹ อาจกล่าวได้ว่า ตัวงานเป็นวรรณกรรมที่สื่อความแบบ “ความหมายตรง” ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่มีลักษณะแนวความคิดแบบโครงสร้างนิยม

2.) ตัวบท คือ วรรณกรรมที่ลักษณะ “เคลื่อนไหว” เป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ผู้อ่านสามารถเขียนตัวบทขึ้นมาใหม่ในขณะที่ตนอ่าน (ผ่านการตีความ) ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มอำนาจแก่ผู้อ่าน เปิดโอกาสให้อิสระแก่คนอ่าน¹² และในขณะเดียวกันเป็นการลดบทบาทและอำนาจของผู้เขียน บาร์ตส์เรียกว่าวรรณกรรมในลักษณะนี้ว่า Writerly Text และอาจกล่าวได้ว่า ตัวบท เป็นวรรณกรรมที่สื่อความแบบ “ความหมายอ้อม” เพราะมีการเพิ่มช่องว่างของความหมายอื่นๆเข้าไปได้ ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่มีลักษณะแนวความคิดแบบหลังโครงสร้างนิยม ที่ทำให้คนอ่านกลายเป็นคนเขียนและอ่านเพื่อสร้างความหมาย ไม่ยึดกับกฎเกณฑ์ หรือรูปแบบใดโดยเฉพาะ

ในแนวคิดของบาร์ตส์แล้ว ทฤษฎีตัวบท คือ ชุดคำอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนอ่านกับงานเขียนในลักษณะที่แตกต่างออกไปจากเดิม คือ ไม่ยึดติดกับความหมายที่ถูกผนวกเข้าไว้ตั้งแต่ต้น นั้นหมายความว่า ทฤษฎีตัวบท เป็นการนำไปสู่กระบวนการการสื่อและสร้างความหมายอย่างไม่รู้จบ โดยการให้ความสำคัญกับ “ผู้อ่าน” มากกว่า “ผู้เขียน”, ให้ความสำคัญกับ “การตีความ” มากกว่า “การกำหนดความหมาย”, และให้ความสำคัญกับ “กระบวนการสร้างความหมาย” มากกว่า “โครงสร้างที่กำหนดความหมาย” ซึ่งในการพิจารณาถึง “ทฤษฎีตัวบท” นี้เองที่ทำให้ บาร์ตส์ ก้าวข้ามแนวความคิดแบบโครงสร้างนิยม มาสู่หลังโครงสร้างนิยม และสามารถสรุปการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดและวิธีการวิเคราะห์วรรณกรรมของ บาร์ตส์ได้อย่างสังเขปจากตารางที่ 2.1

วรรณกรรม_ตัวงาน (Work)	วรรณกรรม_ตัวบท (Text)
1. วรรณกรรมที่ให้ความสำคัญกับผู้เขียนมากที่สุด ถือว่าเป็นองค์ประธาณติกรอบและกำหนดความหมาย	1. วรรณกรรมที่ผู้เขียนได้ผนวกตัวเองฝังเข้าไปอยู่ในงานเขียนแล้ว ตั้งแต่ต้นในตอนเขียน
2. ความหมายจะหยุดนิ่งตายตัวไม่มีการตีความอย่างอื่นจนกลายเป็นกฎเหล็ก	2. วรรณกรรมที่ลดความสำคัญของผู้เขียนให้น้อยลงโดยผู้อ่านจะกลายเป็นผู้เขียนแทนในขณะที่กำลังอ่าน
3. เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างคนเขียนกับตัวงาน โดยที่ผู้อ่านเป็นได้เพียงรับรู้	3. ความหมายเกิดจากผู้อ่านตีความเอาเองอย่างอิสระตามจินตนาการความรู้ของตน
4. วรรณกรรมแบบนี้เรียกงานเขียน (Work)	4. ความหมายจะไม่หยุดนิ่งเปิดโอกาสให้มีการตีความอย่างไม่รู้จบ
5. เป็นการสื่อความหมายแบบตรง หรือ (Denotation)	5. เป็นการสื่อความหมายแบบอ้อมหรือ (Connotation)
6. คล้ายๆทฤษฎีของโซซูร์ในแง่การกำหนดความหมายผนวกไว้กับสัญลักษณ์แล้วตั้งแต่ต้น	6. เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างคนอ่านกับตัวบท โดยที่ผู้แต่งไม่ถูกกล่าวถึง
	7. สลายความเป็นองค์ประธาณติกรอบของผู้เขียน
	8. ไม่มีกระแสกดดันภายนอกวรรณกรรมผู้อ่านได้อิสระในการตีความ
	9. วรรณกรรมแบบนี้เรียก ตัวบท (Text)
	10. นำไปสู่การศึกษาทฤษฎีสัญวิทยาที่เน้นในแง่ความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์

ตารางที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบวรรณกรรมโครงสร้างนิยมกับหลังโครงสร้างนิยมของบาร์ตส์

¹¹ ไรชริคน์ เจริญสิน โอฟาร์, *สัญวิทยา, โครงสร้างนิยม, หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์*, (กรุงเทพฯ : วิทยา, 2545), หน้า 130

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 130

หลังจากการที่ได้ศึกษาผลงานของบาร์ตส์ นอกจากจะทำให้เราเข้าใจภาษาวรรณกรรมในเชิงโครงสร้างที่ซับซ้อนขึ้นแล้ว ยังทำให้เราสามารถมองเห็นลักษณะร่วมบางอย่างทาง “โครงสร้าง” ระหว่างวรรณกรรมกับงานสถาปัตยกรรม กล่าวคือ งานสถาปัตยกรรมมีการสร้าง การเข้าถึง รับรู้ และเข้าใจพื้นที่และที่ว่างต่างๆ ผ่าน “การเล่าเรื่อง” ที่มีตัวผู้เล่าคือสถาปนิก นักออกแบบสถาปัตยกรรม ดังนั้นงานสถาปัตยกรรมถูกสร้างผ่านการเล่าเรื่อง เช่นเดียวกับ การเล่าเรื่องของวรรณกรรม คือ มีโครงสร้างของการเล่าเรื่อง และอยู่ภายใต้โครงสร้างของภาษาในการกำหนดคุณค่าและความหมาย เราจึงสามารถหยิบยืมเอาความรู้ การวิเคราะห์ของวรรณกรรมที่ได้จากงานของบาร์ตส์ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “ทฤษฎีตัวบท” (Text), การเปิดโอกาสหรือเพิ่มอำนาจให้ผู้อ่าน (ในที่นี้ หมายถึงผู้ใช้อาคาร) ในการสร้างและตีความวรรณกรรม (ในที่นี้ หมายถึงตัวอาคาร) ดังนั้นเราจึงสามารถวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมเชิงโครงสร้างวรรณกรรมได้ ตามตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบด้านล่าง

โครงสร้างการเล่าเรื่อง	วรรณกรรม	สถาปัตยกรรม	โรงแรมคาราเทวีฯ
หน่วยเล็กสุด	เหตุการณ์ (Function)	ส่วนของอาคาร (Function)	อาคาร (Building)
หน่วยถัดขึ้นมา	ห้วงการกระทำ (Action)	อาคาร (Building)	กลุ่มอาคาร (Zoning)
หน่วยใหญ่สุด	การเล่าเรื่อง (Narration)	ผังบริเวณ (Master Plan)	ผังบริเวณ (Master Plan)
Signified	ความหมายของวรรณกรรม	ความหมายของโครงการ	เมืองสมมติที่แสดงความเป็นล้านนาในอดีตที่หลากหลาย

ตารางที่ 2.2 ตารางเปรียบเทียบ โครงสร้างระหว่าง วรรณกรรม (ตามความคิดของบาร์ตส์) และงานสถาปัตยกรรม (โรงแรมกรณีศึกษา)

นอกจากนี้ยังมีนักสัตถุวิทยาชาวอิตาเลียนอีกคนหนึ่งที่กำลังกล่าวถึงสัตถุวิทยากับงานสถาปัตยกรรมไว้อย่างน่าสนใจคือ อัมเบอร์โต้ เอ็คโค Umberto Eco (1932) (ดูรูปที่ 2.5) ซึ่งมีแนวคิดใกล้เคียงกับการใช้ทฤษฎีสัตถุวิทยาของบาร์ตส์ กล่าวว่า สถาปัตยกรรมสามารถสื่อสารได้ แต่ว่าภาษาที่สถาปัตยกรรมใช้นั้นเป็นการสื่อสารผ่านลักษณะของประโยชน์ใช้สอย (Function) โดยมีระบบของการสร้างความหมายที่เป็นการเคลือบอยู่บนผิวของวัตถุ (ความหมายได้ถูกผนวกเข้าไว้กับวัตถุแล้วตั้งแต่ต้น) ลักษณะโครงสร้างภาษาของงานสถาปัตยกรรมเกิดจากการใช้สอยและหน้าที่ใช้สอย โดยอาศัยรูปทรง (Form) เป็นตัวเชื่อมโยงความหมาย เรียกว่าเป็นความหมายตรง (Denotation)¹³ ดังนั้น ถ้ารูปทรงเปลี่ยนไปความหมายซึ่งได้แก่การใช้สอยและ

¹³ สันต์ สุวัจนานันท์. “From the Intersection of History and Theory to Representation and Meaning” *เอกสารประกอบการสอน Advanced specific Architectural Knowledge*. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549 ซึ่งอ้างอิงงานของ Umberto Eco, “Function and Sign” ใน Leach, Neil., *Rethinking Architecture: A Reader in Cultural Theory* (London : Routledge, 1997), หน้า 182–201

หน้าที่ใช้สอยก็น่าที่จะเปลี่ยนไปด้วย แต่ยังมีความหมายอีกแบบหนึ่งที่เกิดจากผู้รับสารตีความเพิ่มเติม (อาศัยบริบททางสังคม-วัฒนธรรม) เข้าไปสมทบ กับความหมายตรงและถูกซ่อนอยู่ภายใต้ความหมายตรงดังกล่าว เรียกว่าเป็นความหมายแฝง (Connotation) ซึ่งจะมีความสำคัญมากกว่า ดังนั้น ภาษาของงานสถาปัตยกรรมจึงเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง ความหมายที่เกิดจากรูปร่าง รูปทรงและประโยชน์ใช้สอยที่ผนวกเข้าด้วยกัน แล้วส่งผ่านออกไปยังผู้รับสารเพื่อตีความเพิ่มซ่อนเข้าไปอีกชั้นหนึ่งตามบริบททางสังคมของแต่ละคน ดังนั้น งานสถาปัตยกรรมจึงมีลักษณะของความหมายตรง (การใช้สอยและหน้าที่ใช้สอย) และความหมายแฝง (สัญลักษณ์) ไปพร้อมกัน โดยความหมายทั้งสองอาจจะไม่ได้มีความคล้ายคลึงกันก็ได้ ซึ่งถือว่าเป็นกฎของการสื่อสารและไม่ใช่เป็นข้อผิดพลาดแต่อย่างใด

รูปที่ 2.5
อัมเบอร์โต้ เอ็คโค
นักสัญวิทยาชาวอิตาลี

จากแนวทางแรก ที่เป็นการศึกษากระบวนการสร้างคุณค่าและความหมายผ่านตัว “โครงสร้าง” นี้ ทำให้เราสามารถนำทฤษฎีสัญวิทยาเชิงโครงสร้างของโซซูร์ บาร์ตส์ และเอ็คโค มาศึกษาการกำหนดความหมายของสถาปัตยกรรม และการวิเคราะห์สถาปัตยกรรมและการเล่าเรื่องผ่านการศึกษาโครงสร้างวรรณกรรม ในขณะเดียวกันก็เป็นการเปิดทางไปสู่การเปลี่ยนแปลงความหมายทั้งในแง่การเล่าเรื่องและโครงสร้าง นั่นคือนำไปสู่แนวคิดหลังโครงสร้างนิยม ที่เน้นความสำคัญของ “คนอ่าน” ตามความหลากหลายทางความหมาย นี่เป็นเหตุผลที่งานวิจัยชิ้นนี้หยิบยกเอาแนวการศึกษาสัญวิทยาในเชิงมนุษยนิยมเข้ามาพิจารณา

2.1.2 สกุลมนุษยนิยม เป็นการศึกษากระบวนการสร้างความหมายเน้นอำนาจการตีความจากตัวคน นักทฤษฎีที่ศึกษาแนวทางนี้ได้แก่

รูปที่ 2.6
ชาร์ลส์ แซนเดอร์ เพียร์ส
นักปรัชญาสังคมชาวอเมริกัน

- **ชาร์ลส์ แซนเดอร์ส เพียร์ส (Charles Sanders Peirce)** นักปรัชญาสังคมชาวอเมริกัน (1839–1914) (ดูรูปที่ 2.6) ที่กล่าวว่าในการเกิดของความหมายจำเป็นจะต้องมีคนเข้ามาเกี่ยวข้องในการตีความ หมายถึงความรู้อันประสพการณ์การรับรู้ของคน แนวสัญวิทยาของเพียร์ส นั้น สนใจศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปลักษณะทางกายภาพ กับการเชื่อมโยงรูปลักษณะนั้นกับความหมาย หมายถึง เป็นการเน้นตัว “คน” และความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างรูปสัญลักษณ์และความหมายซึ่งอาจจะเป็นความหมายที่ยังไม่ได้ถูกกำหนดไว้ แต่กำลังจะถูกกำหนดขึ้นและบรรจุไว้ และเพียร์ส เรียกวิชานี้ว่า **สัญศาสตร์ (Semiotics)**¹⁴

การเชื่อมโยงจากสัญลักษณ์ที่เป็นรูปสัญลักษณ์ไปสู่ความหมายสัญลักษณ์ เพียร์ส เรียกว่าเป็น “ระยะห่าง” ของการสมมติทางความคิดที่เกิดขึ้นจากการใช้ประสพการณ์ วิจาร์ณญาณส่วนตัวของคนมาสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างข้อสองข้อ ซึ่งแต่ละคนจะมีไม่เท่ากัน และสำหรับเพียร์สแล้ว “ระยะห่างของการเชื่อมโยง” นี้เองที่เป็นจุดสำคัญ ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงต้องการนำเสนอถึง “ระยะห่างของการเชื่อมโยง” สมมติของการตีความเชื่อมโยงดังกล่าวนี้ โดยแบ่งได้เป็น 3 ระดับความสัมพันธ์คือ

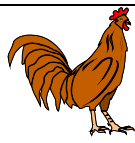
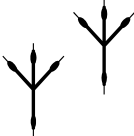
1.) ระดับที่มี “ระยะห่างของการเชื่อมโยง” ใกล้ที่สุดระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์เป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกัน (Resemblance) หรือภาพเหมือนระดับนี้จะ เรียกว่า icon เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด หมายความว่ามีความสัมพันธ์กันโดยตรง (Directly Related) ภาพเหมือนเป็นภาพแบบที่มีแรงกระตุ้น (Motivation) ในการทำให้เกิดภาพในใจได้ตรงเป้าหมายมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น รูปปั้นของบุคคลเป็นรูปสัญลักษณ์ในระดับ Iconic Form ดังนั้นโอกาสในการตีความหมายให้เป็นคนอื่นหรือความหมายแบบอื่นๆ นั้นแทบจะไม่มีเลย ดังนั้นลักษณะการสร้างเชื่อมโยงของ ภาพเหมือน นั้นเพียงแค่นี้ก็สามารถสร้างความเชื่อมโยงได้อย่างง่ายดาย โดยจะไม่เปิดโอกาสให้ตีความ ซึ่งก็คือ ลักษณะของการสื่อความหมายตรง หรือ Denotation นั่นเอง (ดูตารางที่ 2.3)

Object	Icon	ถอดความได้
		ไก่
Icon หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันโดยตรง (Directly Related) ด้านรูปทรง อย่างใกล้เคียง แบบนี้เป็นแบบที่มีแรงกระตุ้น (Motivation) ในการทำให้เกิดภาพในใจได้ตรงเป้าหมายมากที่สุด ลักษณะการถอดความของIcon นั้นเพียงแค่นี้ก็สามารถถอดรหัสถึง Object ได้แล้ว		

ตารางที่ 2.3 การถอดความในระดับภาพเหมือน

¹⁴ สัญวิทยา กับ สัญศาสตร์ ในตัวแล้วคือสัญชานชนิดหนึ่ง เพราะสามารถสื่อความหมายเฉพาะแบบหนึ่ง เช่นถ้าใครบอกว่าตัวเองเป็นนักสัญวิทยา ก็สื่อความหมายว่า ขอมรับและใช้แนวคิดของโซซูร์ เป็นหลัก ส่วนผู้ที่บอกว่าตัวเองเป็นนักสัญศาสตร์ ก็สื่อความหมายว่าได้รับอิทธิพลและใช้แนวคิดของ เพียร์ส (ดู ดร.ไชเชิร์น เจริญสินโอฟาร, หน้า 9) แต่โดยทั่วไปแล้วสามารถใช้ สัญวิทยา กับ สัญศาสตร์ ในความหมายเดียวกัน

2.) ระดับที่มี “ระยะห่าง” หรือในงานวิจัยชิ้นนี้เรียกว่าระยะห่างระดับกลาง มีลักษณะเป็นสาเหตุกับผลลัพธ์ (Causal Relation) ระดับนี้จะ เรียกว่า Index หรือดรรชนี แบบนี้เป็นแบบชิ้นส่วนย่อยๆ ละเอียดๆ แต่มีลักษณะร่วมบางอย่างที่เกี่ยวพันโดยตรงให้มีความหมายไปสู่รูปสัญลักษณ์อันเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น คิวไฟเป็นดรรชนีของการจุดไฟ เป็นต้น ลักษณะการถอดความของดรรชนี นั้นจะใช้การคิดหาเหตุผลเชื่อมโยง หากความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล ระหว่างดรรชนีกับแนวคิดที่สัญลักษณ์นั้นอ้างถึง ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องว่างของความหมายอื่นๆ เข้าไปได้ เป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อความแบบ “ความหมายอ้อม” ถึงแม้ว่าการเชื่อมโยงในระดับนี้จะมีแรงกระตุ้นให้เกิดการตีความ แต่ก็ยังไม่เท่ากับการสร้างความเชื่อมโยงในระดับภาพเหมือนซึ่งตรงกว่า (ตารางที่ 2.4)

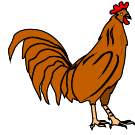
Object	Index	ถอดความได้
		ไก่, นก, สัตว์ปีกชนิดหนึ่ง ขนาดลำตัว..... อายุ..... จำนวน.....
Index หรือดรรชนี แบบนี้เป็นแบบชิ้นส่วนย่อยๆ ละเอียดๆ แต่มีลักษณะร่วมบางอย่างที่เกี่ยวพันโดยตรงให้มีความหมายไปสู่รูปสัญลักษณ์อันเดียวกัน ลักษณะการถอดความของ Index นั้นจะใช้การคิดหาเหตุผลเชื่อมโยง หากความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผลระหว่าง Index กับ Object แบบนี้จะมีค่าความเข้มข้นของแรงกระตุ้น (Motivation) ในการทำให้เกิดภาพในใจได้ตรงเป้าหมายนั้นน้อยกว่าระดับ Icon		

ตารางที่ 2.4 การถอดความในระดับดรรชนี

3.) ระดับที่มี “ระยะห่าง” ในการเชื่อมโยงระดับกว้างมีลักษณะการเป็นภาพตัวแทน (Representation) โดยไม่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงอันใดระหว่างสัญลักษณ์กับแนวคิดที่สัญลักษณ์นั้นอ้างถึง เลยแต่ความเกี่ยวข้องกันนี้เกิดขึ้นจากการที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่าง ผู้ใช้ไว้ระดับนี้จะเรียกว่า Symbol หรือสัญลักษณ์ เช่น ป้ายจราจร, ตัวเลข1, หรือตัวอักษรA รูปสัญลักษณ์เหล่านี้ถูกสร้างขึ้นในระดับ Symbolic Form แล้วถูกกำหนดให้มีความหมายเพียงอย่างเดียวจากสังคม (ซึ่งเราต้องเรียนรู้) แบบนี้จะมีค่าความเข้มข้นของแรงกระตุ้น ในการทำให้เกิดภาพในใจได้ตรงเป้าหมายน้อยที่สุด ลักษณะของการสร้างความเชื่อมโยง ในระดับการเป็นตัวแทน นั้นจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ของผู้ใช้สัญลักษณ์นั้นเพียงอย่างเดียวซึ่งเปิดช่องการตีความได้มากที่สุด¹⁵ อย่างไรก็ตามระยะห่างในระดับนี้จะเป็นการสื่อความหมายแบบอ้อม อยู่ระยะแรกเท่านั้นหลังจากนั้นถ้าสัญลักษณ์นั้นถูกสังคมยอมรับและได้เรียนรู้จนเป็นที่รู้จักกันทั่วแล้ว สัญลักษณ์นั้นก็จะกลายเป็นลักษณะ

¹⁵ กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, มงสื่อใหม่มองสังคมใหม่, หน้า 21

ไปเป็นการสื่อ “ความหมายแบบตรง” ทันทีและยังส่งผลให้ สัญลักษณ์ที่ไม่สามารถเชื่อมโยงความหมายโดยทางด้านรูปได้ กลายร่างเป็นสัญลักษณ์ที่สามารถเชื่อมโยงความหมายโดยทางด้านรูปได้ เพราะสังคมเกิดการเรียนรู้และจดจำรูปได้ จนไม่สามารถแยกออกจากความหมายได้ (ตารางที่ 2.5)

Object	Symbol	ถอดความได้
	ก	กระดาก, เบือนหมึก, หมวกก๊าก, ตอไม้, โขดหิน, ตัว กะ, ตัว กอ, ตัวกอไก่, ฯลฯ
Symbol หรือสัญลักษณ์ (ซึ่งเราต้องเรียนรู้) แบบนี้จะมีค่าความเข้มข้นของแรงกระตุ้น (Motivation) ในการทำให้เกิดภาพในใจได้ตรงเป้าหมายน้อยที่สุด ลักษณะการถอดความของ Symbol นั้นจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ของผู้ใช้ สัญลักษณ์นั้นเพียงอย่างเดียว		

ตารางที่ 2.5 การถอดความในระดับ สัญลักษณ์

ถึงแม้ว่าจะแบ่งระดับของระยะห่างออกเป็น 3 ระยะแล้วแต่ระยะดังกล่าวก็ไม่ได้ตัดขาดจากกัน ในความเป็นจริงสัญลักษณ์หนึ่งๆสามารถแสดงออกได้ทั้ง 3 ระยะในขณะเดียวกัน โดยเป็นลักษณะของการพัฒนาการซึ่งเริ่มจาก สัญลักษณ์ที่เป็นระดับภาพเหมือนก่อนแล้วสังคมจะเริ่มสร้างแนวคิดเพื่อยกระดับมาเป็นกรณีและเป็นระดับตัวแทนในที่สุด แต่ไม่ได้หมายความว่าสัญลักษณ์จะหยุดอยู่แค่นั้น สัญลักษณ์ยังสามารถปรับเปลี่ยนระดับสัญลักษณ์และก่อตัวเป็นสัญลักษณ์ใหม่ได้ตลอดเวลา

2.1.3 ความแตกต่างระหว่างสกุลโครงสร้างนิยมกับสกุลมนุษยนิยม

ในงานวิจัยฉบับนี้จะนำเอาประโยชน์ของ “ระยะห่างการเชื่อมโยง” มาใช้หาระดับของการตีความเพื่อเชื่อมความหมายสัญลักษณ์กับงานออกแบบสถาปัตยกรรม และเพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของวิชาสัตววิทยาที่มาจากแนวคิดของทั้งสองกลุ่มและของนักทฤษฎีแต่ละคน ว่าอยู่ในกลุ่มนักคิดแบบใดนั้น จึงจะแบ่งกลุ่มนักทฤษฎีสัตววิทยาออกได้ 2 กลุ่ม ดังตารางที่ 2.6 ต่อไปนี้คือ

กลุ่ม (Structuralist Approaches)			กลุ่ม (Hermeneutic Approaches)
โซซูร์	บาร์ตส์	เอ็คโค	เฟิร์ส
ทฤษฎีจากแนวโครงสร้างของภาษา แยกภาษาออกจากการใช้ภาษา และอธิบายถึงความหมายว่าเกิดจากการกำหนดไว้แต่ต้น โดยผู้เขียน/แต่ง ผู้อ่านไม่มีอำนาจในการตีความ	นำแนวคิดแบบโครงสร้างของภาษาของโซซูร์ มาขยายด้านโครงสร้างวรรณกรรมโดยแยกวรรณกรรมออกเป็นระดับการเล่าเรื่อง โดยเห็นว่าการสถาปนาสามารถวิเคราะห์ในลักษณะวรรณกรรมได้ เพราะมีโครงสร้างการเล่าเรื่องเป็นแบบเดียวกัน และยังอธิบายเรื่อง “ความหมาย” ว่าเกิดจากการตีความของผู้อ่านโดยลดอำนาจผู้เขียนไม่ให้มีอำนาจในการครอบงำความหมาย	แนวคิดเรื่องการสื่อสารของงานสถาปัตยกรรมที่สถาปนาใช้ภาษานั้นเป็นการสื่อสารผ่านประโยชน์ใช้สอยภายใน (Function) ถือว่าเป็นการสื่อแบบตรง Denotation แต่ถ้าเป็นประโยชน์ใช้สอยทางสังคม ถือว่าเป็นการสื่อแบบมีนัยยะแฝง Connotation	ความหมายเกิดขึ้นจากคนอ่านเป็นหลักกำหนดความหมายในขณะตีความ และผู้แต่งสารหมคอำนาจในการครอบงำความหมายไปแล้ว อำนาจเต็มอยู่ที่ผู้อ่านเท่านั้น คล้ายกับในช่วงหลังโรงสร้างนิยมที่เน้น “คน” และแบ่งระยะการตีความได้เป็น 3 ระยะ คือ Icon, Index, Symbol

ตารางที่ 2.6 ตารางเปรียบเทียบ ทฤษฎีของสองกลุ่ม

จากการศึกษาแนวทางทั้งสองนี้เราสามารถนำทฤษฎีของโซซูร์, บาร์ตส์ และเอ็คโค ในเรื่องโครงสร้างภาษา และทฤษฎีของเฟิร์ส เรื่องระยะห่างของการเชื่อมโยง ในระดับต่างๆ ความหมายสูญหายไปใช้ในงานสถาปัตยกรรมได้ ซึ่งมีวิธีการแปลงความหมายทางนามธรรมออกมาในลักษณะรูปธรรมในแบบวิธีต่างๆกัน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการแสดงของการออกแบบงานสถาปัตยกรรม ในแบบต่างๆเช่น ออกแบบโดยยึดรูปแบบเดิม, ออกแบบโดยใช้การมีเหตุผลเชื่อมโยงกับรูปแบบเดิม หรือการออกแบบที่ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม และวิธีต่างๆกันเหล่านี้เองที่เป็นช่องทางในการขยับขยายความคิดสร้างสรรค์โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม และช่วยเพิ่มมุมมองใหม่ทางเลือกใหม่ในการสร้างสรรค์งานออกแบบสถาปัตยกรรมประยุกต์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางคุณค่าและความหมายของงานสถาปัตยกรรมในลักษณะที่ลดลงเพราะเป็นการพยายามสร้างความเชื่อมโยงความหมายกับของเดิมในขณะที่เปิดโอกาสให้ “คน” เป็นผู้คิดและยังเป็นไปในแนวทางการปกป้องคุ้มครอง องค์ความรู้ ความสำคัญของสถาปัตยกรรมไทยประเพณี ในฐานะสถาปัตยกรรม “ต้นแบบ” ซึ่งเป็นมรดกของวัฒนธรรมในชุมชนได้เนื่องจากไม่ได้พยายามเข้าไปใช้ความหมายหรือรูปลักษณะแบบภาพเหมือน

2.2 งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีและแนวทางสัญวิทยา

2.2.1 ในงานของ ฐิติวัฒน์ นงนุช “การศึกษาย่านศิลปวัฒนธรรมในเขตเมืองเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม กรณีศึกษา ย่านตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร” ภายใต้กรอบความคิดในการวิจัยจากแนวทางการศึกษาปรากฏการณ์ศาสตร์และสัญศาสตร์ เป็นการ

ขยายขอบเขตความเข้าใจทางปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเมือง ที่ว่างและสถาปัตยกรรม โดยมุ่งเน้นการตอบคำถามที่ว่าสัมผัสการรับรู้สถานที่เกิดขึ้นได้อย่างไร และ จากการศึกษาพบว่าสัมผัสการรับรู้สถานที่เกิดจากองค์ประกอบทางกายภาพที่สำคัญห้าประการ ได้แก่ หนึ่งร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่ยังคงอยู่ สองวิถีชีวิตในแบบพุทธของชาวจีน สามการซ้อนทับของกิจกรรมในสถานที่เดียวกันอย่างแยกไม่ออก สี่ผู้คนเชื้อสายจีน ห้าสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมความเชื่อ อาคารและสถาปัตยกรรมตลอดจนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน นอกจากนี้ผลของการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มขององค์ประกอบทางกายภาพในฐานะที่เป็นระบบสัญลักษณ์นั้น นำไปสู่ความเชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรมของชาวจีน ได้แก่ กลุ่มของสัญลักษณ์ทางด้านฮวงจุ้ยมีรากฐานมาจากวัฒนธรรมทางการตั้งถิ่นฐานในแบบชาวจีน กลุ่มของสัญลักษณ์ทางการเคารพบูชาที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมการเคารพบูชาบรรพบุรุษและเทพเจ้าของชาวจีน กลุ่มของสัญลักษณ์ด้านการประกอบพิธีกรรมมีรากฐานมาจากลัทธิเต๋าและวัฒนธรรมด้านการบริโภค กลุ่มของระบบสัญลักษณ์ทางด้านปรัชญาในการดำรงชีวิตมีความเกี่ยวข้องกับทัศนะทางด้านจริยธรรมของชาวจีน ซึ่งเกิดจากการผสมผสานทางความเชื่อในแบบพุทธมหายาน แนวคิดของขงจื้อและเล่าจื้อ รวมทั้งแนวคิดในการปฏิบัติของลัทธิเต๋า อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมโยงของสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมกับผู้คนและที่ว่างที่เกิดขึ้นนั้นยังถูกจำกัดขอบเขตของความเข้าใจอยู่ภายใต้ของระบบสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นมาอย่างจงใจ ทำให้ไม่สามารถค้นหาความหมายที่แท้จริงของการดำรงอยู่ของระบบสัญลักษณ์นั้นในปัจจุบันได้ รวมทั้งไม่สามารถตอบคำถามว่า สัมผัสการรับรู้สถานที่นั้นสามารถสร้างจิตวิญญาณที่แท้จริงของสถานที่ให้เกิดขึ้นได้จริงหรือไม่ การตัดแบ่ง และแยกกระบบสัญลักษณ์ออกเป็นสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อนำมาพิจารณาจึงเป็นแนวทางของการศึกษาสัญลักษณ์แห่งสถานที่ขึ้น เพื่อเชื่อมโยงความหมายและองค์ประกอบต่างๆ ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน จากการศึกษากรณีศึกษาย่านชุมชน ผังอาคารและที่ว่างในย่านตลาดน้อย พบว่าสัมผัสการรับรู้สถานที่นั้นเกิดจากสัญลักษณ์ที่สำคัญสี่ประการ กล่าวคือ ผู้คนที่อยู่อาศัย ระบบที่ว่างที่มีความหมายทางระบบสัญลักษณ์ พิธีกรรมที่มีการสืบทอดมาจากความเชื่อดั้งเดิม และรูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคม สัญลักษณ์ทั้งสี่ประการนี้นำไปสู่การตีความและสร้างความหมายให้เกิดขึ้นในผังชุมชน ที่โล่งว่าง อาคารและสถาปัตยกรรมซึ่งมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับผู้อยู่อาศัยในย่านตลาดน้อยมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน¹⁶ สิ่งที่ดีว่าเป็นประโยชน์มากจากงานวิจัยชิ้นนี้คือวิธีการศึกษาสัญลักษณ์ที่แสดงออกให้สามารถรับรู้ได้ของแต่ละสถานที่ โดยเชื่อมโยงเข้ากับคนที่อาศัยอยู่ผ่านทางวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนจีน

¹⁶ ฐิติวัฒน์ นงนุช, “การศึกษาย่านศิลปวัฒนธรรมในเขตเมืองเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม กรณีศึกษาย่านตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร”, *อายุ* 7 04-05 (2550), หน้า 88-99

2.2.2 ในงานของ **รังสรรค์ เจริญพันธ์วิสิน** “การเปลี่ยนแปลงสัญญาและรหัสของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมทางพุทธศาสนาในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงความหมายของสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมทางพุทธศาสนา ที่มีการดัดแปลงสัญญาและรหัส ที่ผู้ออกแบบต้องการสื่อ การรับรู้ถึงความหมายและการตีความของพุทธศาสนิกชนชาวไทยต่อสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมเหล่านั้น และศึกษาถึงบทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้ออกแบบ และพุทธศาสนิกชนชาวไทย กรณีศึกษาคือ อุโบสถวัดศาลาลอย จังหวัดนครราชสีมา , มหาธรรมกายเจดีย์ จังหวัดปทุมธานี และพระพุทธรูปปางเหยียบโลก จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยสรุปได้ว่าความหมายที่ผู้ออกแบบต้องการสื่อ จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ของผู้ออกแบบที่แตกต่างกันออกไป ผลสัมฤทธิ์ของการสื่อสารจะขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ของผู้ออกแบบ การให้ข้อมูลข่าวสาร ความศรัทธา และการยอมรับของพุทธศาสนิกชน การรับรู้ถึงความหมาย และการตีความที่ถูกต้องและสอดคล้องกับความหมายที่ผู้ออกแบบต้องการ สื่อจะจำกัดอยู่ในหมู่พุทธศาสนิกชนที่ใกล้ชิด และได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ออกแบบ การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า วัตถุประสงค์แฝงของการดัดแปลงสัญญาของสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมทางพุทธศาสนาของกรณีศึกษา เกิดขึ้นจากการที่ผู้ออกแบบพยายามสร้างเอกลักษณ์ ให้เกิดขึ้นโดยการใช้สัญญาและหลักการทางสัญศาสตร์เมื่อบรรจุหรือสื่อสารสัมฤทธิ์ผลแล้วจะเกิดผลตามมาเช่น การตีความ, ความเชื่อและปฏิบัติตาม เกิดการกระทำเพื่อผลทางการดึงดูดพุทธศาสนิกชนให้เข้ามาปฏิบัติธรรม และบริจาคทรัพย์ เพื่อหาปัจจัยมาทำนุบำรุงวัด และดำเนินกิจการต่างๆของวัด¹⁷ ในลักษณะเดียวกันเมื่อเทียบกับงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์กระบวนการประยุกต์เชิง สัญวิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ กรณีศึกษา รูปแบบสถาปัตยกรรม เลียนแบบไทยประเพณี ของโรงแรม แมนดาริน โอเรียนเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่” ที่กำลังศึกษาอยู่สามารถคลี่คลายกระบวนการสร้างเหตุผลทางสัญญาที่ใช้การเชื่อมโยงรูปแบบสถาปัตยกรรมล้านนา มาใช้ในโครงการโรงแรมฯ ให้สัมฤทธิ์ผลทางการสื่อสารเพื่อผลทางการดึงดูดกลุ่มลูกค้าของโรงแรมที่ต้องการสัมผัสสัญญาดังกล่าว

2.2.3 ในงานของ **กนกพรรณ คำวงศ์ปิ่น (2543)** เรื่อง “จากตัวหนังสือ รูปภาพสีสัน กลยุทธในการจูงใจ และความหมายแฝงของป้ายโฆษณาเลือกตั้ง” ได้นำทฤษฎีสัญวิทยา มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ป้ายโฆษณาเลือกตั้ง ซึ่งแต่ละป้ายโฆษณาของแต่ละพรรคการเมืองต่างมีเทคนิคการนำเสนอการใช้สีของป้าย การวางรูปของผู้สมัครรับเลือกตั้งในป้ายโฆษณาการใช้ลักษณะของการใช้ภาษาต่างๆ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึงลักษณะการใช้ภาษาในป้ายโฆษณา

¹⁷ รังสรรค์ เจริญพันธ์วิสิน, “การเปลี่ยนแปลงสัญญาและรหัสของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมทางพุทธศาสนาในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543

เลือกตั้ง เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบของป้ายโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง มีการจัดวางตัวหนังสือ และการใช้สีของตัวหนังสือ สีพื้นของแผ่นป้าย รูปถ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และเพื่อศึกษาการสื่อความหมายในป้ายโฆษณาเลือกตั้ง ที่สะท้อนสภาพสังคม รวมทั้งนโยบายของแต่ละพรรคการเมือง โดยมีสมมติฐานว่าภาษาที่ใช้ในป้ายโฆษณาการเลือกตั้ง สามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ประชาชนต้องการให้รัฐบาลแก้ไข และแนวนโยบายของพรรคการเมืองการใช้ภาษาและองค์ประกอบของป้ายโฆษณาเลือกตั้ง ตั้งแต่การใช้สีของตัวอักษร สีที่ใช้ทำพื้นของป้ายโฆษณา แสดงให้เห็นถึงความต้องการฐานเสียงของกลุ่มประชาชนหรือแนวนโยบายของพรรคตนเองได้ ในการวิเคราะห์รูปภาพ การใช้สีของตัวหนังสือ รวมทั้งพื้นสีของป้ายโฆษณาเลือกตั้ง สิ่งที่ได้จากงานชิ้นนี้คือหลักการสื่อความหมายโดยใช้วิธีทฤษฎีทางสัญวิทยาในการสร้างป้ายโฆษณา¹⁸

2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวกับอาคารกรณีศึกษา

2.3.1 ประวัติความเป็นมาโรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่

เดิมเป็นที่ตั้งของ ร้านอาหารบ้านสวน เชียงใหม่ ของจุลทัศน์ กิตติบุตร หลังจากถูกเปลี่ยนการถือสิทธิ์ เป็นของหลาน ก็ได้ขายให้แก่ สุเชษฐ สุวรรณมงคล นักธุรกิจจากภาคใต้ ลูกชายคนโตของเจริญ และศรีสุมาลย์ สุวรรณมงคล เจ้าของและผู้ก่อตั้ง "ซีเอส กรุ๊ป" กลุ่มธุรกิจการค้าที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัด ปัตตานี เพื่อที่จะสร้างเป็นรีสอร์ทขนาด 40 หลัง บริเวณถนนสันกำแพง-เชียงใหม่ ท่ามกลางธรรมชาติของเมืองเหนือ แต่หลังจากนั้นรีสอร์ทขนาด 40 หลัง ได้กลายเป็นจินตนาการที่กว้างขึ้น ด้วยวิธีคิดที่แตกต่างไม่เหมือนใครพร้อมๆ กับมีการซื้อที่ดินผืนแรก 40 ไร่ตรงบริเวณกาดดารา ซึ่งต่อเชื่อมกับร้านอาหาร Le Grand Lanna และหลังจากนั้นก็ทยอยซื้อเพิ่มขึ้นจนกลายเป็นที่ดินผืนใหญ่กว่า 150 ไร่ 60 กว่าโหนด เพื่อสร้างเป็นโรงแรมดาราเทวี ในช่วงแรก ภายหลังมีการเข้าร่วมทุนกันระหว่าง Mandarin Oriental Hotel Group (MOG) กับบริษัทดาราเทวี เชียงใหม่ เมื่อประมาณต้นปี 2547 ก่อนที่จะเซ็นสัญญาเข้ามาเป็นผู้บริหารอย่างจริงจังในตอนกลางปี สำคัญสำคัญของสัญญา แมนดารินจะเข้ามาเป็นผู้บริหารดาราเทวีเป็นระยะเวลา 15 ปี (ต่ออีก 15 ปี) มีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายประมาณ 3-5% รายได้จากกำไรหัก ณ ที่จ่ายอีก 3-5% และจากค่าใช้จ่ายเบรนต์อีกประมาณ 3-5% สิ่งที่ดาราเทวีจะได้คือประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการ โรงแรม การเทรนนิ่งบุคลากร รวมทั้งเครือข่ายในการทำตลาดและประชาสัมพันธ์ ซึ่งแมนดาริน กรุ๊ป มีฐานข้อมูลกลุ่มลูกค้าอยู่แล้วจาก

¹⁸ กนกพรพรณ คำวงศ์ปิ่น, “จากตัวหนังสือ รูปถ่ายสีสัน กลยุทธ์ในการจูงใจ และความหมายแฝงของป้ายโฆษณาเลือกตั้ง” วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2543

โรงแรมใหญ่ในเครือทั่วโลก และได้ทำการเปิดให้บริการในเฟสแรกเมื่อ ธันวาคม 2547 ภายใต้ชื่อว่า โรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่¹⁹

แรงบันดาลใจในการสร้างโรงแรมดาราเทวีขึ้นมานั้น นอกจากอุปนิสัยเดิมของ สุขเจริญ ผู้ถือหุ้นใหญ่ ที่เขาเป็นคนชอบสะสมของเก่าแล้ว ยังเนื่องมาจากในช่วงแรกที่เขาย้ายมาอยู่ เชียงใหม่ เขามีบ้านพักอยู่ในรีสอร์ทแห่งหนึ่งในอำเภอแม่อริม ใกล้กับโรงแรมริเจนท์ เชียงใหม่ ที่ ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโรงแรมโฟร์ ซีซั่น เชียงใหม่ และ คุณชลลดา ภรรยาของเขา มักจะเข้าไปใช้บริการสปาในโรงแรมแห่งนี้เป็นประจำ ทำให้เขาเกิดความประทับใจในบรรยากาศด้านนา ของ โรงแรมแห่งนี้ เหมือนถูกต้องมนต์สะกดให้หลงไหลบรรยากาศของเมืองล้านนาโบราณ จน นำไปสู่การสร้างเป็นเมืองสมมติดาราเทวี โดยงบประมาณในการก่อสร้างโรงแรมแห่งนี้ที่สูงถึง 3,000 ล้านบาท

รูปที่ 2.7 แผนที่ที่ตั้งโรงแรมดาราเทวี

รูปที่ 2.8 สภาพโดยรวมของโรงแรมดาราเทวี

รูปที่ 2.9 ผังบริเวณของโรงแรม แมนดาริน โอเรียนเต็ล ดาราเทวี

¹⁹ อรวรรณ บัณฑิตกุล, ผู้จัดการออนไลน์, 2548. “โรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.gotomanager.com/news/details.aspx?id=33388> (1 กรกฎาคม 2549)

2.3.2 แนวทางการออกแบบ โรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่

การนำไปสู่แนวทางการออกแบบ อนุรักษ์ ธรรมชาติและวัฒนธรรม อื่นทวงศ์ สองสถาปนิกหนุ่มรุ่นใหม่ ออกแบบเพื่อสนองต่อแนวคิดของการสร้างเมืองสมมติ ที่มีบรรยากาศของล้านนาโบราณ ที่ประกอบไปด้วยท้องพระโรง คู่มเจ้า สนามกว้างสำหรับประกอบกิจกรรมที่เรียกว่า อุทยานช่วงเมือง หอพระ ศูนย์กลางของเมือง ได้แก่ พระราชวัง ล้อมรอบไปด้วยบ้านของเหล่าเสนา ถัดออกไปเป็นบ้านของชาวนาชาวสวนอีกชั้นหนึ่ง²⁰ ดังนั้นการออกแบบจึงมีการกำหนดรูปทรงและบรรยากาศโดยรวมตลอดจนปัจจัยขั้นพื้นฐานของเมืองให้ครบตามองค์ประกอบของเมืองโบราณ ซึ่งก็ได้แก่ คู่ม, วัด, เวียงหรือพื้นที่เอนกประสงค์, บ้าน, ตลาด, ที่ทำการเกษตร ฯลฯ เมื่อพิจารณาถึงความต้องการของเจ้าของกับสิ่งที่สถาปนิกผู้ออกแบบผลิตออกมาถือว่าตอบสนองต่อความต้องการของเจ้าของได้สมบูรณ์แบบทุกประการอย่างไรก็ดี หมายความว่าในมุมมองงานออกแบบนั้น สถาปนิกสามารถตอบโจทย์ที่เจ้าของต้องการได้ครบถ้วน แต่อีกมุมหนึ่งเกิดการต่อต้านจากประชาชนกลุ่มต่างๆอย่างกว้างขวางในเรื่องของความไม่เห็นด้วย กับการสร้างวัดในโรงแรม จากประเด็นดังกล่าวนี้สามารถชี้ให้เห็นถึงการเกี่ยวพันกันอยู่สองเรื่อง คือ การกำหนดให้โรงแรมมีลักษณะเป็นเมืองสมมติแบบโบราณล้านนา กับการที่จะออกแบบอาคารต่างๆ ตามองค์ประกอบของเมือง (ซึ่งมีวัดรวมอยู่ด้วย)

2.3.3 กรณีข้อวิพากษ์วิจารณ์การละเมิดความหมายและคุณค่าดั้งเดิม

ปัญหาจากการออกแบบประยุกต์ จากกรณีองค์กรชาวพุทธบางองค์กรและสถาบันบางแห่งในจังหวัดเชียงใหม่และลำปาง ตลอดจนนักวิชาการและนักธุรกิจบางคน ได้ออกแถลงการคัดค้าน กรณีโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่ ได้ลอกเลียนแบบพุทธศาสนสถานไปสร้างเป็นโรงแรม และเกิดข้อถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง จนกระทั่งกระทรวงวัฒนธรรมได้ตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบความเหมาะสมในการนำสถาปัตยกรรม และเครื่องตกแต่งของวัดมาใช้ตกแต่งโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ภิญโญ สุวรรณคีรี, วนิดา พึ่งสุนทร, สด แดงเอียด, ปกรณ์ ดันสกุล, และเรวดี สกุลพาณิชย์ ขึ้นมาตรวจสอบ และผลการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้รับผิดชอบโครงการฯ มิได้มีเจตนาลบหลู่หรือดูหมิ่นพุทธศาสนาแต่ประการใด ในทางตรงกันข้ามเป็นการสนับสนุนให้พนักงานบริษัท/โรงแรม สามารถปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธและสนับสนุนส่งเสริมพระพุทธศาสนาได้อีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตามแล้วแต่คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าเป็นเพียงการขัดต่อความรู้สึก ที่กลายเป็นข้อขัดแย้งทางความคิด เกิดจาก

²⁰ อรรถวณ บัณฑิตกุล, ผู้จัดการออนไลน์, 2548. "เมืองในจินตนาการ" [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.gotomanager.com/news/details.aspx?id=33389> (1 กรกฎาคม 2549)

ความรัก และความหวงแหนในสิ่งที่เคารพบูชา โดยไม่ต้องการให้นำสิ่งคล้ายกันเหล่านี้ ไปใช้ในทางพิจารณาตีประเพณี²¹ จากประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ข้อขัดแย้งยังสรุปและหาข้อยุติไม่ได้ และยังเป็นที่ยึดตามองของสังคม จนกลายเป็นสัญลักษณ์สองขั้ว ระหว่างองค์กรชาวพุทธ กับภาคธุรกิจโรงแรม ที่มีโรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่ เป็นเป้าหมายของการถกเถียง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้โรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่ เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษา เนื่องจากโรงแรมดังกล่าวได้กลายเป็น สัญลักษณ์ของ โรงแรม/ธุรกิจ ที่นำเอารูปแบบอาคารทางศาสนา มาใช้สร้างเป็นโรงแรม นั่นเอง

รูปที่ 2.10 ปูนปั้นเลียนแบบลายหมอปุระณมฤณะ

รูปที่ 2.11 ปูนปั้นเลียนแบบลายพญานาคเก้าตัว

สำหรับมุมมองทางสัญวิทยาแล้วกระบวนการสร้างความหมายในแนวทฤษฎีของเพิร์ส นั้นเมื่อความหมายไม่ได้ถูกผนวกเข้าไว้กับ สัญญา ตั้งแต่แรก “ระยะห่าง” ของการอ้างถึงและเชื่อมโยงถึง ระหว่าง สัญญา และ การตีความ แบ่งได้เป็น 3 ระดับความสัมพันธ์คือระดับแรกเป็นระดับคล้ายคลึงกัน (Resemblance) หรือ “ภาพเหมือน” (Icon) หมายความว่ามีความสัมพันธ์กันโดยตรง (Directly Related) ด้านรูป (Form) อย่างใกล้ชิดเคียง ลักษณะการถอดความของ “ภาพเหมือน” นั้น เพียงแค่เห็นก็สามารถถอดรหัสถึงความหมายได้แล้ว ระดับที่สองเป็นระดับสาเหตุกับผลลัพธ์ (Causal Relation) ระดับนี้จะเรียกว่า “ดรรชนี” (Index) แบบนี้เป็นแบบชิ้นส่วนย่อยๆ แต่มีลักษณะร่วมบางอย่างที่เกี่ยวพันโดยตรงให้มีความหมายไปสู่รูปสัญญะอันเดียวกัน ลักษณะการถอดความของ “ดรรชนี” นั้น จะใช้การคิดหาเหตุผลเชิงโยง หากความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล ระหว่าง Index กับ Object แบบนี้จะมีค่าความเข้มแข็งของแรงกระตุ้น (Motivation) ในการทำให้เกิดภาพในใจได้ตรงเป้าหมายนั้นน้อยกว่าระดับภาพเหมือน สุดท้ายระดับที่สามเป็นระดับการเป็นตัวแทน (Representation) โดยไม่มีความเกี่ยวข้องเชิงโยงอันใดระหว่างสัญญะกับ Object เลย

²¹ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, “วิฤตพุทธศิลป์ในเชิงพาณิชย์”, (2550), หน้า 42-48

แต่ความเกี่ยวข้องกันนี้เกิดขึ้นจากการที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างผู้ใช้ (Users) ไว้ ระดับนี้จะเรียกว่า “สัญลักษณ์” (Symbol) ลักษณะการถอดความของ “สัญลักษณ์” นั้นจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ของผู้ใช้สัญลักษณ์นั้นเพียงอย่างเดียว²²

รูปที่ 2.12 เลียนแบบซุ้มโขงวัดพระธาตุลำปางหลวง

รูปที่ 2.13 เลียนแบบวัดไหล่หินหลวง

มีคนตั้งข้อสังเกตว่า การทำในลักษณะดังกล่าวของ โรงแรมโอเรียนเต็ล คาราเทวี จังหวัดเชียงใหม่ อาจจะส่งผลเสียต่อการท่องเที่ยวได้ เพราะเมื่อนักท่องเที่ยวที่มาพักที่โรงแรมและได้ชมสิ่งต่างๆ ที่โรงแรมรวบรวมมาไว้แล้วอาจจะไม่ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวที่อื่นอีก จนกลายเป็นการทำลายธุรกิจท่องเที่ยวทางอ้อม และทำให้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวหมดความหมายไป²³ แต่ถ้าถามว่าอาคารสถานที่จริงต่างๆที่เป็นมรดกทางศิลปสถาปัตยกรรมเหล่านั้นแท้จริงสร้างขึ้นมาเพื่อจุดประสงค์อะไร และโรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล คาราเทวี จังหวัดเชียงใหม่ สร้างในจุดประสงค์อะไร หากศึกษาในเชิงโครงสร้างของความหมายตามแนวทางของสัญวิทยาแล้ว เราอาจจะพูดได้ว่า สถาปัตยกรรมทั้งสองกลุ่มนั้น ต่างก็มีหน้าที่กันคนละแบบ ซึ่งต่างกรรมต่างวาระ เพียงแต่โรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล คาราเทวี จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งใจทำตัวเองให้มีหน้าตาเหมือนกับมรดกทางศิลปสถาปัตยกรรมทั้งด้านรูปทรงและด้านบรรยากาศโดยรวม ที่สามารถ เรียกได้ว่า “ภาพเหมือนล้านนา” (Lanna Icon) และประเด็นปัญหาจึงเกิดจากสาเหตุของความเหมือนดังกล่าวนี้ เป็นสำคัญที่ทำให้เกิดการถกเถียงหรือข้อวิพากษ์วิจารณ์กันขึ้น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีความตอบที่เป็นข้อสรุปที่ชัดเจนให้กับสังคมในเรื่องของการพูดคุยกันอย่างมีเหตุผล และมีหลักเกณฑ์เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ได้โดยไม่มียุติ

²² กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, *มองสื่อใหม่มองสังคมใหม่* (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 21

²³ มณี พะยอมวงศ์, ไทยโพสต์, 2547, “สถาปัตยกรรมวัดถูกใช้ในโรงแรม” [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา

www.thaipost.net/index.asp?bk=sunday&post_date=7/Nov/2547&news_id=97581&cat_id=110804 (1 พฤศจิกายน 2547)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีสัญวิทยา สามารถนำมาใช้กำหนดกรอบในการวิเคราะห์ถึงกระบวนการเชื่อมโยงความหมายและการตีความโดยในทฤษฎีของกลุ่มโครงสร้างนิยมเรานำมาใช้วิเคราะห์การเชื่อมโยงความหมาย ส่วนทฤษฎีของกลุ่มมนุษย์นิยมนั้นเรานำมาใช้วิเคราะห์ถึงการเปิดโอกาสและปิดโอกาสในการตีความ เพื่อต้องการที่จะออกแบบเครื่องมือ เพราะในปัจจุบันยังไม่มีเครื่องมือชนิดนี้อยู่ในการออกแบบงานวิจัยทั่วไป ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องออกแบบเครื่องมือที่สอดคล้องต่อทฤษฎีดังกล่าว และเพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลและทำการตีความละเอียดอ่อนที่หลากหลาย จึงได้ออกแบบเครื่องมือดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร ด้านต่างๆ

- ข้อมูลของกรณีศึกษาโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่
- ข้อมูลประเด็นปัญหาที่เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์
- ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.2 การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือได้จัดทำ Pilot Study ทดลองกระบวนการการทำให้เป็นสัญลักษณ์ (Symbolization) โดยการทำแบบทดสอบการทำสัญลักษณ์จากรูปภาพที่กำหนดให้ โดยกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 8 คนที่เป็นสถาปนิกผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสามารถวาดรูปและแปลงความหมายจากนามธรรมเป็นรูปธรรมได้ดังนี้

3.2.1 ให้กลุ่มประชากรตัวอย่าง ดูรูปดังต่อไปนี้

1. รูปปั้นมกร	2. รูปวัด	3. รูปเสือ	4. รูปรถเต่า	5. รูปหงษ์ดำ
				

ตารางที่ 3.1 แสดงรูปต้นแบบที่ใช้ใน Pilot Study

โดยมีเหตุผลการคัดเลือกรูปคือ คนส่วนใหญ่รู้จักว่าเป็นรูปอะไร, มีความหมายว่าอะไรและมีการนำไปใช้แทนสัญลักษณ์ในแบบต่างๆอย่างแพร่หลาย ดังตารางต่อไปนี้

รูป	ชื่อรูป	ความหมายที่รู้จัก	สัญลักษณ์แทน
	ตัวมกร	1. บันได 2. สัตว์ในจินตนาการ	1. การป้องกันรักษา 2. การเชื่อเชิญ 3. ความอุดมสมบูรณ์
	วัด	1. วัด 2. ศาสนสถาน	1. พุทธศาสนา 2. บริเวณศักดิ์สิทธิ์
	เสือ	1. สัตว์ป่าดุร้าย 2. สัตว์สงวน	1. ความดุร้าย 2. ความเก่งกาจมีเขี้ยวเล็บ
	รถเต่า	1. รถยนต์ 2. รถเก๋งขนาดเล็ก	1. ความสะดวกสบาย 2. ความคลาสสิก
	หงส์ดำ	1. หงส์ดำ 2. สัตว์ปีก	1. ความสวยงามสูงส่ง 2. สาวงามผู้สูงศักดิ์

ตารางที่ 3.2 แสดงเหตุผลการคัดเลือกรูปต้นแบบที่ใช้ใน Pilot Study

3.2.3 จากนั้นให้กลุ่มประชากรตัวอย่างดังกล่าว ลองกำหนดสัญลักษณ์แทนรูปดังกล่าว โดยการตอบคำถามและวาดรูปออกมา ตามเงื่อนไขที่กำหนดคือ

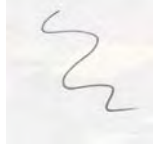

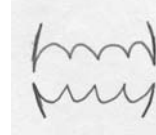

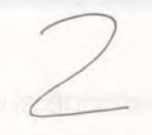

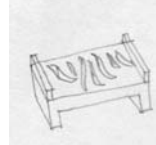

- ถามว่ารูปที่เห็นคือรูปอะไร
- ถามว่ารูปที่เห็นหมายถึงอะไร
- ถามว่ารูปที่เห็นใช้แทนสัญลักษณ์อะไรได้บ้าง
- ถ้าต้องการจะเปลี่ยนรูปทำเป็นสัญลักษณ์ควรเป็นอย่างไร (วาดรูป)

3.2.3 เขียนบอกวิธีการในการแปลงรูปต่างๆดังกล่าวของแต่ละคนลงในแบบทดสอบ

3.2.4 จัดกลุ่มวิธีการในการแปลงรูปต้นแบบดังกล่าวให้เป็นสัญลักษณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเชื่อมโยงความหมายกลับไปหารูปต้นแบบ

3.2.5 กำหนดหาคำสำคัญ (Key Word) ที่แสดงออกถึงการเชื่อมโยงในแบบต่างๆ

3.2.6 ผลแบบทดลอง Pilot Study ของกระบวนการทำให้เป็นสัญลักษณ์
(Symbolization)

รูป ต้นแบบ					
ตัวอย่างที่ 1					
ตัวอย่างที่ 2					
ตัวอย่างที่ 3					
ตัวอย่างที่ 4					
ตัวอย่างที่ 5					
ตัวอย่างที่ 6					
ตัวอย่างที่ 7					
ตัวอย่างที่ 8					

ตารางที่ 3.3 แสดงผลการทำรูปต้นแบบให้เป็นสัญลักษณ์

3.2.7 ผลจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกเพื่อนำไปสู่แนวคิดและความของเหตุผลในการทำเป็นสัญลักษณ์

ภาพตัวอย่าง	เหตุผลในการทำเป็นสัญลักษณ์	เหตุผลที่มีความซ้ำกัน
ภาพตัวอย่างที่ 1	1. เส้นรอบรูป 2. ตราสัญลักษณ์ 3. หน้าตรงอย่างง่าย	1. เส้นรอบรูป 2. ตราสัญลักษณ์ 3. หน้าตรงอย่างง่าย
ภาพตัวอย่างที่ 2	1. รูปทรงที่วาดง่ายลดรายละเอียด 2. ลวดลายที่สะดุดตาจำได้ง่าย 3. หน้าตรง 2 มิติ	4. รูปทรงที่วาดง่ายลดรายละเอียด 5. ลวดลายที่สะดุดตาจำได้ง่าย 6. กริยาอาการทิศทางการเคลื่อนไหว
ภาพตัวอย่างที่ 3	1. เส้นรอบรูป 2. รูปทรงที่วาดง่ายลดรายละเอียด 3. ทิศทางการเคลื่อนไหว 4. ลักษณะกริยาอาการ	7. ประโยชน์ใช้สอย 8. รอยเท้า 9. Space ภายใน
ภาพตัวอย่างที่ 4	1. ประโยชน์ใช้สอย 2. หน้าตรง 3. รอยเท้า 4. Space ภายใน	10. รูปเหมือนแบบลายเส้น 11. เหตุผล 12. เพิ่มความคิดลงไปเพิ่มเติม 13. แสดงบางส่วนของรูปเดิม
ภาพตัวอย่างที่ 5	1. รูปเหมือนลายเส้น 2. หน้าตรงแบบลายเส้น	14. เส้นโค้งจากรูปทรงโดยรวม
ภาพตัวอย่างที่ 6	1. เหตุผล 2. เพิ่มความคิดลงไป 3. นำบางสิ่งเพิ่มเติมลงไป 4. ความหมายกริยาอาการ	
ภาพตัวอย่างที่ 7	1. แสดงบางส่วน 2. เส้นโค้งจากรูปทรงโดยรวม	
ภาพตัวอย่างที่ 8	1. รูปเหมือนแบบลายเส้น 2. หน้าตรง 2 มิติ	

ตารางที่ 3.4 ผลจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกวิธีการทำรูปต้นแบบให้เป็นสัญลักษณ์

3.2.8 สรุปและอธิบายผล

ระยะห่างทางการ เชื่อมโยงทาง ความคิด	กลุ่มของเหตุผลที่กลุ่ม ประชากรให้	ที่มาของเหตุผลที่ให้	ความหมายร่วมที่สามารถ ชี้นำไปสู่ระยะห่าง ทางการเชื่อมโยงทาง ความคิด
Icon	1. หน้าตรง 2. รูปทรงที่วาดง่ายลดรายละเอียด 3. รูปเหมือนแบบลายเส้น	1. อาศัยความคุ้นเคย 2. อาศัยความทรงจำ 3. ง่ายต่อการสื่อความ 4. รูปเหมือนสามารถสื่อได้ตรงเร็วกว่า	1. จากความคุ้นเคย 2. จากความทรงจำ
Index	1. เส้นรอบรูป 2. ลวดลายที่สะดุดตาจำง่าย 3. ทิศทางการเคลื่อนไหว 4. ประโยชน์ใช้สอย 5. รอยเท้า 6. รูปเหมือนแบบลายเส้น 7. เหตุผล 8. เส้นโค้งจากรูปทรงโดยรวม	1. จากการศึกษาเรียนรู้ 2. จากประสบการณ์ที่มี 3. ต้องการให้ผู้อื่นช่วยคิด 4. อาศัยความรู้จากคนอื่นช่วย 5. ต้องการสื่อแบบกลางๆ เพื่อไม่ให้รู้สึกผิดเมื่อเกิดแปลความที่ต่างออกไป	1. จากตำรา 2. จากประสบการณ์
Symbol	1. Space ภายใน 2. เพิ่มความคิดลงไปเพิ่มเติม 3. แสดงบางส่วนของรูปเดิม 4. ตราสัญลักษณ์	1. ความรู้สึก 2. การวิเคราะห์ตีความ 3. มีคนบอก 4. การใช้สัญลักษณ์จะสื่อได้ตรงมากถ้าสัญลักษณ์นั้นเป็นที่รู้จัก	1. จากความรู้สึก 2. จากการตีความ 3. จากคำบอกเล่า 4. จากการเดา

ตารางที่ 3.5 การจัดกลุ่มของสาเหตุ ที่มาของเหตุผลและความหมายร่วมที่สามารถชี้นำไปสู่ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิดของวิธีการทำรูปต้นแบบให้เป็นสัญลักษณ์

3.2.9 สิ่งที่ได้จากการศึกษาทดลองแบบนาร่องนี้ คือ

กลุ่มตัวอย่างได้มีการเปิดประเด็นทำให้เห็นว่าการกำหนดปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เอื้อต่อการคิดถึงและกำหนดระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิดนั้น น่าจะมาจากอะไรได้บ้าง เช่น ความคุ้นชิน ประสบการณ์ ความทรงจำ การเรียนรู้ ดังนั้นจึงทำให้ทราบว่ากลุ่มประชากรยังไม่สามารถกำหนดระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิดจากรูปที่ตนเองวาดว่าอยู่ในระยะใด

เนื่องจากแบบทดสอบไม่ได้กำหนดไว้ให้ชัดเจนตั้งแต่ต้น จึงทำให้เกิดความลังเลต่อการกำหนดระยะดังกล่าวให้ชัดเจนนอกจากนี้กลุ่มประชากรยังต้องการเวลาที่ต้องใช้ในการคิดมาก จึงเกิดปัญหาจากการรีบเร่ง ขาดการไตร่ตรองที่ดี และในการอธิบายความหมายยังมีความกำกวมไม่ชัดเจน เช่น ใช้ความรู้สึก บ่อยครั้งต้องมีการอธิบายความถึงวิธีการทำการทดสอบเพื่อให้กลุ่มประชากรตัวอย่างเข้าใจถึงจุดประสงค์ของการทดสอบ

3.2.10 แนวทางการปรับปรุงเครื่องมือคือ

- 1.) การคัดเลือกภาพต้องให้มีความสอดคล้องกับลักษณะด้านนามมากขึ้น
- 2.) บอกจุดประสงค์ของการทดสอบให้ชัดเจนว่าทำเพื่ออะไรและต้องการคำตอบชนิดใด
- 3.) มีการกำหนดเกณฑ์ของคำตอบที่แน่นอนชัดเจนว่าแต่ละระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด นั้นใช้อะไรในการวัดค่า เช่น ร้อยละของการถูกผิด ร้อยละของความเห็นที่คิดว่าง่ายหรือยากต่อการเชื่อมโยง เป็นต้น
- 4.) การกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการตีค่าของความหมายแบบตรง และความหมายแบบนัยยะแฝง

3.3 การออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ในขั้นนี้ได้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ

3.3.1 ขั้นแรก เป็นการออกแบบเครื่องมือที่เป็นลักษณะของภาพสัญลักษณ์และหาวิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย จากภาพต้นแบบไปสู่ภาพสัญลักษณ์

กำหนดให้

1. คัดเลือกรูปภาพต้นแบบขึ้นมา 3 รูป คือ
 - รูปที่ 1 รูปศาลาจัตุรมุข เป็นลักษณะของงานสถาปัตยกรรม
 - รูปที่ 2 รูปชุ่มประตูดุโจง เป็นลักษณะของงานสถาปัตยกรรมและงานประติมากรรม
 - รูปที่ 3 รูปปั้นพญานาค เป็นลักษณะของงานประติมากรรมทั้ง 3 รูปเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมไทยแบบประเพณี และเป็นที่รับรู้แก่สังคมเป็นอย่างดีในเรื่อง ความหมายและประโยชน์ใช้สอย

1. 	2. 	3.
ศาลาจัตุรมุข	ชุ่มประตูดุโจง	ปูนปั้นพญานาค

ตารางที่ 3.6 รูปภาพต้นแบบในแบบทดสอบที่ 1

2. กลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นสถาปนิก 30 คน จากบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยการนำแบบทดสอบออกไปทำการสัมภาษณ์ โดยตรง จำนวน 11 คน และอีก 19 คน ติดต่อนักศึกษาปีสุดท้ายของสาขา และมหาวิทยาลัยเดียวกัน ให้เข้ามานั่งทำในห้องทดสอบในวันสุดท้ายของการสอบปลายภาค (ซึ่งถือได้ว่าเรียนจบหลักสูตรแล้ว) เนื่องจากสถาปนิกถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญในการเชื่อมโยงความหมายโดยสามารถเปลี่ยนลักษณะทางนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ (คูตัวอย่างแบบทดสอบนำร่องในภาคผนวก ก)

วิธีทำ

1. ให้กลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นสถาปนิก 30 คน ดูรูปต้นแบบ ทั้ง 3 รูป
2. ในขณะที่ทำการดูรูปนั้น ให้กลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นสถาปนิก 30 คน ทำการวาดรูปเพื่อสร้างรูปต้นแบบเป็นภาพสัญลักษณ์
3. ให้กลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นสถาปนิก 30 คน ระบุเหตุผลว่ามีวิธีคิดและแนวทางการวาดเพื่อเปลี่ยนรูปต้นแบบเป็นภาพสัญลักษณ์ มาจากอะไร

ผลที่ได้

1. ภาพสัญลักษณ์ที่แปลงจากต้นแบบแล้ว 90 ภาพ
2. วิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย จากภาพต้นแบบไปสู่สัญลักษณ์ 30 วิธี
3. นำภาพสัญลักษณ์พร้อมกับวิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย ที่แปลงจากต้นแบบดังกล่าวไปใช้ผลิตเป็นแบบทดสอบที่ 1

3.3.2 ขั้นที่สอง การผลิตแบบทดสอบเพื่อค้นหาระดับความยาก ความง่ายของวิธีการเชื่อมโยงความหมายระหว่างรูปสัญลักษณ์ กับ ความหมายสัญลักษณ์ หรือระยะห่างทางการเชื่อมโยงความหมายแบบของ เฟิร์ส และความหมายทางสถาปัตยกรรมโดยวิเคราะห์ผ่านประโยชน์ใช้สอยตามแนวของ เอ็คโค โดยแบ่งวิธีการเป็น 2 แนวทางคู่ขนานกัน ใน**แนวทางแรก** จะเป็นแนวทฤษฎี ใช้ผลจากการศึกษานำร่องที่เป็นภาพสัญลักษณ์ที่แปลงจากต้นแบบแล้ว มาเป็นโจทย์ในการทำแบบทดสอบที่ 1 (คูตัวอย่างแบบทดสอบที่ 1 ในภาคผนวก ข) เพื่อเป็นการพิสูจน์เชิงทฤษฎี ถึงวิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย ที่แปลงจากต้นแบบมาเป็นแบบสัญลักษณ์ ที่กลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นสถาปนิก 30 คนเขียนไว้ ตลอดจนทำความเข้าใจ กระบวนการสร้างความเชื่อมโยงและการสร้างกลไกการประยุกต์ ส่วน**แนวทางที่สอง** เป็นแนวปฏิบัติในงานสถาปัตยกรรม โดยคัดเลือกจากงานสถาปัตยกรรมจริงที่ได้รางวัลยอดเยี่ยมจากสมาคมสถาปนิกสยามฯ มาเป็นโจทย์ในการทำแบบทดสอบที่ 2 เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่างานสถาปัตยกรรมต่างๆ เหล่านั้นได้ผ่านการรังสรรค์ และกลั่นกรองจากสถาปนิกผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว (คูตัวอย่าง

แบบทดสอบที่ 2 ในภาคผนวก ค โดยอาศัยแนวทางของแบบทดสอบที่ 1 เป็นโครงสร้างในการทดสอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวทางแรกในแบบทดสอบที่ 1	แนวทางที่สองในแบบทดสอบที่ 2
<p>การทดสอบตามแนวทางศาสตร์ของ เพิร์ส ในการพิสูจน์หา ระยะทางความคิดในการเชื่อมโยงความหมาย</p>	<p>การทดสอบตามแนวทางของบาร์ตส์ เรื่องการสื่อความ หมายตรงหรือมีนัยยะโดยผนวกกับงานสถาปัตยกรรมผ่าน ประโยชน์ใช้สอย ตามแนวคิดของเอ็ลโก</p>
<p>เพื่อการจัดกลุ่มวิธีการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย จากภาพต้นแบบไปสู่สัญลักษณ์</p>	<p>เพื่อหาวิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงสถาปัตยกรรมและ ความหมาย จากภาพต้นแบบที่กำหนดไว้ในแนวทางการ ออกแบบไปสู่สัญลักษณ์ที่เป็นผลลัพธ์ของการออกแบบ คือตัวสถาปัตยกรรม</p>
<p>กำหนดให้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มประชากรตั้งอย่างเป็นประชาชนทั่วไป 50 คน 2. ภาพสัญลักษณ์ 90 ภาพจากแบบทดสอบนำร่อง 3. ระดับความสามารถเชื่อมโยงไปสู่รูปต้นแบบ 3 ระดับ คือ ง่าย กลาง ยาก เพื่อหากกลุ่มความหมาย 4. ลักษณะการสัมฤทธิ์ผลในการเชื่อมโยง ถูก หรือผิด เพื่อใช้ กำหนดระยะของการเชื่อมโยงดีความ (ดูคำอธิบายเกณฑ์การกำหนดระยะ ในข้อ 3.4.2 ท้ายบทที่ 3) 	<p>กำหนดให้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มประชากรตั้งอย่างเป็นประชาชนทั่วไป 50 คน 2. เลือกงานสถาปัตยกรรม โดยมีเกณฑ์คือต้องเป็น สถาปัตยกรรมดีเด่นที่ได้รับการตัดสินจากสมาคม สถาปนิกสยามฯจำนวน 20 อาคาร 3. ระดับความสามารถเชื่อมโยงไปสู่รูปต้นแบบ 3 ระดับ คือ ง่าย กลาง ยาก เพื่อหากกลุ่มความหมาย 4. ลักษณะการสัมฤทธิ์ผลในการเชื่อมโยง ถูก หรือผิด เพื่อใช้ กำหนดระยะของการเชื่อมโยงดีความ (คำอธิบายเกณฑ์การกำหนดระยะ ในข้อ 3.4.2 ท้ายบทที่ 3)
<p>วิธีทำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้กลุ่มเป้าหมายดูภาพสัญลักษณ์จำนวน 90 ภาพ 2. ทำการทดสอบหาความถูกต้องของการเชื่อมโยงความหมาย ย้อนกลับไปหารูปต้นแบบ 3. ทำการประเมินถึงความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายกลับไป สู่ภาพต้นแบบ 4. ทำการจัดกลุ่มรูปภาพสัญลักษณ์ตามวิธีการของแนวทางการวาด เพื่อเปลี่ยนรูปต้นแบบเป็นภาพสัญลักษณ์ โดยวิธีการดังกล่าวจะ สามารถบอกได้ถึงลักษณะของกลุ่มโดยเริ่มจากกลุ่มเหมือนไปสู่ กลุ่มคล้ายและกลุ่มที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิง 	<p>วิธีทำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำการสรุปแนวทางการออกแบบ (Concept Design) ของ สถาปัตยกรรมที่เลือกมา แต่ละหลังเพื่อใช้เป็นเสมือนภาพ ต้นแบบ 2. ให้กลุ่มเป้าหมายดูรูปภาพสถาปัตยกรรมที่เลือกมา 3. ทำการประเมินจัดกลุ่มถึงความสามารถในการเชื่อมโยง ความหมายกลับไปสู่แนวทางการออกแบบที่กำหนดไว้ก่อน สร้างอาคาร 4. จัดกลุ่มสถาปัตยกรรมออกมา ตามวิธีการของแนวทาง การออกแบบเพื่อเปลี่ยนรูปจากแนวคิดต้นแบบไปสู่งาน สถาปัตยกรรมที่เป็นกายภาพ
<p>ผลที่ได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้วิธีการสร้างการเชื่อมโยงความหมายภาพต้นแบบไปสู่ สัญลักษณ์ จากง่ายไปหายาก 2. จัดกลุ่มรูปภาพสัญลักษณ์ตามวิธีการของแนวทางการวาดเพื่อ เปลี่ยนรูปต้นแบบเป็นภาพสัญลักษณ์ 	<p>ผลที่ได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้วิธีการสร้างการเชื่อมโยงแนวคิดต้นแบบ ไปสู่งาน สถาปัตยกรรมที่เป็นกายภาพ 2. จัดกลุ่มสถาปัตยกรรมตามวิธีการของแนวทางการ ออกแบบเพื่อเปลี่ยนแนวความคิดต้นแบบเป็นผลลัพธ์ งาน สถาปัตยกรรม

ตารางที่ 3.7 โครงสร้างในการทดสอบ ของแนวทางแบบทดสอบที่ 1 และ 2

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบทดสอบ

3.4.1 การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการออกแบบ (Design)

1. นำผลการศึกษาที่ได้ของทั้ง 2 แบบทดสอบมาเปรียบเทียบกัน
 - ตรวจสอบหาความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงกัน
 - ตรวจสอบหาความสอดคล้องกับทฤษฎี สัญลักษณ์
 - บอกเหตุผลหรือข้อจำกัดต่างๆ ในศึกษาของทั้ง 2 วิธี
2. สังเคราะห์เพื่อหากระบวนการสร้างและสื่อความหมาย โดยการเชื่อมโยง

ความหมาย

- หาวิธีการหรือแนวทางในการกำหนดความหมายแบบตรง และแบบแฝง
- หาวิธีการหรือแนวทางในการกำหนดระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิดเพื่อนำไปสู่แนวทางการออกแบบประยุกต์งานสถาปัตยกรรมในแบบอื่นๆ

3.4.2 กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรม

เกณฑ์กำหนดปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (คิดเป็นร้อยละปริมาณทางสถิติ) เกณฑ์นี้กำหนดเพื่อหาระยะห่างทางความคิดตามแนวของเพิร์ส ซึ่งมี 3 ระยะดังตารางต่อไปนี้

ระยะ	ความเปลี่ยนแปลงระหว่างสัญลักษณ์เดิมกับใหม่	ผลของการเชื่อมโยงกลับไปหาสัญลักษณ์เดิม	เกณฑ์ในการแบ่งระยะอาศัยปริมาณความสามารถของการเชื่อมโยง ถูก ผิด
Icon	น้อย	ถูกและตรง	ถูกเกิน 66%
Index	ปานกลาง	ถูกและผิดใกล้เคียงกัน	ผลต่างระหว่างถูกผิดไม่เกิน30%
Symbol	มาก	ผิดจากเดิมและต่างไป	ผิดเกิน 66%

ตารางที่ 3.8 เกณฑ์ในการแบ่งระยะอาศัยปริมาณความสามารถของการเชื่อมโยงถูก ผิด ในงานสถาปัตยกรรม

เกณฑ์กำหนดปริมาณความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (คิดเป็นร้อยละปริมาณทางสถิติ) เกณฑ์นี้กำหนดเพื่อหาลักษณะของกลุ่มความหมาย 2 แบบคือ ความหมายตรง (Denotation) และความหมายแฝง (Connotation) ซึ่งใช้การตีความผ่านทางประโยชน์ใช้สอยทั้งทางกายภาพและทางสังคมดังตารางต่อไปนี้

ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรมของ การแสดงความหมาย	ผลของความยากง่าย ในการสามารถ เชื่อมโยงกลับไปหา ต้นแบบได้	เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มความหมาย ตามความสามารถของการรับรู้ และตีความของกลุ่มตัวอย่าง
ความหมายตรง Denotation	รับรู้ความหมายได้ง่าย เป็นส่วนใหญ่	รับรู้ง่ายเกิน 33%	ตอบรับรู้ง่ายเกิน 33%
ความหมายแฝง Connotation	รับรู้ความหมายได้ยากขึ้น กว่าเดิมเป็นส่วนใหญ่	รับรู้ง่ายน้อยกว่า 33%	ตอบรับรู้กลางและยาก รวมกันเกิน 66%

ตารางที่ 3.9 เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มความหมายตามความสามารถของการรับรู้และตีความของกลุ่มตัวอย่าง ในงานสถาปัตยกรรม

3.5 การวิเคราะห์เชิงสัญลักษณ์สำหรับกรณีศึกษาสถาปัตยกรรมของโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่

ถ้าเราใช้มุมมองทางสัญลักษณ์มาช่วยในการวิเคราะห์แล้ว กระบวนการสร้างความหมายในแนวทฤษฎีของเพิร์ส นั้น เมื่อความหมายไม่ได้ถูกผนวกเข้าไว้กับ สัญลักษณ์ ตั้งแต่แรก “ระยะห่าง” ของการอ้างถึงและเชื่อมโยงถึง ระหว่าง สัญลักษณ์ และ การตีความ แบ่งได้เป็น 3 ระดับความสัมพันธ์ คือ ระดับ “ภาพเหมือน” (Icon) ระดับ “ดรรชนี” (Index) และระดับ “สัญลักษณ์” (Symbol) หากเชื่อตามกรอบแนวคิดนี้ สถาปัตยกรรมโรงแรมแมนดารินโอเรียลเต็ล ดาราเทวี จังหวัดเชียงใหม่ น่าจะจัดอยู่ในระดับ “ภาพเหมือน” แต่เป็น “ภาพเหมือน” ที่มีระยะของการตีความน้อยมากแทบจะไม่มีเลยจนทำให้คน อ่านหลงลืมไปว่า “ภาพเหมือน” ดังกล่าวนั้นเป็น “ภาพเหมือน” แต่กลับมอง “ภาพเหมือน” นั้นเป็นของจริง โดยที่จิตใจลืม ซึ่งทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าเป็น “ภาพเหมือน” แต่เพราะการถูกปิดบัง/อำพราง ให้ความหลงในความสมจริงนั้น ที่จริงแล้วถ้ามองในแบบสัญลักษณ์แล้ว โรงแรมแมนดารินโอเรียลเต็ล ดาราเทวี จังหวัดเชียงใหม่ ถูกกำหนดให้แยกส่วนจากความเป็นของจริงไว้ตั้งแต่แรกแล้ว กล่าวคือ เมื่อของจริงเป็นของศักดิ์สิทธิ์และต้องไม่ได้ แต่จะอย่างไรเพื่อสนองต่อความต้องการทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ทุกคนกำลังให้ความสนใจและเป็นตลาดที่ใหญ่ยักษ์ ซึ่งใครๆก็อยากมีส่วนแบ่ง แถมยังมีสัญลักษณ์ “ทางการอนุรักษ์” ที่ทำให้รู้สึกดีทั้งกับตัวเอง และในสายตาของคนอื่นๆ ก็เลยต้องสร้างขึ้นมาจากเพื่อที่จะได้ไม่ต้องไปแตะต้องของจริง แต่ว่าการทำให้ “ภาพเหมือน” กลายเป็นของจริงนั้น มีผลข้างเคียงในทางสัญลักษณ์ในด้านอื่น โดยทางกลับกันคือ ส่งผลทำให้ของจริงกลับถูกมองว่าเป็นแค่ “ภาพเหมือน” (ไม่ใช่ของจริงทั้งที่เป็นของจริง) สาเหตุอาจเป็นเพราะว่าของจริงเหล่านั้นมีระยะของการอ่านที่ค่อนข้างห่างไกล (หมายถึงระยะของการเข้าไปเสพสัมผัส รูป รส กลิ่น เสียง) เนื่องจากมีข้อจำกัดในหลายเรื่อง ที่ไม่สามารถ

แต่ต้องได้ ซึ่งสังคมได้สร้างกฎเกณฑ์ทางสังคมบางอย่างเกี่ยวกับการควรไม่ควรไว้ก่อนแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น เมื่อของเลียนแบบถูกเปลี่ยนมุมมองว่าเป็นของจริง สาเหตุเพราะของเลียนแบบเหล่านั้น แทบจะไม่มีระยะห่างของการอ่านเลย ทุกอย่างสามารถเข้าไปสัมผัสได้ทุกระยะและทุกมิติ โดยไม่ต้องเกรงว่าจะทำให้ความหมายเดิมและรูปต้นแบบเสียหายหรือเสื่อมความศักดิ์สิทธิ์ เพราะรู้อยู่แต่แรกแล้วว่าสร้างขึ้นใหม่โดยเลียนแบบของจริง เมื่ออ่านและตีความมาถึงระดับนี้นั้น หมายความว่า ผู้อ่านหรือผู้เสพสัจจะไม่สนใจว่าสิ่งที่ดำเนินอยู่ตรงหน้าและล้อมรอบตัวนั้นเป็นของจริงหรือของเลียนแบบ แต่สิ่งที่ผู้เสพสัจจะต้องการคือ การได้สัมผัสความรู้สึกในทุกมิติของวัฒนธรรมแบบล้านนา (ล้านนาในมโนภาพ ซึ่งอาจจะต่างจากของจริงในอดีต แต่ก็มีลักษณะร่วมเกี่ยวกับวัฒนธรรมแบบล้านนาดังกล่าว เรียกว่า Shared Concept¹) โดยความจริงหรือความปลอมไม่ใช่ประเด็นปัญหา เพราะสิ่งที่ผู้เสพสัจจะคาดหวังก็คือ การได้สัมผัสถึงความรู้สึกสมจริงในอดีต โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นละครฉากหนึ่ง ที่ไม่สามารถเข้าไปอยู่อาศัยได้ตลอดเวลา ผู้เสพสัจจะหวังเพียงแต่ได้ชื่นชมและสัมผัส ภาพศิลปะอันสมบูรณ์แบบของวัฒนธรรมแบบล้านนาให้ครบทุกมิติก็เท่านั้น

3.6 การสังเคราะห์ผลการศึกษา

เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการสร้างและวิธีสื่อความหมายว่ามีลักษณะอื่น ๆ อย่างไรบ้าง ตลอดจนจนถึงแสดงให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสียของกระบวนการสร้างและวิธีสื่อความหมายเหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาและนำกระบวนการดังกล่าวเหล่านั้นมาประยุกต์ทั้งเชิงรูปธรรม (รูปแบบใหม่ของรูปร่างรูปทรงอาคาร) และเชิงนามธรรม (ความหมายที่ไม่ยึดกับรูปร่างรูปทรงของอาคารพุทธศาสนา) ให้กับสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ ต่อไปได้อย่างไร

¹ กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, *มองสื่อใหม่มองสังคมใหม่* (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 20

บทที่ 4

ผลการทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

จากการทดสอบตามแนวทางศาสตร์ของเพิร์สในการพิสูจน์หาระยะในการเชื่อมโยงทางความคิด เพื่อการจัดกลุ่มวิธีการสร้างการเชื่อมโยงความหมายจากภาพต้นแบบไปสู่ภาพที่ถูกประยุกต์สร้างขึ้นใหม่โดยเริ่มจากการทำแบบทดสอบที่ 1 ให้สถาปนิก 30 คนทดลองประยุกต์สร้างรูปสัญลักษณ์จากภาพต้นแบบแล้วหลังจากนั้น นำภาพสัญลักษณ์เหล่านั้นไปให้กลุ่มประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปจำนวน 50 คน ลองให้ค่าของความยากง่ายในการเชื่อมโยง และทำการตีความรูปสัญลักษณ์เหล่านั้นกลับไปหาต้นแบบ โดยการคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละของการตีความถูกหรือผิด ซึ่งในแบบทดสอบที่ 1 นี้ต้องการพิสูจน์ทฤษฎีทางศาสตร์ของเพิร์สเพื่อจัดกลุ่มของวิธีการสร้างรูปสัญลักษณ์ โดยใช้ระยะในการเชื่อมโยงทางความคิด และการสื่อความหมาย เป็นเกณฑ์ของการแบ่งกลุ่ม ส่วนในแบบทดสอบที่ 2 เป็นการพิสูจน์ให้เห็นถึงการสื่อความหมายและกระบวนการสร้างความหมายในงานสถาปัตยกรรม โดยนำงานสถาปัตยกรรมจำนวน 20 ชิ้น ไปให้กลุ่มประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปจำนวนอีก 50 คนเช่นกัน (เป็นคนละกลุ่มกับแบบทดสอบที่ 1) ลองให้ค่าของความยากง่ายในการเชื่อมโยงทางความคิด และทำการตีความงานสถาปัตยกรรมเหล่านั้นกลับไปหาแนวความคิดที่สถาปนิกผู้ออกแบบกำหนด หรือในทางทฤษฎีของเพิร์สที่สามารถเข้าใจได้ว่าเป็น “รูปต้นแบบ” โดยแบบทดสอบที่ 2 นี้ต้องการจัดกลุ่มของวิธีการสร้างงานสถาปัตยกรรม โดยใช้ระยะในการเชื่อมโยงทางความคิด และการสื่อความหมาย เป็นเกณฑ์ของการแบ่งกลุ่มเช่นกัน ดังผลการทดสอบดังต่อไปนี้

4.1 การทดสอบของแบบทดสอบที่ 1

4.1.1 ผลของแบบทดสอบที่ 1

จากการทดสอบทางด้านวิธีการหรือแนวทางประยุกต์สร้างการเชื่อมโยงความหมายจากภาพต้นแบบ (รูปสัญลักษณ์เดิม) ไปสู่สัญลักษณ์ (รูปสัญลักษณ์ใหม่) และปริมาณร้อยละของความสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ถูกต้องหรือแตกต่างออกไป (ระยะห่างทางความคิดตามทฤษฎีของ เพิร์ส) ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ความหมายตรงหรือความหมายแฝง) ของกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 50 คน ของแบบทดสอบที่ 1 นี้ ในเบื้องต้นนั้น สามารถแบ่งกลุ่มโดยมีแนวการแบ่งตามการเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ได้ 11 กลุ่ม คือ

1. วาดโดยลอกจากรูปต้นแบบ ใช้ลายเส้นเป็นลักษณะ 2 มิติ แสดงรูปทรงและรายละเอียดให้เหมือนรูปต้นแบบให้มากที่สุด

2. แสดงเป็น 2 มิติของ**รูปต้นแบบ** มีการ**ลดทอน** ใช้ลักษณะของ**เส้นรอบรูป**ฐานรองรับ หรือลักษณะ 3 มิติ จัดรูปให้มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ และไม่ต้องการให้มองแล้วผิดไปจากรูปต้นแบบ
 3. แสดงลักษณะเฉพาะบางส่วนของ**รูปต้นแบบ** โดยการ**ลดทอน**ไม่เน้นรายละเอียดเล็กๆ การใช้**เส้นรอบรูป** และมีการ**เพิ่มเติมให้รูปดูเป็น Graphic**
 4. การดึงเอาจุดเด่นจากรูปต้นแบบมาแสดง เพื่อที่จะยังสามารถนึกถึงรูปต้นแบบได้ มีการสร้างขอบเขตของรูปใหม่ให้จับด้วยตัวเองโดยการใส่กรอบวงกลม **ลดทอน**ไม่เน้นรายละเอียดภายในแต่ใช้**เส้นรอบรูป** และมีการ**ถมดำ**
 5. พยายามแสดงในลักษณะภาพรวมของ**รูปต้นแบบ** โดยแก้ไข**ลดทอน**รายละเอียด มีการนำเส้นโค้งหรือเส้นตรงมาประกอบกันในแบบอย่างง่ายให้แสดงถึงจุดเด่นของรูปต้นแบบ และเพิ่มเติมลักษณะใหม่ เช่น ความสมดุลย์ ซ้ายขวา, หน้าตรง, กรอบ, ฐานรูป หรือเงา, ซอดอกไม้ แต่ทั้งหมดยังอาศัยภาพรวมจาก**เส้นรอบรูป**เป็นหลัก ใช้**องค์ประกอบเล็กๆมาขยายองค์ประกอบรวม**
 6. ใช้รูปทรงพื้นฐานมาแทนรูปทรงจากรูปต้นแบบ มาในลักษณะของการ**ลดทอน** เปลี่ยนแปลงด้านรูปทรงของต้นแบบ แต่ไม่เปลี่ยนแนวคิดทางด้านการสื่อ**ความหมาย**
 7. ทำการเปลี่ยนรูปทรงจาก**ต้นแบบ**ให้ดูน่าสนใจแต่ยังคงความหมายเดิมโดยอาศัยเส้นรอบรู้ มีการ**บิดเบือน**รูปทรง การตกแต่งให้มี**รูปแบบใหม่** เช่น ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ, ลักษณะของวงจรไฟฟ้า, หรือมิติของการซ้อนทับของน้ำหนักกด และยังคงอยู่ในขอบเขตของเส้นรอบรูป
 8. อาศัยรูปทรงอย่างง่ายของสามเหลี่ยม, สี่เหลี่ยม เข้ามาประกอบ เพื่อต้องการ**ตัดทอน**รายละเอียด แสดงเป็น 2 มิติ ทั้งแบบโปร่ง และทึบ **เน้นเส้นตรง เส้นโค้ง**
 9. พยายามปรับรูปแบบโดย**ลดทอน**มากที่สุดและมีการ **ตัดทอน**รายละเอียดออกทั้งหมด ส่วนรูปทรงที่คงเหลือก็เป็นลักษณะที่ค้นหาเหตุผลมาประกอบ และยังคงมีการเพิ่มลักษณะทางด้าน **Graphic**
 10. เลือกใช้ลวดลายของพื้นผิวที่เป็น**องค์ประกอบขนาดเล็ก**ที่มักจะเข้าใจว่าไม่ใช่จุดเด่นใน**รูปต้นแบบ** เป็นการเปลี่ยนรูป และต้องอาศัยการ**ตีความ**เพิ่ม
 11. **เปลี่ยน**การนำเสนอ**รูปต้นแบบ**ใน**มุมมอง**อื่นๆ แต่แสดงเป็นลักษณะของรูปทรงอย่างง่าย และนำเอาตัวอักษร หรือลวดลายไทย เข้ามาประกอบเพื่อ**เพิ่มความหมาย**ทางด้านสัญลักษณ์ อีกความหมายเข้าไป และต้องอาศัยการ**ตีความ**เพิ่ม
- ดังแสดงรายละเอียดของแต่ละกลุ่มต่อไปนี้

รูปกลุ่มที่ 1 วาดโดยลอกจากรูปต้นแบบให้เหมือนรูปต้นแบบมากที่สุด

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้ จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

ตารางที่ 4.1 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 1

รูปต้นแบบ	รูปที่คัดแปลง	วิธีการหรือแนวทาง การคัดแปลง	ปริมาณที่ สามารถ เชื่อมโยง กลับไปหารูป ต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็น เกี่ยวกับความ ยากง่ายในการ สามารถ เชื่อมโยงกลับไป หารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป A 	67 	วาด โดยลอกจากรูปต้นแบบ ใช้ลายเส้นเป็นลักษณะ 2 มิติ	รับรู้ถูก 96% รับรู้ผิด 4%	รับรู้้ง่าย 84% รับรู้กลาง 14% รับรู้ยาก 2%	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปบ้าง 4 %
รูป B 	69 	แสดงรูปทรง และรายละเอียด ให้เหมือนรูปต้นแบบให้มากที่สุด	รับรู้ถูก100% รับรู้ผิด 0%	รับรู้้ง่าย 58% รับรู้กลาง 38% รับรู้ยาก 4%	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป C 	81 		รับรู้ถูก100% รับรู้ผิด 0%	รับรู้้ง่าย 62% รับรู้กลาง 24% รับรู้ยาก 14%	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
<p>กลุ่มที่ 1</p> <p>กลุ่มที่แสดงร่องรอยของรูปต้นแบบมากที่สุด โดยแสดงออกมาในรูปของภาพเขียน ซึ่งจะทำให้การแสดงรายละเอียดดั้งเดิม ขาดหายไปบ้างบางส่วน แต่ก็มีความพยายามเก็บรายละเอียดของรูปดั้งเดิมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ตามความสามารถของการวาดรูปของแต่ละบุคคล และผลของวิธีการดังกล่าว เมื่อตรวจสอบทางสถิติ ปรากฏว่า สามารถรับรู้ได้ง่าย (การสื่อความหมายแบบตรง) จึงแปลได้ตรงมากที่สุดถึง 100 % และในขณะเดียวกันก็ง่ายต่อการเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบ (ระยะIcon)</p> <p>สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ วาดโดยลอกจากรูปต้นแบบให้เหมือนรูปต้นแบบมากที่สุด</p>					

ตารางที่ 4.1.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รูปกลุ่มที่ 2 ใช้รูปต้นแบบ โดยมีการลดทอน ในลักษณะของเส้นรอบรูป

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

ตารางที่ 4.2 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 2 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 2

รูปต้นแบบ	รูปที่ดัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป B 	77 	แสดงเป็นเส้นรอบรูป 2 มิติของรูปต้นแบบ เพิ่มลักษณะของฐานรองรับหรือบันได 3 มิติ จัดรูปให้มืองค์ประกอบที่สมบูรณ์ และพยายามใช้องค์ประกอบอื่นๆที่เชื่อมโยงกับรูปต้นแบบให้มากที่สุด	รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 68 % รับรู้กลาง 30 % รับรู้ยาก 2 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 6 %
รูป C 	79 	แสดงเป็นเส้นรอบรูป 2 มิติของรูปต้นแบบ เพิ่มลักษณะของฐานรองรับหรือบันได 3 มิติ จัดรูปให้มืองค์ประกอบที่สมบูรณ์ และพยายามใช้องค์ประกอบอื่นๆที่เชื่อมโยงกับรูปต้นแบบให้มากที่สุด	รับรู้ถูก 98 % รับรู้ผิด 2 %	รับรู้ง่าย 82 % รับรู้กลาง 14 % รับรู้ยาก 4 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปแค่ 2 %
<p>กลุ่มที่ 2</p> <p>เป็นกลุ่มที่นำเอารูปดั้งเดิมที่เด่นชัดมากที่สุดมาใช้ ได้แก่เส้นรอบรูป และเพิ่มเติมลักษณะของหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยประกอบเข้าไปซึ่งทำให้ผู้อ่าน เชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบได้โดยใช้องค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับรูปต้นแบบ ดังนั้นประโยชน์ใช้สอยจึงเป็นการสื่อความหมายแบบตรงได้ และทำให้เห็นความชัดเจนของรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมที่เด่นชัดมาก</p> <p>สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ ใช้รูปต้นแบบ โดยมีกรลดทอน ในลักษณะของเส้นรอบรูป</p>					

ตารางที่ 4.2.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 2 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รูปกลุ่มที่ 3 แสดงบางส่วนของรูปต้นแบบ + ลวดทอน + เส้นรอบรูป + Graphic

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้ จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

ตารางที่ 4.3 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 3 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 3

รูปต้นแบบ	รูปที่ตัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป B 	29 	แสดงลักษณะเฉพาะบางส่วนของรูปต้นแบบ โดยทำให้ดูเรียบง่ายมากขึ้น	รับรู้ถูก 92 % รับรู้ผิด 8 %	รับรู้ง่าย 16 % รับรู้กลาง 52 % รับรู้ยาก 32 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 8 %
รูป B 	30 	ลดทอนรายละเอียดเล็กๆ และมีการเพิ่มเติมให้รูปดูเป็น Graphic เช่นการถมคำ	รับรู้ถูก 88 % รับรู้ผิด 12 %	รับรู้ง่าย 66 % รับรู้กลาง 28 % รับรู้ยาก 6 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไป 12 %
รูป B 	39 	ลดทอนรายละเอียดเล็กๆ และมีการเพิ่มเติมให้รูปดูเป็น Graphic เช่นการถมคำ	รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 68 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 14 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 6 %
รูป B 	64 		รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 70 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 4 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 4 %
รูป A 	68* 		* หมายถึง รูปที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มอื่นด้วย	รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 68 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 6 %
<p>กลุ่มที่ 3</p> <p>มีลักษณะของการนำเอารูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมที่เด่นชัดมากที่สุดมาใช้ ได้แก่ เส้นรอบรูปเช่นกัน ลดทอนรายละเอียดเล็กๆ แต่เพิ่มองค์ประกอบที่เด่นชัดขององค์รวม (แสดงถึงการปรับรูปแบบหมายถึง การขยับระยะห่างของการเชื่อมโยงให้กว้างขึ้น) แต่ก็ยังคงสามารถเชื่อมโยงไปยังรูปต้นแบบได้ (ยังเป็นการสื่อแบบตรงอยู่)</p> <p>สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ แสดงบางส่วนของรูปต้นแบบ + ลดทอน + เส้นรอบรูป + Graphic</p>					

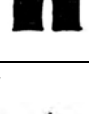

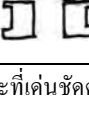
ตารางที่ 4.3.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 3 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รูปกลุ่มที่ 4 รูปต้นแบบ + ลวดทอน + เส้นรอบรูป + ถมดำ

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้ จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

ตารางที่ 4.4 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 4 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 4

รูปต้นแบบ	รูปที่คัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการคัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป B 	23 	การดึงเอาจุดเด่นจากรูปต้นแบบมาแสดง เช่น เส้นรอบรูป, ชุ่มหรือรูปทรง	รับรู้ถูก 98 % รับรู้ผิด 2 %	รับรู้ง่าย 74 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 4 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 2 %
รูป A 	45 	โดยรวม เพื่อที่จะยังสามารถนึกถึงรูปต้นแบบได้ ทำการลดคำ เช่น รูปที่ 62, 73	รับรู้ถูก 82 % รับรู้ผิด 18 %	รับรู้ง่าย 76 % รับรู้กลาง 14 % รับรู้ยาก 10 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างไปถึง 18 %
รูป A 	61 	หรือแบบลายเส้นเช่นรูป 87 มีการสร้างขอบเขตของรูปใหม่	รับรู้ถูก 86 % รับรู้ผิด 14 %	รับรู้ง่าย 68 % รับรู้กลาง 30 % รับรู้ยาก 2 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างไป 14 %
รูป A 	62 	ให้จับด้วยตัวเองโดยการใส่กรอบวงกลม	รับรู้ถูก 70 % รับรู้ผิด 30 %	รับรู้ง่าย 48 % รับรู้กลาง 36 % รับรู้ยาก 16 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 36 %
รูป B 	63 		รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 78 % รับรู้กลาง 20 % รับรู้ยาก 2 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป A 	68* 		รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 68 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 6 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปบ้าง 4 %
รูป B 	70 		รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 72 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 2 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 4 %
รูป B 	73 		รับรู้ถูก 98 % รับรู้ผิด 2 %	รับรู้ง่าย 40 % รับรู้กลาง 56 % รับรู้ยาก 4 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 2 %
รูป B 	87 	* หมายถึง รูปที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มอื่นด้วย	รับรู้ถูก 98 % รับรู้ผิด 2 %	รับรู้ง่าย 46 % รับรู้กลาง 44 % รับรู้ยาก 10 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายถึงปานกลางและส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 2 %

กลุ่มที่ 4 นำเอารูปสัญลักษณ์ที่เด่นชัดดั้งเดิมที่สุดมาใช้ เช่นเส้นรอบรูปหรือการตัดเอาบางส่วนจากรูปต้นแบบมา โดยเป็นการแสดงออกมาในลักษณะของรูปทรงโดยรวมของรูปต้นแบบ และจะสังเกตเห็นการนำเอาบางส่วนหรือบางจุดจากรูปต้นแบบมาใช้โดยมีการลดทอนคัดแปลง (การปรับรูปแบบหมายถึง การขยับระยะห่างของการเชื่อมโยงให้กว้างขึ้นอีก) จึงยังผลให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่รูปต้นแบบได้ไม่ยากเช่นกัน (ยังเป็นการสื่อแบบตรงอยู่เพราะง่ายต่อการสื่อความ)

สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ รูปต้นแบบ + ลดทอน + เส้นรอบรูป + ถมดำ

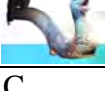

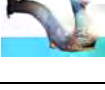

ตารางที่ 4.4.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 4 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รูปกลุ่มที่ 5 รูปต้นแบบ + ลดทอน + เส้นรอบรูป + ใช้อีจค์ประกอบเล็กๆขยายองค์ประกอบรวม

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้ จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

ตารางที่ 4.5 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 5 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 5

รูปต้นแบบ	รูปที่ดัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป C 	7 * 	พยายามแสดงในลักษณะภาพรวมของต้นแบบ โดยแก้ไขรายละเอียด มีการนำเส้นโค้งหรือเส้นตรงมาประกอบกันในแบบอย่างง่ายให้แสดงถึง	รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 20 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 58 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป C 	24 	จุดเด่นของรูปต้นแบบ เช่น ความนุ่มของปาก พญานาค เพิ่มเติมลักษณะใหม่ เช่น ความ	รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 26 % รับรู้กลาง 40 % รับรู้ยาก 34 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 6 %
รูป C 	32 	สมดุขยัซ่ายขวา, หน้าตรง, กรอบ, ฐานรูปหรือเงา, ซ้อคอกไม้ แต่	รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 26 % รับรู้กลาง 40 % รับรู้ยาก 34 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 6 %
รูป A 	35 	ทั้งหมดยังอาศัยภาพรวมจากเส้นรอบรูปเป็นหลัก	รับรู้ถูก 78 % รับรู้ผิด 22 %	รับรู้ง่าย 48 % รับรู้กลาง 28 % รับรู้ยาก 24 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างไปถึง 22 %
รูป C 	43 		รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 20 % รับรู้กลาง 36 % รับรู้ยาก 44 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างออกไปแค่ 10 %
รูป C 	60 * 		รับรู้ถูก 66 % รับรู้ผิด 34 %	รับรู้ง่าย 4 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 74 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 34 % ซึ่งก็ไม่ค่อย
รูป C 	65 		รับรู้ถูก 86 % รับรู้ผิด 14 %	รับรู้ง่าย 20 % รับรู้กลาง 24 % รับรู้ยาก 56 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างออกไป 14 %
รูป C 	71 		รับรู้ถูก 88 % รับรู้ผิด 12 %	รับรู้ง่าย 18 % รับรู้กลาง 36 % รับรู้ยาก 46 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างออกไป 12 %
รูป C 	85 	* หมายถึง รูปที่ถูกจัดให้อยู่ ในกลุ่มอื่นด้วย	รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 50 % รับรู้กลาง 38 % รับรู้ยาก 12 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %

ตารางที่ 4.5.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 5 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

กลุ่มที่ 5 นำเอารูปสัญลักษณ์ที่เด่นชัดของรูปต้นแบบมาใช้ แต่รูปสัญลักษณ์ที่เด่นชัดดังกล่าวจะต่างจากกลุ่มที่ 1 ถึง 4 คือเป็นลักษณะเฉพาะในส่วนประกอบเล็กๆ เช่น เฉพาะส่วนหัว ส่วนปาก หรือส่วนยอด ซึ่งองค์ประกอบเล็กๆ ที่นำมาจับนี้มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงกลับไปหาภาพรวมของต้นแบบได้ ซึ่งต่างจากกลุ่มที่ 1 ถึง 4 ที่เป็นลักษณะเป็นภาพรวมของรูปต้นแบบมากกว่า (การปรับรูปแบบทางองค์ประกอบก็ถือว่าเป็น การขยับระยะห่างของการเชื่อมโยงให้กว้างขึ้นอีกเช่นกัน และตราใบไม้ที่ยังสื่อได้ง่ายก็น่าจะเป็นแบบความหมายตรง)

สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ รูปต้นแบบ + ลวดทอน + เส้นรอบรูป + ใช้อองค์ประกอบเล็กๆขยายองค์ประกอบรวม

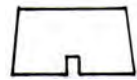

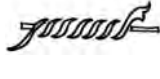

ตารางที่ 4.5.1 (ต่อ)

รูปกลุ่มที่ 6 รูปต้นแบบ + ลวดทอน + เพิ่มความคมชัด + ความหมายสัญลักษณ์

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้ จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

ตารางที่ 4.6 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 6 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 6

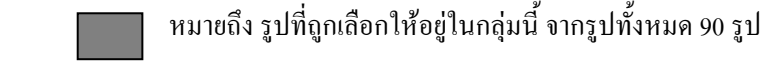
รูปต้นแบบ	รูปที่ดัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป B 	15 	ใช้รูปทรงอย่างง่ายเช่นสามเหลี่ยม, สี่เหลี่ยม, เส้นตรง, เส้นโค้ง มาแทนรูปทรงจากรูปต้นแบบ	รับรู้ถูก 76 % รับรู้ผิด 24 %	รับรู้ง่าย 18 % รับรู้กลาง 32 % รับรู้ยาก 50 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 24%
รูป B 	50 	ต้นแบบ ให้มาลักษณะของการเปลี่ยนแปลงด้านรูปทรงของต้นแบบ แต่ไม่เปลี่ยนแนวคิดทางความหมาย	รับรู้ถูก 86 % รับรู้ผิด 14 %	รับรู้ง่าย 2 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 72 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไป 14 %
รูป B 	58 	แนวคิดทางความหมาย	รับรู้ถูก 28 % รับรู้ผิด 72 %	รับรู้ง่าย 10 % รับรู้กลาง 16 % รับรู้ยาก 74 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 28 %
รูป B 	78 		รับรู้ถูก 62 % รับรู้ผิด 38 %	รับรู้ง่าย 4 % รับรู้กลาง 12 % รับรู้ยาก 84 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 38%ซึ่งก็ถือว่าไม่น้อย
รูป A 	82 		รับรู้ถูก 84 % รับรู้ผิด 16 %	รับรู้ง่าย 8 % รับรู้กลาง 14 % รับรู้ยาก 78 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยากส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างไปบ้าง 16 %
รูป C 	88 		รับรู้ถูก 82 % รับรู้ผิด 18 %	รับรู้ง่าย 18 % รับรู้กลาง 16 % รับรู้ยาก 66 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปถึง 18 %
รูป B 	90 		รับรู้ถูก 38 % รับรู้ผิด 62 %	รับรู้ง่าย 6 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 72 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไป แต่ก็มีแปลได้ตรงถึง 38 %

กลุ่มที่ 6 เป็นลักษณะของการตีความทางความหมายของรูปต้นแบบมาใช้เป็นแนวความคิดของการแปลงรูป (การแปลงรูปโดยใช้ความหมายหมายถึง การขยับระยะห่างของการเชื่อมโยงให้กว้างขึ้นอีก) เช่นเมื่อรู้ว่ารูปต้นแบบเป็นพญานาค รูปใหม่ที่แสดงจะใช้เป็นแนวคิดของลักษณะของงูมาแสดง โดยเป็นรูปงูพันกับกิ่งไม้ เป็นต้นหรือว่ารูปต้นแบบเป็นช่อมประดูโจง รูปใหม่ที่แสดงก็จะใช้เป็นแนวคิดของลักษณะช่อมประดูในรูปแบบอื่นๆ มาแสดง ซึ่งมุ่งเชื่อมโยงไปสู่ความหมายสัญลักษณ์ของคำว่าช่อมประดูเท่านั้น (การใช้ช่อมประดูคือให้เป็นช่อมประดูก็เป็นการสื่อแบบตรงถึงแม้ว่าจะต่างแบบกันแต่ประโยชน์ใช้สอยอันเดียวกัน)

สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ รูปต้นแบบ + ลดทอน + เพิ่มความคมชัด + ความหมายสัญลักษณ์

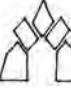

ตารางที่ 4.6.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 6 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รูปกลุ่มที่ 7 ต้นแบบ + บิดเบือน + เพิ่มความชัดเจนจากองค์ประกอบใหม่

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90							

ตารางที่ 4.7 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 7 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 7

รูปต้นแบบ	รูปที่ตัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป B 	5 * 	ทำการเปลี่ยนรูปทรงจากต้นแบบให้ดูน่าสนใจแต่ยังคงความหมายเดิม มีการบิด	รับรู้ถูก 92 % รับรู้ผิด 8 %	รับรู้ง่าย 30 % รับรู้กลาง 56 % รับรู้ยาก 14 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 8 %
รูป A 	10 * 	เป็นการตกแต่งให้มีรูปแบบใหม่ เช่น ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ,	รับรู้ถูก 20 % รับรู้ผิด 80 %	รับรู้ง่าย 6 % รับรู้กลาง 46 % รับรู้ยาก 48 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 20%
รูป A 	12 	ลักษณะของวงจرفไฟฟ้า(รูป89), หรือมิติของการซ้อนทับของ	รับรู้ถูก 4 % รับรู้ผิด 96 %	รับรู้ง่าย 16 % รับรู้กลาง 52 % รับรู้ยาก 32 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลางและส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูก 4 %
รูป B 	14 * 	นำหน้ากกด(รูป5) แต่ก็ยังอยู่ในขอบเขตของเส้นรอบรูป พยายามสร้างจุดเด่นให้กับรูปที่ตัดแปลงโดยจุดเด่นที่สร้างขึ้นนั้นไม่ทำให้อารมณ์โดยรวมผิดเพี้ยนไป	รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 66 % รับรู้กลาง 28 % รับรู้ยาก 6 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 10 %
รูป B 	17 * 	นำหน้ากกด(รูป5) แต่ก็ยังอยู่ในขอบเขตของเส้นรอบรูป พยายามสร้างจุดเด่นให้กับรูปที่ตัดแปลงโดยจุดเด่นที่สร้างขึ้นนั้นไม่ทำให้อารมณ์โดยรวมผิดเพี้ยนไป	รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 46 % รับรู้กลาง 42 % รับรู้ยาก 12 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 10 %
รูป B 	49 	นำหน้ากกด(รูป5) แต่ก็ยังอยู่ในขอบเขตของเส้นรอบรูป พยายามสร้างจุดเด่นให้กับรูปที่ตัดแปลงโดยจุดเด่นที่สร้างขึ้นนั้นไม่ทำให้อารมณ์โดยรวมผิดเพี้ยนไป	รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 24 % รับรู้กลาง 34 % รับรู้ยาก 42 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างออกไป 10 %
รูป B 	57 	นำหน้ากกด(รูป5) แต่ก็ยังอยู่ในขอบเขตของเส้นรอบรูป พยายามสร้างจุดเด่นให้กับรูปที่ตัดแปลงโดยจุดเด่นที่สร้างขึ้นนั้นไม่ทำให้อารมณ์โดยรวมผิดเพี้ยนไป	รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 14 % รับรู้กลาง 42 % รับรู้ยาก 44 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลางถึงยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างไปแค่ 4 %
รูป B 	89 	* หมายถึง รูปที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มอื่นด้วย	รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 18 % รับรู้กลาง 50 % รับรู้ยาก 32 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 10 %

กลุ่มที่ 7 เป็นคล้ายกับกลุ่มที่ 6 คือ การนำเอาเฉพาะความหมายของรูปต้นแบบมาแสดงในเชิงแนวความคิด เป็นการขยับระยะการเชื่อมโยงทางความคิดให้กว้างมากยิ่งขึ้น แต่กลุ่มนี้มีการเพิ่มเติม หรือตกแต่งให้มีความหมายอื่นร่วมเข้าไปเพิ่มด้วย เช่น มีการนำเอาตัวอักษรต่างๆมาประกอบ โดยผู้เขียนอาจมีวัตถุประสงค์ในการหาลักษณะเฉพาะอันใหม่ใส่เข้าไปอีก เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของรูปสัญลักษณ์อันใหม่ที่ไม่ต้องการซ้ำแบบใคร การพยายามไม่ทำให้รูปแบบเดิมเพี้ยนไปแสดงถึงการที่ยังคงการสื่อแบบตรงอยู่นั่นเอง

สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ ต้นแบบ + บิดเบือน + เพิ่มความชัดเจนจากองค์ประกอบใหม่

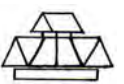

ตารางที่ 4.7.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 7 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รูปกลุ่มที่ 8 ต้นแบบ + ลวดทอน + แสดงเป็น 2 มิติ + เน้นเส้นตรง เส้นโค้ง

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้ จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

ตารางที่ 4.8 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 8 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 8

รูปต้นแบบ	รูปที่ตัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหา รูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความยากง่ายในการ สามารถเชื่อมโยง กลับไปหารูป ต้นแบบได้	สรุป
รูป A 	2 	อาศัยรูปทรงอย่าง ง่ายของสามเหลี่ยม, สี่เหลี่ยม เข้ามา	รับรู้ถูก 88 % รับรู้ผิด 12 %	รับรู้ง่าย 54 % รับรู้กลาง 24 % รับรู้ยาก 22 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมี แปลต่างไปแค่ 12 %
รูป A 	3 	ประกอบ เพื่อ ต้องการลดทอน รายละเอียด แสดง เป็น 2 มิติ ทั้งแบบ โปร่ง และทึบ	รับรู้ถูก 88 % รับรู้ผิด 12 %	รับรู้ง่าย 42 % รับรู้กลาง 44 % รับรู้ยาก 14 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ ตรงมีแปลต่างไปแค่ 12 %
รูป C 	7 * 		รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 20 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 58 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป C 	8 		รับรู้ถูก 98 % รับรู้ผิด 2 %	รับรู้ง่าย 48 % รับรู้กลาง 40 % รับรู้ยาก 12 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มี แปลต่างไปแค่ 2 %
รูป C 	11 		รับรู้ถูก 92 % รับรู้ผิด 8 %	รับรู้ง่าย 74 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 4 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรง มี แปลต่างไปแค่ 8 %
รูป C 	13 		รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 38 % รับรู้กลาง 46 % รับรู้ยาก 16 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ ตรงมีแปลต่างไปแค่ 10 %
รูป A 	22 		รับรู้ถูก 72 % รับรู้ผิด 28 %	รับรู้ง่าย 12 % รับรู้กลาง 28 % รับรู้ยาก 60 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 28%
รูป A 	26 		รับรู้ถูก 36 % รับรู้ผิด 64 %	รับรู้ง่าย 8 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 66 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก และส่วนใหญ่แปลต่าง ออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 36%
รูป A 	27 		รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 22 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 56 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ ก็มีแปลต่างไป 4 %
รูป A 	34 	* หมายถึง รูปที่ถูก จัดให้อยู่ในกลุ่มอื่น ด้วย	รับรู้ถูก 86 % รับรู้ผิด 14 %	รับรู้ง่าย 24 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 54 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ ก็มีแปลต่างไป 14 %

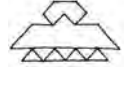
ตารางที่ 4.8.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 8 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 8 (ต่อ)

รูปต้นแบบ	รูปที่ดัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป A 	36 	อาศัยรูปทรงอย่างง่ายของสามเหลี่ยม, ลีเหลี่ยม เข้ามาประกอบ เพื่อต้องการ	รับรู้ถูก 70 % รับรู้ผิด 30 %	รับรู้ง่าย 28 % รับรู้กลาง 36 % รับรู้ยาก 36 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลางจนถึงยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างไปถึง 30 %
รูป B 	40 	ลดทอนรายละเอียดแสดงเป็น 2 มิติ ทั้งแบบโปร่ง และทึบ	รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 38 % รับรู้กลาง 48 % รับรู้ยาก 14 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 4 %
รูป C 	42 		รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 46 % รับรู้กลาง 48 % รับรู้ยาก 6 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลางถึงง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป C 	44 		รับรู้ถูก 92 % รับรู้ผิด 8 %	รับรู้ง่าย 82 % รับรู้กลาง 14 % รับรู้ยาก 4 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างออกไปแค่ 8 %
รูป A 	47 		รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 18 % รับรู้กลาง 44 % รับรู้ยาก 10 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างไปบ้าง 6 %
รูป C 	48 		รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 80 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 2 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป B 	51 		รับรู้ถูก 42 % รับรู้ผิด 58 %	รับรู้ง่าย 8 % รับรู้กลาง 32 % รับรู้ยาก 60 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 42 % ซึ่งก็ถือว่าไม่น้อย
รูป C 	52 		รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 28 % รับรู้กลาง 46 % รับรู้ยาก 26 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 4 %
รูป A 	59 		รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 12 % รับรู้กลาง 32 % รับรู้ยาก 56 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างไปบ้าง 10 %
รูป C 	60* 	* หมายถึง รูปที่ถูกจัดให้อยู่ ในกลุ่มอื่นด้วย	รับรู้ถูก 66 % รับรู้ผิด 34 %	รับรู้ง่าย 4 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 74 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 34 %

ตารางที่ 4.8.1 (ต่อ)

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 8 (ต่อ)

รูปต้นแบบ	รูปที่ดัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป C 	66 	อาศัยรูปทรงอย่างง่ายของสามเหลี่ยม, ลีเหลี่ยม เข้ามาประกอบเพื่อต้องการลดทอนรายละเอียด แสดงเป็น 2 มิติ ทั้งแบบโปรง และทึบ	รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 28 % รับรู้กลาง 46 % รับรู้ยาก 26 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป A 	72 		รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 60 % รับรู้กลาง 20 % รับรู้ยาก 20 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปบ้าง 4 %
รูป C 	74 		รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 92 % รับรู้กลาง 6 % รับรู้ยาก 2 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป A 	75 		รับรู้ถูก 82 % รับรู้ผิด 18 %	รับรู้ง่าย 14 % รับรู้กลาง 20 % รับรู้ยาก 66 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างไปบ้างถึง 18 %
<p>กลุ่มที่ 8</p> <p>นำเอาลักษณะเฉพาะของรูปต้นแบบ (ทั้งแบบในภาพรวมและรายละเอียดปลีกย่อย) มาใช้ในลักษณะของการดัดแปลงหรือลดทอนในรายละเอียด และเป็นรูปทรงอย่างง่าย ๆ และยังสามารถแยกย่อยได้อีกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มของการใช้เส้นโค้งเป็นหลัก และกลุ่มของการใช้เส้นตรงเป็นหลัก</p> <p>สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ ต้นแบบ + ลดทอน + แสดงเป็น 2 มิติ + เน้นเส้นตรง เส้นโค้ง</p>					

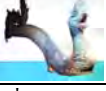
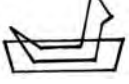
ตารางที่ 4.8.1 (ต่อ)

รูปกลุ่มที่ 9 ดันแบบ + ตัดทอน + Graphic + องค์ประกอบที่สอดคล้องกับดันแบบ

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้ จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

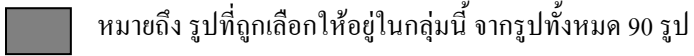
ตารางที่ 4.9 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 9 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 9

รูปต้นแบบ	รูปที่ตัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป C 	18 	พยายามปรับรูปแบบให้ดูเรียบง่ายมากที่สุด ตัดทอนรายละเอียดออกทั้งหมด ส่วน	รับรู้ถูก 30 % รับรู้ผิด 70 %	รับรู้ง่าย 2 % รับรู้กลาง 24 % รับรู้ยาก 74 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไป แต่ก็มีแปลได้ตรงถึง 30 % ซึ่งก็ไม่น้อย
รูป C 	21 	รูปทรงที่คงเหลือก็เป็นลักษณะที่ค้นหาเหตุผลมาประกอบ และยังมีการเพิ่ม	รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 22 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 52 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างออกไปแค่ 4 %
รูป C 	33 	ลักษณะทางด้าน Graphic ให้ดูเป็นลักษณะของสัญลักษณ์	รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 66 % รับรู้กลาง 30 % รับรู้ยาก 4 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
รูป A 	46 		รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 46 % รับรู้กลาง 44 % รับรู้ยาก 10 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างไป 10 %
รูป C 	54 		รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 72 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 10 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างออกไปแค่ 6 %
รูป C 	80 		รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 28 % รับรู้กลาง 58 % รับรู้ยาก 14 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 4 %
<p>กลุ่มที่ 9</p> <p>เป็นกลุ่มที่มีพื้นฐานคล้ายกับกลุ่มที่ 8 แต่มีการพัฒนารูปแบบใหม่มากขึ้น กล่าวคือมีการตัดเอาบางส่วนมาแสดง และเพิ่มเติมรายละเอียดขององค์ประกอบภาพเข้าไป เพื่อให้ภาพเกิดความสมบูรณ์ในทางองค์ประกอบมากขึ้น เช่น เพิ่มส่วนฐานของรูป ซึ่งอาจจะมองเป็นรูปของน้ำหรือพื้นก็ได้</p> <p>สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ ต้นแบบ + ตัดทอน + Graphic + องค์ประกอบที่สอดคล้องกับต้นแบบ</p>					

ตารางที่ 4.9.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 9 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รูปกลุ่มที่ 10 องค์ประกอบขนาดเล็ก + ต้นแบบ + เปลี่ยนรูป + ตีความ

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90							

ตารางที่ 4.10 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 10 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 10

รูปต้นแบบ	รูปที่ตัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป C 	83 	เป็นลวดลายของเกล็ดและเป็นลวดลายของกระเบื้องมุงหลังคาดินเผา	รับรู้ถูก 72 % รับรู้ผิด 28 %	รับรู้ง่าย 12 % รับรู้กลาง 10 % รับรู้ยาก 78 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปถึง 28 %
รูป A 	86 		รับรู้ถูก 26 % รับรู้ผิด 74 %	รับรู้ง่าย 4 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 78 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 26%
<p>กลุ่มที่ 10</p> <p>เป็นกลุ่มที่นำเอาจุดเล็กๆ ที่อาจจะไม่สำคัญ หรือถูกมองข้ามไปจากรูปต้นแบบ ออกมาขยายให้เห็นถึงพื้นผิวต่างๆ โดยการเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบจะเป็นไปอย่างกว้างๆ ซึ่งต้องอาศัยการหาเหตุผลเข้ามาประกอบหรือกำกับให้มากขึ้นอีกชั้นหนึ่ง แสดงถึงลักษณะของการขยายระยะการเชื่อมโยงทางความคิดให้กว้างขึ้นไปเรื่อยๆ ขณะเดียวกันการสื่อความจำเป็นต้องหาเหตุผลเพิ่มเติมในการตีความจึงเป็นลักษณะของการสื่อความหมายแบบมีนัยยะแฝง</p> <p>สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ องค์ประกอบขนาดเล็ก + ต้นแบบ + เปลี่ยนรูป + ตีความ</p>					

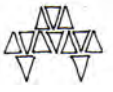

ตารางที่ 4.10.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 10 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รูปกลุ่มที่ 11 ต้นแบบ + เปลี่ยนรูป + ตีความ + ให้ความหมายใหม่ + สดทอน

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43	44	45	46	47	48	
49	50	51	52	53	54	55	56	
57	58	59	60	61	62	63	64	
65	66	67	68	69	70	71	72	
73	74	75	76	77	78	79	80	
81	82	83	84	85	86	87	88	
89	90	 หมายถึง รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มนี้ จากรูปทั้งหมด 90 รูป						

ตารางที่ 4.11 รูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 11 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 11

รูปต้นแบบ	รูปที่ตัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป	
รูป A 	1 	เป็นการนำเสนอในรูปแบบของแปลน, รูปด้านหน้า หรือภายในของอาคารต้นแบบ แต่ที่แสดงเป็นลักษณะของรูปทรงอย่างง่าย และนำเอาตัวอักษรหรือลวดลายไทยเข้ามาประกอบเพื่อเพิ่มความหมายทางด้านสัญลักษณ์ อื่นความหมายเข้าไป	รับรู้ถูก 36 % รับรู้ผิด 64 %	รับรู้ง่าย 24 % รับรู้กลาง 44 % รับรู้ยาก 32 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลค่าออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 36%	
รูป B 	4 		รับรู้ถูก 54 % รับรู้ผิด 46 %	รับรู้ง่าย 12 % รับรู้กลาง 36 % รับรู้ยาก 52 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 46%ซึ่งถือว่าใกล้เคียงกันมาก	
รูป B 	5 * 		รับรู้ถูก 92 % รับรู้ผิด 8 %	รับรู้ง่าย 30 % รับรู้กลาง 56 % รับรู้ยาก 14 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 8 %	
รูป B 	6 		รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 28 % รับรู้กลาง 42 % รับรู้ยาก 30 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 6 %	
รูป C 	9 		รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 14 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 68 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไป 6%	
รูป A 	10 * 		รับรู้ถูก 20 % รับรู้ผิด 80 %	รับรู้ง่าย 6 % รับรู้กลาง 46 % รับรู้ยาก 48 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 20%	
รูป B 	14 * 		รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 66 % รับรู้กลาง 28 % รับรู้ยาก 6 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 10 %	
รูป A 	16 		รับรู้ถูก 24 % รับรู้ผิด 76 %	รับรู้ง่าย 4 % รับรู้กลาง 8 % รับรู้ยาก 88 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 24%	
รูป B 	17 * 		รับรู้ถูก 90 % รับรู้ผิด 10 %	รับรู้ง่าย 46 % รับรู้กลาง 42 % รับรู้ยาก 12 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลางและส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 10 %	
รูป A 	19 		* หมายถึง รูปที่ถูกจัดให้อยู่ ในกลุ่มอื่นด้วย	รับรู้ถูก 60 % รับรู้ผิด 40 %	รับรู้ง่าย 2 % รับรู้กลาง 20 % รับรู้ยาก 78 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยากและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 40%

ตารางที่ 4.11.1 รายละเอียดของรูปที่ถูกเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ 11 จากรูปทั้งหมด 90 รูป

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 11 (ต่อ)

รูปต้นแบบ	รูปที่ตัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป B 	20 	เป็นการนำเสนอในรูปแบบของแปลน, รูปด้านหน้า หรือภายในของอาคารต้นแบบ แต่ว่า	รับรู้ถูก 34 % รับรู้ผิด 66 %	รับรู้ง่าย 2 % รับรู้กลาง 12 % รับรู้ยาก 86 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 34% ซึ่งก็มากพอสมควร
รูป A 	25 	แสดงเป็นลักษณะของรูปทรงอย่างง่าย และนำเอาตัวอักษรหรือ	รับรู้ถูก 62 % รับรู้ผิด 38 %	รับรู้ง่าย 16 % รับรู้กลาง 36 % รับรู้ยาก 48 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างไปถึง 38 %
รูป B 	28 	ลดลายไทย เข้ามาประกอบเพื่อเพิ่มความหมายทางด้านสัญลักษณ์ อีกความ	รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 20 % รับรู้กลาง 40 % รับรู้ยาก 40 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลางถึงยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 4 %
รูป C 	31 	หมายเข้าไป	รับรู้ถูก 98 % รับรู้ผิด 2 %	รับรู้ง่าย 34 % รับรู้กลาง 46 % รับรู้ยาก 20 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 2 %
รูป A 	37 		รับรู้ถูก 34 % รับรู้ผิด 66 %	รับรู้ง่าย 8 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 66 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 34%
รูป B 	38 		รับรู้ถูก 48 % รับรู้ผิด 52 %	รับรู้ง่าย 18 % รับรู้กลาง 34 % รับรู้ยาก 48 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 48 % ซึ่งก็ถือว่าใกล้เคียงกัน
รูป B 	41 		รับรู้ถูก 74 % รับรู้ผิด 26 %	รับรู้ง่าย 8 % รับรู้กลาง 16 % รับรู้ยาก 76 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 26%
รูป C 	53 		รับรู้ถูก 94 % รับรู้ผิด 6 %	รับรู้ง่าย 14 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 68 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปแค่ 6%
รูป C 	55 		รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 8 % รับรู้กลาง 4 % รับรู้ยาก 88 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปแค่ 4 %
รูป A 	56 	* หมายถึง รูปที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มอื่นด้วย	รับรู้ถูก 36 % รับรู้ผิด 64 %	รับรู้ง่าย 4 % รับรู้กลาง 16 % รับรู้ยาก 80 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 36 %

รายละเอียดของรูปกลุ่มที่ 11 (ต่อ)

รูปต้นแบบ	รูปที่ตัดแปลง	วิธีการหรือแนวทางการตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
รูป A 	76 	เป็นการนำเสนอในรูปแบบของแปลน, รูปด้านหน้า หรือภายในของอาคารต้นแบบ	รับรู้ถูก 60 % รับรู้ผิด 40 %	รับรู้ง่าย 14 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 68 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีการแปลต่างไปถึง 40 %
รูป A 	84 	ในของอาคารต้นแบบแต่ว่าแสดงเป็นลักษณะของรูปทรงอย่างง่าย และนำเอาตัวอักษรหรือลวดลายไทย เข้ามาประกอบเพื่อเพิ่มความหมายทางด้านสัญลักษณ์ อื่นความหมายเข้าไป	รับรู้ถูก 86 % รับรู้ผิด 14 %	รับรู้ง่าย 10 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 72 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีการแปลต่างไปบ้าง 14 %
<p>กลุ่มที่ 11 เป็นกลุ่มที่พยายามนำเสนอในรูปแบบที่แตกต่างจากรูปต้นแบบ (เพิ่มระยะทางการเชื่อมโยงทางความคิดให้กว้างมากขึ้นเกือบถึงระยะที่เรียกว่า Symbol) โดยอาศัยความรู้อีกชุดหนึ่งเข้ามาช่วย เช่น การมองเป็นแบบแปลน การเพิ่มเติมลักษณะเฉพาะบางอย่างมาร่วมด้วย เช่นรูปแบบของตัวต่อเลโก้ หรือการนำเอารูปแบบตัวอักษรมาใช้ หรือแม้แต่การแสดงออกมาในลักษณะของความหมายแฝง (Connotation) เพียงอย่างเดียว เช่น ลวดลายของการไหล ร่องรอยของการเลื้อย หรือการเคลื่อนตัว</p> <p>สรุปวิธีการในการประยุกต์สร้างสัญลักษณ์ ต้นแบบ + เปลี่ยนรูป + ติความ + ให้ความหมายใหม่ + ลดทอน</p>					

ตารางที่ 4.11.1 (ต่อ)

4.1.2 อธิบายผลการทดสอบที่ 1

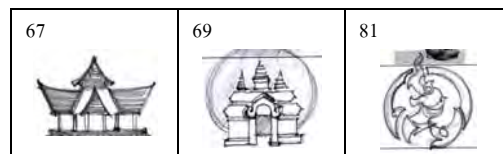
จากการศึกษาสัตววิทยาในส่วนของกระบวนการสร้างความหมายโดยเน้นอำนาจการตีความจากตัวคนนั้น ดังแนวคิดของ เพ็ร์ส ที่กล่าวว่าในการเกิดของความหมายจำเป็นจะต้องมีคนเข้ามาเกี่ยวข้องในการตีความเสมอ แต่ละคนจะมีวิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ในการรับรู้ของคน ในการเชื่อมโยงจากสัญลักษณ์ที่เป็นรูปสัญลักษณ์ไปสู่ความหมาย สัญลักษณ์นั้นจะมี “ระยะห่าง” สมมติทางความคิดที่เกิดขึ้นจากการใช้ประสบการณ์ วิเคราะห์ญาณ ส่วนตัวของคนมาสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างรูปต้นแบบและรูปที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งแต่ละคนจะมีไม่เท่ากัน และ เพ็ร์ส ยังอธิบาย “ระยะห่าง” สมมติดังกล่าวนี้ โดยแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ความสัมพันธ์คือ **ระดับแรก**เป็นระยะห่างใกล้ที่สุดมีลักษณะ “ภาพเหมือน” ซึ่งในระยะห่างใน

ระดับนี้ก่อให้เกิดภาพที่เรียกว่า Icon ซึ่งมักจะใช้ลักษณะของการสื่อความหมายตรง และมักจะตีความถูกต้องเสมอ ระดับต่อมาเป็นระยะห่างระดับกลาง มีลักษณะเป็นสาเหตุกับผลลัพธ์ ระดับนี้จะเรียกว่า Index หรือ “ครรชน” ในงานวิจัยนี้เรียกว่า “ภาพคล้าย” ลักษณะของการสื่อความหมายจะเริ่มมีการนำความหมายแฝงมาใส่ปนอยู่กับความหมายตรงที่เกิดจากรูป จึงทำให้มีการตีความแตกต่างกันไปบ้าง ระดับที่สาม เป็นระยะห่างระดับกว้างมีลักษณะการเป็นตัวแทน ระดับนี้จะเรียกว่า Symbol หรือ “สัญลักษณ์” ในงานวิจัยนี้เรียกว่า “ภาพต่างรูปเดิม” ซึ่งก็คือ ใช้ลักษณะของการสื่อในความหมายนัยยะแฝง เป็นส่วนมากและทำให้ตีความแตกต่างกันออกไปเพราะความหมายไม่ได้อ้างอิงจากรูปนั่นเอง ดูรายละเอียดของทฤษฎีสัญญาวิทยาตามแนวคิดของเพิร์ส ในบทที่ 2 ที่นำเสนอไปแล้ว

จากการทดสอบสามารถอธิบายลักษณะรูปแบบทางความคิดของการที่พยายามเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์จากรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมไปสู่รูปสัญลักษณ์ใหม่เพื่อที่จะทดสอบถึงการเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ว่ามีการเปลี่ยนแปลงด้วยวิธีการใดบ้าง และระดับของการเชื่อมโยงทางความหมาย ตามทฤษฎีของเพิร์สนั้นมีความหลากหลายแตกต่างกันมากกว่า 3 ระดับ ตลอดจนความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมายว่า ความหมายที่เกิดขึ้นใหม่จากสัญลักษณ์ใหม่นั้น จะสามารถสื่อสารให้คนเข้าใจมากน้อยเพียงใด ผลปรากฏว่าในเบื้องต้นนั้น สามารถแบ่งการเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ได้เป็น 4 ช่วงใหญ่คือ

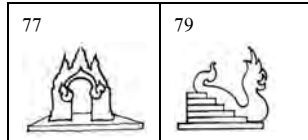
ช่วงแรก เป็นช่วงของวิธีการที่พยายามที่จะลอกเลียนแบบของต้นแบบ หรือคงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมให้มากที่สุด เพื่อที่จะสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ง่ายๆ เรียกช่วงนี้ว่า “เลียนแบบของเดิม” (เป็นIcon และสื่อความหมายแบบ Denotation) จากผลการทดสอบนี้ได้แก่ รูปกลุ่มที่ 1

ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 1 เช่น

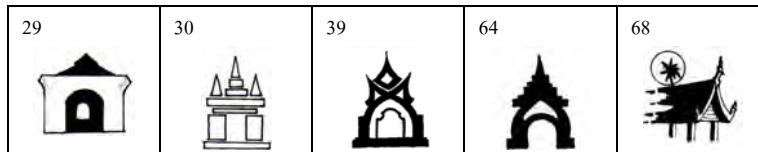

ช่วงที่สอง เป็นช่วงของวิธีการที่พยายามที่จะคงภาพรวมของรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมไว้แต่จะลดทอน รายละเอียดลง และปรับปรุงโดยการเน้นประโยชน์ใช้สอย เช่นรู้ว่าพญานาคจะอยู่ตรงบันได หรือลักษณะเฉพาะให้เด่นออกมาในเชิงกายภาพเพื่อที่จะยังต้องการให้สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ง่าย เรียกช่วงนี้ว่า “คล้ายของเดิม” (เป็นแบบ Icon และเริ่มปรับเปลี่ยนเข้าสู่แบบ Index ในขณะที่มีการใช้วิธีสื่อสารทั้งแบบ Denotation และ Connotation หรือทั้งสองวิธีพร้อมกัน โดยการที่ Denotation ลดลงเรื่อยๆ และในขณะที่ Connotation เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ยังคงอยู่ใน “รูป” (รูปความหมาย, รูปสัญลักษณ์) ที่เน้นอยู่ใน Iconic Form) จากผลการทดสอบนี้ได้แก่ รูปกลุ่มที่ 2, 3, 4, 5

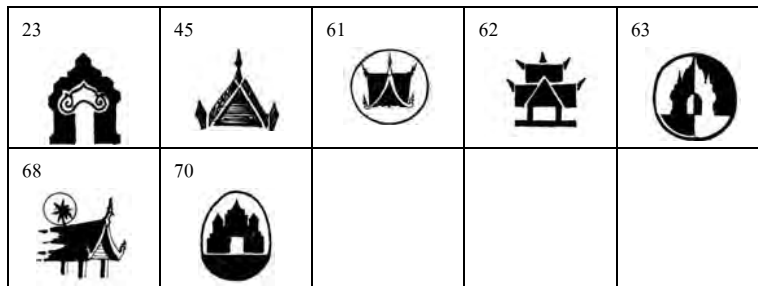
ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 2 เช่น

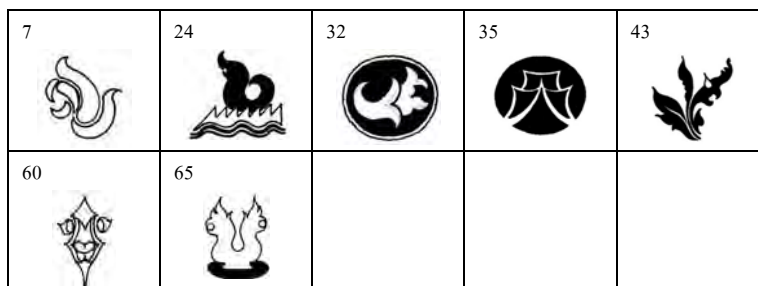
ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 3 เช่น

ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 4 เช่น

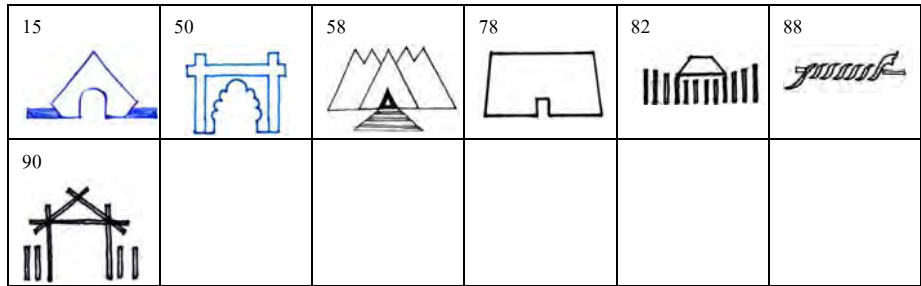

ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 5 เช่น

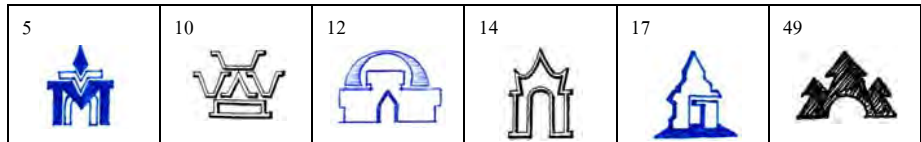

ช่วงที่สาม เป็นช่วงของวิธีการที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงรูปทรงที่เน้นหนักไปในทาง Index หรือภาพรวมของรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิม มีการลดทอนรายละเอียดลงให้มากที่สุด เพื่อทำให้เกิดความหมายใหม่ โดยการเติมเนื้อหาใหม่ในเชิงนามธรรม เพิ่มเข้าไปอีกชั้นหนึ่งจนทำให้สามารถเปลี่ยนรูปร่างเดิมของต้นแบบลงได้บ้าง แต่ ก็ยังสามารถเชื่อมโยงกลับไปหาต้นแบบในด้านอื่น เช่น ด้านความหมายที่แสดงออกทางประโยชน์ใช้สอย เช่นรูปช่องทางลอด ประตูเข้า เรียกช่วงนี้ว่า “บิดเบือนของเดิม” (ภาพในช่วงดังกล่าว ทำงานในระดับ Indexical Form ในขณะที่วิธีการสื่อสารแบบ Connotation เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และในขณะที่ Denotation ลดลงเรื่อยๆ) จากผลการทดสอบนี้ได้แก่ รูปกลุ่มที่ 6, 7, 8, 9

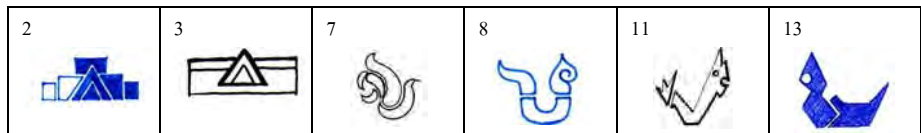
ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 6 เช่น

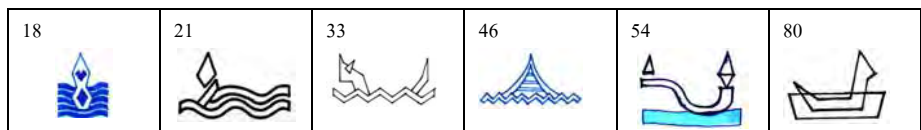
ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 7 เช่น

ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 8 เช่น

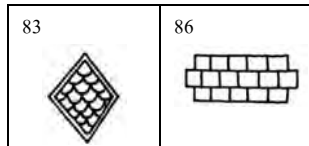
ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 9 เช่น

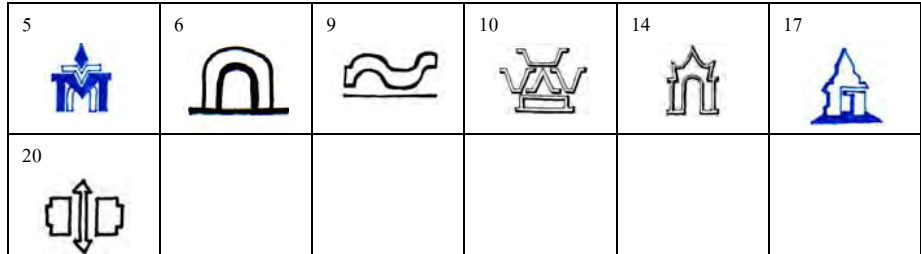
ช่วงที่สี่ เป็นช่วงของวิธีการที่จะทำการเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมให้มากที่สุด หรือจนถึงขั้นเปลี่ยนรูปใหม่ แต่ในขณะที่เดียวกันก็พยายามทดแทนส่วนที่ถูกเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมนั้น โดยการหาเหตุผลหรือหารูปสัญลักษณ์ใหม่ซึ่งอาจจะไม่ใช่สัญลักษณ์ที่สื่อถึงประโยชน์ใช้สอยโดยตรง หรือใช้ความหมายในเชิงนามธรรม มาซ้อนทับเข้าไป การตีความ เป็นการสร้างความเชื่อมโยงใหม่โดยการกำหนดขึ้นมาใหม่โดยไม่คำนึงว่าจะผิดเพี้ยนไปจากความหมายดั้งเดิม เรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม” (ภาพในช่วงดังกล่าว ทำงานในระดับ Symbolic Form และสื่อความหมายแบบ Connotation มากกว่า Denotation)

จากผลการทดสอบนี้ได้แก่ รูปกลุ่มที่ 10, 11

ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 10 เช่น

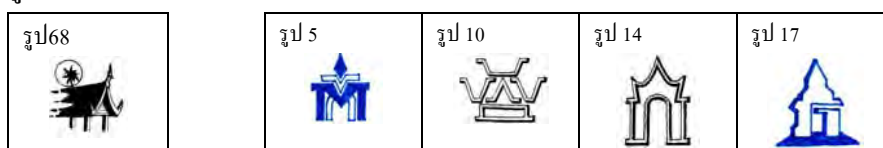
ตัวอย่างรูปกลุ่มที่ 11 เช่น

อย่างไรก็ตาม ในการแบ่งของทั้งสี่ช่วงดังกล่าวนี้ ถือว่าอยู่ภายใต้รูปแบบเดียวกันคือ การเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมไปสู่รูปสัญลักษณ์ใหม่โดยยังคงสามารถเชื่อมโยงกลับไปหาความหมายเดิมได้ นั่นหมายความว่า ทั้งสี่ช่วงนี้เป็นผลของการพยายามที่จะเปลี่ยนรูปแต่คงความหมาย ซึ่งจะ เป็นระยะที่อยู่ตรงกลางระหว่าง “ภาพต้นแบบ” (รูปเดิมความหมายเดิม) กับ “ภาพใหม่” (รูปใหม่ ความหมายใหม่) ในการแบ่งของทั้งสี่ช่วงดังกล่าว จะมีเส้นแบ่งภายในระหว่างทั้งสี่ช่วง การเปลี่ยนแปลงจากช่วงหนึ่งไปสู่อีกช่วงหนึ่งจะไม่ค่อยชัดเจนในทางรูปธรรม และบ่อยครั้งแนวเส้นแบ่งของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีช่วงของการซ้อนทับ จากความเหมือนไปสู่ความคล้าย และ จากความคล้ายไปหาความแตกต่าง ซึ่งช่วงของการซ้อนทับที่ว่านี้ (ดังเช่นภาพหลายๆ ภาพที่สามารถปรากฏในหลายระดับขึ้น) ผู้รับสารจะสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่ามีอยู่ เพราะสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงไปของรูปสัญลักษณ์ตลอดจนการแสดงออกที่หลากหลายในรูปเดียวกัน แต่ไม่

สามารถบอกได้ว่าซ้อนทับกันมากแค่ไหนซึ่งขึ้นอยู่กับ การคิด การตีความ หรือประสบการณ์ของผู้อ่านแต่ละคนซึ่งก็จะไม่เหมือนกัน จากผลการทดสอบดังกล่าวสามารถสนับสนุนทฤษฎีสัญวิทยาของ เฟิร์ส ที่ว่า การตีความ ของคนจะมีวิธีการตีความที่ต่างกันและหลากหลาย นอกจากนี้ยังสามารถยืนยันถึงการเกิดระยะห่างทางความคิดตามที่ เฟิร์ส ระบุไว้ ซึ่งระยะดังกล่าวก็ไม่ได้ตัดขาดจากกัน ในความเป็นจริง สัญลักษณ์หนึ่งๆ สามารถแสดงออกได้ทั้ง 3 ระยะในขณะเดียวกัน ซึ่งจากผลการทดสอบก็แสดงให้เห็นถึง รูปที่มีการตัดแปลงจากต้นแบบอันเดียวกันสามารถจัดลำดับวิธีการที่จะทำการเปลี่ยนแปลงความเหมือนต้นแบบได้หลากหลายระดับ (11 กลุ่ม) เช่นกัน และในขณะเดียวกัน รูปที่มีการตัดแปลงจากต้นแบบแล้วในรูปเดียวกันก็สามารถอยู่ในหลายระยะเช่นกัน (เช่น รูป 68 สามารถอยู่ได้ทั้งในกลุ่มที่ 3 และ 4 หรือรูปที่ 5, 10, 14, 17 สามารถอยู่ได้ทั้งในกลุ่มที่ 7 และ 11 เป็นต้น) และเป็นการยืนยันได้อีกระดับหนึ่งว่า สัญลักษณ์จะไม่มีการหยุดอยู่กับที่ สัญลักษณ์สามารถปรับเปลี่ยน ดับสูญและก่อตัวเป็นสัญลักษณ์ใหม่ได้ตลอดเวลา และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในสถานะของการจัดกลุ่มทั้ง 11 กลุ่มจากผลการทดสอบที่กล่าวข้างต้น แสดงในตารางที่ 4.12

ตัวอย่างรูป เช่น

4.1.3 สรุปจากแบบทดสอบที่ 1

จากแบบทดสอบที่ 1 นี้สามารถมองเห็นถึงลักษณะเด่นอยู่ 3 ประการที่มีความสอดคล้องกับแนวทางของวัตถุประสงค์โครงการวิจัยชิ้นนี้ คือ

- ประการแรก** มองเห็นลักษณะและวิธีการของการแปลงรูปสัญลักษณ์จากรูปสัญลักษณ์ต้นแบบให้เปลี่ยนไปในแบบต่างๆ หลากหลายวิธี ดังนี้
- วิธีที่ 1 เหมือนต้นแบบ + เลียนแบบต้นแบบ
 - วิธีที่ 2 ลดทอนต้นแบบ + ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ
 - วิธีที่ 3 ลดทอนต้นแบบ + ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดย Graphic
 - วิธีที่ 4 ลดทอนต้นแบบ + ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยถมดำ
 - วิธีที่ 5 ลดทอนต้นแบบ + ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยใช้องค์ประกอบเล็กๆ ขยายองค์ประกอบใหญ่
 - วิธีที่ 6 ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยใช้ความหมายสัญลักษณ์

- วิธีที่ 7 ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยเพิ่มองค์ประกอบใหม่
- วิธีที่ 8 ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจน โดยแสดงเป็น 2 มิติ + เน้นเส้นโค้งจากต้นแบบ หรือเน้นเส้นตรงจากต้นแบบ
- วิธีที่ 9 ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกับรูปต้นแบบ + Graphic
- วิธีที่ 10 เปลี่ยนรูปต้นแบบ + ตีความ + องค์ประกอบเล็กเพื่อนำไปเชื่อมโยงต่อภาพโดยรวม + ลดทอนต้นแบบ
- วิธีที่ 11 เปลี่ยนรูปต้นแบบ + ตีความ + ให้ความหมายใหม่ + ลดทอนต้นแบบ

วิธีการต่างๆ เหล่านี้เป็นเพียงวิธีการของการแปลงรูปสัญลักษณ์ให้เปลี่ยนไปจากต้นแบบ ที่ได้จากแบบทดสอบที่ 1 นี้ เท่านั้นซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีวิธีการอื่นๆ ที่หลากหลายอีกมากมายที่สามารถนำมาใช้ในการแปลงรูปและสามารถนำมาใช้เป็นข้อกำหนดเบื้องต้นของงานประยุกต์แบบต่างๆ ได้ตาม ความรู้ ประสบการณ์ หรือสถานการณ์ที่สอดคล้อง กับแต่ละบุคคล

ประการที่สอง สามารถมองเห็นระยะการเชื่อมโยงความหมายทางความคิด ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีของ เวิร์ส เรื่อง “ระยะห่างของการเชื่อมโยงตีความ” ใน 3 ระยะคือ ระยะ Icon หรือ “ภาพเหมือน” เทียบกับแบบทดสอบนี้คือ “เหมือนต้นแบบ” ระยะ Index หรือ “ครรชนี” เทียบกับแบบทดสอบนี้คือ “ภาพคล้าย” ที่เกิดจากการลดทอน และระยะ Symbol หรือ “สัญลักษณ์” เทียบกับแบบทดสอบนี้คือ “ภาพต่างรูปเดิม”

ประการที่สาม สามารถตรวจสอบถึงประสิทธิภาพของการสื่อความหมายว่า มีลักษณะแบบใด โดยเทียบกับค่าความถูกต้องที่แปลตามลักษณะของการสื่อความ กล่าวคือการสื่อความหมายแบบตรง มักจะมีความถูกต้องสัมฤทธิ์ผลมากกว่าการสื่อความหมายแบบนัยยะแฝงแต่อย่างไรก็ตามการสัมฤทธิ์ผลของการสื่อความหมายยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ อีกมาก ที่เกี่ยวข้องกับการตีความของแต่ละบุคคล กล่าวคือการรับรู้ถูก หรือผิดนั้นเป็นเพียงการแสดงให้เห็นว่า มีการเปิด โอกาสให้เกิดการตีความได้อย่างอิสระมากขึ้น (ดังที่บาร์ตส์ได้นำเสนอไว้) ซึ่งไม่ได้หมายความว่า การรับรู้แตกต่างไปจากต้นแบบเป็นการสื่อความหมายแบบนัยยะเสมอไป

ต้นแบบ	การเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมไปสู่รูปสัญลักษณ์ใหม่											ทำใหม่
รูปต้นแบบ	รูปเปลี่ยนไปความหมายเดิม											รูปใหม่
ความหมายต้นแบบ	Icon+Denotation	Icon → Index ; Denotation > Connotation				Index ; Denotation < Connotation				Symbol-Connotation		ความหมายใหม่
Originality	Similarity											Difference
	Icon ภาพเหมือน	Index ครรชนี								Symbol สัญลักษณ์		
	ช่วงแรก	ช่วงที่สอง				ช่วงที่สาม				ช่วงที่สี่		
ใช้ของจริง	เลียนแบบของเดิม	คล้ายของเดิม				บิดเบือนของเดิม				ต่างรูปเดิม		เปลี่ยนใหม่
	กลุ่มที่1	กลุ่มที่2	กลุ่มที่3	กลุ่มที่4	กลุ่มที่5	กลุ่มที่6	กลุ่มที่7	กลุ่มที่8	กลุ่มที่9	กลุ่มที่10	กลุ่มที่11	
เลียนแบบต้นแบบ	✓											
ลดทอนต้นแบบ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ใช้ส่วนรอบรูปต้นแบบ		✓	✓	✓	✓							
เพิ่มความชัดเจนโดยGraphic			✓						✓			
เพิ่มความชัดเจนโดยอรรถา				✓								
ใช้องค์ประกอบเล็กๆ ขยายองค์ประกอบใหญ่					✓					✓		
ใช้ความหมายสัญลักษณ์						✓						
เพิ่มความชัดเจนโดยเพิ่มองค์ประกอบใหม่							✓					
2 มิติ								✓				
เน้นเส้นจากต้นแบบ								✓				
โดยเพิ่มองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับต้นแบบ									✓			
ตีความ										✓	✓	
ให้ความหมายใหม่												✓
เปลี่ยนรูป										✓	✓	

ตารางที่ 4.12 : แสดงตำแหน่งและการจัดกลุ่มของ รูป 11 กลุ่ม, 4 ช่วง, 3 ระยะห่าง

4.1.4 วิเคราะห์เนื้อหาจากผลการทดสอบที่ 1

นอกจากเราจะสามารถจัดกลุ่มแนวทางในการเปลี่ยนรูปสัญลักษณ์ออกเป็น 11 กลุ่ม หรือ 11 แนวทางแล้วจากการทดสอบยังแสดงถึง ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ต่อ ความยาก ความง่ายของการเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบ และปริมาณร้อยละที่สามารถเชื่อมโยง กลับไปได้ถูกต้องหรือแตกต่างจากต้นแบบ ได้สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ที่แบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 ง่ายต่อการเชื่อมโยงและสามารถย้อนกลับไปได้อย่างถูกต้อง ลักษณะนี้ แสดงให้เห็นถึงวิธีการหรือแนวทางในการคัดเลือกรูป ที่มีลักษณะของการคงรูป, เลียนแบบ, หรือมีปริมาณในการแสดงรายละเอียดของรูปสัญลักษณ์ไว้ให้มากที่สุด หมายความว่ามีการอาศัย เทคนิคด้านรูปลักษณ์ทางภาพเหมือน (Icon) รวมทั้งการสื่อให้เห็นถึงประโยชน์ใช้สอยเดิม มาช่วย ให้การเชื่อมโยงความหมาย มีความแม่นยำถูกต้องและง่าย เป็นลักษณะพฤติกรรมของการสื่อ ความหมายแบบตรง (Denotation) ซึ่งลักษณะนี้มีพฤติกรรมคล้ายกับทฤษฎี “ตัวงาน” (Work) ของ บาร์ตส์ ที่อธิบายว่าเป็นลักษณะของการสื่อสารทางตรงในทางเดียวที่ไม่ให้บทบาทอำนาจแก่ ผู้อ่าน ลดบทบาทของคนอ่านลง ครอบงำและทำให้ผู้อ่านเป็นเพียงผู้บริโภคงานเขียนอย่างเดียว บาร์ตส์ เรียกวรรณกรรมในลักษณะนี้ว่า Readerly text และถ้าจัดให้อยู่ในระะยะห่างของการ เชื่อมโยงแบบ เฟิร์ส แล้วก็จะเป็ระยะของ Icon (คู่อธิบายการวิเคราะห์ถึงการเชื่อมโยง ไปแล้วใน ต้นบทที่ 2)

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
	รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 84 % รับรู้กลาง 14 % รับรู้ยาก 2 %	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปบ้าง 4 %
	รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 58 % รับรู้กลาง 38 % รับรู้ยาก 4 %	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
	รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 62 % รับรู้กลาง 24 % รับรู้ยาก 14 %	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
ข้อดี	ข้อเสีย		
1. ง่ายต่อการตีความ	1. ผู้อ่านขาดอิสระถูกครอบงำ		
2. เกิดความถูกต้องสัมฤทธิ์ผล	2. ขาดความหลากหลายทางความคิด		
3. เกิดความมั่นคงทางความหมาย	3. บิดโอกาสในการประยุกต์ความหมาย		
	4. รูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์มักถูกผนวกรวมกันจนไม่สามารถแยกออกจากกัน		

ตารางที่ 4.13 ตัวอย่างรูปสัญลักษณ์ที่ 1

ลักษณะที่ 2 ง่ายต่อการเชื่อมโยงแต่ไม่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้องหรือตีความได้ต่างจากต้นแบบ ลักษณะนี้มีบ้างเล็กน้อย แทรกอยู่ เอื้อให้เห็นถึงโอกาสในการตีความของคนที่หลากหลายและต่างกัน ถึงแม้รูปลักษณะทางกายภาพพยายามชี้แนะแนวทางในการตีความอยู่แล้ว คนยังสามารถหาช่องทางในการตีความที่แตกต่างออกไปได้ซึ่งไม่ใช่เรื่องผิด เพียงแต่อาจจะใช้วิธีการในการตีความที่แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะแบบนี้ ถ้าจัดให้อยู่ในระหว่างของการเชื่อมโยงแบบ เฟิร์ส แล้วก็น่าจะเป็นระยะเริ่มต้นของ Index เพราะเกิดจากความไม่ชัดเจนของแนวเส้นแบ่งของการเปลี่ยนแปลงที่มีช่วงของการซ้อนทับกันอยู่ และขณะที่การสื่อความหมายอาจจะถูกมองว่าไม่นัยยะแฝงได้ หรืออาจพูดได้ว่าเป็นการเริ่มต้นของอำนาจผู้อ่านในการตีความ ดังแนวคิดเรื่อง Writerly text ของ บาร์ตส์

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
44 	รับรู้ถูก 92 % รับรู้ผิด 8 %	รับรู้ง่าย 82 % รับรู้กลาง 14 % รับรู้ยาก 4 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปแค่ 8 %
ข้อดี		ข้อเสีย	
1. ผู้อ่านมีอำนาจในการตีความมากขึ้น		1. อำนาจในการกำหนดความหมายของผู้เขียนลดลง	
2. เกิดความหลากหลายทางความหมาย		2. ขาดเอกภาพทางความคิด	
3. สร้างโอกาสในการประยุกต์ความหมาย		3. ความหมายเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	
4. รูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์มักถูกแยกออกจากกัน			

ตารางที่ 4.14 ตัวอย่างรูปลักษณะที่ 2

ลักษณะที่ 3 ยากต่อการเชื่อมโยงแต่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง ลักษณะนี้ ความยากที่ว่ามันอาจเกิดได้หลายแบบ เช่น รูปสัญลักษณ์นั้นๆ อาจถูกลดทอนรายละเอียดลงมากจนเกิดความเปลี่ยนแปลงไป หรือรูปสัญลักษณ์นั้นๆ อาจเป็นรูปที่มีหลายความหมาย หรือเป็นรูปที่มีการแสดงออกอยู่หลายความหมาย ทำให้ผู้ตีความเกิดสับสนถึงที่มา แต่เมื่อพอมีการพิจารณาให้ละเอียดขึ้น โดยใช้เหตุผลประกอบ เช่น ด้านความหมาย ด้านรูปแบบหรือด้านประโยชน์ใช้สอย เป็นต้น ก็จะทำให้สามารถเข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงมากขึ้น และถ้าจัดให้อยู่ในระยะห่างทางการเชื่อมโยงแบบ เฟิร์ส แล้วก็จะเป็ระยะของ Index และเป็นพฤติกรรมของการสื่อความหมายแบบมีนัยยะแฝง (Connotation) ดังรายละเอียดในบทที่ 2

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับปหารูปต้นแบบได้	สรุป
29 	รับรู้ถูก 92 % รับรู้ผิด 8 %	รับรู้ง่าย 16 % รับรู้กลาง 52 % รับรู้ยาก 32 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ปานกลาง และส่วนใหญ่แปลได้ตรง มีแปลต่างไปแค่ 8 %
7 	รับรู้ถูก 100 % รับรู้ผิด 0 %	รับรู้ง่าย 20 % รับรู้กลาง 22 % รับรู้ยาก 58 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และแปลได้ตรงมากถึง 100 %
55 	รับรู้ถูก 96 % รับรู้ผิด 4 %	รับรู้ง่าย 8 % รับรู้กลาง 4 % รับรู้ยาก 88 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปแค่ 4%
ข้อดี		ข้อเสีย	
1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน		1. เกิดการแย้งชิงอำนาจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน	
2. ผู้อ่านมีอำนาจมากขึ้น		2. ติความได้มากจนอาจผิดไปจากต้นแบบ	
3. สร้างโอกาสในการประยุกต์ความหมาย		3. สร้างหลักเกณฑ์เพื่อการตีความยาก	
4. รูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์มักถูกแยกออกจากกัน		4. ความหมายเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเกิดผลกระทบต่อด้านตรงข้าม	

ตารางที่ 4.15 ตัวอย่างรูปลักษณะที่ 3

ลักษณะที่ 4 ยากต่อการเชื่อมโยงและไม่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้องหรือตีความได้ต่างจากต้นแบบลักษณะนี้แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญและให้อิสระต่อผู้ตีความ มากกว่าความหมายจากต้นแบบ บ่อยครั้งความยากนั้นอาจเกิดจากมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการบิดเบือนความหมายหรือประโยชน์ใช้สอยดั้งเดิมมากจนไม่สามารถย้อนกลับไปได้หาความหมายดั้งเดิมได้ หรือ เพราะรูปสัญลักษณ์เดิมได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปสัญลักษณ์ บาร์ตส์ อธิบายว่าเป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ผู้อ่านสามารถเขียนด้วยบทขึ้นมาใหม่ในขณะที่คนอ่าน (ผ่านการตีความ) ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มอำนาจแก่ผู้อ่าน เปิดโอกาสให้อิสระแก่คนอ่าน และในขณะเดียวกันเป็นการลดบทบาทและอำนาจของผู้เขียน บาร์ตส์ เรียกว่าวรรณกรรมในลักษณะนี้ว่า *Writerly text* และถ้าจัดให้อยู่ในระยะห่างแบบ เฟิร์ส แล้วก็จะจะเป็นระยะของ *Symbol* อย่างไรก็ดีแล้วแต่ การตีความถูก หรือผิดนั้นเป็นเพียงการแสดงให้เห็นว่า มีการเปิดโอกาสให้เกิดการตีความได้อย่างอิสระมากขึ้น ซึ่งไม่ได้หมายความว่า การรับรู้แตกต่างไปจากต้นแบบเป็นการสื่อความหมายแบบนัยยะเสมอไป เพราะยังมีปัจจัยอื่นๆที่ทำให้การรับรู้แตกต่างไปได้ เช่น ไม่ทราบ ไม่รู้ ไม่เข้าใจ ดังได้กล่าวไว้ในท้ายบทสรุปจากแบบทดสอบที่ 1 เป็นต้น

รูปที่ตัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	สรุป
10 	รับรู้ถูก 20 % รับรู้ผิด 80 %	รับรู้ง่าย 6 % รับรู้กลาง 46 % รับรู้ยาก 48 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 20%
16 	รับรู้ถูก 24 % รับรู้ผิด 76 %	รับรู้ง่าย 4 % รับรู้กลาง 8 % รับรู้ยาก 88 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 24%
37 	รับรู้ถูก 34 % รับรู้ผิด 66 %	รับรู้ง่าย 8 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 66 %	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 34%
ข้อดี		ข้อเสีย	
1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน		1. ผู้อ่านกำหนดความหมายได้อิสระมากเกินไป	
2. ผู้อ่านมีอำนาจและอิสระ		2. การสื่อความหมายอาจไม่สัมฤทธิ์ผล	
3. เกิดความหลากหลายทางความหมาย		3. ไม่มีเกณฑ์แน่นอนในการตีความหรือกำหนดความหมาย	
4. เปิดโอกาสในการประชุกต์ในทุกๆ ด้าน		4. ความหมายเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเกิดผลกระทบต่อความหมายต้นแบบ	
5. รูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์มักถูกแยกออกจากกัน		5. ความหมายเดิมถูกลบล้างและสั่นคลอน	

ตารางที่ 4.16 ตัวอย่างรูปลักษณะที่ 4

สรุปผลจากสิ่งที่ปรากฏออกมาจากแบบทดสอบที่ 1 คือ การที่สามารถแบ่งกลุ่มรูปสัญลักษณ์ที่เปลี่ยนไปจากต้นแบบได้ถึง 11 กลุ่ม และในขณะที่แต่ละกลุ่มสามารถมองเห็นลักษณะร่วมที่นำมาใช้ผลิตเครื่องมือในการแบ่งหาระยะการเชื่อมโยงความหมายทางความคิด ตามความชัดเจนของรูปต้นแบบที่แสดงออก โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การเลียนแบบจากต้นแบบ การลดทอนรูปจากต้นแบบ การอาศัยเส้นรอบรูปจากต้นแบบ หรือการใช้ความหมายในเชิงนามธรรมจากต้นแบบ เป็นต้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นกรอบเพื่อการกำหนดแนวทางในการพิจารณาแบ่งกลุ่ม ของวิธีการออกแบบประยุกต์ในงานสถาปัตยกรรมโดยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาพต้นแบบจากแนวความคิดของสถาปนิก (รูปสัญลักษณ์เดิม) ไปสู่ภาพใหม่ที่สร้างขึ้นเป็นงานสถาปัตยกรรม (รูปสัญลักษณ์ใหม่) และยังสามารถนำวิธีการต่างๆ ดังกล่าวมาใช้ ทดสอบหาความสามารถของการสื่อความหมายสัญลักษณ์ใน 2 แบบคือแบบตรงไปตรงมาและแบบมีนัยยะแฝง โดยสังเกตจากปริมาณความถูก ผิด และการให้ความเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการเชื่อมโยงกับไปหารูปสัญลักษณ์เดิม จากกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 50 คน

4.2 การทดสอบของแบบทดสอบที่ 2

จากการศึกษาสัญวิทยาในกระบวนการเชื่อมโยงความหมายโดยเน้นอำนาจการตีความ จากตัวคนในแบบทดสอบที่ 1 ที่เป็นการทดสอบเพื่อหาวิธีการเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์จากเดิมไปสู่ รูปสัญลักษณ์ใหม่ พบว่าในกระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีการพยายามใช้วิธีการในการแปลง รูปสัญลักษณ์ทั้งจากรูป ทั้งความหมายหรือทั้งประโยชน์ใช้สอยเดิมของต้นแบบในระดับต่างๆ ที่ไม่ เท่ากัน ตามวิธีการของความสามารถ ของความรู้ และประสบการณ์ของคนแตกต่างกันไป ซึ่ง พบว่าถ้าวิธีการในการสร้างความเชื่อมโยงมีมากก็สามารถตีความย้อนกลับได้ใกล้เคียงต้นแบบ มาก หรือถ้าวิธีการในการสร้างความเชื่อมโยงมีน้อยก็สามารถตีความย้อนกลับได้ห่างไกลและอาจ ถึงขั้นไม่สามารถตีความย้อนกลับไปได้เลย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดแบบสกูลมนุษย์ นิยมของ เฟอร์ส ที่มีการจัดลำดับของระยะห่างในการเชื่อมโยงทางความหมายกลับไปหารูป ต้นแบบได้ใกล้เคียงหรือได้บ้างหรือแตกต่างกันไปเลย (Icon, Index, Symbol) เมื่อเป็นดังนั้น การ ศึกษาวิจัยจึงมีการนำมาเปรียบเทียบกับงานสถาปัตยกรรม ซึ่งก็มีลักษณะของกระบวนการที่ คล้ายคลึงกัน คือ เป็นการออกแบบที่มีกระบวนการของการแปลงรูปต้นแบบที่เป็นแนวความคิด (ความหมายสัญลักษณ์) ที่อยู่ในจินตนาการของผู้ออกแบบหรือเจ้าของ ไปสู่รูปลักษณะทางกายภาพคือ ตัวงานสถาปัตยกรรม (รูปสัญลักษณ์) ที่เป็นการสะท้อนให้เห็นความหมายสัญลักษณ์ออกมาใน รูปลักษณะที่ออกแบบ เช่นกัน ดังแนวคิดของ เอ็ดโค นักสัญวิทยาชาว อิตาลี ที่พูดถึงการสื่อ ความหมายในงานสถาปัตยกรรมว่า “ภาษาที่สถาปัตยกรรมสื่อออกมา มี 2 ลักษณะคือ เป็นการ สื่อสารผ่านประโยชน์ใช้สอยทางกายภาพถือว่าเป็นการสื่อความหมายแบบตรง (Denotation) และ การสื่อสารผ่าน ที่ว่างภายในและภายนอกได้แก่ประโยชน์ใช้สอยทางสังคมซึ่งเป็นลักษณะทาง นามธรรม ถือว่าเป็นการสื่อความหมายแบบแฝง (Connotation)”¹ ดังนั้นในแบบทดสอบ 2 นี้จึง เป็นการตรวจสอบวิธีการเปลี่ยนรูปสัญลักษณ์ต้นแบบจากภาพในแนวความคิดในการออกแบบ แปลงออกมาสู่งานสถาปัตยกรรมซึ่งเป็นผลลัพธ์ โดยผ่านทางประโยชน์ใช้สอยทั้งรูปทรงของ อาคารทางกายภาพ และความหมายทางสังคมทางนามธรรม แต่สิ่งที่พิจารณาในแบบทดสอบที่ 2 นี้ไม่ใช่การแบ่งหมวดหมู่เพื่อหากลุ่มระยะห่างของการเชื่อมโยงของงานสถาปัตยกรรม แต่เพื่อ พิจารณาวิธีการแปลงความคิดไปสู่งานสถาปัตยกรรม เพื่อที่จะทำการคลี่คลายวิธีการดังกล่าว ที่ สามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสร้างความเชื่อมโยง ระยะของความ เชื่อมโยงและความสามารถในการสื่อสาร ตลอดจนเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบการพิจารณาในการ สร้างงานสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ในปัจจุบันได้

¹ สันต์ สุวจจรานันท์. “From the Intersection of History and Theory to Representation and Meaning” *เอกสารประกอบการสอน Advanced specific Architectural Knowledge*. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549 ซึ่งอ้างอิงงานของ Umberto Eco, “Function and Sign” ใน Leach, Neil., *Rethinking Architecture: A Reader in Cultural Theory* (London : Routledge, 1997), หน้า 182-201

4.2.1 รายละเอียดงานสถาปัตยกรรมที่ใช้ในการทดสอบ

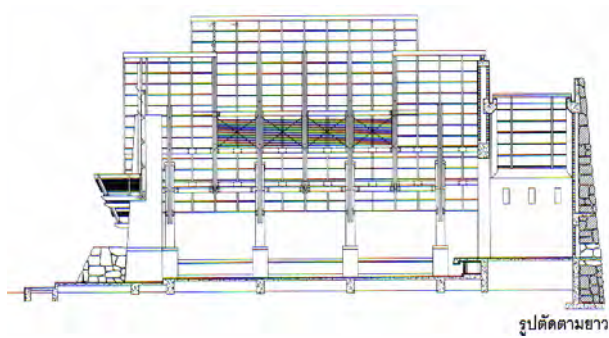
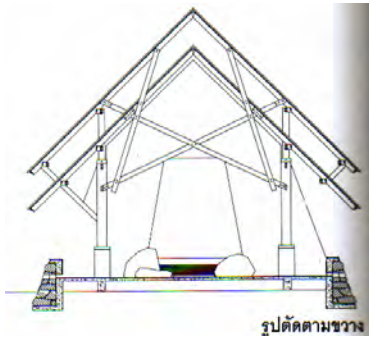
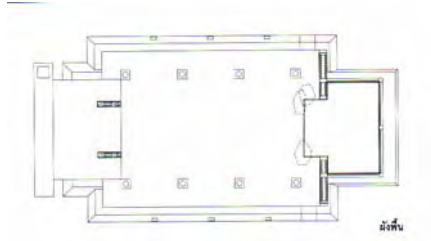
โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือเป็นสถาปัตยกรรมดีเด่นที่ได้รับการตัดสินจากสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 20 อาคาร ดังต่อไปนี้

อาคารที่ 1 วัดป่าสุนันทวนาราม กาญจนบุรี

ผลงานสถาปัตยกรรม รางวัลชมเชย ประเภทศาสนสถาน ปี 2547

โดย นิธิ สถาปิตานนท์

ที่มา : อาษา เล่มที่ 6 – 7 ปี47 หน้า56

รูปที่ 4.1 วัดป่าสุนันทวนาราม กาญจนบุรี

แนวความคิดในการออกแบบ	
แสงธรรมชาติไร้ไร เล่นล้อยต้องใบ กิ่งก้านกระทบสาดส่องสู่เบื้องล่าง ผู้ลานธรรมชาติ ผู้องค์พระ เป็นภาพจินตนาการแรกเริ่มของคำว่า โบสถ์+วัด+ป่า รูปแบบจึงสนองต่อการใช้งานในแบบเรียบง่าย และชัดเจนของโบสถ์ เป็นสิ่งกำหนดปริมาตรที่ว่างขนาดพอเพียงสำหรับเป็นลานปฏิบัติธรรมของสงฆ์ และเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป ที่วางดังกล่าวนี้รองรับด้วยโครงสร้างพื้นและฐานอาคาร เป็นคอนกรีตเสริมเหล็กแบบเรียบง่าย ประกอบด้วยหินธรรมชาติที่สามารถหาได้ในพื้นที่ เสาและโครงสร้างไม้ถักประกอบเป็นโครงสร้างปกคลุมและรองรับวัสดุผนังกระเบื้องซีเมนต์ น้ำหนักเบา โดยบางส่วนบริเวณยอดหลังคาเป็นวัสดุโปร่งแสง เพื่อนำเอาแสงธรรมชาติเข้ามาสู่มวลที่ว่างภายใน และสัมพันธ์กับโครงสร้างของอาคาร บริเวณที่ประดิษฐานองค์พระ ล้อมรอบด้วยผนังที่บุด้วยหินธรรมชาติที่ได้จากภายในบริเวณ เปิดด้านบนให้เป็นหลังคาโปร่งแสงเพื่อนำแสงปริมาณมากสู่องค์พระพุทธรูปให้ดูเปล่งประกายมีพลัง	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ วัด ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + การลดทอนรายละเอียด + ประโยชน์ใช้สอย + ความหมาย

อาคารที่ 2 โบสถ์วัดศาลาลอย นครราชสีมา

ผลงานสถาปัตยกรรม ดีเด่น ประเภทศาสนสถาน ปี 2516

โดย วิโรจน์ ศรีสุโร

ที่มา : อาษา เล่มที่ 3 ปี 2516 หน้า23

รูปที่ 4.2 โบสถ์วัดศาลาลอย นครราชสีมา

แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>การนำเทคโนโลยีปัจจุบันมาช่วยในการสร้างสรรค์ และสร้างบรรยากาศใหม่ในทางศาสนาขึ้นในระดับที่พุทธศาสนิกชนยอมรับได้ มีการนำองค์ประกอบสถาปัตยกรรมท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนองอาคารอย่างกลมกลืนและถูกต้องตามประโยชน์ใช้สอย ใช้วัสดุพื้นถิ่นเช่นดินเผาด่านเกวียน พยายามที่จะผสมผสานประติมากรรมและส่วนประกอบอื่นๆ เช่น ชุ่มเสมา, กำแพงแก้ว, ลานพระอุโบสถให้เข้ากับตัวอาคาร อย่างเป็นเอกภาพ โดยอยู่ภายใต้ธรรมเนียมประเพณีว่าเป็นเขตวิสุงคามสีมา โดยพระราชทานจำต้องมีเขตพัทธสีมาमितหมายเป็นที่เห็นชัดแก่ฝูงชน แต่เดิมใช้เกตราเยื้องอุโบสถและอาศัยน้ำน้ำเป็นเขตวิสุงคามสีมา “อันนาวาเกตราศาลาลอยนี้ มีอิฐ หิน ปูน เหล็ก ลูกกรังเม็ดแข็งตัว จนปรากฏเป็นแนวทั่วถึงกำแพงแก้วแนวพัทธสีมา ถึงซ่อฟ้าเสียดแทงแหวกทิมฟ้า ดังจะชี้ทางนำหน้าพาพตราฝาคลิ้นลม..... อันสำเกาที่จะนำเราเหล่ากุลบุตรและพุทธบริษัท ข้ามลัดเลาะเกาะแก่งแห่งท้องไออะสงสาร ไปสู่ฟากฝั่งมหาสมุทรสุดห้วงห้วงนฤพาน ต้องฟันฝ่าอุปสรรคนับนานเนิ่นอยู่ในเวียงชะเลวน คลิ้นลมก็ระเห่นกระพือพัด จนลำเกาถูกสาดซัดคะเท่ร่ ประหนึ่งคั้งเล่ห์โม่ฆะชนอันทวยารนกระเสือกกระสนอยู่ในห้วงวังวนวงวิญญูะสงสาร ฉะนั้นแล”</p>	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ โบสถ์ ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + การลดทอนรายละเอียด + ประโยชน์ใช้สอย + ความหมาย

อาคารที่ 3 ศาลาราชการุณย์

สถาปัตยกรรมยอดเยี่ยม เหรียญทองดีเด่น 2536

โดย บัณฑิต จุลาสัย, ผุสดี ทิพทัส, วีระ สัจกุล และชัยบูรณ์ ศิริชนะวัฒน์

ที่มา : ARCH&IDEA ปี1 ฉบับที่2 ตุลาคม 2536 หน้า19

รูปที่ 4.3 ศาลาราชการุณย์

แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>เป็นสถาปัตยกรรมที่ต้องการแสดงออกทั้งทางด้านรูปธรรมและมโนธรรม และยังเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์จัดแสดงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในศูนย์สภากาชาดเขาสัน เมื่อครั้งชาวเขมรเริ่มอพยพลี้ภัยเข้ามาพำนักอาศัยภายใต้การดูแลของสภากาชาดไทย และรับการอนุเคราะห์ดูแลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ลักษณะของที่ตั้งโดยรอบอาคารเป็นเนินดินลาดเอียง ทำให้ตัวศาลาดูเหมือนเป็นฐานเนินดินสำหรับหลบภัยสงคราม ด้านหน้าอาคารเป็นลานกว้างสำหรับรองรับผู้เข้าชมก่อนเข้าสู่ภายใน มีผนังสองด้านวางแนวเอียงเพื่อนำสายตาไปสู่ซุ้มประตูทางเข้า สร้างความรู้สึกเปิดกว้างเชื้อเชิญรับเพื่อนมนุษย์ผู้ทุกข์ยาก มีซุ้มประตูสูงส่งอยู่ตรงแนวแกนกลางลานในรูปลักษณะสถาปัตยกรรมไทย ตัวอาคารเปรียบเสมือนประตูทางเข้าบริเวณค่ายผู้อพยพ ผนังด้านข้างปิดทึบเพื่อต้องการให้เป็นฉากหลังของนิทรรศการ ส่วนบนเว้นเป็นช่องลมสำหรับถ่ายเทอากาศตามธรรมชาติ โดยมีรูปแบบที่เลียนแบบช่องเปิดของบ้านหรือวัดไทยโบราณ มีหลังคาคลุมมุงกระเบื้องดินเผาพื้นบ้านของจันทบุรี</p>	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ ป้อมปราการ ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณะ

อาคารที่ 4 หอศิลปวัฒนธรรม คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลงานสถาปัตยกรรม รางวัลชมเชย ประเภทอาคารการศึกษา การสาธารณสุข ศาสนา และนันทนาการ ปี 2545

โดย บริษัท ดันศิลป์ สถาปัตย์ จำกัด

ที่มา : ภาษาเล่มที่ 8-9 ปี 2545 หน้า 62

รูปที่ 4.4 หอศิลปวัฒนธรรม คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>สถาปัตยกรรมเน้นภาพลักษณ์ (Image) ให้เป็นพิพิธภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Museum) เป็นสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ที่มีส่วนผสมของบริบทความเป็นล้านนา และ Fine Art อย่างเหมาะสม เป็นอาคารสอดแทรกอยู่ใต้ต้นไม้โดยมีผิววัสดุภายนอก เป็นงานฉาบปูน ไม่ทาสี ยกเว้นเฉพาะส่วนที่เป็นกระจกแนวคิดเรื่องวัสดุนี้ยังช่วยประหยัดงบประมาณค่าก่อสร้างอีกด้วย ทางเข้าหลัก ออกแบบรองรับการเข้าถึงทั้งจากสวนและรถยนต์เป็นการใช้สถานที่ในกานสร้างสัญลักษณ์ (Symbolic Place) โดยใช้เสาหินทราย สีขาวนวล สลักเรื่องพื้นบ้านล้านนารูปสี่เหลี่ยม 9 ด้าน ตั้งอยู่ในสวน เป็นแนวคิดแบบเสาและหินบ้านมาเป็นสัญลักษณ์ในการถ่ายทอดความหมายและความรู้สึกของสถานที่ ตามประเพณีความเชื่อของล้านนา ในส่วนแสดงนิทรรศการเป็นลักษณะปิด เนื่องจากต้องเข้มงวดกับเรื่องเกี่ยวกับปริมาณแสงธรรมชาติการป้องกันแสงสะท้อนในภาพ การป้องกันฝุ่น ความชื้น และเสียงจากภายนอก นอกจากนี้ยังออกแบบให้เป็นอาคารประหยัดพลังงานอีกด้วย</p>	
สรุป	<p>แนวความคิดในการออกแบบ คือ เรือนชนบทล้านนา ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + การลดทอนรายละเอียด</p>

อาคารที่ 5 บ้านริมใต้สายธาร

ผลงานสถาปัตยกรรม รางวัลชนะเลิศประเภทอาคารพักอาศัย ปี 2545

โดย บริษัทสถาปนิก 49 จำกัด

ที่มา : อาษา เล่มที่ 8-9 ปี 2545 หน้า 34

รูปที่ 4.5 บ้านริมใต้สายธาร

แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>เป็นสถาปัตยกรรมท้องถิ่น โดยออกแบบให้ผสมผสานกันระหว่าง สถาปัตยกรรมล้านนา กับสถาปัตยกรรมสิบสองปันนา เป็นบ้านชั้นเดียวมีได้ดูน มีความโปร่งโล่งสบาย เพื่อสนองต่อการใช้สอยของเจ้าของที่เป็นสตรีสูงอายุ หลังคามีการลดหลั่นหลายระดับ และเลือกใช้วัสดุในท้องถิ่น วัสดุธรรมชาติเหมาะสมกับภูมิอากาศ การก่อสร้างยังอาศัยช่างในท้องถิ่นอีกด้วย ซึ่งมีการสอดประสานของศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาความเป็นท้องถิ่นเข้าไปทุกขั้นตอนได้อย่างกลมกลืน การเลือกสีเหลืองอ่อนเป็นสีหลักของบ้าน เพื่อต้องการความสดใสมีชีวิตชีวา บันไดด้านหน้าตกแต่งให้โค้งงอเชื่อมต่อและเป็นมิตร องค์ประกอบของอาคารบางส่วนมีการนำเอาประติมากรรมไม้แกะสลักของเก่ามาประดับอย่างมีนัยยะ สัดส่วนของอาคารเป็นสัดส่วนของมนุษย์และความเป็นเมืองร้อน (Tropical) จริงๆ นอกจากนี้ยังพยายามสอดแทรกจิตวิญญาณ (Spirit) ของท้องถิ่นเข้าไปให้มากที่สุด</p>	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ เรือนชนบทล้านนา ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณะ + ประโยชน์ใช้สอย

อาคารที่ 6 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบางปะอิน

ผลงานสถาปัตยกรรม รางวัลชมเชยประเภทกลุ่มอาคารพิเศษเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทย ปี 2545

โดย บริษัท แมนชีฟ ดีไซน์ จำกัด

ที่มา : อาษาเล่มที่ 8-9 ปี 2545 หน้า 74

รูปที่ 4.6 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบางปะอิน

แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>นำแนวความคิดของเรือนไทยภาคกลางในอดีตที่มีลักษณะเป็นกลุ่มเรือนไทย อันประกอบด้วย เรือนรับรอง เรือนนอน เรือนครัว วางในลักษณะโอบล้อมโดยตรงกลางเป็นชานเอนกประสงค์เป็นที่พักผ่อน และใช้ทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวนี้ สามารถสอดคล้องกับการแบ่งการใช้พื้นที่ธนาคาร กล่าวคือ มีส่วนโถงการเงิน ส่วนเงินกู้ ที่ทำการสมาคมต่างๆ โดยมีส่วนที่เชื่อมต่อกันและใช้ร่วมกัน เช่น ส่วนที่เป็นที่พักผ่อน ห้องน้ำพนักงาน เป็นต้น โดยมีชานโถงตรงกลาง ปลุกดันไม้ให้ร่มเงาสำหรับลูกค้าหรือญาติที่มาติดต่อได้ใช้นั่งพักคอย ตามลักษณะของชาวบ้านไทยในอดีต นอกจากนี้แล้วยังมีการมุ่งเน้นสนองตอบนโยบายธนาคารสีเขียว Green Bank เช่น การใช้เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทย สะดวกในการใช้งาน ประหยัด รักษาสภาพแวดล้อม และดูแลรักษาง่าย ลักษณะอาคารได้นำรูปแบบเรือนไทยภาคกลางมาใช้ แต่ตัดทอนลดทอนลงบ้าง ปั้นลมต่างๆ ออกไป เพื่อให้ดูเป็นอาคารสาธารณะมากขึ้น เน้นลักษณะของเสากลมในแต่ละอาคาร ให้อาคารดูเบาและรู้สึกเป็นเรือนไทย ด้านสัดส่วนความสูง และสัดส่วนของกลุ่มอาคารให้ลดหลั่นกันไม่มาก ให้รู้สึกถึงความได้เปรียบ</p>	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ เรือนไทยภาคกลาง ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + การลดทอนรายละเอียด + ความหมาย

อาคารที่ 7 ร้านขนมเปี๊ยะ ตั้ง เซ่ง จั้ว ฉะเชิงเทรา

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทอาคารรวมกิจกรรมพาณิชย์กรรม ปี 2547

โดย บริษัท ต้นศิลป์ สตูดิโอ จำกัด

ที่มา : อาษา เล่มที่ 6-7 ปี 2547 หน้า 42

รูปที่ 4.7 ร้านขนมเปี๊ยะ ตั้ง เซ่ง จั้ว ฉะเชิงเทรา

แนวความคิดในการออกแบบ เป็นเสมือนกล่องบรรจุความภาคภูมิใจในรูปของงานสถาปัตยกรรม โดยถ่ายทอดจากการทำขนมเปี๊ยะที่มีความเรียบง่าย แต่การทำให้อร่อยมากขึ้น และมีชื่อเสียงมานั้นเป็นศิลปะชั้นสูงและมีนัยยะพิเศษ ดังนั้นอาคารจึงแสดงออกด้วยความเต็มเปี่ยมไปด้วยความหมาย มีรากเหง้าที่สัมพันธ์กับความภูมิใจในอดีต มีรายละเอียดที่ชัดเจนและมีชั้นเชิงของภาษาแบบชาวบ้าน สมดุลย์เป็นสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะที่เชื่อมโยงกับสถาปัตยกรรมจีน ฟังอาคารประกอบด้วยแกนหลัก และให้อาคารโอบล้อมที่วางตามแบบดั้งเดิม เพื่อสร้างความรู้สึกของการต้อนรับ และกล่าวคำทักทาย (เป็นภาษาจีน) อย่างเป็นทางการ บอกล่าถึงความภูมิใจในครอบครัวขนมเปี๊ยะ	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ ขนมเปี๊ยะ ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก การลดทอนรายละเอียด + ความหมาย

อาคารที่ 8 สำนักงานธนาคารเอเชีย

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทอาคารสำนักงาน ปี 2527

โดย บริษัท เอส เจ เอ ทรีดี จำกัด

ที่มา : ARCHITECTURE DESIGN ฉบับที่ 3 ปี 2537 หน้า 25 – 40

รูปที่ 4.8 สำนักงานธนาคารเอเชีย

แนวความคิดในการออกแบบ	
เป็นงานสถาปัตยกรรมแบบโพสต์ โมเดิร์น หรือสถาปัตยกรรมล้ำยุค ในส่วนที่เป็นปฏิริยาของโพสต์ โมเดิร์นที่มีต่อเครื่องจักรไม่ใช่การนำเครื่องจักรมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของมันอย่างตรงไปตรงมา แต่นำมาแฝงไว้ในภาพสมมุติของเครื่องมือมนุษย์ นั่นก็คือ นำหุ่นยนต์และชิ้นส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นอาคาร เพื่อเชื่อมโยงความรู้สึกของการบริการที่ทันสมัยแก่ผู้คนอุปมาอุปไมย เป็นเครื่องจักร เครื่องกล เข้ามาประกอบกันเป็นเครื่องมือธรรมดาที่อยู่ภายใต้อำนาจของมนุษย์ เป็นเพื่อน เป็นผู้รับใช้ที่ซื่อสัตย์	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ หุ่นยนต์ ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + ความหมาย

อาคารที่ 9 โครงการดุสิตรยาวดี

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี 2537

โดย สำนักงานโพรเอส จำกัด

ที่มา : อาษา เล่มที่ 6 ปี 2537 หน้า 50-75

รูปที่ 4.9 โครงการดุสิตรยาวดี

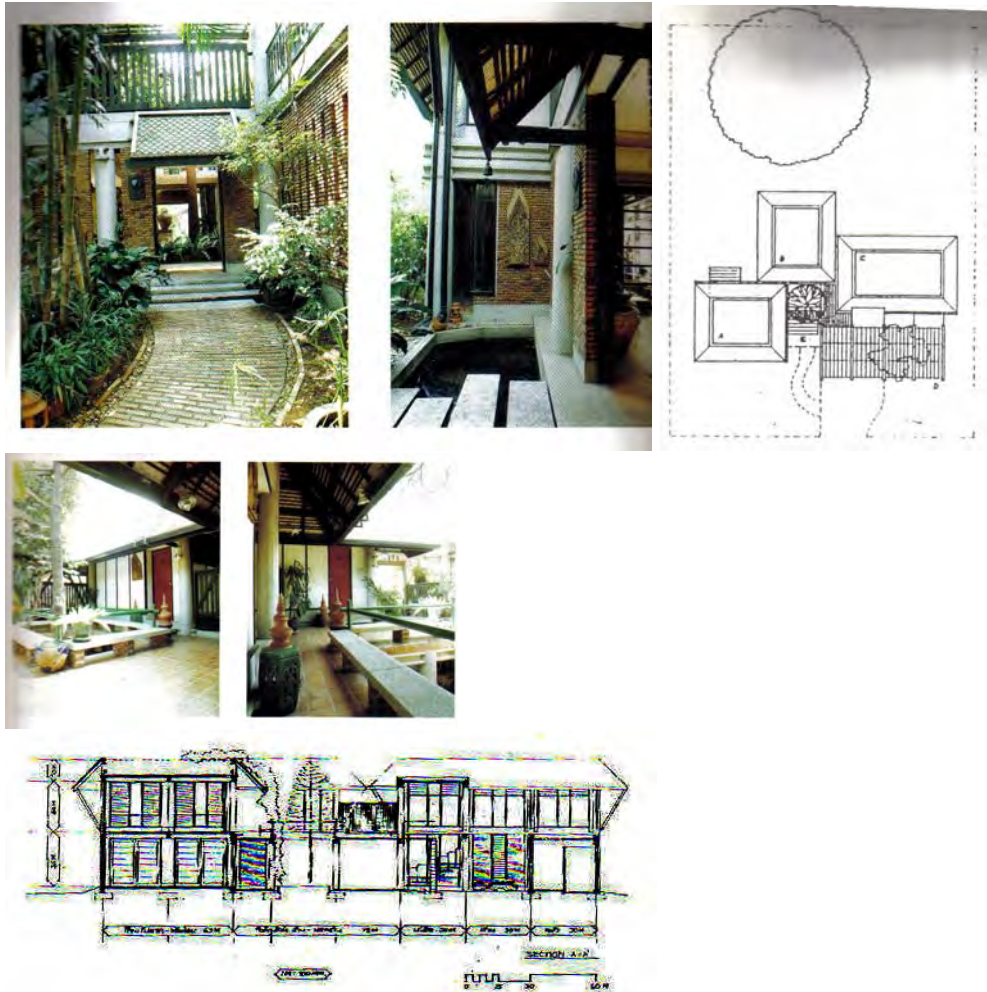
แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>แนวความคิดวางผังตำแหน่งอาคารคำนึงถึงสภาพภูมิอากาศและทิศทางลม มีการรักษาต้นไม้ประจำฝั่งไว้เป็นแนวป้องกันพายุ ตามสภาพของภูมิศาสตร์ริมทะเล เน้นการรักษาธรรมชาติโดยการเดินสายไฟฟ้าใต้ดิน ระบบน้ำเสียมีการนำมาเวียนกลับมาใช้ใหม่ รักษาเอกลักษณ์ป่าดั้งเดิมและลักษณะของสวนมะพร้าวอันเป็นบรรยากาศพื้นถิ่น รูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นเอกลักษณ์ไทยไม่ขัดแย้งต่อสภาพวัฒนธรรมท้องถิ่น ใช้วัสดุที่กลมกลืนเป็นธรรมชาติ เลือกใช้อาคารทรงกลมเพราะสามารถจัดวางได้ทุกตำแหน่งในพื้นที่ และคลี่คลายมาจากรูปแบบของเรือนมุสลิมภาคใต้</p>	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ เรือนมุสลิมปักยี่ใต้ ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + การลดทอนรายละเอียด + ความหมาย

อาคารที่ 10 บ้านของบุญญวัฒน์ – รองศาสตราจารย์สุสติ ทิพทัส

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี 2527

โดย บุญญวัฒน์ – รองศาสตราจารย์สุสติ ทิพทัส

ที่มา : ARCH&IDEA ฉบับที่ 1 ปี 2538 หน้า28-37

รูปที่ 4.10 บ้านของบุญญวัฒน์ – รองศาสตราจารย์สุสติ ทิพทัส

แนวความคิดในการออกแบบ	
รูปแบบสืบเนื่องมาจากสถาปัตยกรรมบ้านไทยเดิม เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศของไทย มีการปรับสภาพลักษณะของชานแบบไทยเดิมให้เหมาะสมกับสภาพวิถีชีวิตปัจจุบัน กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเดิมโดยรักษาด้านไม้ไว้ให้มากที่สุด การจัดพื้นที่ภายในเป็นแบบเป็นแบบหลัง อย่างเรือนไทย สามารถขยายขยายต่อเติมได้ ประยุกต์ให้เป็นลักษณะของระบบโมดูล่า เพื่อความประหยัดและง่ายต่อการก่อสร้าง	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ เรือนไทยเดิม ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณะ + การลดทอนรายละเอียด + ประโยชน์ใช้สอย

อาคารที่ 11 สนามบินสุโขทัย

สถาปัตยกรรมดีเด่น รางวัลชมเชย ประจำปี 2541

โดย บริษัทแฮบิตา จำกัด

ที่มา : อาษา เล่มที่ 6 ปี 2541 หน้า 60-71

รูปที่ 4.11 สนามบินสุโขทัย

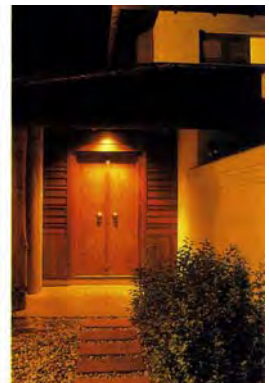
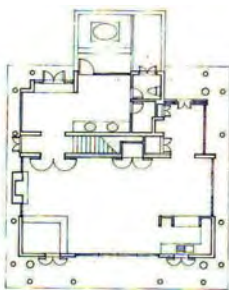
แนวความคิดในการออกแบบ เป็นการสะท้อนเอกลักษณ์ของเมืองเพื่อเกริ่นนำแก่ผู้มาเยือนให้ได้ทำความรู้จักกับเจ้าบ้าน กล่าวต้อนรับก่อนจะเข้าไปพำนักในเมืองด้วยความอímเอิบใจ การออกแบบและวางผังได้นำร่องรอยของเมืองเก่ามาใช้ผสมผสานกับงานสถาปัตยกรรมปัจจุบัน อาคารศาลาโถง เสากลมใหญ่ ฐานก่ออิฐ หลังคาสูงชันและคู่อ่อนช้อย การใช้ไม้กั้นส่วนที่ต้องการความปลอดภัยแบบโบราณ จึงไม่ต้องมีผนัง และไม่มีเครื่องปรับอากาศ จึงทำให้ผู้มาเยือนสามารถสัมผัสกับบรรยากาศท้องถิ่น โดยรอบได้อย่างเต็มที่ด้วยความประทับใจ	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ วัด, วิหาร และอาคารทางวัฒนธรรม ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + การลดทอนรายละเอียด + ประโยชน์ใช้สอย

อาคารที่ 12 โครงการบ้านจ้างนัก เชียงใหม่

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี 2537

โดย บริษัท สถาปนิก 49 จำกัด

ที่มา : อาษา เล่มที่ 6 ปี 2537 หน้า 50-75

รูปที่ 4.12 โครงการบ้านจ้างนัก เชียงใหม่

แนวความคิดในการออกแบบ

ตั้งใจให้เป็นบ้านหลังที่สองสำหรับการพักผ่อนอย่างแท้จริงในบรรยากาศแถวๆภาคเหนือ การวางผังเป็นแบบเรือนหมู่ชนบทล้านนา ผสมผสานสุนทรียสถาปัตยกรรมทางเหนือและสภาพแวดล้อมที่เป็นชนบท การจัดพื้นที่ภายในเป็นประโยชน์ใช้สอยแบบสมัยใหม่ มีการเชื่อมพื้นที่ภายนอกและภายในเข้าด้วยกันเพื่อความโปร่งโล่ง เห็นบรรยากาศท้องทุ่งและขุนเขา ในส่วนเรือนใหญ่ นั้นการเข้าถึงจะต้องผ่านซุ้มประตูทางด้านหน้า มีเฉลียงเชื่อมเรือนใหญ่กับสระบัว ใช้ง่าแพงเดี่ยวเพื่อกันอาณาเขตของความเป็นส่วนตัว ภายในบริเวณรั้วจัดภูมิสถาปัตยกรรมให้กลมกลืนกับตัวสถาปัตยกรรม

สรุป | แนวความคิดในการออกแบบ คือ สถาปัตยกรรมล้านนา
ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + ประโยชน์ใช้สอย

อาคารที่ 13 อาคารส่วนบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทอาคารสำนักงาน ปี 2529

โดย บริษัท เอส เจ เอ ทรีดี จำกัด

ที่มา : ARCHITECTURE DESIGN ฉบับที่ 3 ปี 2537 หน้า 25 – 40

รูปที่ 4.13 อาคารส่วนบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

แนวความคิดในการออกแบบ	
นำลักษณะไทยมาประยุกต์ในอาคารดูลอยเบา มีการเน้นสัญลักษณ์ของสถาบันให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับที่ท่าพระจันทร์ แต่ลดทอนเป็นสายเส้นง่ายๆ ของรูปจั่วเรือนไทย ปรับจากที่ว่างแบบชานเรือนไทยมาเป็นอาคารแบบสาธารณะขนาดใหญ่โดยแทนด้วย Court กลางขนาดใหญ่ตรงกลางฝั่ง เพื่อเน้นบรรยากาศการพัฒนาด้านกายภาพในทุกชั้นตอนการเรียนรู้	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ โดมธรรมศาสตร์ ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณะ + การลดทอนรายละเอียด + ประโยชน์ใช้สอย + ความหมาย

อาคารที่ 14 โครงการวิทยาลัยโยนง ลำปาง

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี 2532

โดย บริษัท แพลน อากิเท็ค จำกัด

ที่มา : อาษา เล่มที่ 5 ปี 2532 หน้า 26-37

รูปที่ 4.14 โครงการวิทยาลัยโยนง ลำปาง

แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>ยึดแบบสถาปัตยกรรมไทยแบบของภาคเหนือมาประยุกต์ โดยฐานอาคารออกแบบให้ดูที่บดิน Massive โดยการนำแนวผนังเปลือกอาคาร Skin มาใช้ สัดส่วนของหลังคาเป็นหลังคาซ้อนกันและค่อนข้างใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับตัวอาคาร เช่นเดียวกับสถาปัตยกรรมทางภาคเหนือ นอกจากนี้ชั้นบนสุดของอาคารได้นำรูปแบบหน้าบัน เสาลอย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้กับอาคารทุกหลังของวิทยาลัยมาใช้ เพื่อให้อาคารเกิดเอกลักษณ์ไปในทิศทางเดียวกันทั้งวิทยาลัย ด้วยทางวิทยาลัยต้องการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของการเป็นสถาบันขนาดเล็ก ที่สามารถให้การศึกษาและเอาใจใส่แก่นักศึกษาทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบจึงให้อาคารเรียนทุกหลังในวิทยาลัยเป็นส่วนที่เสริมสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่กระตุ้นและมุ่งใจต่อการพัฒนาของนักศึกษาทุกคน</p>	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ สถาบันการศึกษา ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณ์ + การลดทอนรายละเอียด + ความหมาย

อาคารที่ 15 บ้านสวนสงบ กรุงเทพฯ

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทบ้านพักอาศัย ปี 2547

โดย ประภากร วาทานกุล และประกิต พนานุรัตน์

ที่มา : อาษา เล่มที่ 8-9 ปี2545 หน้า 74

รูปที่ 4.15 บ้านสวนสงบ กรุงเทพฯ

แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>ต้องการสะท้อนให้เห็นมุมมองของการเป็นปัจเจกที่ออกมาทางสถาปัตยกรรม และที่สำคัญยังแสดงถึงนัยยะของการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติมีอยู่รอบบ้านอย่างสุดโต่ง การออกแบบได้นำแนวคิดเรื่องของยานพาหนะขนาดใหญ่ ซึ่งเกิดจากความก้าวหน้าในระบบอุตสาหกรรม หรือที่เรียกว่าเครื่องบินที่เจ้าของบ้านชื่นชอบและมีความสนใจ ดังนั้นบ้านจึงเป็นตัวสะท้อนถึงลักษณะการดำเนินชีวิตของผู้อยู่อาศัย โดยการแสดงออกมาเป็นเรื่องราวของ Flying Machine เช่น ปีก ใบพัด หรือแม้แต่การแสดงออกถึงลักษณะทางวิศวกรรมพลศาสตร์ ลักษณะการใช้สอยในบ้านเกิดจากการขีดเส้นวิถีชีวิตประจำวันของคนสองคน ทำให้เกิดเป็นเส้นทางที่ซ้ำกันแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นระบบทางสัญจร และตำแหน่งของห้องต่าง จนทำให้เกิดความลงตัวพอดีระหว่างลักษณะทางกายภาพของบ้านกับความต้องการของผู้อยู่อาศัย นอกจากนี้วัสดุเป็นเหล็กที่แสดงถึงสัญลักษณ์ของเครื่องจักรกล เรายังมีการเล่นรายละเอียดที่เกี่ยวกับการแขวน การดึง กลไกของล้อเลื่อน การหมุน และที่น่าสนใจไปกว่านั้นก็คือความสัมพันธ์ของตัวบ้านกับบริบทโดยรอบที่เป็นต้นไม้ที่สามารถสอดแทรกผสมผสานได้อย่างลงตัว เปรียบเสมือนเครื่องยนต์ที่เดินเครื่องอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ สิ่งพิเศษสองสิ่งเข้าด้วยกันก็คือความโปร่งใส ของผนังกระจกใสรอบบ้าน ซึ่งรองรับด้วยโครงสร้างเหล็ก ซึ่งก็มาจากระบบอุตสาหกรรมขนานแท้</p>	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ เครื่องบิน ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปสัญลักษณ์ + การลดทอนรายละเอียด + ความหมาย

อาคารที่ 16 โครงการบ้านริมบึง

สถาปัตยกรรมดีเด่น รางวัลชมเชยประจำปี 2547

โดย คุณวิทวัชช์ เจริญพงศ์

ที่มา : อาษา เล่มที่ 6-7 ปี 2547 หน้า 48

รูปที่ 4.16 โครงการบ้านริมบึง

แนวความคิดในการออกแบบ	
<p>ภาพลักษณ์ของอาคาร เป็นผลสืบเนื่องมาจากการสนองตอบต่อพื้นที่ และกิจกรรมการใช้สอยด้วยนวัตกรรมของสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่เรียบง่ายและมีเอกลักษณ์ เหมาะสมกับภูมิอากาศร้อนชื้นและสอดคล้องกับวิถีชีวิตไทยสมัยใหม่ในปัจจุบัน องค์ประกอบของงานสถาปัตยกรรม ตั้งแต่หลังคา พื้น กำแพง และรั้ว ล้วนมีรูปลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ที่สัมพันธ์สอดคล้องกับผนังอลูมิเนียมสีขาวคล้ายเปลือกโค้ง พร้อมกับเสาขนาดใหญ่และช่องที่สามารถกันแดดฝนได้ดีแล้วยังผสานเพื่อสื่อในเชิงนามธรรมคล้ายการอุปมาอุปไมยถึงเรือใบในรูปลักษณะของขนาดที่ล้ำยุคอีกด้วย</p>	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ เรือใบไฮเทค ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก รูปลักษณะ + การลดทอนรายละเอียด + ความหมาย

อาคารที่ 17 โครงการ COSTA LANTA

สถาปัตยกรรมดีเด่น รางวัลชมเชยประจำปี 2547

โดย บริษัท ควงฤทธิ์ บุญนาค จำกัด

ที่มา : อาษา เล่มที่ 2-3 ปี 2549 หน้า 78-82

รูปที่ 4.17 โครงการ COSTA LANTA

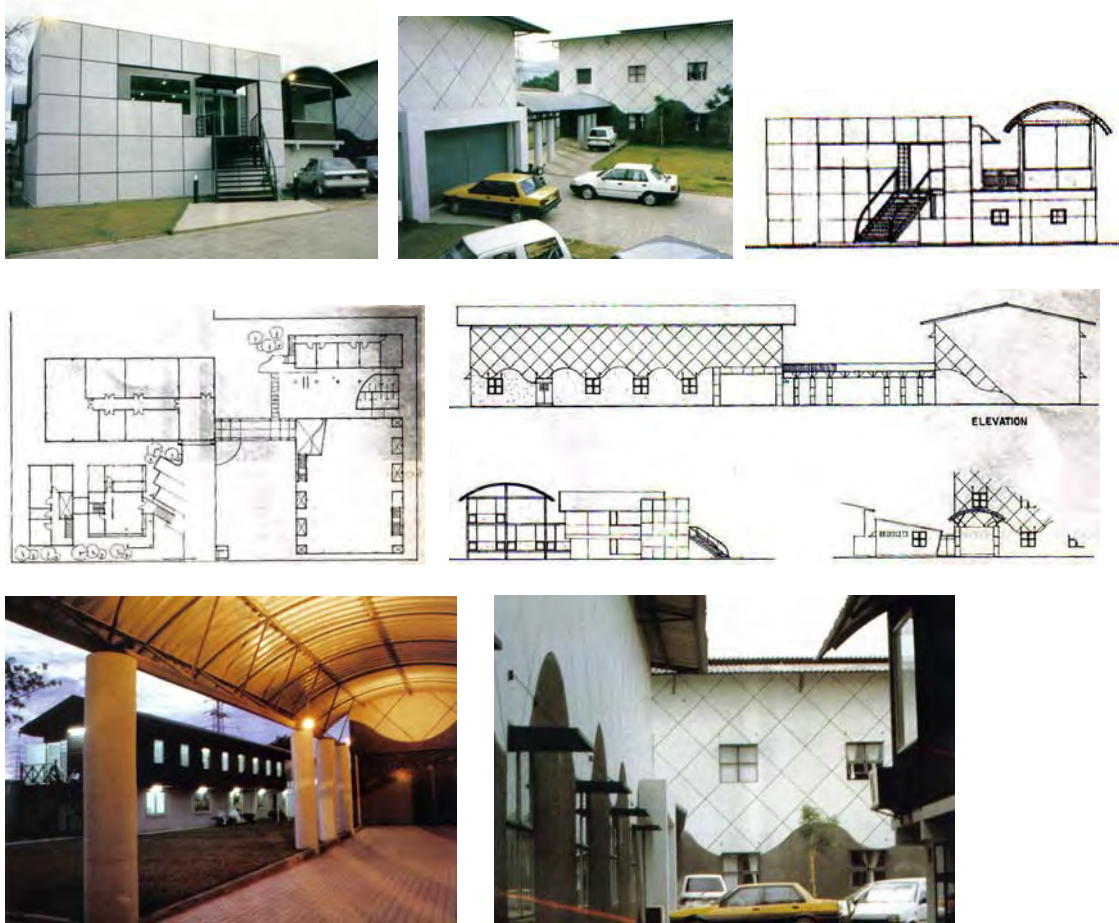
แนวความคิดในการออกแบบ	
จากสภาพแวดล้อมที่สวยงามและเรียบง่ายของเกาะลันตา รวมถึงความเป็นธรรมชาติสะท้อนถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและงานสถาปัตยกรรมที่ตรงไปตรงมา ไม่ออกแบบให้เป็นเนื้อหาหลักของสถานที่แต่เป็นเพียงองค์ประกอบให้กับธรรมชาติโดยรอบ การแสดงออกอย่างมีเอกลักษณ์ภายใต้ข้อจำกัดของวัสดุและการเคารพความบริสุทธิ์ของสภาพแวดล้อม ลดทอนความสำคัญของงานสถาปัตยกรรมให้เลือนลางลง เน้นการลิ้นไหลของที่ว่างภายในและภายนอกที่ต่อเนื่องกัน เพื่อเปิดให้ภายในเข้าไปใกล้ธรรมชาติอย่างเต็มที่	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ บังกะโลริมหาด ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก ประโยชน์ใช้สอย + การลดทอนรายละเอียด

อาคารที่ 18 โครงการ I FLY FACTORY

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี 2537

โดย บริษัท ทรี พลัส วัน อาร์คิเท็ค จำกัด

ที่มา : อาษา เล่มที่ 6 ปี 2537 หน้า 50-75

รูปที่ 4.18 โครงการ I FLY FACTORY

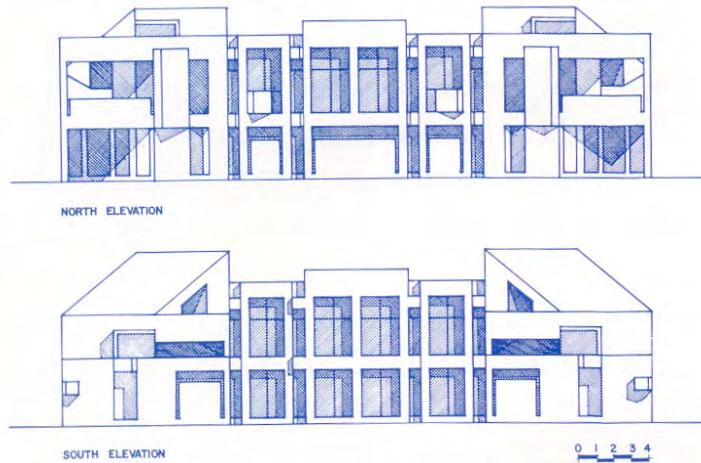
แนวความคิดในการออกแบบ	
การจัดลำดับระนาบ ปริมาตรและพื้นผิวของอาคารให้สอดคล้องกัน โดยได้รับแรงบันดาลใจจากลายผ้า ดนตรี และคลื่นน้ำ เพิ่มชีวิตชีวาให้กับอาคารเก่าโดยใช้สีชาวกับดำ เชื่อมโยงกลุ่มอาคารด้วยวัสดุเหลือใช้ เช่น ท่อเหล็ก ท่อคอนกรีต โดยแสดงพลัง และความตรงไปตรงมาของวัสดุตามแนวการอนุรักษ์ธรรมชาติ	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ ลายผ้า, ดนตรี และคลื่นน้ำ ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก ความหมาย + การลดทอนรายละเอียด + รูปลักษณ์

อาคารที่ 19 บ้านอิน-จัน

สถาปัตยกรรมดีเด่น ประจำปี 2536

โดย จิรากร ประสงค์ใจ

ที่มา : อาษา เล่มที่ 1 ปี 2537 หน้า 42-47

รูปที่ 4.19 บ้านอิน-จัน

แนวความคิดในการออกแบบ	
เป็นบ้านแฝดที่ เกือบเหมือนกันของพี่น้องสองคน โดยมีห้องนอนพ่อแม่อยู่ตรงกลางเสมือนหนึ่งส่วนร่างกายที่ยึดอินกับจันไว้ให้อยู่ร่วมกัน สถาปนิกต้องการสร้างรูปทรงประติมากรรมทั้งภายในและภายนอกโดยไม่ได้ยึดติดกับรูปทรงแบบดั้งเดิมใดๆ มีการใช้สูตรคณิตศาสตร์ของ Golden Mean มาเป็นหลักในการควบคุมโครงสร้างของบ้าน ประกอบกับอาศัยสัดส่วนรูปทรงจาก หอยนอติลัส แปลออกมาเป็น Logarithmic Spiral	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ แฝดอินจัน ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก ความหมาย + การลดทอนรายละเอียด + รูปลักษณะ

อาคารที่ 20 บ้านภูเขา

สถาปัตยกรรมดีเด่น รางวัลชมเชยประจำปี 2541

โดย คุณวิฑูรย์ เจริญพงศ์

ที่มา : อาษา เล่มที่ 6 ปี 2541 หน้า 36-47

รูปที่ 4.20 บ้านภูเขา

แนวความคิดในการออกแบบ	
รูปแบบของบ้านเป็นเอกลักษณ์ ที่สื่อถึงความสัมพันธ์เชิงนามธรรมกับรูปทรงโค้งของภูเขาที่รายล้อมอยู่คล้ายกับฉากธรรมชาติให้กับสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ชั้นหลังที่มีชายคายื่น 2 เมตรรอบบ้านจะช่วยป้องกันแดดและฝน สร้างด้วยโครงสร้างเหล็ก และแผ่นโลหะสำเร็จรูปต่อเรียงเป็นเส้น โค้งเดียวยาวตามแนวทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันตก รับกับสันเขา เส้นดูบางเบา อ่อนนุ่มปลอดภัย ปกป้องภายใน สื่อถึงความหลากหลายในรูปทรงที่มนุษย์สร้างขึ้น ล้อไปกับธรรมชาติของเขา	
สรุป	แนวความคิดในการออกแบบ คือ ภูเขา ลักษณะของการเชื่อมโยงพิจารณาจาก ความหมาย + การลดทอนรายละเอียด + รูปลักษณะ

สรุปแนวคิดต้นแบบของงานสถาปัตยกรรมที่ใช้ในแบบทดสอบ

ผลลัพธ์การออกแบบ (ชื่องานสถาปัตยกรรม)	วิธีการเปลี่ยนแนวคิด(ความหมายสัญลักษณ์)ไปสู่รูปทรง (รูปสัญลักษณ์)	แนวความคิดในการออกแบบ (Concept Design)
1 วัดป่าสุนันทวนาราม กาญจนบุรี	ใช้รูปแบบวัดป่าธรรมชาติแต่ลดทอนรายละเอียดให้มีความเรียบง่ายมากขึ้น	วัด
2 อุโบสถวัดศาลาลอย นครราชสีมา	ใช้รูปแบบของอุโบสถท้องถิ่นที่ลดทอนรายละเอียดแล้วมาผนวกกับรูปแบบเรือ ใช้วัสดุจากเทคโนโลยีปัจจุบันเพื่อสร้างบรรยากาศแบบใหม่ให้กับศาสนสถาน	โบสถ์
3 ศาลาราชการุณย์	นำรูปแบบของหลุมหลบภัยมาใช้เป็นรูปทรงอาคารทำให้ดูแล้วรู้สึกปลอดภัยโดยประโยชน์ใช้สอยภายในเป็นพิพิธภัณฑ	ป้อมปราการ
4 หอศิลป์วัฒนธรรม คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	นำริบของล้านนาประเพณีมาผสมกับรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่	เรือนชนบทล้านนา
5 บ้านริมใต้สายธาร	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นของช่างล้านนามาผสมกับรูปแบบสิบสองปันนาให้เป็นบ้านชั้นเดียวยกใต้ดิน	เรือนชนบทล้านนา
6 ธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์ การเกษตรบางปะอิน	นำรูปแบบเรือนหมู่ของไทยภาคกลางมาใช้เป็นผังอาคาร แต่เปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยให้เป็นอาคารสาธารณะโดยการลดทอนลดทอนทางรูปทรงลง	เรือนไทยภาคกลาง
7 ร้านขนมเปี๊ยะ ตั้ง แซ่ จ้าว ฉะเชิงเทรา	ใช้ศิลปะการทำงานขนมเปี๊ยะมาถ่ายทอดออกเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเงินแบบสมดุลย์	ขนมเปี๊ยะ
8 สำนักงานธนาคาร เอเชีย สาทร	ใช้รูปแบบของหุ่นยนต์มาเป็นรูปทรงของอาคารเพื่อใช้สื่อถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยล้ำยุคและอยู่ภายใต้การควบคุมของมนุษย์อย่างเป็นมิตร	หุ่นยนต์
9 โครงการคูสิตรายาวดี	นำรูปแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่นดั้งเดิมมาใช้เพื่อให้กลมกลืนกับพื้นที่ผสมกับรูปทรงอาคารแบบทรงกลมที่สามารถวางได้ในทุกตำแหน่งทิศทาง	เรือนมุสลิมปักษ์ใต้
10 บ้านของบุญญวัฒน์- รศ.สุสติ ทิพทัส	ใช้รูปแบบของผังเรือนไทยเดิมมาปรับให้เข้ากับวิถีชีวิตปัจจุบันและผสมผสานกับสมัยใหม่โดยอาศัยระบบของ โมคูล่า	เรือนไทยเดิม
11 สนามบินสุโขทัย	อาศัยรูปทรงทางวัฒนธรรมแบบเก่ามาใช้เป็นตัวแทนการต้อนรับแขกหรือผู้ใช้อาคารโดยปรับประโยชน์ใช้สอยให้เป็นปัจจุบัน	วัด,วิหาร,อาคารทางวัฒนธรรม
12 บ้านจิ้งน๊ก	ใช้สภาพริบของความเป็นชนบทของล้านนามาใช้อย่างเต็มรูปแบบ แต่ปรับประโยชน์ใช้สอยภายในให้เป็นสมัยใหม่ปัจจุบัน	สถาปัตยกรรมล้านนา
13 อาคารบริหาร ม.ธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต	นำลักษณะไทยมาประยุกต์ในอาคารดูลอยเบา มีการเน้นสัญลักษณ์ของสถาบันให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ลดทอนเป็นลายเส้นง่ายๆของรูปจั่วเรือนไทย	โคมธรรมศาสตร์

ตารางที่ 4.17 สรุปแนวคิด (ความหมายสัญลักษณ์) ต้นแบบของงานสถาปัตยกรรมที่คัดเลือก

ผลลัพธ์การออกแบบ (ชื่องานสถาปัตยกรรม)	วิธีการเปลี่ยนแนวคิด(ความหมายสัญลักษณ์)ไปสู่รูปทรง (รูปสัญลักษณ์)	แนวความคิดในการออกแบบ (Concept Design)
14 วิทยาลัยโยนก ลำปาง	ยึดรูปแบบสถาปัตยกรรมล้านนามาประยุกต์ใช้ให้เกิดแรงจูงใจ ต่อการพัฒนาตนเอง	สถาบันการศึกษา
15 บ้านสวนสงบ	ใช้รูปแบบของเครื่องบินมาเป็นรูปทรงของอาคารเพื่อใช้สื่อถึง เทคโนโลยีที่ทันสมัยและล้ำยุค และปรับให้เข้ากับประโยชน์ใช้ สอยของบ้านที่เป็นส่วนตัวท่ามกลางธรรมชาติ	เครื่องบิน
16 บ้านริมบึง	ใช้รูปแบบของใบเรือมาเป็นรูปทรงของอาคารเพื่ออุปมาอุปมัย ถึงเรือยุคอนาคตที่ทันสมัยและล้ำยุค และปรับให้เข้ากับ ประโยชน์ใช้สอยของบ้านที่เป็นส่วนตัวสอดคล้องกับนวัตกรรม ร่วมสมัยที่เรียบง่าย	เรือใบไฮเทค
17 Costa Lanta	ใช้รูปแบบของความเรียบง่ายตรงไปตรงมามาสร้างเป็น สถาปัตยกรรม โดยลดความสำคัญของงาน ลงให้เป็นแค่ ส่วนประกอบของสภาพแวดล้อม	บังกะโลริมหาด
18 I Fly Factory	อาศัยลักษณะทางรูปธรรมของสิ่งต่างมาใช้ลดทอนความแข็ง กระด้างของอาคาร โรงงานให้มีความนุ่มนวลมีชีวิตชีวา	ลายฟ้า, เคนตรี และคลื่นน้ำ
19 บ้านอิน-จัน	นำรูปลักษณะของแฝดสยามอินจันมาเป็นการสื่อถึงความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันของครอบครัวและอาคารที่สมดุลย์กัน โดยมี ตัวกลางเป็นตัวโยงหากันอย่างสำคัญและเท่าเทียม	แฝดอินจัน
20 บ้านภูเขา	ใช้รูปแบบของเส้นโค้งที่เรียบง่ายตรงไปตรงมามาสร้างเป็น สถาปัตยกรรมร่วมสมัยโดยสื่อถึงสภาพแวดล้อมภูเขาโดยรอบ	ภูเขา

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

เกณฑ์กำหนดปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (คิดเป็นร้อยละ ปริมาณทางสถิติ) เกณฑ์นี้กำหนดเพื่อหาระยะห่างทางความคิดตามแนวของเฟิร์ส ซึ่งมี 3 ระยะดัง ตารางต่อไปนี้

ระยะ	ความเปลี่ยนแปลงระหว่าง สัญลักษณ์เดิมกับใหม่	ผลของการเชื่อมโยง กลับไปหาสัญลักษณ์เดิม	เกณฑ์ในการแบ่งระยะอาศัยปริมาณ ความสามารถของการเชื่อมโยง ถูก ผิด
Icon	น้อย	ถูกและตรง	ถูกเกิน 66%*
Index	ปานกลาง	ถูกและผิดใกล้เคียงกัน	ผลต่างระหว่างถูกผิดไม่เกิน 30%*
Symbol	มาก	ผิดจากเดิมและต่างไป	ผิดเกิน 66%*

หมายเหตุ * จากแบบทดสอบที่ 1

ตารางที่ 4.18 เกณฑ์กำหนดปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้

เกณฑ์กำหนดปริมาณความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (คิดเป็นร้อยละปริมาณทางสถิติ) เกณฑ์นี้กำหนดเพื่อหาลักษณะของกลุ่มความหมาย 2 แบบคือ ความหมายตรง (Denotation) และความหมายแฝง (Connotation) ซึ่งใช้การตีความผ่านทางประโยชน์ใช้สอยทั้งทางกายภาพและทางสังคมดังตารางต่อไปนี้

ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรมของการแสดงความหมาย	ผลของความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้	เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มความหมายตามความสามารถของการรับรู้และตีความของกลุ่มตัวอย่าง
ความหมายตรง Denotation	รับรู้ความหมายได้ง่ายเป็นส่วนใหญ่	รับรู้ง่ายเกิน 33%	ตอบรับรู้ง่ายเกิน 33%*
ความหมายแฝง Connotation	รับรู้ความหมายได้ยากขึ้นกว่าเดิมเป็นส่วนใหญ่	รับรู้ง่ายน้อยกว่า 33%	ตอบรับรู้กลางและยากรวมกันเกิน 66%*

หมายเหตุ * จากแบบทดสอบที่ 1

ตารางที่ 4.19 เกณฑ์กำหนดปริมาณความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้

4.2.2 ผลของแบบทดสอบที่ 2

จากการทดสอบทางด้านวิธีการหรือแนวทางสร้างการเชื่อมโยงความหมาย จากภาพต้นแบบที่เป็นแนวคิดในการออกแบบของสถาปนิก (รูปสัญลักษณ์เดิม) ไปสู่สัญลักษณ์หรือผลลัพธ์ในงานสถาปัตยกรรม (รูปสัญลักษณ์ใหม่) และปริมาณร้อยละของความสามารถเชื่อมโยงกลับไปหาแนวคิดในการออกแบบได้ตรงหรือต่างออกไป ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหาแนวคิดในการออกแบบได้ ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 50 คน ของแบบทดสอบที่ 2 นี้ ในเบื้องต้นนั้นได้แบ่งกลุ่มการเปลี่ยนแปลงการออกแบบรูปสัญลักษณ์ใหม่ตามลักษณะของการเชื่อมโยงกับรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมใน 2 ด้านคือ ด้านรูปแบบทางกายภาพ (Form) และด้านความหมาย (Meaning) ดังนี้

ด้านรูปแบบทางกายภาพ (Form)

เลียนแบบรูปเดิม	รูปแบบเดิมใน 2 ลักษณะ ดังนี้ – รูปแบบอาคารทางวัฒนธรรม (Culture Form) – รูปแบบอาคารทางสากล (Universal Form)
ลดทอนรูปเดิม	
เปลี่ยนรูปเดิม	

ด้านความหมาย (Meaning)

ประโยชน์ใช้สอยใน 3 ลักษณะ	– ประโยชน์ใช้สอยเดิม
	– ประโยชน์ใช้สอยใหม่แต่สอดคล้องรูปเดิม
	– ประโยชน์ใช้สอยใหม่แต่ขัดแย้งรูปเดิม

โดยมีรายละเอียดภายใต้กรอบของการแสดงออกถึงสัญญะดั้งเดิมว่ามีความชัดเจนหรือคลุมเครือในระดับใด เพื่อใช้เรียกชื่อวิธีการในการเปลี่ยนแปลงไปจากรูปสัญญะดั้งเดิม โดยอาศัยเกณฑ์การแบ่งกลุ่มลักษณะเดียวกันกับการแบ่งกลุ่มจากแบบทดสอบที่ 1 คือร้อยละของปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ และร้อยละปริมาณความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ ซึ่งก็จะทำให้สามารถกำหนดวิธีการของการสร้างความเชื่อมโยงในแบบต่างๆ และหาลักษณะร่วมของวิธีการเหล่านั้นเพื่อนำมากำหนดช่วงของการเชื่อมโยง ตลอดจนรูปแบบของวิธีการสื่อสารในแบบตรงไปตรงมาหรือมีนัยยะแฝง และสามารถแบ่งได้ 3 ช่วงใหญ่และ 7 กลุ่มย่อยดังนี้

ช่วงแรก เป็นการเลียนแบบรูปทรงในอดีตมาใช้เพื่อหวังผลในการสื่อสารเชื่อมโยงกลับไปหาต้นแบบ		รูปแบบทางกายภาพ (Form)						ความหมาย (Meaning)		
		เลียนแบบรูป		ลดทอนรูป		เปลี่ยนรูป		ประโยชน์ใช้สอย		
		Culture Form	Universal Form	Culture Form	Universal Form	Culture Form	Universal Form	เดิม	ใหม่แต่	ใหม่แต่ชัดเจน
กลุ่มที่ 1	5 	✓						✓		
	12 	✓						✓		
กลุ่มที่ 2	7 	✓							✓	
	11 	✓							✓	

ตารางที่ 4.20 การแบ่งกลุ่มงานสถาปัตยกรรมที่ถูกเลือกให้อยู่ในช่วงแรก

ช่วงแรก (ต่อ)
 เป็นการเลียนแบบรูปทรงในอดีตมา
 ใช้เพื่อหวังผลในการสื่อสาร
 เชื่อมโยงกลับไปหาต้นแบบ

		รูปแบบทางกายภาพ (Form)						ความหมาย (Meaning)		
		เลียนแบบรูป		ลดทอนรูป		เปลี่ยนรูป		ประโยชน์ใช้สอย		
		Culture Form	Universal Form	Culture Form	Universal Form	Culture Form	Universal Form	เดิม	ใหม่แต่สอดคล้อง	ใหม่แต่ขัดแย้ง
กลุ่มที่ 3	3		✓						✓	
	8		✓						✓	
	18		✓						✓	
	20		✓						✓	

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ช่วงที่สอง

เป็นการลดทอนรูปทรงในอดีตหรือ
เลียนแบบรูปทรงในบางส่วน มาใช้
เพื่อหวังผลในการสื่อสารเชื่อมโยง
กลับไปหาต้นแบบ

		รูปแบบทางกายภาพ (Form)						ความหมาย (Meaning)		
		เลียนแบบรูป		ลดทอนรูป		เปลี่ยนรูป		ประโยชน์ใช้สอย		
		Culture Form	Universal Form	Culture Form	Universal Form	Culture Form	Universal Form	เดิม	ใหม่แต่สอดคล้อง	ใหม่แต่ขัดแย้ง
กลุ่มที่ 4	1			✓				✓		
	2			✓				✓		
	9			✓				✓		
กลุ่มที่ 5	4			✓					✓	
	6			✓					✓	
	13			✓					✓	
	14			✓					✓	

ตารางที่ 4.21 การแบ่งกลุ่มงานสถาปัตยกรรมที่ถูกเลือกให้อยู่ในช่วงที่สอง

ช่วงที่สาม
เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปทรงในอดีต
หรือการสร้างสัญลักษณ์ใหม่มาใช้
เพื่อหวังผลในการสื่อสารเชื่อมโยง
กลับไปหาต้นแบบ

		รูปแบบทางกายภาพ (Form)						ความหมาย (Meaning)			
		เลียนแบบรูป		ลดทอนรูป		เปลี่ยนรูป		ประโยชน์ใช้สอย			
		Culture Form	Universal Form	Culture Form	Universal Form	Culture Form	Universal Form	เดิม	ใหม่แต่สอดคล้อง	ใหม่แต่ขัดแย้ง	
กลุ่มที่ 6	10						✓			✓	
	17						✓			✓	
กลุ่มที่ 7	15							✓		✓	
	16							✓		✓	
	19							✓		✓	

ตารางที่ 4.22 การแบ่งกลุ่มงานสถาปัตยกรรมที่ถูกเลือกให้อยู่ในช่วงที่สาม

4.2.3 อธิบายผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ 2

รายละเอียดการวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมช่วงแรก ในกลุ่มที่ 1 และ 2

แนวคิดต้นแบบ (Concept Design)	ผลลัพธ์การออกแบบ (สถาปัตยกรรม)	วิธีการหรือแนวทางการออกแบบ	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้
เรือนชนบท ล้านนา	5 	นำ ภูมิปัญญา อนุาท้องถิ่นของช่างล้านนามาผสมผสานกับรูปแบบสิบสองปันนาให้เป็นบ้านชั้นเดียวชกได้ดูน	รับรู้ถูก 78 % รับรู้ผิด 22 %	รับรู้ง่าย 87 % รับรู้กลาง 8 % รับรู้ยาก 5 %
			Icon	Denotation ตรง
สถาปัตยกรรม ล้านนา	12 	ใช้สภาพบริบทของความเป็นชนบทของล้านนามาใช้อย่างเต็มรูปแบบ แต่ปรับประโยชน์ใช้สอยภายในให้เป็นสมัยใหม่ปัจจุบัน	รับรู้ถูก 56 % รับรู้ผิด 44 %	รับรู้ง่าย 14 % รับรู้กลาง 57 % รับรู้ยาก 29 %
			Index	Connotation แผง
ขนมเปี๊ยะ	7 	ใช้ศิลปะการทำขนมเปี๊ยะมาถ่ายทอดออกเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมจีนแบบสมดุล	รับรู้ถูก 12 % รับรู้ผิด 88 %	รับรู้ง่าย 33 % รับรู้กลาง 17 % รับรู้ยาก 50 %
			Symbol	Connotation แผง
วัด, วิหาร, อาคารทาง วัฒนธรรม	11 	ใช้รูปแบบวัดป่าธรรมชาติดั้งเดิกรวมรายละเอียดทอนรายละเอียดให้มีความเรียบง่ายมากขึ้น	รับรู้ถูก 62 % รับรู้ผิด 38 %	รับรู้ง่าย 33 % รับรู้กลาง 44 % รับรู้ยาก 23 %
			Index	Connotation แผง
เกณฑ์การวิเคราะห์ระยะห่าง Icon ถูก > 66% Index ผลต่างระหว่างถูกผิด < 30% Symbol ผิด > 66%			เกณฑ์การวิเคราะห์กลุ่มความหมาย Denotation ตอบรับรู้ง่าย > 33% Connotation ตอบรับรู้กลางและยากรวมกัน > 66%	

ตารางที่ 4.23 รายละเอียดการวิเคราะห์รูปงานสถาปัตยกรรมที่ถูกเลือกให้อยู่ในช่วงแรก

รายละเอียดการวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมช่วงแรก ในกลุ่มที่ 3

แนวคิดต้นแบบ (Concept Design)	ผลลัพธ์การออกแบบ (สถาปัตยกรรม)	วิธีการหรือแนวทางการออกแบบ	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้
ป้อมปราการ	3 	นำรูปแบบของหลุมหลบภัยมาใช้เป็นรูปทรงอาคารทำให้ดูแล้วรู้สึกปลอดภัยโดยประโยชน์ใช้สอยภายในเป็นพิพิธภัณฑ์	รับรู้ถูก 74 % รับรู้ผิด 26 %	รับรู้ง่าย 84 % รับรู้กลาง 11 % รับรู้ยาก 5 %
			Icon	Denotation ตรง
หุ่นยนต์	8 	ใช้รูปแบบของหุ่นยนต์มาเป็นรูปทรงของอาคารเพื่อใช้สื่อถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยล้ำยุคและอยู่ภายใต้การควบคุมของมนุษย์อย่างเป็นมิตร	รับรู้ถูก 84 % รับรู้ผิด 16 %	รับรู้ง่าย 83 % รับรู้กลาง 10 % รับรู้ยาก 7 %
			Icon	Denotation ตรง
ลายผ้า, ดนตรี และ คลื่นน้ำ	18 	อาศัยลักษณะทางรูปธรรมของสิ่งต่างมาใช้ลดทอนความแข็งกระด้างของอาคารโรงงานให้มีความนุ่มนวลมีชีวิตชีวา	รับรู้ถูก 46 % รับรู้ผิด 54 %	รับรู้ง่าย 43 % รับรู้กลาง 26 % รับรู้ยาก 31 %
			Index	Denotation ตรง
ภูเขา	20 	ใช้รูปแบบของเส้นโค้งที่เรียบง่ายตรงไปตรงมามาสร้างเป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัยโดยสื่อถึงสภาพแวดล้อมภูเขาโดยรอบ	รับรู้ถูก 36 % รับรู้ผิด 64 %	รับรู้ง่าย 28 % รับรู้กลาง 39 % รับรู้ยาก 33 %
			Index	Connotation แผง
เกณฑ์การวิเคราะห์ที่ระยะห่าง Icon ถูก > 66% Index ผลต่างระหว่างถูกผิด < 30% Symbol ผิด > 66%			เกณฑ์การวิเคราะห์ที่กลุ่มความหมาย Denotation ตอบรับรู้ง่าย > 33% Connotation ตอบรับรู้ง่ายและยากรวมกัน > 66%	

รายละเอียดการวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมช่วงที่สอง ในกลุ่มที่ 4

แนวคิดต้นแบบ (Concept Design)	ผลลัพธ์การออกแบบ (สถาปัตยกรรม)	วิธีการหรือแนวทางการออกแบบ	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้
วัดป่า	1 	ใช้รูปแบบวัดป่า ธรรมชาติแต่ลดทอน รายละเอียดให้มี ความเรียบง่ายมากขึ้น	รับรู้ถูก 26 % รับรู้ผิด 74 %	รับรู้ง่าย 23 % รับรู้กลาง 62 % รับรู้ยาก 15 %
			Symbol	Connotation แผง
โบสถ์	2 	ใช้รูปแบบของ อุโบสถท้องถิ่นที่ ลดทอนรายละเอียด แล้วมาผนวกกับ รูปแบบเรือ ใช้วัสดุ จากเทคโนโลยี ปัจจุบันเพื่อสร้าง บรรยากาศแบบใหม่ ให้กับศาสนสถาน	รับรู้ถูก 78 % รับรู้ผิด 22 %	รับรู้ง่าย 87 % รับรู้กลาง 8 % รับรู้ยาก 5 %
			Icon	Denotation ตรง
เรือนมุสลิม ปักษ์ใต้	9 	นำรูปแบบ สถาปัตยกรรม ท้องถิ่นดั้งเดิมมาใช้ เพื่อให้กลมกลืนกับ พื้นที่ผสมกับรูปทรง อาคารแบบทรงกลม ที่สามารถวางได้ใน ทุกตำแหน่งทิศทาง	รับรู้ถูก 48 % รับรู้ผิด 52 %	รับรู้ง่าย 42 % รับรู้กลาง 25 % รับรู้ยาก 33 %
			Index	Denotation ตรง
เกณฑ์การวิเคราะห์ระยะห่าง Icon ถูก > 66% Index ผลต่างระหว่างถูกผิด < 30% Symbol ผิด > 66%			เกณฑ์การวิเคราะห์กลุ่มความหมาย Denotation ตอบรับรู้ง่าย > 33% Connotation ตอบรับรู้ง่ายและยากรวมกัน > 66%	

ตารางที่ 4.24 รายละเอียดการวิเคราะห์รูปงานสถาปัตยกรรมที่ถูกเลือกให้อยู่ในช่วงที่สอง

รายละเอียดการวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมช่วงที่สอง ในกลุ่มที่ 5

แนวคิดต้นแบบ (Concept Design)	ผลลัพธ์การออกแบบ (สถาปัตยกรรม)	วิธีการหรือแนวทาง การออกแบบ	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยง กลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยาก ง่ายในการสามารถเชื่อมโยง กลับไปหารูปต้นแบบได้
เรือนชนบท ล้านนา	4 	นำริบทของล้านนา ประเพณีผสมกับ รูปแบบ สถาปัตยกรรม สมัยใหม่	รับรู้ถูก 10 % รับรู้ผิด 90 %	รับรู้ง่าย 20 % รับรู้กลาง 40 % รับรู้ยาก 40 %
			Symbol	Connotation แผง
เรือนไทย ภาคกลาง	6 	นำรูปแบบเรือนหมู่ ของไทยภาคกลางมา ใช้เป็นผังอาคารแต่ เปลี่ยนประโยชน์ใช้ สอยให้เป็นอาคาร สาธารณะ โดยการ ลดทอนลดทลาย ทางรูปทรงลง	รับรู้ถูก 66 % รับรู้ผิด 34 %	รับรู้ง่าย 64 % รับรู้กลาง 24 % รับรู้ยาก 12 %
			Icon	Denotation ตรง
โดม ธรรมศาสตร์	13 	นำลักษณะไทยมา ประยุกต์ในอาคารดู ลอยเบา มีการเน้น สัญลักษณ์ของ สถาบันให้เป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ลดทอนเป็น ลายเส้นง่ายๆของรูป จั่วเรือนไทย	รับรู้ถูก 34 % รับรู้ผิด 66 %	รับรู้ง่าย 12 % รับรู้กลาง 29 % รับรู้ยาก 59 %
			Symbol	Connotation แผง
สถาบัน การศึกษา	14 	ยึดรูปแบบ สถาปัตยกรรม ล้านนา ประยุกต์ใช้ให้เกิด แรงจูงใจต่อการ พัฒนาตนเอง	รับรู้ถูก 42 % รับรู้ผิด 58 %	รับรู้ง่าย 10 % รับรู้กลาง 48 % รับรู้ยาก 43 %
			Index	Connotation แผง
เกณฑ์การวิเคราะห์ระยะห่าง Icon ถูก > 66% Index ผลต่างระหว่างถูกผิด < 30% Symbol ผิด > 66%			เกณฑ์การวิเคราะห์กลุ่มความหมาย Denotation ตอบรับรู้ง่าย > 33% Connotation ตอบรับรู้กลางและยากรวมกัน > 66%	

รายละเอียดการวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมช่วงที่สาม ในกลุ่มที่ 6

แนวคิดต้นแบบ (Concept Design)	ผลลัพธ์การออกแบบ (สถาปัตยกรรม)	วิธีการหรือแนวทาง การออกแบบ	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยง กลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยาก ง่ายในการสามารถเชื่อมโยง กลับไปหารูปต้นแบบได้
เรือนไทยเดิม	10 	ใช้รูปแบบของผัง เรือนไทยเดิมมาปรับ ให้เข้ากับวิถีชีวิต ปัจจุบันและผสาน กับสมัยใหม่โดย อาศัยระบบของโมดูล ต่ำ	รับรู้ถูก 16 % รับรู้ผิด 84 %	รับรู้ง่าย 0 % รับรู้กลาง 38 % รับรู้ยาก 62 %
			Symbol	Connotation แปลง
บังกะโลริม หาด	17 	ใช้รูปแบบของความ เรียบง่าย ตรงไปตรงมา สร้างเป็น สถาปัตยกรรมโดย ลดความสำคัญของ งาน ลงให้เป็นแค่ ส่วนประกอบของ สภาพแวดล้อม	รับรู้ถูก 22 % รับรู้ผิด 78 %	รับรู้ง่าย 18 % รับรู้กลาง 27 % รับรู้ยาก 55 %
			Symbol	Connotation แปลง
เกณฑ์การวิเคราะห์ระยะห่าง Icon ถูก > 66% Index ผลต่างระหว่างถูกผิด < 30% Symbol ผิด > 66%			เกณฑ์การวิเคราะห์กลุ่มความหมาย Denotation ตอบรับรู้ง่าย > 33% Connotation ตอบรับรู้กลางและยากรวมกัน > 66%	

ตารางที่ 4.25 รายละเอียดการวิเคราะห์รูปงานสถาปัตยกรรมที่ถูกเลือกให้อยู่ในช่วงที่สาม

รายละเอียดการวิเคราะห์งานสถาปัตยกรรมช่วงที่สาม ในกลุ่มที่ 7

แนวคิดต้นแบบ (Concept Design)	ผลลัพธ์การออกแบบ (สถาปัตยกรรม)	วิธีการหรือแนวทาง การออกแบบ	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยง กลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ)	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยาก ง่ายในการสามารถเชื่อมโยง กลับไปหารูปต้นแบบได้
เครื่องบิน	15 	ใช้รูปแบบของ เครื่องบินมาเป็น รูปทรงของอาคารเพื่อ ใช้สื่อถึงเทคโนโลยีที่ ทันสมัยและล้ำยุค และ ปรับให้เข้ากับ ประโยชน์ใช้สอยของ บ้านที่เป็นส่วนตัว ท่ามกลางธรรมชาติ	รับรู้ถูก 8 % รับรู้ผิด 92 %	รับรู้ง่าย 50 % รับรู้กลาง 25 % รับรู้ยาก 25 %
			Symbol	Denotation ตรง
เรือใบไฮเทค	16 	ใช้รูปแบบของใบเรือ มาเป็นรูปทรงของ อาคารเพื่ออุปมาอุปไมย ถึงเรือยุคอนาคตที่ ทันสมัยและล้ำยุคและ ปรับให้เข้ากับ ประโยชน์ใช้สอยของ บ้านที่เป็นส่วนตัว สอดคล้องกับ นวัตกรรมร่วมสมัยที่ เรียบง่าย	รับรู้ถูก 34 % รับรู้ผิด 66 %	รับรู้ง่าย 41 % รับรู้กลาง 18 % รับรู้ยาก 41 %
			Symbol	Denotation ตรง
ฝาแฝดอินจัน	19 	นำรูปลักษณะของแฝด สยามอินจันมาเป็นการ สื่อถึงความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน ของครอบครัวและ อาคารที่สมดุลกันโดย มีตัวกลางเป็นตัวโยง หากันอย่างสำคัญและ เท่าเทียม	รับรู้ถูก 16 % รับรู้ผิด 84 %	รับรู้ง่าย 25 % รับรู้กลาง 38 % รับรู้ยาก 37 %
			Symbol	Connotation แฝง
เกณฑ์การวิเคราะห์ระยะห่าง Icon ถูก > 66% Index ผลต่างระหว่างถูกผิด < 30% Symbol ผิด > 66%			เกณฑ์การวิเคราะห์กลุ่มความหมาย Denotation ตอบรับรู้ง่าย > 33% Connotation ตอบรับรู้กลางและยากรวมกัน > 66%	

4.2.4 สรุปและอธิบายผลการทดสอบที่ 2

จากการทดสอบสามารถอธิบายลักษณะรูปแบบทางความคิดของการที่พยายามถ่ายทอดจากแนวคิดในการออกแบบที่เป็นความหมายสัญลักษณ์ดั้งเดิม ไปสู่งานสถาปัตยกรรมซึ่งเป็นรูปสัญลักษณ์ใหม่โดยยังคงสามารถเชื่อมโยงกับความหมายสัญลักษณ์เดิมนั้นการทดสอบการเชื่อมโยงความหมายจากรูปต้นแบบในงานสถาปัตยกรรมนั้น ผลปรากฏว่า ในเบื้องต้นนั้นสามารถแบ่งวิธีการเปลี่ยนแปลงความหมายสัญลักษณ์ไปเป็นรูปสัญลักษณ์ได้เป็น 7 กลุ่มดังกล่าวแล้วนั้น แต่เมื่อพิจารณาในวิธีการเปลี่ยนแปลงความหมายดังกล่าวยังสามารถหาลักษณะที่สอดคล้องคล้ายคลึงกันได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงแรก เป็นกลุ่มที่อาศัยรูปทรงจากอดีตทั้งในลักษณะอาคารทางวัฒนธรรม (Culture) และลักษณะสากลทั่วไป (Universal) มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสารอย่างเต็มที่เพื่อต้องการความถูกต้องของความหมาย และประกอบกับประโยชน์ใช้สอยที่มี ความสอดคล้องกับแนวความคิดของงานสถาปัตยกรรมที่ต้องการจะกำหนดให้เป็นอะไร จึงแสดงออกมาในรูปของประโยชน์ใช้สอยที่ชัดเจนตรงไปตรงมาไม่ขัดแย้งกันซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ แบบทดสอบที่ 1 แล้ว มีลักษณะที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน และเรียกช่วงนี้ว่า “เลียนแบบของเดิม” โดยในแบบทดสอบที่ 2 นี้ได้แก่รูปสถาปัตยกรรมในกลุ่มที่ 1, 2 และ 3 ดังรูปในตารางที่ 4.26 ต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1	5 	12 		
กลุ่มที่ 2	7 	11 		
กลุ่มที่ 3	3 	8 	18 	20

ตารางที่ 4.26 กลุ่มงานสถาปัตยกรรมที่อยู่ในกลุ่ม “เลียนแบบของเดิม”

ช่วงที่สอง เป็นกลุ่มที่มีการลดทอนรายละเอียดรูปทรงจากอดีตในเชิงอาคารทางวัฒนธรรม (Culture) มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสารอย่างเต็มที่ ในความหมายเดิมและหรือสามารถปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวความคิดของงานสถาปัตยกรรมที่ต้องการจะให้ เป็น ออกมาในรูปของประโยชน์ใช้สอยที่สอดคล้องกับความหมายเดิมซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ แบบทดสอบที่ 1 แล้ว มีลักษณะที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน และเรียกช่วงนี้ว่า “คล้ายของเดิม” โดยในแบบทดสอบที่ 2 นี้ได้แก่รูปสถาปัตยกรรมในกลุ่มที่ 4 และ 5 ดังรูปในตารางที่ 4.27 ต่อไปนี้

กลุ่มที่ 4	1 	2 	9 	
กลุ่มที่ 5	4 	6 	13 	14

ตารางที่ 4.27 กลุ่มงานสถาปัตยกรรมที่อยู่ในกลุ่ม “คล้ายของเดิม”

ช่วงที่สาม เป็นช่วงที่ไม่อาศัยรูปทรงจากอดีตแต่มีการปรับเปลี่ยนรูปทรงให้ต่างจากอดีต และใช้ลักษณะที่เป็นนามธรรมจากต้นแบบมาแทน เช่น บรรยากาศ การเปลี่ยนรูปจากต้นแบบเดิม และปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวความคิดของงานสถาปัตยกรรมที่ต้องการจะให้ เป็น ออกมาในรูปของประโยชน์ใช้สอยที่สอดคล้องกับความหมายเดิมซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแบบทดสอบที่ 1 แล้ว มีลักษณะที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน และเรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม” โดยในแบบทดสอบที่ 2 นี้ได้แก่รูปสถาปัตยกรรมในกลุ่มที่ 6 และ 7 ดังรูปในตารางที่ 4.28 ต่อไปนี้

กลุ่มที่ 6	10 	17 	
กลุ่มที่ 7	15 	16 	19

ตารางที่ 4.28 กลุ่มงานสถาปัตยกรรมที่อยู่ในกลุ่ม “ต่างรูปเดิม”

อย่างไรก็ตาม ในการแบ่งของทั้งสามช่วงในแบบทดสอบที่ 2 นี้ถือว่าอยู่ภายใต้รูปแบบเดียวกัน คือ การที่สถาปนิกทำการออกแบบอาคารนั้น จะมีการตั้งแนวความคิดในการออกแบบซึ่งกล่าวได้ว่าหมายถึงรูปต้นแบบในลักษณะต่างๆ ที่อาจเป็นต้นแบบของสิ่งต่างๆ หรือแม้กระทั่งเป็นความหมายสัญลักษณ์เพียงอย่างเดียว ที่สถาปนิกจินตนาการไว้แล้วในสมอง จากนั้นทำการแปลงรูปต้นแบบนั้นออกมาเป็นงานสถาปัตยกรรมที่จับต้องได้ โดยถือว่าสถาปนิกต้องการที่จะสื่อความหมายงานสถาปัตยกรรมให้ใกล้เคียงกับแนวทางการออกแบบที่ตั้งไว้อยู่แล้ว ซึ่งก็คือการคงความเชื่อมโยงกลับไปหาความหมายเดิมได้ นั่นเอง ส่วนคนอ่านหรือผู้ใช้อาคารอาจจะตีความผิดหรือแตกต่างออกไปอย่างไรก็ได้บนพื้นฐานความรู้ประสบการณ์หรือความสามารถในการเชื่อมโยงกับความเข้าใจของตนเอง ซึ่งเป็นปกติของสัญลักษณ์ไม่ใช่เรื่องผิดใดๆ และจากผลการทดสอบที่ 2 ดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกันกับ แบบทดสอบที่ 1 ในเรื่องของระยะ

ของการตีความและยังสามารถบอกถึงวิธีการในการออกแบบสถาปัตยกรรมที่สามารถเชื่อมโยงความหมายและส่งผลถึงการตีความในระยะต่างๆ ด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ดีในการทดสอบที่ 2 นี้ยังสามารถมองเห็นธรรมชาติที่ชัดเจนของสัญลักษณ์ กล่าวคือ ถึงแม้ว่าสัญลักษณ์จะมีการกำหนดความหมายและวิธีการเชื่อมโยงไว้ก่อนแล้วโดยผู้ส่งสาร ดังเช่นงานสถาปัตยกรรมที่มีการกำหนดแนวความคิดวิธีการแสดงออกถึงวิธีการเชื่อมโยงไว้แล้วโดยสถาปนิก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้รับสารหรือผู้ใช้อาคารจะมองเห็นในระยะห่างแบบเดียวกันกับผู้ส่งสารหรือสถาปนิก ในทางตรงข้ามผู้รับสารสามารถใช้ประสบการณ์ความรู้ความสามารถและความเข้าใจที่ตนเองมีอยู่ตีความได้ซึ่งอาจเหมือนหรือต่างกันก็ได้ ดังผลตารางของการวิเคราะห์ที่แสดงถึงงานสถาปัตยกรรมที่จัดอยู่ในกลุ่มของ ภาพเหมือน (มุมมองผู้ส่งสาร) แต่ผลการตีความของผู้รับสารกลับมองว่าเป็นงานสถาปัตยกรรมที่แสดงสัญลักษณ์ในแบบของ ภาพคล้าย และการเปลี่ยนรูป ตลอดจนมีพฤติกรรมของการสื่อความหมายในแบบแฝง (Connotation) หรือแม้แต่สัญลักษณ์ที่ผู้ส่งใช้ในแบบการเปลี่ยนรูปซึ่งก็น่าที่จะสื่อความแบบ Connotation แต่ผู้รับสารกลับมองว่าเป็นการสื่อความแบบ Denotation เป็นต้น สามารถสรุปดังตารางที่ 4.29 ต่อไปนี้

ต้นแบบ	การเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมไปสู่รูปสัญลักษณ์ใหม่							ทำใหม่	
รูปต้นแบบ ความหมาย ต้นแบบ	รูปเปลี่ยนไป ความหมายเดิม							รูปใหม่ ความหมาย ใหม่	
Originality	Similarity							Difference	
	Icon ภาพเหมือน			Index ดรรชนี		Symbol สัญลักษณ์			
	ช่วงแรก			ช่วงที่สอง		ช่วงที่สาม			
ใช้ของจริง	เลียนแบบของเดิม			คล้ายของเดิม		ต่างรูปเดิม		เปลี่ยนใหม่	
วิธีการทางด้านผู้ส่งสารใช้	กลุ่มที่1	กลุ่มที่2	กลุ่มที่3	กลุ่มที่4	กลุ่มที่5	กลุ่มที่6	กลุ่มที่7		
	อาศัยรูปทรงจากอดีตในเชิงอาคารทางวัฒนธรรม (Culture) มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร โดยยังเป็นประโยชน์ใช้สอยเดิม (Icon-Denotation)	อาศัยรูปทรงจากอดีตในเชิงอาคารทางวัฒนธรรม (Culture) มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร และปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยใหม่แต่ยังคงสอดคล้องกับความหมายเดิม (Icon-Connotation)	อาศัยรูปทรงจากอดีตในเชิงสากลทั่วไป (Universal) มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร และปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยใหม่แต่ยังคงสอดคล้องกับความหมายเดิม (Icon-Connotation)	ลดทอนรูปทรงจากอดีตแต่ยังคงความคล้าย มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร โดยยังเป็นประโยชน์ใช้สอยเดิม (Index-Denotation+Connotation)	ลดทอนรูปทรงจากอดีตแต่ยังคงความคล้าย มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร และปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยใหม่แต่ยังคงสอดคล้องกับความหมายเดิม (Index-Denotation+Connotation)	ปรับเปลี่ยนรูปทรงจากอดีตในเชิงอาคารทางวัฒนธรรม (Culture) มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร และปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยใหม่แต่ยังคงสอดคล้องกับความหมายเดิม (Symbol-Connotation)	ปรับเปลี่ยนรูปทรงจากอดีตในเชิงสากลทั่วไป (Universal) มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร และปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยใหม่แต่ยังคงสอดคล้องกับความหมายเดิม (Symbol-Connotation)		
	รูปที่ 5 Icon Denotation	รูปที่ 7 Symbol Connotation	รูปที่ 3 Icon Denotation	รูปที่ 1 Symbol Connotation	รูปที่ 4 Symbol Connotation	รูปที่ 10 Symbol Connotation	รูปที่ 15 Symbol Denotation		
	รูปที่ 12 Index Connotation	รูปที่ 11 Index Connotation	รูปที่ 8 Icon Denotation	รูปที่ 2 Icon Denotation	รูปที่ 6 Icon Denotation	รูปที่ 17 Symbol Connotation	รูปที่ 16 Symbol Denotation		
		รูปที่ 18 Index Denotation	รูปที่ 9 Index Denotation	รูปที่ 13 Symbol Connotation		รูปที่ 19 Symbol Connotation			
		รูปที่ 20 Index Connotation		รูปที่ 14 Index Connotation					

ตารางที่ 4.29 แสดงการเปรียบเทียบการจัดกลุ่มสถาปัตยกรรม 7 กลุ่ม, 3 ช่วง, 3 ระยะห่างของผู้ส่งสารและผู้รับสาร

บทที่ 5

อภิปรายผลการศึกษา รูป และข้อเสนอแนะ

5.1 อภิปรายผลของการศึกษา

จากผลการทดสอบชุดที่ 1 ศึกษาวิธีการสร้างการเชื่อมโยงความหมาย จากภาพต้นแบบ (รูปสัญลักษณ์เดิม) ไปสู่สัญลักษณ์ (รูปสัญลักษณ์ใหม่) และผลการทดสอบชุดที่ 2 ที่ศึกษาการเชื่อมโยงความหมายจากรูปต้นแบบในงานออกแบบสถาปัตยกรรม ได้นำผลการศึกษาที่ได้ของทั้ง 2 แบบทดสอบมาเปรียบเทียบกัน เพื่อตรวจสอบหากระบวนการสร้างและสื่อความหมายในงานสถาปัตยกรรมโดยอาศัยคำอธิบายจากทฤษฎีสัญศาสตร์

Similarity										
Icon ภาพเหมือน	Index ครรรชนี								Symbol สัญลักษณ์	
เลียนแบบ ของเดิม	คล้ายของเดิม				บิดเบือนของเดิม				ต่างรูปเดิม	
กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6	กลุ่มที่ 7	กลุ่มที่ 8	กลุ่มที่ 9	กลุ่มที่ 10	กลุ่มที่ 11

Similarity				
Icon ภาพเหมือน		Index วรรณคดี		Symbol สัญลักษณ์
เลียนแบบของเดิม		คล้ายของเดิม		ต่างรูปเดิม
กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6
5 	3 	1 	4 	10
7 	8 	2 	6 	17
กลุ่มที่ 2	18 	9 	13 	กลุ่มที่ 7
11 				15
12 	20 		14 	16
				19

ตารางที่ 5.2 แสดงตำแหน่งและการจัดกลุ่มงานสถาปัตยกรรม 7 กลุ่ม 4 ช่วง 3 ระยะห่าง

Similarity										
Icon ภาพเหมือน	Index พรรณานี้								Symbol สัญลักษณ์	
เขียนแบบ ของเดิม	คล้ายของเดิม				บิดเบือนของเดิม				ต่างรูปเดิม	
กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6	กลุ่มที่ 7	กลุ่มที่ 8	กลุ่มที่ 9	กลุ่มที่ 10	กลุ่มที่ 11

ตารางที่ 5.3 แสดงตำแหน่งและการจัดกลุ่มของรูป 2 มิติ และงานสถาปัตยกรรม

5.2 วิเคราะห์เนื้อหาจากผลการทดสอบ

ดังผลการทดลองที่ 1 ที่ใช้รูป 2 มิติมาเป็นแบบทดสอบนั้นเราสามารถจัดกลุ่มแนวทางในการเปลี่ยนรูปสัญลักษณ์ออกได้เป็น 11 กลุ่ม หรือ 11 แนวทาง และผลการทดลองที่ 2 ที่ใช้รูปงานสถาปัตยกรรมมาเป็นแบบทดสอบนั้น สามารถจัดกลุ่มแนวทางในการเปลี่ยนรูปสัญลักษณ์ออกได้เป็น 5 กลุ่ม นอกจากนี้ผลการทดลองดังกล่าวยังแสดงถึง ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ต่อความยาก ความง่ายของการเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบ และปริมาณร้อยละที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปได้ถูกต้องหรือแตกต่างจากต้นแบบ ได้สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะร่วมบางประการ 4 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 ง่ายต่อการเชื่อมโยงและสามารถย้อนกลับไปหาต้นแบบได้ถูกต้อง ลักษณะนี้สามารถสังเกตได้จากปริมาณร้อยละของผู้ตอบแบบทดสอบที่ให้ค่าของความง่ายในการรับรู้และจำนวนความถูกต้องค่อนข้างสูง โดยมีลักษณะเป็นการแสดงให้เห็นถึงวิธีการหรือแนวทางในการดัดแปลงรูป ที่มีลักษณะของการคงรูป, เลียนแบบ หรือมีปริมาณในการแสดงรายละเอียดของรูปสัญลักษณ์ไว้ให้มากที่สุด กล่าวคือ เป็นการอาศัยเทคนิคด้านรูปแบบเดิม มาช่วยให้การเชื่อมโยงความหมาย เกิดความแม่นยำถูกต้องและง่ายขึ้น ดังตัวอย่างรูปผลการทดลองที่ 1 ต่อไปนี้

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ) เพื่อหาระยะห่างทางการเชื่อมโยง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้เพื่อแบ่งหากกลุ่ม Denotation และ Connotation	สรุป
67 	รับรู้ถูก 96% รับรู้ผิด 4%	รับรู้ง่าย 84% รับรู้กลาง 14% รับรู้ยาก 2%	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปบ้าง 4%
69 	รับรู้ถูก 100% รับรู้ผิด 0%	รับรู้ง่าย 58% รับรู้กลาง 38% รับรู้ยาก 4%	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100%
81 	รับรู้ถูก 100% รับรู้ผิด 0%	รับรู้ง่าย 6% รับรู้กลาง 24% รับรู้ยาก 14%	เป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่าย และแปลได้ตรงมากถึง 100%

ตารางที่ 5.4 ตัวอย่างรูป 2 มิติที่ง่ายต่อการเชื่อมโยงและสามารถย้อนกลับไปหาต้นแบบได้ถูกต้อง

ซึ่งถ้าเป็นในด้านงานสถาปัตยกรรมก็จะเป็นการอาศัยรูปแบบเดิมที่คุ้นเคยมาใช้ ซึ่งทำให้ง่ายต่อการเชื่อมโยงและสื่อความหมาย ดังตัวอย่างรูปผลการทดลองที่ 2 ต่อไปนี้

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ) เพื่อหาระยะห่างทางการเชื่อมโยง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้เพื่อแบ่งหากกลุ่มDenotation และConnotation	สรุป
5 	รับรู้ถูก 78% รับรู้ผิด 22%	รับรู้ง่าย 87% รับรู้กลาง 8% รับรู้อยาก 5%	การออกแบบที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไป 22%
3 	รับรู้ถูก 74% รับรู้ผิด 26%	รับรู้ง่าย 84% รับรู้กลาง 11% รับรู้อยาก 5%	การออกแบบที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไป 26%
8 	รับรู้ถูก 84% รับรู้ผิด 16%	รับรู้ง่าย 83% รับรู้กลาง 10% รับรู้อยาก 7%	การออกแบบที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไป 16%

ตารางที่ 5.5 ตัวอย่างงานสถาปัตยกรรมที่ง่ายต่อการเชื่อมโยงและสามารถย้อนกลับไปหาต้นแบบได้ถูกต้อง

จากผลการเปรียบเทียบระหว่าง 2 แบบทดสอบที่อยู่ในช่วงของ **ลักษณะร่วมที่ 1** นี้ สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการประยุกต์การออกแบบงานสถาปัตยกรรมว่า มีลักษณะของการคงรูป, เลียนแบบ หรือมีปริมาณในการแสดงรายละเอียดของรูปสัญลักษณ์เดิมมาก ดังตัวอย่างเช่น รูปสัญลักษณ์เดิมของสถาปัตยกรรมล้านนาในอดีตดังรูปอาคารที่ 5 หรือรูปสัญลักษณ์เดิมของป้อมปราการหลุมหลบภัย ดังรูปอาคารที่ 3 หรือรูปสัญลักษณ์เดิมของหุ่นยนต์ดังรูปอาคารที่ 8 เป็นต้น ซึ่งทั้งสามอาคารดังตัวอย่างนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของวิธีการประยุกต์ ที่อาศัยลักษณะของรูปสัญลักษณ์ที่คุ้นเคยเป็นอย่างดี (Cultural Form) ในสังคมนั้นๆ มาใช้เป็นตัวเชื่อมโยงความหมาย โดยมุ่งหวังให้เกิดความแม่นยำถูกต้องและง่ายต่อการตีความ ดังเช่นที่ บาร์ตส์ กล่าวไว้ว่า “รูปลักษณ์ทางกายภาพที่คุ้นเคย มีผลต่อการรับรู้เบื้องต้นของผู้คน สิ่งที่เกิดจากผลการรับรู้และการใช้สอยเป็นเสมือนความหมายเบื้องต้น”¹⁷ อันเป็นการบังคับหรือครอบงำไม่ให้คิดหรือตีความเป็นอย่างอื่นได้ โดยลักษณะเช่นนี้กล่าวได้ว่า เป็นแนวความคิดและวิเคราะห์ที่คล้ายกับทฤษฎีที่ว่าด้วย “ตัวงาน” (Work) ของ บาร์ตส์ ที่อธิบายไว้ว่าเป็นลักษณะของการสื่อสารทางตรงในทางเดียวที่ไม่ให้บทบาทการตีความแก่ผู้อ่าน ลด

¹⁷ นพพร ประชากุล, ฆาตคติ, หน้า 10.

ระยะห่างทางการเชื่อมโยงความหมายของคนอ่านลง ครอบคลุมความคิดจำกัดอิสระทางความคิดและทำให้ผู้อ่านเป็นเพียงผู้บริโภคนงานเขียนอย่างเดียว บาร์ตส์ เรียกวรรณกรรมในลักษณะนี้ว่า Readerly Text และถ้าจัดให้อยู่ในระยะห่างแบบ เฟิร์ส แล้วก็จะในระยะของ Icon หรือภาพเหมือน ซึ่งอาจเรียกการประยุกต์ในลักษณะนี้ว่า Iconical Image หรือ “เลียนแบบของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 2 ง่ายต่อการเชื่อมโยงแต่ไม่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง หรือตีความได้ต่างจากต้นแบบ เกิดข้อบกพร่องในการย้อนกลับไปหาสัญลักษณ์เดิม ลักษณะนี้สังเกตได้จากปริมาณร้อยละของผู้ตอบแบบทดสอบที่ให้ค่าของความง่ายในการรับรู้สูง แต่ได้จำนวนการตีความที่ต่างจากต้นแบบค่อนข้างสูงถึงเกือบถึงร้อยละ 33 ซึ่งแสดงให้เห็น พลังอำนาจของการตีความของคนที่หลากหลายและต่างกัน ถึงแม้ รูปลักษณะทางกายภาพพยายามชี้แนะแนวทางในการตีความอย่างหนักแน่นแล้ว คนอ่านยังสามารถหาช่องทางในการตีความที่แตกต่างออกไปได้โดยใช้ วิธีการในการตีความที่แตกต่างกัน เป็นความพยายามที่แสดงในลักษณะภาพรวมของต้นแบบ โดยแก้ไขรายละเอียด มีการนำเส้นโค้งหรือเส้นตรงมาประกอบกันในแบบอย่างง่ายให้แสดงถึงจุดเด่นของรูปต้นแบบ เพิ่มเติมลักษณะใหม่ เช่น ความสมดุลซ้ายขวา, หน้าตรง, กรอบ, ฐานรูป หรือเงา ลักษณะคล้ายช่อดอกไม้ แต่ทั้งหมดยังอาศัยภาพรวมจากเส้นรอบรูปเป็นหลัก ดังตัวอย่างรูปผลการทดลองที่ 1 ต่อไปนี้

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ) เพื่อหาระยะห่างทางการเชื่อมโยง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับปหารูปต้นแบบได้เพื่อแบ่งหากกลุ่ม Denotation และ Connotation	สรุป
62 	รับรู้ถูก 70% รับรู้ผิด 30%	รับรู้ง่าย 48% รับรู้กลาง 36% รับรู้ยาก 16%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 36%
35 	รับรู้ถูก 78% รับรู้ผิด 22%	รับรู้ง่าย 48% รับรู้กลาง 28% รับรู้ยาก 24%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างไปถึง 22%

ตารางที่ 5.6 ตัวอย่างรูป 2 มิติที่ง่ายต่อการเชื่อมโยงแต่ไม่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง

ถ้าเป็นในด้านงานสถาปัตยกรรมก็จะเป็นกลุ่มที่มีการลดทอนรายละเอียดรูปทรงจากอดีตในเชิงอาคารทางวัฒนธรรมมาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร และสามารถสร้างประโยชน์ใช้สอยที่มีความสอดคล้องกับแนวความคิดของงานสถาปัตยกรรมที่ต้องการ วิธีการนี้ น่าจะถือว่าเป็นการเปิด

พื้นที่ให้กับคนอ่านให้เกิดการตีความ โดยการสร้างแนวทางการเชื่อมโยงใหม่ๆเพิ่มเข้าไปอีกเพื่อเพิ่มอำนาจของคนอ่านในรูปของวิธีการลดทอนรายละเอียดรูปทรงจากอดีต ดังตัวอย่างรูปผลการทดลองที่ 2 ต่อไปนี้

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ) เพื่อหาระยะห่างทางการเชื่อมโยง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้เพื่อแบ่งหากลุ่มDenotation และConnotation	สรุป
9 	รับรู้ถูก 48% รับรู้ผิด 52%	รับรู้ง่าย 42% รับรู้กลาง 25% รับรู้อยาก 33%	การออกแบบที่มีร้อยละของการรับรู้ง่าย ถึง 42% และส่วนใหญ่แปลต่างออกไป 52%
15 	รับรู้ถูก 8% รับรู้ผิด 92%	รับรู้ง่าย 50% รับรู้กลาง 25% รับรู้อยาก 25%	การออกแบบที่มีร้อยละของการรับรู้ ง่าย ถึง 50% แต่ส่วนใหญ่แปลต่างออกไปถึง 92 %
18 	รับรู้ถูก 46% รับรู้ผิด 54%	รับรู้ง่าย 43% รับรู้กลาง 26% รับรู้อยาก 31%	การออกแบบที่มีร้อยละของการรับรู้ง่าย ถึง 43% และแปลต่างออกไปถึง 54%

ตารางที่ 5.7 ตัวอย่างงานสถาปัตยกรรมที่ง่ายต่อการเชื่อมโยงแต่ไม่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง

จากผลการเปรียบเทียบระหว่าง 2 แบบทดสอบที่อยู่ในช่วงของ ลักษณะที่ 2 นี้สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการประยุกต์การออกแบบงานสถาปัตยกรรมว่า มีลักษณะของการสร้างหรือเปิดพื้นที่ให้กับคนอ่านให้เกิดการตีความในรูปของวิธีการลดทอนรายละเอียดรูปทรงดั้งเดิม เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของความไม่ชัดเจนในทางรูปธรรมของแนวเส้นแบ่งของการเปลี่ยนแปลงที่มีช่วงของการซ้อนทับกันอยู่ จึงส่งผลให้เกิดการสั่นคลอนความหมายเดิม สร้างโอกาสของการเกิดความหมายใหม่เป็นลักษณะของการเพิ่มบทบาทของผู้อ่าน ในการตีความสร้างความหมายได้บ้างตามประสบการณ์หรือความรู้ ซึ่งอาจถือว่าการเริ่มต้นของการอ่านแบบ Writerly Text และสามารถจัดให้อยู่ในระยะห่างตามแบบของ เฟอร์ส ได้เป็นระยะของ Index ช่วงต้น อาจเรียกการประยุกต์ของสถาปนิกในลักษณะนี้ว่า Indexical Image และสื่อความแบบ Denotation หรือ “คล้ายของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 3 ยากต่อการเชื่อมโยงแต่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง ลักษณะนี้สามารถสังเกตได้จากปริมาณร้อยละของผู้ตอบแบบทดสอบที่ให้ค่าของความยากในการรับรู้และจำนวนความถูกต้องค่อนข้างสูง เนื่องจากค่าร้อยละของการเชื่อมโยงกับไปหารูปต้นแบบได้ถูกต้องสูงมาก บางรูปสูงถึงร้อยละ 100 ความยากที่ว่ามันนี้อาจเกิดได้หลายแบบ เช่น การใช้เวลาในการพิจารณาตีความนานกว่ารูปอื่นๆ รูปสัญลักษณ์นั้นๆ อาจถูกลดทอนรายละเอียดลงจนเกิดความเปลี่ยนแปลงไป หรือรูปสัญลักษณ์นั้นๆ อาจเป็นรูปที่มีหลายความหมาย จึงทำให้ผู้ตีความสับสนถึงที่มา แต่เมื่อพอมีการพิจารณาให้ละเอียดขึ้นโดยใช้เหตุผลประกอบ ก็จะทำให้สามารถเข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงมากขึ้น เป็นช่วงของการพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงรูปทรง หรือภาพรวมของรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิม และลดทอนรายละเอียดด้านกายภาพ เพื่อทำให้เกิดความหมายใหม่และความน่าสนใจ โดยการนำเนื้อหาใหม่ในเชิงนามธรรม เพิ่มเข้าไปอีกชั้นหนึ่งจนทำให้สามารถบิดเบือนรูปร่างเดิมของต้นแบบได้ ดังตัวอย่างรูปผลการทดลองที่ 1 ต่อไปนี้

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ) เพื่อหาระยะห่างทางการเชื่อมโยง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้เพื่อแบ่งหากลุ่ม Denotation และ Connotation	สรุป
7 	รับรู้ถูก 100% รับรู้ผิด 0%	รับรู้ง่าย 20% รับรู้กลาง 22% รับรู้อยาก 58%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และแปลได้ตรงมากถึง 100%
41 	รับรู้ถูก 74% รับรู้ผิด 26%	รับรู้ง่าย 8% รับรู้กลาง 16% รับรู้อยาก 76%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไปถึง 26%
55 	รับรู้ถูก 96% รับรู้ผิด 4%	รับรู้ง่าย 8% รับรู้กลาง 4% รับรู้อยาก 88%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปแค่ 4%
83 	รับรู้ถูก 72% รับรู้ผิด 28%	รับรู้ง่าย 12% รับรู้กลาง 10% รับรู้อยาก 78%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก และส่วนใหญ่แปลได้ตรงมีแปลต่างออกไปถึง 28%
84 	รับรู้ถูก 86% รับรู้ผิด 14%	รับรู้ง่าย 10% รับรู้กลาง 18% รับรู้อยาก 72%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ยาก ส่วนใหญ่แปลได้ตรง แต่ก็มีแปลต่างไปบ้าง 14%

ตารางที่ 5.8 ตัวอย่างรูป 2 มิติที่ยากต่อการเชื่อมโยงแต่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง

ถ้าเป็นในด้านงานสถาปัตยกรรมก็จะเป็นกลุ่มที่มีการลดทอดรายละเอียดรูปทรง หรือการเปิดช่องทางโดยการสร้างแนวทางในการเชื่อมโยงความหมายที่หลากหลายจะช่วยเพิ่มอิสระทางความคิดในการตีความของคนอ่านให้มากขึ้นในรูปของวิธีการลดทอดรายละเอียดรูปทรงจากอดีตมากจนเกิดความเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการนำเนื้อหาใหม่ในเชิงนามธรรม เพิ่มเข้าไปอีกชั้นหนึ่งจนทำให้เกิดการบิดเบือนรูปร่างเดิมของต้นแบบแต่ ก็ยังสามารถเชื่อมโยงกลับไปหาต้นแบบได้แต่เป็นลักษณะในหลายทิศทาง เช่น ด้านความหมายหรือแนวความคิดซึ่งไม่ใช่รูปร่างที่เป็นกายภาพหรือเป็นทั้ง 2 คือ ทั้งรูปธรรม และนามธรรม ดังตัวอย่างรูปผลการทดลองที่ 2 ต่อไปนี้

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ) เพื่อหาระยะห่างทางการเชื่อมโยง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้เพื่อแบ่งหากลุ่ม Denotation และ Connotation	สรุป
11 	รับรู้ถูก 62% รับรู้ผิด 38%	รับรู้ง่าย 33% รับรู้กลาง 44% รับรู้อยาก 23%	การออกแบบที่รับรู้ได้ปานกลางถึงง่ายและส่วนใหญ่แปลได้ตรงแต่ก็มีแปลต่างออกไป 38%
12 	รับรู้ถูก 56% รับรู้ผิด 44%	รับรู้ง่าย 14% รับรู้กลาง 57% รับรู้อยาก 29%	การออกแบบที่รับรู้ได้ปานกลางถึงยากและร้อยละการแปลได้ตรงกับแปลต่างออกไปใกล้เคียงกัน
14 	รับรู้ถูก 42% รับรู้ผิด 58%	รับรู้ง่าย 10% รับรู้กลาง 48% รับรู้อยาก 43%	การออกแบบที่มีร้อยละของการรับรู้ ปานกลางถึงยากและส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลได้ตรงถึง 42% เช่นกัน

ตารางที่ 5.9 ตัวอย่างงานสถาปัตยกรรมที่ยากต่อการเชื่อมโยงแต่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง

จากผลการเปรียบเทียบระหว่าง 2 แบบทดสอบที่อยู่ในช่วงของ ลักษณะที่ 3 นี้ สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการประยุกต์การออกแบบงานสถาปัตยกรรมว่า มีลักษณะของการลดทอดรายละเอียดรูปสัญลักษณ์เดิมมากจนเกิดความเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการนำเนื้อหาใหม่ในเชิงนามธรรม เพิ่มเข้าไปอีกชั้นหนึ่งจนทำให้เกิดการบิดเบือนรูปร่างเดิมของต้นแบบแต่ ก็ยังสามารถเชื่อมโยงกลับไปหาต้นแบบได้ ลักษณะนี้คล้ายกับ ลักษณะที่ 2 แต่ต่างกันตรงที่อิสระทางความคิดในการตีความของคนอ่านได้ขยายให้กว้างมากขึ้น สังเกตได้จากจำนวนคนอ่านที่ให้ค่าความง่ายของการเชื่อมโยงกลับไป

หาดันแบบน้อย ซึ่งหมายถึงผู้อ่านเห็นว่าสัญลักษณ์นั้นมีพฤติกรรมการสื่อความหมายแบบนัยยะแฝง จึงส่งผลให้ความหมายเดิมถูกสั่นคลอนมากขึ้น จนถึงขั้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน เปิดโอกาสให้ความหมายใหม่ๆ เข้ามา ลักษณะของการขยายช่องบทบาทอำนาจแก่ผู้อ่าน จะทำให้ผู้อ่านมีโอกาสตีความเพิ่มเติมเข้าไป และสร้างงานเขียนได้เองในขณะที่อ่าน จุดนี้เองที่งานวิจัยชิ้นนี้ได้หยิบขึ้นมาพูด และชี้ให้เห็นถึง “การสร้างระยะห่างของการเชื่อมโยง” ว่ามีอยู่จริง ซึ่งไม่เพียงการตีความของประโยชน์ใช้สอยจากรูปแบบภายนอกเท่านั้น ยังสามารถตีความเลยไปถึงภายในและความหมายทางนามธรรมได้ด้วย และถ้าจัดให้อยู่ในระยะห่างแบบ เฟิร์ส แล้วก็จะจะเป็นระยะของ Indexical Image และสื่อความแบบ Connotation หรือ “บิดเบือนของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 4 ยากต่อการเชื่อมโยงและไม่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง หรือตีความได้ต่างจากต้นแบบ สังกัดได้จากปริมาณร้อยละของผู้ตอบแบบทดสอบที่ให้ค่าของความยากในการรับรู้และจำนวนความแตกต่างของการตีความที่ค่อนข้างสูง ลักษณะนี้แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญและให้อิสระต่อผู้ตีความ มากกว่าความหมายจากต้นแบบ บ่อยครั้งความยากนั้นอาจเกิดจากผู้ส่งสารมีเป้าหมายที่ต้องการบิดเบือนความหมายดั้งเดิม มากจนไม่สามารถย้อนกลับไปได้หาความหมายดั้งเดิมได้ หรือ เพราะรูปสัญลักษณ์เดิมได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปสัญลักษณ์อื่น ดังนั้นวิธีการในลักษณะนี้ อาจใช้วิธีการเปลี่ยนลักษณะของการนำเสนอ เช่น การเปลี่ยนจากใช้ด้านหน้าตาไปเป็นใช้ฝั่งด้านบนแทน หรือจะเป็นการกำหนดสัญลักษณ์ใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นภาพตัวแทนโดยบางครั้งหรือบ่อยครั้งที่สัญลักษณ์ต่างๆ เหล่านั้นไม่สามารถเชื่อมโยงในด้านรูปร่างได้ แต่มักเชื่อมโยงด้านความหมาย และจำเป็นต้องมีวิธีการ เพื่อเชื่อมโยงในแบบต่างๆ เช่นอาศัยการอธิบาย การเรียนรู้ หรือแม้แต่การปล่อยทิ้งไว้เพื่อการที่ผู้อ่านจะได้มีโอกาสกำหนดความหมาย หรือเชื่อมโยงความหมายเอาเองตามประสบการณ์ของตนตามต้องการ ซึ่งเป็นการเพิ่มอิสระทางความคิดในการตีความ ให้คนอ่านได้มีแนวทางในการเชื่อมโยงความหมายที่หลากหลาย ตามแบบวรรณกรรม Writerly Text ดังตัวอย่างรูปผลการทดลองที่ 1 ต่อไปนี้

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหา หารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ) เพื่อหาระยะห่างทางการเชื่อมโยง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่าย ในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหา รูปต้นแบบได้เพื่อแบ่งหากลุ่ม Denotation และ Connotation	สรุป
10 	รับรู้ถูก 20% รับรู้ผิด 80%	รับรู้ง่าย 6% รับรู้กลาง 46% รับรู้อยาก 48%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก และส่วนใหญ่แปลต่าง ออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 20%
16 	รับรู้ถูก 24% รับรู้ผิด 76%	รับรู้ง่าย 4% รับรู้กลาง 8% รับรู้อยาก 88%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก และส่วนใหญ่แปลต่าง ออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 24%
37 	รับรู้ถูก 34% รับรู้ผิด 66%	รับรู้ง่าย 8% รับรู้กลาง 26% รับรู้อยาก 66%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก และส่วนใหญ่แปลต่าง ออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 34%
56 	รับรู้ถูก 36% รับรู้ผิด 64%	รับรู้ง่าย 4% รับรู้กลาง 16% รับรู้อยาก 80%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก และส่วนใหญ่แปลต่าง ออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 36%
58 	รับรู้ถูก 28% รับรู้ผิด 72%	รับรู้ง่าย 10% รับรู้กลาง 16% รับรู้อยาก 74%	สรุปว่าเป็นแนวทางที่รับรู้ได้ ยาก และส่วนใหญ่แปลต่าง ออกไปแต่ก็มีแปลถูกถึง 28 %

ตารางที่ 5.10 ตัวอย่างรูป 2 มิติ ที่ยากต่อการเชื่อมโยงและไม่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง

ถ้าเป็นในด้านงานสถาปัตยกรรมก็จะเป็นกลุ่มที่มีการปลดปล่อยอิสระทางความคิดในการตีความ ของคนอ่านให้เป็นอิสระมากที่สุดในรูปแบบของวิธีการเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมให้มากที่สุด หรือจนถึงขั้นเปลี่ยนรูปใหม่ แต่ในขณะที่เดียวกันก็พยายามทดแทนส่วนที่ถูกเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมนั้น โดยการหาเหตุผลหรือหารูปสัญลักษณ์ใหม่ซึ่งอาจจะไม่ใช่สัญลักษณ์ที่สื่อถึงประโยชน์ใช้สอยหรือความหมายในเชิงนามธรรมเลย มาสวมซ้อนทับเข้าไป ดังตัวอย่างรูปในตารางที่ 5.11 นี้

รูปที่ดัดแปลง	ปริมาณที่สามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้ (ร้อยละ) เพื่อหาระยะห่างทางการเชื่อมโยง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายในการสามารถเชื่อมโยงกลับไปหารูปต้นแบบได้เพื่อแบ่งหากกลุ่ม Denotation และ Connotation	สรุป
7 	รับรู้ถูก 12% รับรู้ผิด 88%	รับรู้ง่าย 33% รับรู้กลาง 17% รับรู้อยาก 50%	การออกแบบที่รับรู้ได้ยากและส่วนใหญ่แปลต่างไปแต่ก็มีแปลตรง 12%
10 	รับรู้ถูก 16% รับรู้ผิด 84%	รับรู้ง่าย 0% รับรู้กลาง 38% รับรู้อยาก 62%	การออกแบบที่มีร้อยละของการรับรู้ปานกลางถึงยากและส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลได้ตรงถึง 16%
13 	รับรู้ถูก 34% รับรู้ผิด 66%	รับรู้ง่าย 12% รับรู้กลาง 29% รับรู้อยาก 59%	การออกแบบที่มีร้อยละของการรับรู้ปานกลางถึงยากและส่วนใหญ่แปลต่างออกไปแต่ก็มีแปลได้ตรงถึง 34%
17 	รับรู้ถูก 22% รับรู้ผิด 78%	รับรู้ง่าย 18% รับรู้กลาง 27% รับรู้อยาก 55%	การออกแบบที่มีร้อยละของการรับรู้ได้ยาก ถึง 55% แต่ส่วนใหญ่แปลต่างออกไปถึง 78%แต่ก็มีแปลได้ตรงถึง 22%

ตารางที่ 5.11 ตัวอย่างงานสถาปัตยกรรมที่ยากต่อการเชื่อมโยงและไม่สามารถย้อนกลับไปได้ถูกต้อง

จากผลการเปรียบเทียบระหว่าง 2 แบบทดสอบที่อยู่ในช่วงของ ลักษณะที่ 4) นี้ สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการประยุกต์การออกแบบงานสถาปัตยกรรมว่าเป็นช่วงที่ไม่อาศัยรูปทรงจากอดีต โดยปรับเปลี่ยนรูปทรงให้ต่างจากอดีตและใช้บรรยากาศหรือลักษณะทางนามธรรมจากต้นแบบมาแทนหรือการเปลี่ยนรูปจากต้นแบบเดิม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ แบบทดสอบที่ 1 แล้ว มีลักษณะที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน ซึ่ง บาร์ตส์ อธิบายว่าเป็นการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ผู้อ่านสามารถเขียนตัวบทขึ้นมาใหม่ในขณะที่ตนอ่าน (ผ่านการตีความ) ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มอำนาจแก่ผู้อ่าน เปิดโอกาสให้อิสระแก่คนอ่าน และในขณะเดียวกันเป็นการลดบทบาทและอำนาจของผู้เขียน บาร์ตส์ เรียกว่าวรรณกรรมในลักษณะนี้ว่า *Writerly Text* และถ้าจัดให้อยู่ในระยะห่างแบบ เฟิร์ส แล้วก็จะเป็ระยะของ *Symbolical Image* และเรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม”

5.3 สรุป

ผลการทดสอบจากแบบทดสอบที่ 1 นี้สามารถพิสูจน์ว่ามีวิธีการเชื่อมโยงทางความหมายที่มากมายหลากหลายวิธีและเมื่อนำทฤษฎีทางสัญศาสตร์ของเพิร์ลมาเป็นข้อกำหนดในการจัดกลุ่มวิธีการสร้างรูปสัญลักษณ์ เพื่อหาระยะในการเชื่อมโยงความหมายทางความคิด และการสื่อความหมาย ปรากฏว่าเกิดความยากลำบากในการกำหนดเส้นแบ่งของระดับการเปลี่ยนแปลงรูป จึงทำให้เกิดความไม่ชัดเจนของระยะห่างของแต่ละช่วง แต่ก็ยังสามารถรับรู้ได้ถึง การเปลี่ยนแปลง โดยการลดความเหมือนต้นแบบลงไปเรื่อยๆ จนถึงขั้นต่างจากต้นแบบในที่สุด โดยพิจารณาเป็นวิธีการได้ 11 วิธี คือ

- วิธีที่ 1 เหมือนต้นแบบ + เลียนแบบต้นแบบ
- วิธีที่ 2 ลดทอนต้นแบบ + ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ
- วิธีที่ 3 ลดทอนต้นแบบ + ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดย Graphic
- วิธีที่ 4 ลดทอนต้นแบบ + ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยถมดำ
- วิธีที่ 5 ลดทอนต้นแบบ + ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยใช้องค์ประกอบเล็กๆ ขยายองค์ประกอบใหญ่
- วิธีที่ 6 ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยใช้ความหมายสัญลักษณ์
- วิธีที่ 7 ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยเพิ่มองค์ประกอบใหม่
- วิธีที่ 8 ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจนโดยแสดงเป็น 2 มิติ + เน้นเส้นโค้งจากต้นแบบ หรือเน้นเส้นตรงจากต้นแบบ
- วิธีที่ 9 ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกับรูปต้นแบบ + Graphic
- วิธีที่ 10 เปลี่ยนรูปต้นแบบ + ตีความ + องค์ประกอบเล็กเพื่อนำไปเชื่อมโยงต่อภาพโดยรวม + ลดทอนต้นแบบ
- วิธีที่ 11 เปลี่ยนรูปต้นแบบ + ตีความ + ให้ความหมายใหม่ + ลดทอนต้นแบบ

และผลการทดสอบจากแบบทดสอบที่ 2 ทำให้เข้าใจรูปสัญลักษณ์ 3 มิติที่เป็นงานสถาปัตยกรรมพบว่ารูป 3 มิติที่เป็นงานสถาปัตยกรรมนั้นมีข้อจำกัด ในด้านความหลากหลายในการตีความ เพราะส่วนใหญ่รูป 3 มิติ มักจะเป็นการสื่อสารที่มีข้อมูลมากกว่า 2 มิติอยู่แล้ว ดังนั้นในการตีความเพื่อบรรจุความหมายลงไปจึงทำให้มีช่องทางในการตีความน้อยกว่า 2 มิติ และอาจกล่าวได้ว่ารูป 3 มิติ มีลักษณะการสื่อสารที่เป็นแบบตรงไปตรงมา มากกว่า 2 มิติ นอกจากนี้แล้ว รูป 3 มิติที่เป็นงานสถาปัตยกรรมมักชักนำไปสู่ความหมายทางด้านการใช้สอย เนื่องจากมีการเทียบขนาดกับสัดส่วนมนุษย์จึงทำให้ตีความต่อไปถึงลักษณะการใช้งานได้ในที่สุด นอกจากการสื่อสารแบบตรงไปตรงมาของการใช้งานแล้ว รูป 3 มิติที่เป็นงานสถาปัตยกรรมยังสามารถสื่อสารในระดับที่

ซับซ้อนมากขึ้นได้อีกโดยใช้รูปแบบภายนอกโดยรวมในการสื่อสาร เช่นหุ่นยนต์ ภูเขา เป็นต้น ดังแนวคิดทฤษฎีของบาร์ตส์เกี่ยวกับการสื่อความหมายแบบตรงไปตรงมาและแบบมีนัยยะแฝงสามารถนำมาใช้สร้างแนวทางในการตรวจสอบถึงพฤติกรรมของการสื่อสารว่าเป็นแบบตรงไปตรงมาหรือมีความซับซ้อนอันจะส่งผลต่อการตีความที่แตกต่างไปจากเดิม จากผลสรุปของแบบทดสอบทั้ง 2 ดังกล่าวแล้วจึงสามารถสร้างแนวทางที่จะนำมาใช้ตรวจสอบหาวิธีการกำหนดระยะห่างทางการเชื่อมโยงความหมายของงานสถาปัตยกรรมซึ่งจะช่วยให้ นำเอาวิธีการดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางและวิธีการประยุกต์ในการออกแบบงานสถาปัตยกรรมเพื่อเป็นทางเลือกที่หลากหลายมากขึ้น มีวิธีการสื่อความหมายออกมาในลักษณะทางการแปลงรูปในแบบวิธีต่างๆ กัน ดังพอสรุปถึงวิธีการประยุกต์ดังต่อไปนี้

ลักษณะร่วมที่ 1 Iconical Image หรือ “เลียนแบบของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 2 Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation หรือ “คล้ายของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 3 Indexical Image และสื่อสารแบบ Connotation หรือ “บิดเบือนของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 4 Symbolical Image และเรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม”

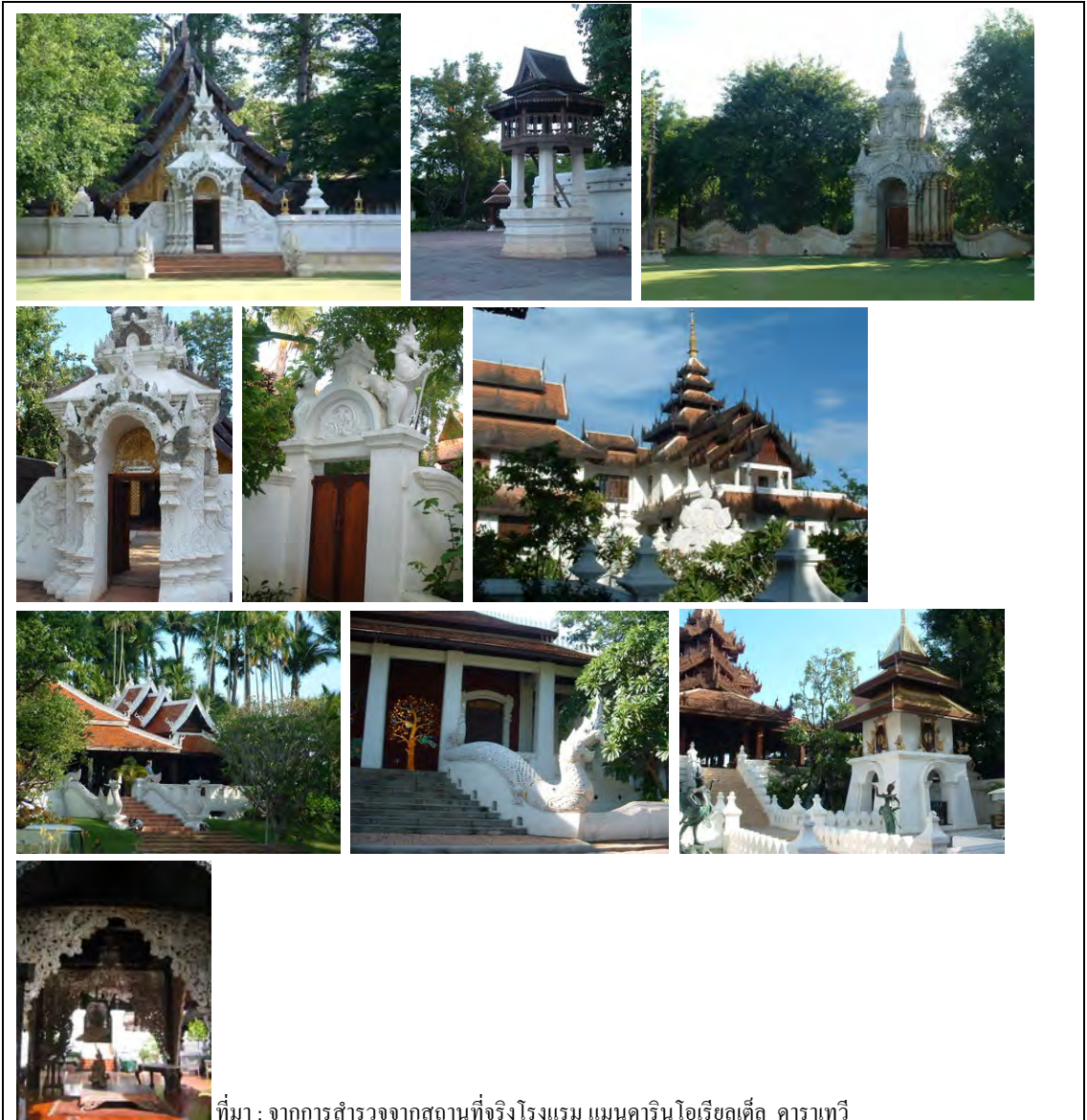
ในช่วงต่อไปนี้เป็น การนำเอาลักษณะร่วมทั้ง 4 มาใช้อธิบายการออกแบบประยุกต์ของโครงการโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่ ดังต่อไปนี้

ลักษณะร่วมที่ 1 Iconical Image หรือ “เลียนแบบของเดิม”

การเปรียบเทียบ		
แบบทดสอบที่ 1	แบบทดสอบที่ 2	กรณีโรงแรม ดาราเทวีฯ
<p>วิธีการ ใช้ลักษณะการแสดงให้เห็นถึงการอาศัยรูปดั้งเดิม ที่มีลักษณะของการคงรูป, เลียนแบบ หรือมีปริมาณในการแสดงรายละเอียดของรูปสัญลักษณ์เดิมไว้ให้มากที่สุด</p>	<p>วิธีการ เป็นกลุ่มที่อาศัยรูปทรงจากอดีตทั้งในลักษณะอาคารทางวัฒนธรรม (Culture) และลักษณะสากลทั่วไป (Universal) มาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสารอย่างเต็มที่เพื่อต้องการความถูกต้องของความหมายและประกอบกับประโยชน์ใช้สอยที่มีความสอดคล้องกับแนวความคิดของงานสถาปัตยกรรมที่ต้องการจะกำหนดให้เป็นอะไร</p>	<p>วิธีการ ใช้ลักษณะของรูปสัญลักษณ์ที่คุ้นเคย (Cultural Form) มาเป็นตัวเชื่อมโยงความหมาย เช่น การคงรูปดั้งเดิม, การเลียนแบบรูปดั้งเดิม หรือมีปริมาณในการแสดงรายละเอียดของรูปสัญลักษณ์เดิมไว้ให้มากที่สุด เป็นการอาศัยเทคนิคด้านรูปแบบดั้งเดิม มาช่วยให้การเชื่อมโยงความหมายเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความแม่นยำถูกต้องและง่ายต่อการตีความ ซึ่งอาคารโรงแรมดาราเทวีฯ (ดังตารางที่ 5.13) ใช้ “ภาพเหมือนล้านนา” (Lanna Icon) มาเป็นจุดขายเพื่อสื่อให้ลูกค้าสามารถคิดถึงความเป็นล้านนาได้อย่างตรงเป้าหมายและแม่นยำ</p>
<p>การสื่อความหมาย สื่อแบบตรงไปตรงมาเพราะอาศัยรูปแบบดั้งเดิมมาใช้สื่อเพื่อโยงไปหารูปต้นแบบ อาศัยเทคนิคด้านรูปแบบเดิม มาช่วยให้การเชื่อมโยงความหมายเกิดความแม่นยำถูกต้องและง่าย</p>	<p>การสื่อความหมาย จึงแสดงออกมาในรูปของประโยชน์ใช้สอยที่ชัดเจน ตรงไปตรงมาไม่ขัดแย้งกัน การเลียนแบบ Culture form รวมกับ Function เดิม หรือใหม่แต่มีความสอดคล้องกับต้นแบบ</p>	<p>การสื่อความหมาย แบบสร้างเลียนแบบ เช่น เลียนแบบวัดไหลหิน (รูปที่ 1.3) วิหาร (รูปที่ 1.5) ชุ่มโจง (รูปที่ 2.12 และ 2.13) ปูนปั้นแบบต่างๆ (รูปที่ 1.4, 2.10 และ 2.11) วัง (รูปที่ 2.8)</p>
<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด “เลียนแบบของเดิม” Icon</p>	<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด “เลียนแบบของเดิม” Iconical Image</p>	<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด “ภาพเหมือนล้านนา” Lanna Icon</p>

ตารางที่ 5.12 แสดงลักษณะร่วมที่ 1 Iconical Image หรือ “เลียนแบบของเดิม”

รูปตัวอย่างการประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษา

ที่มา : จากการสำรวจจากสถานที่จริงโรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี

ผลที่ได้ในแง่บวก Iconical Image	ผลที่ได้ในแง่ลบ Iconical Image
<p>ง่ายต่อการตีความ เกิดความถูกต้องสัมฤทธิ์ผลในการสื่อสาร เกิดความมั่นคงทางความหมาย ตรงเป้่าไม่ต้องคิดมากในการตีความหมายเชื่อมโยง</p>	<p>ผู้ใช้อาคารขาดอิสระถูกครอบงำ ขาดความหลากหลายทางความคิด ปิดโอกาสในการประยุกต์ความหมาย รูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์มักถูก ผนวกรวมกันจนไม่สามารถแยกออกจากกัน มักเกิดปัญหาเข้าใจผิดเมื่อใช้เฉพาะรูปสัญลักษณ์เดิมอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงความหมายสัญลักษณ์เดิมจึงก่อให้เกิดความกังวลในผลกระทบทางความหมายโดยเกรงว่าความหมายดั้งเดิมจะเปลี่ยนและทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ดั้งเดิมไป</p>

ตารางที่ 5.13 การประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษาลักษณะ “เลียนแบบของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 2 Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation หรือ “คล้ายของเดิม”

การเปรียบเทียบ		
แบบทดสอบที่ 1	แบบทดสอบที่ 2	กรณีโรงแรม ดาราทีวี
<p>วิธีการ</p> <p>ลดทอนต้นแบบ+ใช้เส้นรอบรูปต้นแบบ+เพิ่มความชัดเจนโดย Graphic + เพิ่มความชัดเจนโดยถมดำ+เพิ่มความชัดเจนโดยใช้องค์ประกอบเล็กๆ ขยายองค์ประกอบใหญ่</p>	<p>วิธีการ</p> <p>มีการลดทอนรายละเอียดรูปทรงจากอดีตในเชิงอาคารทางวัฒนธรรมมาใช้ในการหวังผลทางการสื่อสาร และสามารถสร้างประโยชน์ใช้สอยที่มีความสอดคล้องกับแนวความคิดของงานสถาปัตยกรรมที่ต้องการ วิธีการนี้น่าจะถือว่าการเปิดพื้นที่ให้กับคนอ่านให้เกิดการตีความ โดยการสร้างแนวทางการเชื่อมโยงใหม่ๆ เพิ่มเข้าไปอีก เพื่อเพิ่มอำนาจของคนอ่านในรูปของวิธีการลดทอนรายละเอียดรูปทรงจากอดีต</p>	<p>วิธีการ</p> <p>ใช้การแสดงภาพรวมของต้นแบบโดยแก้ไขรายละเอียด มีการนำเส้นโค้งหรือเส้นตรงมาประกอบกันในรูปแบบอย่างง่ายให้แสดงถึงจุดเด่นของรูปต้นแบบ เพิ่มเติมลักษณะใหม่ เช่น ความสมดุลย์ ซ้ายขวา, หน้าตรง, กรอบ, ฐานรูป หรือเงา, ซ่อดอกไม้ แต่ทั้งหมดยังอาศัยภาพรวมจากเส้นรอบรูปเป็นหลัก</p>
<p>การสื่อความหมาย</p> <p>แสดงในแบบตรงไปตรงมา (Denotation) มากกว่าแบบมีนัยยะแฝง (Connotation)</p>	<p>การสื่อความหมาย</p> <p>ลดทอนจาก Culture form รวมกับ Function เดิม</p>	<p>การสื่อความหมาย</p> <p>ลดรายละเอียดลงจากต้นแบบ เปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยใหม่แต่มีความสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยของต้นแบบ หรือตุ๊กตาฤๅษีอันเป็นสัญลักษณ์ของการนวดแบบโบราณมาแสดงในบริเวณที่มีการนวดสปา</p>
<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด</p> <p>การเลียนแบบต้นแบบในบางส่วน Index และเพิ่มเติมใหม่บางส่วน</p>	<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด</p> <p>Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation หรือ “คล้ายของเดิม”</p>	<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด</p> <p>ปูนปั้นซุ้มเข้าวัดแต่นำมาเป็นซุ้มเข้าบ้าน (ประโยชน์ใช้สอยยังเป็นซุ้มเหมือนเดิม)</p>

ตารางที่ 5.14 แสดงลักษณะร่วมที่ 2 Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation หรือ “คล้ายของเดิม”

รูปตัวอย่างการประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษา

	
<p>ที่มา : จากการสำรวจจากสถานที่จริงโรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล คาราเทวี</p>	
<p>ผลที่ได้ในแง่บวก Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation</p>	<p>ผลที่ได้ในแง่ลบ Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation</p>
<p>ผู้ใช้อาคารมีอำนาจมากขึ้นเกิดความหลากหลายทาง ความหมาย สร้างโอกาสในการประยุกต์ความหมาย รูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์มักถูก แยกออกจาก กัน เช่น เอาแต่รูปแบบมาใช้โดยไม่สนใจความหมาย เช่น ใช้รูปปั้นพญานาคมาเป็นราวบันไดซึ่งก็เป็น ประโยชน์ใช้สอยเดิม แต่ไม่คำนึงว่าความหมายเดิม ของพญานาคที่หมายถึงน้ำจะสือออกไปหรือไม่</p>	<p>อำนาจสถาปนิกลดลง ขาดเอกภาพทางความคิด ความหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ผู้ใช้อาคารมี โอกาสในการตีความได้มากขึ้นกว่าเดิม ทำให้ลด ความตรึงเครียดทางความคิดลงได้บ้างในด้านที่เห็น ชัดเจน โดยการลดรายละเอียดเช่นลวดลายหม้อ บูรณชฎะอาจทำให้ถูกตีความให้เป็นแจกันดอกไม้ ธรรมดา ถึงแม้จะเป็นความหมายใหม่แต่ก็ไม่ขัดแย้ง กับความหมายเดิมรุนแรง ซึ่งก็จะไม่ทำให้ ความหมายเดิมเสียไป</p>

ตารางที่ 5.15 การประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษาลักษณะ “คล้ายของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 3 Indexical Image และสื่อสารแบบ Connotation หรือ “บิดเบือนของเดิม”

การเปรียบเทียบ		
แบบทดสอบที่ 1	แบบทดสอบที่ 2	กรณีโรงแรม ดาราเทวีฯ
<p>วิธีการ ลดทอนต้นแบบ + เพิ่มความชัดเจน โดยใช้ความหมายสัญลักษณ์+เพิ่มความชัดเจนโดยเพิ่มองค์ประกอบใหม่ + เพิ่มความชัดเจนโดยแสดงเป็น 2 มิติ + เน้นเส้นโค้งจากต้นแบบ หรือเน้นเส้นตรงจากต้นแบบ + เพิ่มองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกับรูปต้นแบบ + Graphic</p>	<p>วิธีการ มีการลดทอนรายละเอียดดั้งเดิมมากจนถึงขั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดการตีความที่ผิดไปจากเดิม</p>	<p>วิธีการ ลักษณะของการพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงรูปทรง หรือภาพรวมของรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิม และลดทอนรายละเอียดลงอีก เพื่อทำให้เกิดความหมายใหม่และความน่าสนใจ โดยการนำเนื้อหาใหม่ในเชิงนามธรรม เพิ่มเข้าไปอีกชั้นหนึ่งจนทำให้สามารถบิดเบือนรูปร่างเดิมของต้นแบบได้</p>
<p>การสื่อความหมาย แสดงในแบบตรงไปตรงมาลดลงกว่าแบบมีนัยยะแฝง ในขณะที่แสดงแบบมีนัยยะแฝงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ</p>	<p>การสื่อความหมาย มีการใช้รูปแบบดั้งเดิมในแบบนามธรรมมาใช้แทนรูปแบบดั้งเดิมทางรูปธรรมมากขึ้น เช่นแสดงในรูปบรรยากาศ</p>	<p>การสื่อความหมาย มีการปรับมุมมองทางเข้าขนาดใหญ่จากมุมโง่งให้เป็นมุมที่ลดระดับของรายละเอียดทางลดทอนลงจนกลายเป็นมุมมองขนาดใหญ่แบบปกติที่อาจจะไม่เกี่ยวข้องกับอาคารทางวัฒนธรรมเลย</p>
<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด การเลียนแบบต้นแบบในบางส่วน Index และเพิ่มเติมใหม่บางส่วน</p>	<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด Indexical Image และสื่อสารแบบ Connotation หรือ “บิดเบือนของเดิม”</p>	<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด ใช้การปรับประโยชน์ใช้สอยให้ลดความสำคัญลง หรือแสดงสัจจะทางวัสดุแทนรูปแบบทางสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเช่น การแสดงการก่ออิฐ หรือการใช้กระเบื้องดินเผา (ตารางที่ 5.17)</p>

ตารางที่ 5.16 แสดงลักษณะร่วมที่ 3 Indexical Image และสื่อสารแบบ Connotation หรือ “บิดเบือนของเดิม”

รูปตัวอย่างการประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษา

ที่มา : จากการสำรวจจากสถานที่จริง โรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี

ผลที่ได้ในแง่บวก Indexical Image และสื่อสารแบบ Connotation	ผลที่ได้ในแง่ลบ Indexical Image และสื่อสารแบบ Connotation
มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาปนิกและผู้ใช้อาคาร ผู้ใช้อาคารมีอำนาจมากขึ้นสร้างโอกาสในการประยุกต์ความหมายรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์มักถูกแยกออกจากกัน ทำให้เกิดการประนีประนอมกันระหว่างความหมายที่ดีความใหม่กับความหมายดั้งเดิม	เกิดการแย้งชิงอำนาจการตีความระหว่างสถาปนิกและผู้ใช้อาคาร โดยสถาปนิกถูกลดอำนาจในการชี้้นำในความหมายเดิมลง หรือสถาปนิกยินยอมลดอำนาจตนเอง เปลี่ยนให้ผู้ใช้อาคารสร้างความหมายเอาเอง โดยการบิดเบือนรูปแบบที่เคยมีแต่เดิมเพื่อเพิ่มระยะการตีความให้มากขึ้น การสร้างหลักเกณฑ์ของการตีความยาก ความหมายเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเกิดผลกระทบต่อความถูก ผิดในความหมายและการสื่อสาร

ตารางที่ 5.17 การประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษาลักษณะ “บิดเบือนของเดิม”

ลักษณะร่วมที่ 4 Symbolical Image และเรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม”

การเปรียบเทียบ		
แบบทดสอบที่ 1	แบบทดสอบที่ 2	กรณีโรงแรมดาราทีวี
<p>วิธีการ เปลี่ยนรูปต้นแบบ + ตีความ + องค์ประกอบเล็กเพื่อนำไปเชื่อมโยงต่อภาพโดยรวม + ลดทอนต้นแบบ + ให้ความหมายใหม่ + ลดทอนต้นแบบ</p>	<p>วิธีการ เป็นช่วงที่ไม่อาศัยรูปทรงจากอดีต แต่มีการปรับเปลี่ยนรูปทรงให้ต่างจากอดีตและใช้ลักษณะที่เป็นนามธรรมจากต้นแบบมาแทน เช่น บรรยากาศ การเปลี่ยนรูปแบบเดิมและปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวความคิดของงานสถาปัตยกรรมที่ต้องการจะให้เป็น ออกมาในรูปของประโยชน์ใช้สอยที่ สอดคล้องกับความหมายเดิม</p>	<p>วิธีการ วิธีการเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมให้มากที่สุด หรือจนถึงขั้นเปลี่ยนรูปใหม่ แต่ในขณะเดียวกันก็พยายามทดแทนส่วนที่ถูกละทิ้งเปลี่ยนแปลงรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมนั้น โดยการหาเหตุผลหรือหารูปสัญลักษณ์ใหม่ซึ่งอาจจะไม่ใช่สัญลักษณ์ที่สื่อถึงประโยชน์ใช้สอยหรือความหมายในเชิงนามธรรมเลย มาสวมซ้อนทับเข้าไป โดยมีลักษณะเป็นเหตุผลทางนามธรรม</p>
<p>การสื่อความหมาย Denotation < Connotation แสดงในแบบตรงไปตรงมาลดลงเรื่อยๆ ในขณะที่แสดงแบบมีนัยยะแฝงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ</p>	<p>การสื่อความหมาย มีความซับซ้อนมากขึ้น มีการนำเสนอในวิธีใหม่เช่นแสดงด้านความหมายอย่างเดียว</p>	<p>การสื่อความหมาย การใช้เฉพาะเส้นกรอบของช่องเปิดมาปรับใช้กับลายของชั้นวางของ แสดงรูปพญานาคในส่วนที่ต้องมีการใช้น้ำ</p>
<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด ระยะ Symbol กว้างออกไปเรื่อย</p>	<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด Symbolical Image และเรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม”</p>	<p>ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด สร้างรูปแบบใหม่</p>

ตารางที่ 5.18 แสดงลักษณะร่วมที่ 4 Symbolical Image และเรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม”

รูปตัวอย่างการประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษา

	
<p>ที่มา : จากการสำรวจจากสถานที่จริงโรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี</p>	
<p>ผลที่ได้ในแง่บวก Symbolical Image</p>	<p>ผลที่ได้ในแง่ลบ Symbolical Image</p>
<p>เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาปนิกและผู้ใช้อาคาร โดยที่ผู้ใช้อาคารมีอำนาจและอิสระในการตีความ จนเกิดความหลากหลายทางความหมายโดยเปิดโอกาสให้มีการประยุกต์ในทุกๆด้าน เกิดการแยกตัวของรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์</p>	<p>ผู้ใช้อาคารมีอำนาจครอบงำความหมายใหม่'ได้ สถาปนิกหมดอำนาจในการกำหนดความหมายลง สร้างหลักเกณฑ์การตีความยากจนอาจถึงขั้นสร้างไม่ได้ ความหมายเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเกิดผลกระทบต่อด้านตรงข้าม วัฒนธรรมเดิมถูกลบล้างและสิ้นคลอน ไม่สามารถย้อนกลับไปหาความหมายเดิมได้ และอาจก่อให้เกิดการฟุ้งของความหมาย ซึ่งยิ่งทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลมากขึ้นเรื่อยๆ</p>

ตารางที่ 5.19 การประยุกต์รูปแบบอาคารของโครงการกรณีศึกษาลักษณะ “ต่างรูปเดิม”

ผลการทดสอบและการวิเคราะห์ทั้งหมดสามารถอธิบายถึงปรากฏการณ์ดังกล่าวในเชิงสัญศาสตร์โดยอาศัยแนวทฤษฎีของ โซซูร์ ในเรื่องโครงสร้างภาษามาใช้อธิบายเรื่องรูปทรงงานสถาปัตยกรรม (รูปสัญลักษณ์) กับความหมายของงานสถาปัตยกรรม (ความหมายสัญลักษณ์) ได้ว่าในขณะที่สัญลักษณ์มีการปรับเปลี่ยนรูปทรงไปจากเดิม จะส่งผลต่อความหมายในลักษณะต่างๆ กันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของคนตีความ ดังกรณีศึกษาโรงแรมแมนดารินฯ ที่มุ่งเข้าไปที่กลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติซึ่งอยู่ในฐานะผู้ตีความที่มีประสบการณ์หรือมีภาพของความเป็นล้านนาที่ต่างจากคนในพื้นที่หรือคนไทยที่ถือศาสนาพุทธ เพราะว่ากลุ่มลูกค้าต่างชาติเหล่านั้นมีข้อมูลของความเป็นล้านนาในลักษณะของภาพการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรูปสัญลักษณ์เพียงด้านเดียวโดยไม่ทราบความหมาย ต่างกับคนในพื้นที่หรือคนไทยที่ถือศาสนาพุทธที่ไม่ได้มองภาพเหล่านั้นว่าเป็นรูปสัญลักษณ์ที่สวยงามเพียงอย่างเดียว ยังมีภาพของความหมายสัญลักษณ์ซึ่งสำคัญยิ่งกว่าอยู่ด้วยเสมอ และภาพความหมายเหล่านี้ยังมี

อิทธิพลต่อความคิดและความเชื่อมโยงไปถึงตัวตนและวิถีชีวิตต่างๆ ของสังคมด้วยเช่น ศาสนา ความศรัทธา ความเชื่อ ความกตัญญู ความอ่อนน้อมถ่อมตน เคารพพระราชา ฯลฯ ที่ช่วยหล่อหลอม และก่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของคนไทย และเป็นที่น่าสังเกตว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่มีพื้นฐานมาจากความผูกพันกัน มีการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างกันและกันเสมอมา ไม่ว่าจะเป็นระหว่างคนกับคน คนกับสถานที่ คนกับสิ่งของ หรือแม้แต่คนกับสัตว์ เป็นต้น ดังนั้นแนวคิดของการเชื่อมโยงความหมายที่มักมีความคู่กันตลอดเวลา ในทุกๆ เรื่อง อาจเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้สังคมไทย มีการสร้างกระบวนการของการเชื่อมโยงระหว่างความหมายสัญลักษณ์เข้ากับรูปสัญลักษณ์อยู่เสมอมา จนยากที่จะแยกออกจากกันได้ง่ายๆ

ในแนวทฤษฎีของบาร์ตส์ เกี่ยวกับการสื่อความหมายแบบตรงไปตรงมาและแบบมีนัยยะแฝงนั้นนำมาใช้ตรวจสอบถึงพฤติกรรมของการสื่อสารว่าเป็นแบบตรงไปตรงมาหรือมีความซับซ้อน เมื่อเทียบกับแนวคิดของ เอ็คโค ที่มองประโยชน์ใช้สอยของอาคารมาเป็นภาษาของงานสถาปัตยกรรม โดยสื่อในสองแบบ คือ แบบแรกเป็นการสื่อแบบตรงไปตรงมาโดยอิงอยู่กับการใช้สอยและการเทียบขนาดกับสัดส่วนมนุษย์กับอาคาร เป็นการที่สามารถมองงานสถาปัตยกรรมแล้วสามารถรู้ได้ถึงการใช้สอยภายใน และแบบที่สองการสื่อแบบมีนัยยะแฝง โดยแสดงออกในลักษณะที่เป็นความหมายทางนามธรรมแบบนี้ไม่จำกัดว่าจะอิงอยู่กับอะไร ขึ้นอยู่กับวิธีการและประสบการณ์ของสถาปนิกและผู้ใช้อาคารที่ต้องหาจุดตีความร่วมกัน และสุดท้ายอาศัยแนวทฤษฎีของ เฟอร์ส เรื่องระยะห่างของการเชื่อมโยงในระดับต่างๆ นำมาใช้ตรวจสอบหาวิธีการกำหนดระยะห่างทางการเชื่อมโยงความหมายของงานสถาปัตยกรรมซึ่งจะช่วยให้เราหาวิธีการดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางและวิธีการประยุกต์ในการออกแบบงานสถาปัตยกรรมเพื่อเป็นทางเลือกในการประยุกต์การออกแบบที่หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากการอาศัยการสร้างภาพเหมือนซึ่ง มีวิธีการสื่อความหมายออกมาในลักษณะทางการแปลงรูปในแบบวิธีการต่างๆ กันเช่น การเลียนแบบรูปทรงในอดีต การลดทอนรูปทรงในอดีตหรือเลียนแบบรูปทรงในบางส่วน การเปลี่ยนแปลงรูปทรงในอดีตหรือการสร้างสัญลักษณ์ใหม่โดยวิธีการดังกล่าวมีทั้งทำคู่กับการเลียนแบบความหมายและเปลี่ยนความหมาย ดังสรุปถึงวิธีการประยุกต์ทั้งในด้านทฤษฎี และแนวปฏิบัติของกรณีศึกษา โรงแรมแมนดารินฯ ที่มีสาเหตุจากการที่สังคมหรือผู้ตีความมีมุมมองที่ต่างกัน มีการให้ความสำคัญและความหมายที่ต่างกัน โดยฝ่ายหนึ่งให้ความสำคัญแก่รูปสัญลักษณ์อย่างเดียว ส่วนอีกฝ่ายให้ความสำคัญทางด้านความหมายสัญลักษณ์มากกว่าหรือเท่าๆ กับรูปสัญลักษณ์ จึงก่อให้เกิดความกังวลในผลกระทบทางความหมายโดยเกรงว่าความหมายดั้งเดิมจะเปลี่ยนและทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ดั้งเดิมไป จากงานวิจัยชิ้นนี้พบว่า ถ้ามีการจัดการในเรื่องระยะห่างของการเชื่อมโยงความหมายที่ดี

โดยไม่อิงอยู่กับการใช้ภาพเหมือนของรูปต้นแบบเพียงวิธีเดียว ก็อาจจะไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งใน
ด้านความหมายของงานสถาปัตยกรรมที่รุนแรง อย่างกรณีศึกษาโรงแรมแมนดารินฯ ดังกล่าว

อย่างไรก็ดีแล้วแต่การใช้วิธีการเชื่อมโยงความหมายแบบภาพเหมือน ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดการตีความที่รวดเร็วและตรงเป้าหมายที่สุด แต่ถ้านำมาใช้โดยไม่พิจารณาถึงผลกระทบระหว่างความหมายเดิมกับความหมายใหม่แล้ว ก็มักจะเกิดข้อกังวลของการเปลี่ยนแปลงของความหมาย ซึ่งสถาปนิกจึงต้องพิจารณาให้รอบคอบถึงระดับความสำคัญของความหมายว่ามีผลกระทบต่อใครกลุ่มใดในสังคมบ้างและรุนแรงในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่เพียงใด และจะใช้วิธีการหลีกเลี่ยงแก้ไขแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับการพิจารณาหาแนววิธีการเลือกใช้ระดับการเชื่อมโยงความหมาย ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้ใช้อาคารและสถาปนิก ดังที่อาจารย์ชาติรี กล่าวว่า ก่อให้เกิดการ “แซ่แข็ง” นั่นเอง ซึ่งวิธีการหลีกเลี่ยงนี้เองที่งานวิจัยชิ้นนี้ได้หยิบยกขึ้นมาศึกษาและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและเรียกว่า “ระยะห่างทางการเชื่อมโยงทางความคิด” นั่นเอง

5.4 กรณีรูปแบบสถาปัตยกรรม วัดไหล่หินหลวง จำลอง

ดังที่กล่าวถึง ระยะห่างในการเชื่อมโยงความหมายของงานสถาปัตยกรรมในขั้นต้นแล้วว่า มีวิธีการประยุกต์และการสื่อความหมาย หลากหลายวิธีการแต่วิธีการที่ง่ายตรงไปตรงมาและรวดเร็วต่อการเชื่อมโยงความหมายที่สุดคือการ “เลียนแบบของเดิม” (Icon) เพราะอาศัยรูปสัญลักษณ์เป็นตัวสื่อ ดังนั้นจึงมีผู้นิยมนำวิธีการเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ไปใช้ในการออกแบบประยุกต์ อาจใช้การคงรูปเดิมเลียนแบบรูปเดิม หรือการใช้รูปสัญลักษณ์ที่คุ้นเคย มาเป็นตัวแทนของรูปสัญลักษณ์ใหม่ ซึ่งก็จะมีรูปสัญลักษณ์ใกล้เคียงกับรูปสัญลักษณ์ต้นแบบนั่นเอง ดังการเปรียบเทียบรูปแบบสถาปัตยกรรม วัดไหล่หินหลวง จังหวัดลำปางในตารางที่ 5.20 และรูปแบบสถาปัตยกรรม วัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่ ในตารางที่ 5.21 ต่อไปนี้

5.4.1 วัดไหล่หินหลวง จังหวัดลำปาง

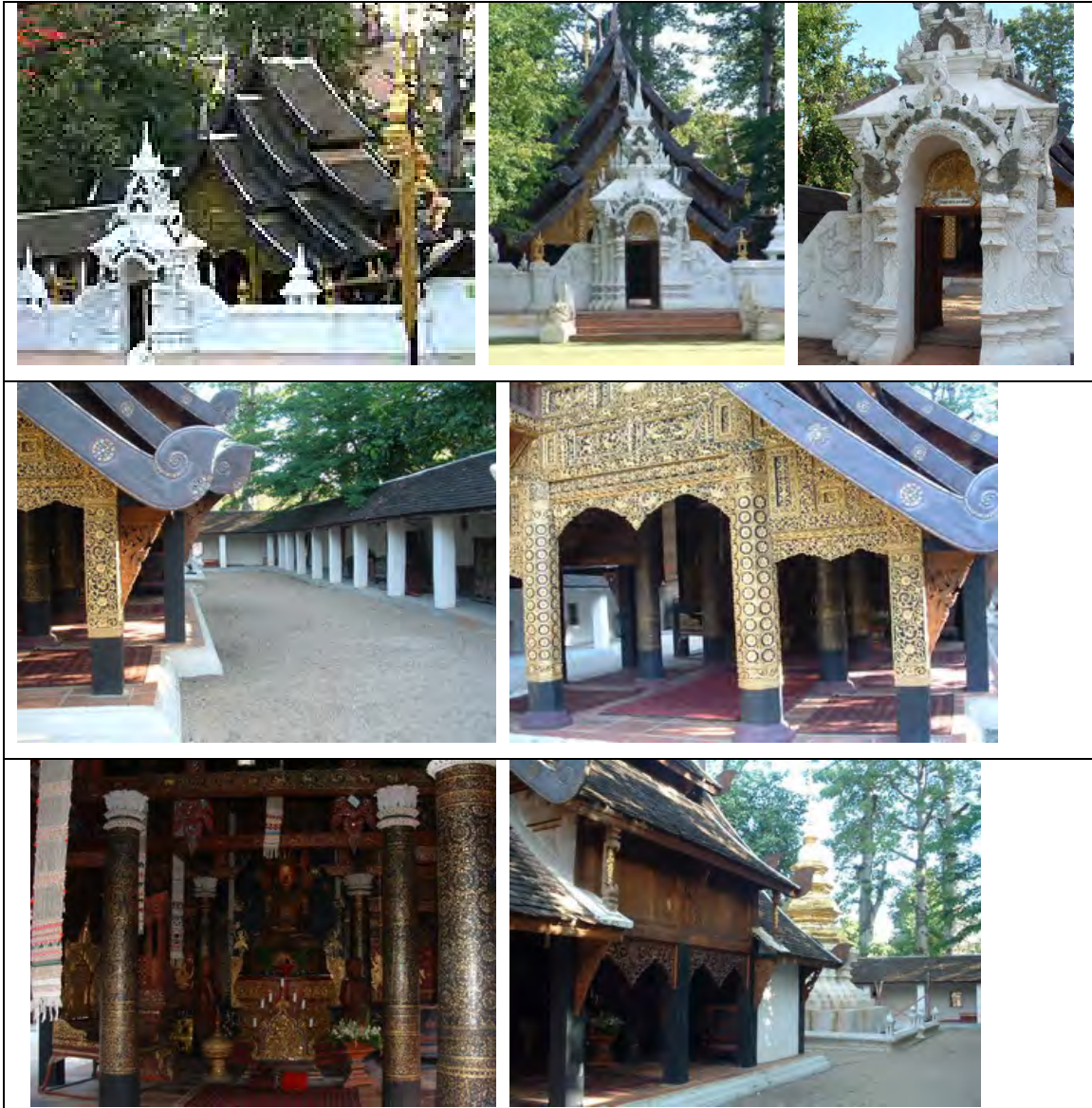
รูปอาคารวิหาร, ชุ่มโขง, พระประธาน, เจดีย์, ลายปูนปั้น และศาลาบาตรของวัดไหล่หินหลวง จังหวัดลำปาง
ที่มา : ถ่ายจากสถานที่จริง เมื่อ 9 พฤษภาคม 2550

จุดประสงค์ของการสร้าง

เป็นศาสนสถานของชาวพุทธ สร้างเพื่อเป็นพุทธบูชาเป็นสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา เป็นตัวแทนของการรำลึกถึงพระพุทธเจ้า ใช้อาศัยเพื่อประกอบพิธีกรรมอันเป็นการน้อมรับถึงพระพุทธ พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์ โดยมีพระประธาน, พระเจดีย์ เป็นตัวแทนของพระพุทธองค์ มีการก่อกำแพง, ศาลาบาตร, ลานทราย และการประดับลายปูนปั้นรูปต่างๆ หมายถึงเขตแดนสุขาวิดี มีเขาพระสุเมรุเป็นแกนกลางจักรวาล

ตารางที่ 5.20 แสดงรูปวัดไหล่หินหลวง จังหวัดลำปาง (ศาสนสถานจริง)

5.4.2 วัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดาราเทวี เชียงใหม่

รูปอาคารวิหาร, ชุ่ม โจง, พระประธาน, เจดีย์, ลายปูนปั้น และศาลาบาตรของวัดไหล่หินหลวงจำลอง
ที่มา : ถ่ายจากสถานที่จริงในโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่ เมื่อ 9 มกราคม 2550

จุดประสงค์ของการสร้าง

สร้างเพื่อใช้เป็นที่บูชา กราบไหว้ของพนักงานจำนวนมากกว่า 500 คน (ตามคำกล่าวของผู้รับผิดชอบโครงการ
ภายหลังจากการเข้าตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบความเหมาะสมในการนำสถาปัตยกรรมและเครื่อง
ตกแต่งของวัดมาใช้ตกแต่งโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่) พระเจดีย์, ศาลาบาตร, ลานทราย และการประดับลาย
ปูนปั้นรูปต่างๆ เป็นตัวแทนของอาคารที่มีรูปแบบให้ครบตามองค์ประกอบของวัด จากการสอบถามเบื้องต้น ว่า
ไม่ได้มีการบรรจุ พระธาตุแต่อย่างใด หรือแม้แต่การวางผังอาคารก็ไม่ได้มีทิศทางตามรูปแบบของวัดที่หันหน้า
ไปทางทิศตะวันออกแต่อย่างใด

ตารางที่ 5.21 แสดงรูปวัดไหล่หินหลวงจำลองในโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่

5.4.3 แนววิธีการประยุกต์ของวัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่

ในเบื้องต้นนั้นต้องเข้าใจก่อนว่า สัญลักษณ์ใดๆ ไม่จำเป็นจะต้องแสดงลักษณะหรือมีพฤติกรรมในการสื่อความหมายในลักษณะเดียวหรือความหมายเดียว กล่าวคือ สัญลักษณ์หนึ่งสามารถสื่อความหมายได้หลายแบบหลายความหมายในเวลาเดียวกัน จากผลสรุปของแบบทดสอบทั้ง 2 ดังกล่าวแล้วสามารถสร้างแนวทางที่จะนำมาใช้ตรวจสอบหาวิธีการกำหนดระยะห่างทางการเชื่อมโยงความหมายของงานสถาปัตยกรรมซึ่งจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ถึงวิธีการประยุกต์ในงานสถาปัตยกรรมของวัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรม แมนดาริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่ ดังสรุปได้เป็นลักษณะวิธีการประยุกต์ ดังต่อไปนี้

ลักษณะที่ 1 Iconical Image หรือ “เลียนแบบของเดิม” เป็นวิธีการที่อาศัยรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมมาใช้สื่อสารให้ผู้ใช้อาคารสามารถย้อนกลับไปหารูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมได้ โดยไม่ต้องอาศัยประสบการณ์การตีความมาก เพราะว่ารูปสัญลักษณ์สามารถสื่อสารได้โดยตรงและสัมฤทธิ์ผล

Iconical Image หรือ “เลียนแบบของเดิม”	
รูปสัญลักษณ์ดั้งเดิม	รูปสัญลักษณ์ใหม่
วัด (ในความหมายเดิม)	วัด (ในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ได้ครบถ้วนในองค์ประกอบของวัด มีซุ้ม โขง, วิหาร, เจดีย์, ศาลาบาตร, พระประธาน และบรรยากาศโดยรวม
ซุ้มโขง (ของวัดในความหมายเดิม)	ซุ้มโขง (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ของซุ้มโขงล้านนา ทั้งสัดส่วนและลักษณะตำแหน่งและประโยชน์สอย
วิหาร (ของวัดในความหมายเดิม)	วิหาร (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ของวิหาร โถงล้านนา ทั้งสัดส่วนและลักษณะตำแหน่งและประโยชน์สอย
ศาลาบาตร (ของวัดในความหมายเดิม)	ศาลาบาตร (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ของศาลาบาตรของวัดล้านนา ที่ล้อมรอบเขตพุทธาวาส
เจดีย์ (ของวัดในความหมายเดิม)	เจดีย์ (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ของเจดีย์วัดล้านนา ทั้งตำแหน่งที่ตั้ง และรูปลักษณะ และประโยชน์สอย
พระประธาน (ของวัดในความหมายเดิม)	พระประธาน (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ของพระประธานวัดล้านนา ทั้งตำแหน่งที่ตั้ง และรูปลักษณะที่วางบนแท่นแก้วและประโยชน์สอย

ตารางที่ 5.22 แสดงรูปแบบวิธีการที่อาศัย “เลียนแบบของเดิม” ของวัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรมแมนดาริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่

ลักษณะที่ 2 Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation หรือ “คล้ายของเดิม” เป็นวิธีการที่อาศัยรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมมาใช้สื่อสารให้ผู้ใช้อาการสามารถย้อนกลับไปหารูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมได้ แต่ต้องอาศัยการตีความเพิ่มขึ้นบ้าง (เป็นการตีความจากรูป) เช่น การอ้างอิงกับประโยชน์ใช้สอยและสัดส่วนของตัวคน (ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น) รูปสัญลักษณ์มีการเปลี่ยนแปลงรูปไปแต่ก็ยังสามารถสื่อสารได้โดยตรง

Indexical Image และสื่อสารแบบ Denotation หรือ “คล้ายของเดิม”	
รูปสัญลักษณ์ดั้งเดิม	รูปสัญลักษณ์ใหม่
วัดไหล่หินหลวง (ในความหมายเดิม)	วัดไหล่หินหลวงจำลอง (ในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ได้ครบถ้วนในองค์ประกอบของวัด คือ มีซุ้ม โขง, วิหาร, เจดีย์, ศาลาบาตร, พระประธาน และบรรยากาศโดยรวม แต่ไม่เหมือนในรายละเอียดเล็กน้อยของวัดไหล่หินหลวง เช่น ลวดลาย รูปปูนปั้น สีฉันทน์ จึงเรียกว่าคล้าย
ซุ้มโขงวัดไหล่หินหลวง (ของวัดในความหมายเดิม)	ซุ้มโขง วัดไหล่หินหลวงจำลอง (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ได้ครบถ้วนในองค์ประกอบของซุ้ม โขง แต่ไม่เหมือนในรายละเอียดเล็กน้อยของวัดไหล่หินหลวง เช่น ลวดลาย รูปปูนปั้น สีฉันทน์ จึงเรียกว่าคล้าย
วิหารวัดไหล่หินหลวง (ของวัดในความหมายเดิม)	วิหารวัดไหล่หินหลวงจำลอง (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ได้ครบถ้วนในองค์ประกอบของวิหาร แต่ไม่เหมือนในรายละเอียดเล็กน้อยของวัดไหล่หินหลวง เช่น ลวดลาย รูปปูนปั้น สีฉันทน์ และทิศทางการ Orientation จึงเรียกว่าคล้าย
ศาลาบาตรวัดไหล่หินหลวง (ของวัดในความหมายเดิม)	ศาลาบาตรวัดไหล่หินหลวงจำลอง (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ได้ครบถ้วนในองค์ประกอบของศาลาบาตร แต่ไม่เหมือนในรายละเอียดเล็กน้อยของวัดไหล่หินหลวง เช่น ลวดลาย รูปปูนปั้น สีฉันทน์ ทิศทางการ Orientation ไม่มีการวางพระพุทธรูปในศาลาบาตรจึงเรียกว่าคล้าย
เจดีย์วัดไหล่หินหลวง (ของวัดในความหมายเดิม)	เจดีย์วัดไหล่หินหลวงจำลอง (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ได้ครบถ้วนในองค์ประกอบของเจดีย์ แต่ไม่เหมือนในรายละเอียดเล็กน้อยของวัดไหล่หินหลวง เช่น ลวดลาย รูปปูนปั้น สีฉันทน์ จึงเรียกว่าคล้าย
พระประธานวัดไหล่หินหลวง (ของวัดในความหมายเดิม)	พระประธานวัดไหล่หินหลวงจำลอง (ของวัดในโรงแรมฯ) มีลักษณะเลียนแบบรูปสัญลักษณ์ได้ครบถ้วนในองค์ประกอบของพระประธาน แต่ไม่เหมือนในรายละเอียดเล็กน้อยของวัดไหล่หินหลวง เช่น ขนาด วัสดุ ลวดลาย (ปาง) จึงเรียกว่าคล้ายของเดิม

ตารางที่ 5.23 แสดงรูปแบบวิธีการที่อาศัย “คล้ายของเดิม” ของวัดไหล่หินหลวง จำลองในโรงแรมแมนดา ริน โอเรียลเต็ล ดารา เทวี เชียงใหม่

ลักษณะที่ 3 Indexical Image และสื่อสารแบบ Connotation หรือ “บิตเพื่อนของเดิม” เป็นวิธีการที่อาศัยรูปสัญลักษณ์ดั้งเดิมมาใช้สื่อสารให้ผู้ใช้อาคารสามารถย้อนกลับไปหารูปสัญลักษณ์ดั้งเดิม แต่ต้องอาศัยประสบการณ์ในการตีความเพิ่มขึ้น (มากกว่าลักษณะที่ 2) พบว่าไม่ปรากฏในการประยุกต์ในลักษณะนี้

ลักษณะที่ 4 Symbolical Image และเรียกช่วงนี้ว่า “ต่างรูปเดิม” เป็นลักษณะของการเปลี่ยน พบว่าไม่ปรากฏในการประยุกต์ในลักษณะนี้

5.5 ผลที่ได้รับจากการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ เน้นศึกษาความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงทางรูปร่าง รูปทรง และความหมายที่เกิดขึ้นในงานออกแบบสถาปัตยกรรมระหว่าง “ต้นแบบ” (มียูเดิม) และ “จำลองแบบ” (ทำขึ้นใหม่) และมีความมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์เพื่อนำเสนอมุมมองที่ต่างออกไปสำหรับเป็นพื้นฐานความรู้ในการพัฒนา การออกแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ โดยการวิเคราะห์ถึงกระบวนการของการประยุกต์ ทั้งในแง่การให้ความหมายและการตีความ ดังนั้นส่วนประกอบหลักของเครื่องมือที่ใช้ในวิธีวิจัยนี้ คือแนวทางวิเคราะห์ที่ใช้ทฤษฎี สัญลักษณ์ หรือสัญศาสตร์ โดยการศึกษาแนวคิดของ 4 นักสัญลักษณ์คือ เฟอร์ดินันท์ เดอ โซซูร์, โรลิ่งด์ บาร์ตส์, อัลเบอร์โต เอ็คโค และชาร์ลส์ แซนเดอร์ เฟิร์ส โดยที่เน้นเกี่ยวกับตัวสาร และความหมายของสารเพียงด้านเดียว โดยเฉพาะการศึกษาตามแนวคิดของ เฟิร์ส เพื่อค้นหาระยะห่างทางความคิดในการเชื่อมโยงความหมายระหว่างสัญลักษณ์ และประยุกต์กับแนวคิดของ เอ็คโค เกี่ยวกับการสื่อความหมายทางสถาปัตยกรรม ซึ่งด้วยวิธีการศึกษาดังกล่าวจึงทำให้เครื่องมือที่ใช้มีข้อจำกัดในหลายด้าน และเป็นเครื่องมือที่ถูกออกแบบมาให้ใช้ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับการหาระยะห่างของการเชื่อมโยงความคิดเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ลงลึกถึงเรื่องเกี่ยวกับ ตัวบริบทของสัญลักษณ์ จึงทำให้รายละเอียดบางส่วนถูกตัดทอนออกไปในระหว่างการศึกษา เนื่องจากเกิดจากข้อจำกัดทางด้านเครื่องมือและเกี่ยวกับระยะเวลาในการศึกษา อย่างไรก็ตามแล้วแต่ผู้วิจัยทราบดีและไม่ได้มองข้ามในประเด็นดังกล่าว ถึงแม้ว่ารายละเอียดดังกล่าวยังไม่ได้ถูกรื้อค้นขึ้นมาในตอนนี้นี้ซึ่งก็ยังมีโอกาส สำหรับงานวิจัยในขั้นต่อไปสำหรับการค้นหาคำตอบ ซึ่งอาจต้องมีการเพิ่มเติมเครื่องมืออื่นที่เน้นในเรื่องของการตีความจากคนที่มีความเป็นอัตวิสัย (Subject – Subjective) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งที่ต้องเพิ่มคือ ไม่ใช่เพียงแต่การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล (ถูกหรือผิด) หรือไม่ หรือการเชื่อมโยงกลับไปได้หรือไม่ (ระยะห่างการเชื่อมโยง)แต่จำเป็นที่จะต้องนำเอา ความคิดเห็นเพื่อเสนอว่า ความคิดในการตีความดังกล่าวมีสมมติฐานมาจากอะไร ในลักษณะคำอธิบาย ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้ถือได้ว่าเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถได้มาซึ่งคำตอบในส่วนที่เป็น วิธีการของการกำหนดระยะห่างของช่วงความเชื่อมโยงทางความคิด ซึ่งพอที่จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้อธิบายถึง

การประยุกต์การออกแบบสถาปัตยกรรมแบบประเพณี ที่เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์และยังคลุมเครืออยู่ในปัจจุบันให้มีความชัดเจนขึ้นในระดับหนึ่ง ซึ่งก็เป็นเพียงคำตอบบางส่วนของทั้งหมดโดยถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความพยายามที่จะคลี่คลายและแก้ไขอย่างมีเหตุผลและมีทฤษฎีรองรับ

5.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยฉบับนี้ ถือได้ว่าเป็นความพยายามที่ศึกษา เข้าใจ วิเคราะห์ถึงกระบวนการสร้างคุณค่าและความหมายซึ่งถูกใช้เป็นรากฐานของบทวิพากษ์วิจารณ์ ของสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบทบาทและหน้าที่ ของการวิพากษ์วิจารณ์เหล่านั้น ยังเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะปกป้อง กลุ่มครอง สถาปัตยกรรมในฐานะมรดกของวัฒนธรรมในชุมชน การวิพากษ์วิจารณ์นั้นจำเป็นต้องเป็นไปอย่างมีสติ สร้างสรรค์และไม่ครอบงำ หรือพยายามตีกรอบให้การพัฒนาความรู้ทางสถาปัตยกรรมอยู่นิ่งกับที่ และต้องเกิดขึ้นอย่างมีสติ มีหลักการที่อ้างอิงได้ มีเหตุผล และที่สำคัญควรจะไปสู่แนวทางที่สามารถจะเป็นทางออกให้กับปัญหาของการออกแบบไทยประยุกต์ เป็นแนวทางหนึ่งของวิธีแก้ไขหรือจะปรับใช้ระหว่างต้นแบบกับเสมือนต้นแบบอย่างมีสติ มีวิจารณ์ญาณและมีความรับผิดชอบ จึงนับได้ว่าการรื้อค้นกระบวนการสร้างความหมายเพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบประยุกต์ และเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการทำการศึกษาวิจัยเพื่อคลี่คลายและรื้อค้นเป็นอย่างยิ่ง ในงานวิจัยชิ้นนี้ยังมีข้อจำกัดในหลายๆด้านที่ทำให้ต้องมีการศึกษาในรายละเอียดบางอย่างเพิ่มเติม เช่น การศึกษาด้านคุณค่า และสภาพของบริบท ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้ถูกตัดทอนออกไปเนื่องจากเหตุผลทางด้านเวลา และต้องมีการเพิ่มกลุ่มประชากรตัวอย่างให้มากขึ้นเพื่อการเพิ่มรายละเอียดทางด้านวิธีการตีความของคนได้หลากหลายมากขึ้น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้ เป็นเพียงการอธิบายถึงประเด็นสาเหตุของปัญหา การสืบค้นเพื่อการได้มาของข้อมูล เครื่องมือและ วิธีการหาคำตอบของสิ่งที่ต้องการ เท่านั้น ส่วนผลการศึกษา ซึ่งในเบื้องต้นพบว่าสถาปนิกมีวิธีการในการเชื่อมโยงความหมายได้หลายแบบและหลายระดับ โดยการเพิ่มระยะห่างของการเชื่อมโยงความหมายให้สามารถมองย้อนไปหารูปต้นแบบได้ยากขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการที่สถาปนิกสามารถอำพรางหรือหลบซ่อนความหมายสัญลักษณ์ โดยการอาศัยวิธีการสื่อสารที่ซับซ้อนมากขึ้น อย่างไรก็ดีแล้วแต่ บางครั้งในการหลบซ่อนความหมายทางด้านรูปนั้น มักพบกับปัญหาความหมายทางด้านคำพูดหรือเป็นวัฒนธรรมที่สังคมตัดสินไว้แล้วตั้งแต่ต้น ตัวอย่างเช่น เมืองโบราณ ในสองกรณีคือ *กรณีแรก* ได้แก่ “เมืองโบราณที่สมุทรปราการ” (Icon) กับ*กรณีที่สอง*คือ “เมืองโบราณสมมติที่ดาราเทวี” (Lanna Icon) ซึ่งทั้งสองมี รูปแบบและวิธีการแสดงคล้ายกัน คือต่างก็มี วัด, วัช, เวิ้ง, บ้าน, ตลาด, อุทยาน ฯลฯ และเป็นการนำเสนอลักษณะ “ภาพเหมือน” แต่ว่าเมืองโบราณกรณีแรก ถูกคลุม ไว้ด้วยความหมายทางด้านคำพูด ที่ว่าเป็น

“พิพิธภัณฑ” ส่วนเมืองโบราณ กรณีที่สองถูกคลุม ไว้ด้วยความหมายทางด้านคำพูด ที่ว่าเป็น “โรงแรม” เห็นได้ชัดเจนว่าทั้งสองกรณี ถูกยอมรับจากสังคมในลักษณะที่ต่างกัน เมืองโบราณ สมมติที่คาราเทวี ถูกออกแบบให้ตอบสนองกับโจทย์ที่ว่า เป็นเมืองสมมติแบบล้านนาโบราณได้ บรรลุเป้าหมาย สวยงามลงตัวทุกประการ แต่ เมืองโบราณสมมติที่คาราเทวี กลับหนีไม่พ้นปัญหา ความขัดแย้งกันทางด้านความหมาย ระหว่างความหมายดั้งเดิม (วัด) กับความหมายใหม่ (โรงแรม) ที่สังคมตัดสินไว้แล้วตั้งแต่ต้น โดยต่างให้ความหมายของคำว่า “โรงแรม” ไปในทางลบ ซึ่งอาจจะ ถึงขั้นที่เป็นข้อตรงกันข้ามกับ อาคารทางศาสนาซึ่งมีสัญลักษณ์ทางบวก จึงเกิดการต่อต้าน หรือยอมรับ ได้ยาก ขณะที่เมืองโบราณที่สมุทรปราการ ไม่มีปัญหาความขัดแย้งกันทางด้านความหมาย ระหว่าง ความหมายดั้งเดิม (วัด) กับความหมายใหม่ (พิพิธภัณฑ) เพราะสังคมไม่ได้มองคำว่า “พิพิธภัณฑ” ไปในทางลบ จึงทำให้ไม่เกิดการต่อต้าน และถูกยอมรับได้ง่ายกว่า อย่างไรก็ตามแล้วแต่เนื่องจากมี ข้อจำกัดทางด้านเครื่องมือและเกี่ยวกับระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ในการอธิบายถึงประเด็นสาเหตุ ของปัญหา การสืบค้นเพื่อการได้มาของข้อมูล เครื่องมือและ วิธีการหาคำตอบของสิ่งที่ต้องการ ผู้วิจัยยังขอสนับสนุน งานวิจัยชิ้นอื่นๆ ที่จะทำการศึกษาในแนวทางที่กล่าวไว้ข้างต้นอย่างเต็มที่ เพื่อ เป็นการสนับสนุนการหาคำตอบที่จะช่วยเพิ่มความชัดเจน และเป็นทางเลือกที่หลากหลายสำหรับ สังคมต่อไป อันเป็นเป้าหมายหลักของงานวิจัยชิ้นนี้มาตั้งแต่ต้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. *การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- กาญจนา แก้วเทพ. *การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์*. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ ลิฟ, 2547.
- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. *มองสื่อใหม่มองสังคมใหม่*. กรุงเทพฯ : เอดิชั่น เพรส โปรดักส์, 2543.
- กาญจนา แก้วเทพ. 2546. “ชุดปรัชญานิเทศและทฤษฎีการสื่อสาร, หน่วยที่ 12 กลุ่มทฤษฎีว่าด้วยเนื้อหา/สารและความหมาย” [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา http://www.stou.ac.th/Thai/schools/Sca/MA_TEXT/UNIT12.text (30 สิงหาคม 2549).
- เครือข่ายชาวพุทธเชียงใหม่ และคณะ. “แถลงการณ์ฉบับที่ 1”. *เชียงใหม่ปริทัศน์* 57 (2547) : หน้า 9.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. *สัตววิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ : วิชาษา, 2545.
- ทองกร โภคธรรม (แปล). *ร่างกายใต้บงการ ปฐมบทแห่งอำนาจในวิถีสมัยใหม่* ของ มิเชลล์ ฟูโกต์. กรุงเทพฯ : คบไฟ, 2547.
- นพพร ประชากุล. “คำนำเสนอบทแปล และบทความประกอบ”. *มายาคติ*. กรุงเทพฯ : คบไฟ, 2544.
- นิษฐา หุ่นเกษม. “กระบวนการการผลิตซ้ำ และสร้างใหม่ของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา www.midnightuniv.org (20 สิงหาคม 2549).
- เป็รื่อง เปลี่ยนสายสืบ. *คนทำทาง*. กรุงเทพฯ : มติชน, 2548.
- พัฒนา กิติอาษา. บรรณาธิการ. *มานุษยวิทยากับการศึกษาปรากฏการณ์โหยหาอดีตในสังคมไทยร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : แปลนพรีนติ้ง, 2546.
- รังสรรค์ เจริญพันธ์วิสิน. “การเปลี่ยนแปลงสัญญาและรหัสของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมทางพุทธศาสนาในประเทศไทย” *วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2543.
- วรรณพิมล อังคศิริสรรพ. (แปล). “สรรนิพนธ์จาก Mythologies ของ R.Barthes.”. *มายาคติ*. กรุงเทพฯ : คบไฟ, 2544.
- วรนุช จรุงรัตนางค์. (แปล). *สู่โลกหลังสมัยใหม่ Introducing Postmodernism*. นครปฐม : โครงการสรรพสาสน์ สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2548.

- วรินทร์ ไถยรวงศ์. “มติแห่งการบริโภคที่ปรากฏในนิยายสารคดี”. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ศรินทร์ รัตน์เจริญจร. “ร้านกาแฟ”. ความหมายในวัฒนธรรมไทยในยุคบริโภคนิยม, กรุงเทพฯ : 2544.
- สันต์ สุวัจนรภินันท์. “From the Intersection of History and Theory to Representation and Meaning” เอกสารประกอบการสอน *Advanced specific Architectural Knowledge*. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- สมเกียรติ ตั้งนโม. 2546. “บทความพิเศษ สัญศาสตร์” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.midnightuniv.org. (20 สิงหาคม 2549).
- สามารถ สิริเวชพันธุ์. วิหารโถง สกุลช่างลำปาง. เชียงใหม่ : มิ่งเมือง, 2546.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศิลป์ในเชิงพาณิชย์. เชียงใหม่ : เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์, 2550.
- อภิญา เพ็ญฟูสกุล. (แปล). หลังโครงสร้างนิยม ฉบับย่อ. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์, 2549.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์, 2548.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบทดสอบนำร่อง

Pilot Study

แบบทดสอบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบถึงหลักคิดและวิธีการในการสร้างการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย จากภาพต้นแบบไปสู่ภาพสัญลักษณ์ของกลุ่มเป้าหมาย ยกตัวอย่าง การทำให้เป็นสัญลักษณ์ เช่น

รูปต้นแบบ				
การทำให้เป็นสัญลักษณ์				

ผู้ทำได้แก่ : ช่าง, สถาปนิก, นักวิชาการ, หรืออื่นๆ.....

วันที่ทำ :/...../.....

รูปต้นแบบ			
กรุณาทำให้เป็นสัญลักษณ์ตามความคิดของท่าน (วาด)			
เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)			

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบแนวทางที่ 1

Test 1 : การเชื่อมโยงความหมาย
Date :/...../.....

แบบสอบถามการทำวิจัยเรื่อง
การวิเคราะห์เชิงสถิติวิทยาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ กรณีศึกษารูปแบบ
สถาปัตยกรรมวัดไหล่หินหลวงจำลองโรงแรม แมนดาริน โอเรียนเต็ลดาราเทวี เชียงใหม่
แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบถึง
1. รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทอาคาร
2. กำหนดค่าความยากง่ายในการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย
คำตอบทุกคำตอบจะถูกเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบในการดำเนินชีวิตของท่านแต่ประการใด

ข้อมูลส่วนตัว กรุณาทำเครื่องหมายหน้าคำตอบที่ท่านต้องการตอบมากที่สุดเพียง 1 ข้อ และเติมคำในช่องว่าง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี มากกว่า 51 ปี
3. ศาสนา
 พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่นๆ.....
4. การศึกษาสูงสุด
 ประถม มัธยม / ปวช.
 อุดมศึกษา / ปวส. / ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
5. กลุ่มอาชีพ
 บริษัทเอกชน รัฐบาล
 กิจการส่วนตัว รัฐวิสาหกิจ
 นักเรียน / นักศึกษา อื่นๆ.....
6. อาชีพปัจจุบัน
 ช่างเทคนิค สถาปนิก วิศวกร
 มัณฑนากร นักวิชาการ เจ้าของกิจการ
.....
 อื่นๆ.....

ข้อมูลการทดสอบกำหนดค่าความยากง่ายในการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย

ข้อกำหนดเบื้องต้น		
ข้อกำหนดที่ 1 ชื่อรูปต้นแบบที่ใช้ในการตัดแปลง		
		
รูป A	รูป B	รูป C
ข้อกำหนดที่ 2 ค่าความยากง่ายในการมองเห็นเป็นรูปต้นแบบ		
ระดับ ง่าย หมายถึง เพียงเห็นก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆ ได้ง่าย		
ระดับ กลาง หมายถึง มีเหตุผลมาประกอบจึงจะสามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆ ได้		
ระดับ ยาก หมายถึง หาเหตุผลมาประกอบไม่ได้หรือไม่ออกแต่ก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆ ได้		

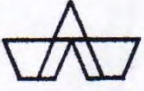

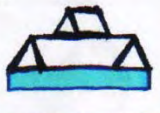

กรุณาพิจารณารูปที่ให้แล้วทำเครื่องหมาย X ทับช่องคำตอบที่ท่านต้องการตอบมากที่สุดเพียง 1 ข้อ โดยตอบคำถามต่อไปนี้

ท่านคิดว่ารูปที่ให้	1.		2.		3.		4.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	5.		6.		7.		8.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	9.		10.		11.		12.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	13.		14.		15.		16.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก

ข้อมูลการทดสอบกำหนดค่าความยากง่ายในการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย (ต่อ)

ข้อกำหนดเบื้องต้น ข้อกำหนดที่ 1 ชื่อรูปต้นแบบที่ใช้ในการตัดแปลง		
		
รูป A	รูป B	รูป C
ข้อกำหนดที่ 2 ค่าความยากง่ายในการมองเห็นเป็นรูปต้นแบบ ระดับ ง่าย หมายถึง เพียงเห็นก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆ ได้ง่าย ระดับ กลาง หมายถึง มีเหตุผลมาประกอบจึงจะสามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆ ได้ ระดับ ยาก หมายถึง หาเหตุผลมาประกอบไม่ได้หรือนึกไม่ออกแต่ก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆ ได้		

กรุณาพิจารณารูปที่ให้แล้วทำเครื่องหมาย X กับช่องคำตอบที่ท่านต้องการตอบมากที่สุดเพียง 1 ข้อ โดยตอบคำถามต่อไปนี้

ท่านคิดว่ารูปที่ให้	33.	34.	35.	36.					
									
	A B C	A B C	A B C	A B C					
1. ตัดแปลงจากรูปใด	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	37.	38.	39.	40.					
									
	A B C	A B C	A B C	A B C					
1. ตัดแปลงจากรูปใด	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	41.	42.	43.	44.					
									
	A B C	A B C	A B C	A B C					
1. ตัดแปลงจากรูปใด	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	45.	46.	47.	48.					
									
	A B C	A B C	A B C	A B C					
1. ตัดแปลงจากรูปใด	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก

ข้อมูลการทดสอบกำหนดค่าความยากง่ายในการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย (ต่อ)

ข้อกำหนดเบื้องต้น		
ข้อกำหนดที่ 1 ชื่อรูปต้นแบบที่ใช้ในการตัดแปลง		
		
รูป A	รูป B	รูป C
ข้อกำหนดที่ 2 ค่าความยากง่ายในการมองเห็นเป็นรูปต้นแบบ		
ระดับ ง่าย หมายถึง เพียงเห็นก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆได้ง่าย		
ระดับ กลาง หมายถึง มีเหตุผลมาประกอบจึงจะสามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆได้		
ระดับ ยาก หมายถึง หาเหตุผลมาประกอบไม่ได้หรือไม่ออกแต่ก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆได้		

กรุณาพิจารณารูปที่ให้แล้วทำเครื่องหมาย X ทับช่องคำตอบที่ท่านต้องการตอบมากที่สุดเพียง 1 ข้อ โดยตอบคำถามต่อไปนี้

ท่านคิดว่ารูปที่ให้	49.		50.		51.		52.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	53.		54.		55.		56.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	57.		58.		59.		60.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	61.		62.		63.		64.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก

ข้อมูลการทดสอบกำหนดค่าความยากง่ายในการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย (ต่อ)

ข้อกำหนดเบื้องต้น

ข้อกำหนดที่ 1 ชื่อรูปดินแบบที่ใช้ในการตัดแปลง

		
รูป A	รูป B	รูป C

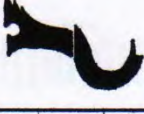

ข้อกำหนดที่ 2 ค่าความยากง่ายในการมองเห็นเป็นรูปดินแบบ

ระดับ **ง่าย** หมายถึง เพียงเห็นก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปดินแบบนั้นๆ ได้ง่าย

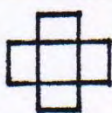
ระดับ **กลาง** หมายถึง มีเหตุผลมาประกอบจึงจะสามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปดินแบบนั้นๆ ได้

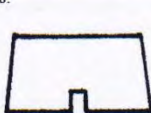

ระดับ **ยาก** หมายถึง หาเหตุผลมาประกอบไม่ได้หรือไม่ออกแต่ก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปดินแบบนั้นๆ ได้

กรุณาพิจารณารูปที่ให้แล้วทำเครื่องหมาย X ทับช่องคำตอบที่ท่านต้องการตอบมากที่สุดเพียง 1 ข้อ โดยตอบคำถามต่อไปนี้

ท่านคิดว่ารูปที่ให้	65.				66.				67.				68.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก

ท่านคิดว่ารูปที่ให้	69.				70.				71.				72.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก

ท่านคิดว่ารูปที่ให้	73.				74.				75.				76.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก

ท่านคิดว่ารูปที่ให้	77.				78.				79.				80.			
	1. ตัดแปลงมาจากรูปใด	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	2. ความยากง่ายในการมองเห็น	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก	ง่าย	กลาง	ยาก

ข้อมูลการทดสอบกำหนดค่าความยากง่ายในการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย (ต่อ)

ข้อกำหนดเบื้องต้น

ข้อกำหนดที่ 1 ชื่อรูปต้นแบบที่ใช้ในการตัดแปลง

		
รูป A	รูป B	รูป C

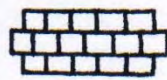

ข้อกำหนดที่ 2 ค่าความยากง่ายในการมองเห็นเป็นรูปต้นแบบ

ระดับ ง่าย หมายถึง เพียงเห็นก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆได้ง่าย

ระดับ กลาง หมายถึง มีเหตุผลมาประกอบจึงจะสามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆได้

ระดับ ยาก หมายถึง หาเหตุผลมาประกอบไม่ได้หรือไม่ออกแต่ก็สามารถตีความเชื่อมโยงไปหารูปต้นแบบนั้นๆได้

กรุณาพิจารณารูปที่ให้แล้วทำเครื่องหมาย X ทับช่องคำตอบที่ท่านต้องการตอบมากที่สุดเพียง 1 ข้อ โดยตอบคำถามต่อไปนี้

ท่านคิดว่ารูปที่ให้	81. 	82. 	83. 	84.
	A B C	A B C	A B C	A B C
	ง่าย กลาง ยาก	ง่าย กลาง ยาก	ง่าย กลาง ยาก	ง่าย กลาง ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	85. 	86. 	87. 	88.
	A B C	A B C	A B C	A B C
	ง่าย กลาง ยาก	ง่าย กลาง ยาก	ง่าย กลาง ยาก	ง่าย กลาง ยาก
ท่านคิดว่ารูปที่ให้	89. 	90. 		
	A B C	A B C		
	ง่าย กลาง ยาก	ง่าย กลาง ยาก		

***** ขอขอบคุณที่กรุณาแสดงความคิดเห็น *****

ภาคผนวก ค
แบบทดสอบแนวทางที่ 2

Test 2 : การเชื่อมโยงความหมาย แบบย้อนกลับ

Date :/...../.....

แบบสอบถามการทำวิจัยเรื่อง

การวิเคราะห์เชิงสถิติวิทยาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมไทยประยุกต์ กรณีศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมวัดโหล่หินหลวงจำลองโรงแรม แมนดาริน โอเรียนเต็ลคาราเทวี เชียงใหม่

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบถึง

1. รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทอาคาร
2. กำหนดค่าความยากง่ายในการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย

คำตอบทุกคำตอบจะถูกเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบในการดำเนินชีวิตของท่านแต่ประการใด

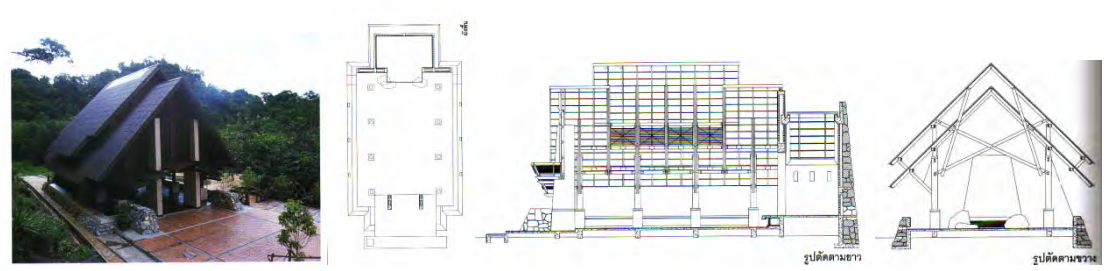
ข้อมูลส่วนตัว กรุณาทำเครื่องหมายหน้าคำตอบที่ท่านต้องการตอบมากที่สุดเพียง 1 ข้อ และเติมคำในช่องว่าง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี มากกว่า 51 ปี
3. ศาสนา
 พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่นๆ.....
4. การศึกษาสูงสุด
 ประถม มัธยม / ปวช.
 อุดมศึกษา / ปวส. / ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
5. กลุ่มอาชีพ
 บริษัทเอกชน รัฐบาล
 กิจการส่วนตัว รัฐวิสาหกิจ
 นักเรียน / นักศึกษา อื่นๆ.....
6. อาชีพปัจจุบัน
 ช่างเทคนิค สถาปนิก วิศวกร
 มัณฑนากร นักวิชาการ เจ้าของกิจการ.....
 อื่นๆ.....

ข้อมูลการทดสอบกำหนดค่าความยากง่ายในการเชื่อมโยงรูปภาพและความหมาย

ข้อกำหนด จงพิจารณารูปต้นแบบต่อไปนี้ ว่ารูปใดสามารถเชื่อมโยง หรือตรงกับความหมายที่ให้ไว้ในข้อ 11-30

1

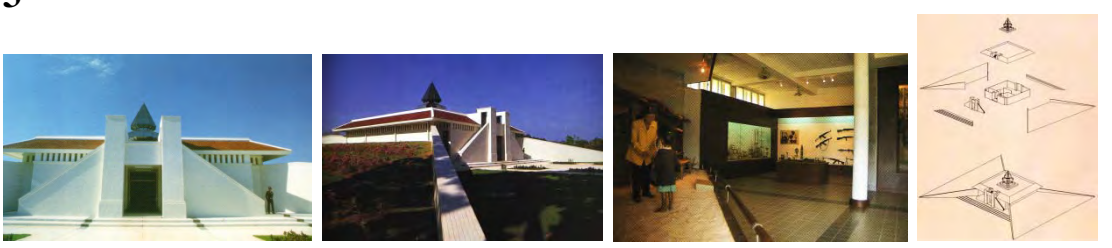

รูปตัดตามยาว รูปตัดตามขวาง

2

3

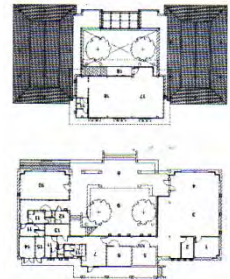
4

5

6

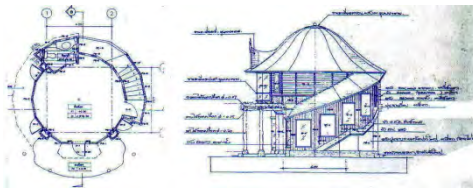
7

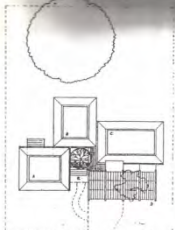
8

9

10

11

11

13

14

15

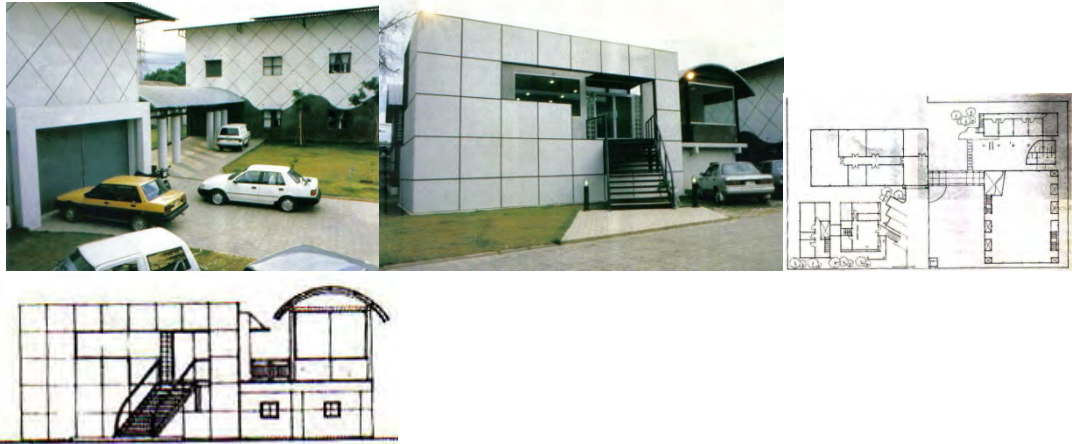
16

17

18

19

20

ภาคผนวก ง
บทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ
แนวคิดและวิธีการประยุกต์งานสถาปัตยกรรมไทยประเพณี
กรณีที่ถูกนำมาไปใช้ในโรงแรม

บทสัมภาษณ์

อ.วรลัญจก์ บุญยสุรัตน์ (อาจารย์ประจำ ภาควิชาศิลปะไทย คณะวิจิตรศิลป์)

วันที่ 26 กันยายน 2551

อ.สันต์

สวัสดิ์ครับ อาจารย์ วรลัญจก์ ขออนุญาตเรียก อ.กอล์ฟ นะครับ เรื่องของเรื่องคือว่า ผมทำงานวิจัยชิ้นหนึ่ง แล้วก็ให้นักศึกษา ป.โทเข้ามาช่วยกันทำโครงการวิจัยชิ้นนี้ หัวใจของงานวิจัยชิ้นนี้ เกี่ยวข้องกับการปกป้องรูปแบบหรือว่ารูปแบบที่ถูกเอามาใช้ในสถาปัตยกรรมไทย จุดยืนก็คือว่าเรา เรามองเห็นว่า รูปแบบล้านนาที่เอาไปใช้ในวัด โรงแรม ผมว่ามันเหมือนกับว่าพวกมันอยู่เรื่องเดิมๆ ยังไม่คลี่คลายออกไปด้านไหนสักทีหนึ่ง เวลาว่ากันก็คือผิวดู ผิดทลาคะเทศะ คือเอาแต่เรื่องเดิมมาจับแต่ยังไม่มองว่าจริงๆ แล้วมันอาจจะเป็นการต่อยอด มันอาจเป็นกระบวนการคิดที่ทำให้ความงามที่เป็นล้านนามันต่อเนื่องไป พยายามที่จะมองเห็นถึงมุมมองใหม่ๆ โดยที่ไม่เอาอดีตเดิมมาจับแล้วก็มาตัดสิน ที่นี้มันมีกระบวนการหนึ่งในส่วนจำเป็นต้องฟังหาหรือสอบถามความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานในด้านออกแบบสถาปัตยกรรมล้านนา ทำงานเกี่ยวข้องกับล้านนา ผมก็เลยต้องมารบกวน อ. กอล์ฟวันนี้แหละครับ

อ.วรลัญจก์

โดยส่วนตัวที่เห็นด้วยกับสันต์ เพราะว่า เพราะว่าเมื่อปีก่อนมีประชุมตัวนี้ขึ้นมาตัวหนึ่ง โดยจัดฝั่งเมืองแห่งชาติ อะไรขึ้นมา ผู้มาประชุมห้าร้อยกว่าคน แล้วก็มาติดๆกันเรื่องนี้ โดยเฉพาะเข้ายกตัวอย่าง กรณีของ ดาราเทวี และกรณีโรงแรมอะไรสักอย่างแถวระนอง พี่จำไม่ได้ ตรงนั้นขึ้นมา โดยที่เอนักวิชาการ โดยเฉพาะจากกรมศิลปากร มันเยอะมาก ห้องประชุมใหญ่มาก คนเยอะจริงๆ แล้วแบ่งเป็นห้องๆ ต่างๆ เสร็จแล้วทุกคนก็มาแบ่งเป็นห้องๆ กัน พี่ก็ฟังว่ามันเยอะ มันแยะ มันเลว มันผิด ทุกอย่างเลยเป็นในแง่ลบมาก พี่ก็เลยถาม จนพี่ทนไม่ไหว พี่ก็เลยขอยกมือในวันนั้นก็ห้องก็มีเยอะพอสมควรคือหลังจากแบ่งเป็นห้องย่อยๆ พี่ก็ถามว่าในห้องนี้ที่วิจารณ์กันมากมายเหลือเกิน ขอถามเถอะค่ะ “เคยไปไหม” เคยรู้ไหมว่าเขาทำอะไร ทุกคนบอกว่าไม่เคยไปแล้วนี่คือการ วิจารณ์โดยฟังเขาต่อๆกันมาหรือ ทุกคนหันควับมาเลย ขยี้เป็นใคร ก็แรงพอสมควร พี่บอกว่าพี่เป็นคนที่อยู่จังหวัดเชียงใหม่ ก็ไปโรงแรมนี้มาหลายที แต่สิ่งหนึ่งที่อยากจะให้มองขณะนี้ว่ามันทำไปแล้ว เราควรจะมองต่อกันไปว่า ไม่ใช่ผมหรือเขาทิ้ง เขาลงทุนไปเท่าไร แล้วคุณมาคิดว่ามันแยะ รือทิ้งเลย อันนั้นคงไม่เป็นอารยะชักเท่าไร ทำไม่ไม่มองต่อว่า เราจะทำอะไรกับสิ่งเหล่านี้ต่อ แล้วจะมีวิธีต่อไปสำหรับอนาคตคืออะไร แล้วรู้ไหมว่าเบื้องหลังของเขา ก่อนที่จะมาเป็นแบบนี้มันคืออะไร คือรู้หรือเปล่าว่าเขาเอาช่างมาเทรด (มาฝึกฝน) คือ โอเคมันมีในส่วนที่คุณไม่ชอบ แต่มันก็มีส่วนคือผู้ช่วย คือเขาพื้นฟูเอาช่างมาเทรดมาเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ซึ่งถ้าพูดจริงๆ มันกำลังจะตายไปจากล้านนาประเทศอยู่แล้ว ช่างเหล่านี้กลับไปเพื่อทำงานสิ่งเหล่านี้ แล้วในขณะที่ถ้ากลับมาเมืองเชียงใหม่อะไรก็ตามมันเริ่มกลับมา มีรูปแบบเหมือนกับการ ครีเอท (สร้างสรรค์) แล้วก็รู้พื้นตัวนี้กลับมาคุณเคยทราบหรือเปล่า อ้อกันไปทั้งห้องประชุม เขาถามว่าหนูเป็นใคร บอกว่าเป็นคุณครู อยู่คณะวิจิตรศิลป์ มีปัญหาถามถามหนูก็ได้ แล้วหนูก็สอนเรื่องแบบนี้มาแล้ว คนที่สนับสนุนความคิด

กับพี่คนหนึ่งคือ คนของกระทรวงการส่งออกแห่งประเทศไทยอะไรสักอย่าง ตำแหน่งเขาก็ใหญ่พอสมควร เขาบอกว่า ผมเห็นด้วย เพราะว่า ณ ขณะนี้สิ่งที่เขาลงทุนลงไปก็พันล้าน คุณถือว่าคุณเป็นรัฐบาลแล้วก็มาสั่งเขาบอกว่า พวกเราไม่ชอบแล้ว แล้วก็สั่งทิ้งไป พูดตรงๆมันเหมือนประเทศไทยมีพันธมิตรหรือว่าอะไร วิธีคิดอันเดียวกันว่า ฉันไม่ชอบ ฉันต้องรู้ ฉันต้องทิ้ง แต่ไม่มองอีกอย่างหนึ่งว่า เราจะเดินก้าวไปอย่างไร หลังจากนั้น หลังจากที่ประชุม เขาก็บอกว่าจะมีการสร้างกฎขึ้นมาใหม่ในเรื่องของการสร้าง เรื่องของการป้องกัน สิ่งก็ตามมาก็คือว่า ก็คุณกับอาจารย์ตั้งเป็นคณะกรรมการที่ตั้งกฎต่างๆนี้แล้ว ไม่ว่าจะป็นอาจารย์วินิตา อาจารย์บัญชาหรืออะไรก็ตาม สิ่งที่อาจารย์แจ้งกลับมาคือ กอล์ฟ เขาไม่เคยเรียกพวกเราประชุมเลย เพราะฉะนั้นเขาจะเอาอะไร ตั้งขึ้นมาเหมือนตุ๊กตาลอยๆ พวกเราพร้อมแม่กระทั่งที่ในภาคเหนืออาจารย์ช่วยหน่อย พี่ก็บอกได้ แต่มาจนถึงทุกวันนี้ อยู่อย่างกึ่งนิ่งๆ เงยๆ แล้วก็หายไป พี่ก็บอกว่าเหมือนคงเป็นเช่นนี้ เหมือนประเทศไทย ว่าเวลาคิดก็เหมือนกันต่อผู้มาฟันจะตาย พอถึงเวลาแล้วก็หายไป แล้วก็ลืม

อ.วรลัญจก์

มันกลายเป็นเหมือนกับว่า คนที่เขาฟังมาเขาก็เอามา เขาก็เอาคำพูดนี้ไปใช้ต่อ ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ผมกำลังจะบอกว่า มันต้องมีทางออก แล้วที่นี้ สิ่งที่ผมทำมันก็คือว่า ต้องยอมรับก่อนว่าวิธีการอาจจะไม่สมบูรณ์ แต่ว่าผมกับลูกศิษย์พยายามเข้าไปศึกษาในกรอบทฤษฎีของสัญวิทยา ในตัวหา “ระยะห่างของความเชื่อมโยงทางความคิด” ต่างๆ สมมติรูปต้นแบบเป็นแบบนี้ คุณจะเอามาประยุกต์มันมีช่องว่างหรือช่องห่างขนาดไหนบ้าง ถ้ามันเป็นระยะใกล้มากมันก็จะป็น Iconic Form เราพยายามที่จะหลีกเลี่ยง ในช่วงต่อไปเรา Indexical Form ถ้าสมมติคุณได้ขนาดนั้นแล้วคุณยังเข้าไปทำให้คนสามารถคิดย้อนกลับไปยังความงามต้นแบบได้ว่ามันเป็นอย่างไรมันน่าจะดีกว่าไหม คือมันเป็นข้อเท็จจริงงานวิจัยที่ทำไว้ ที่นี้มีคำถามว่า พี่คิดว่าการประยุกต์กับการที่ให้องค์ประกอบล้านนามีชีวิตอยู่ มันจำเป็นที่จะต้องตกอยู่ในลักษณะการใช้ “ภาพเหมือน” ต่อไปหรือไม่

อ.วรลัญจก์

สำหรับพี่ที่คิดว่าไม่จำเป็น คือว่ามันมีอยู่สองส่วนคือ ในการอะไรก็ตาม ok ส่วนหนึ่งก็ยังมีอยู่ ซึ่งบางครั้งเราอาจจะต้องละมันไว้ สมมติว่ามันเป็นรัฐ ก็ให้รัฐทำของเขาต่อไปแต่ว่าคุณต้องส่งเสริมเขาต่อ อีกส่วนหนึ่งมันจะต้องมีการประยุกต์เพราะว่าชีวิตในแต่ละวัน ณ ปัจจุบันนี้คนเข้าวัดนับจำนวนได้ คนที่ใช้ชีวิตอีกแบบหนึ่งมันเพิ่มมหาศาล ทุกคนอยากจะคิดส่งเหล่านี้ใหม่ การประยุกต์เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อให้ยังคงความรู้สึกหรือสื่อไปถึงตัวเดิม พี่คิดว่าจำเป็นแล้วก็เห็นด้วย

อ. สันต์

ที่นี้ สมมติว่าพี่เห็นด้วย พี่เคยเห็นว่ามันมีโครงการไหนหรือวิธีการอะไรที่พยายามสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการประยุกต์ตัวนี้

อ.วรลัญจก์

ค่อนข้างที่จะน้อย เท่าที่เคยเห็นมีอยู่ครั้งหนึ่ง แต่อันนั้นไม่เหมือนกับที่เดียว มันเป็นเรื่องของการอนุรักษ์เมื่อตอนเทศบาลทำเรื่องของ เรื่องควบคุมอาคารสูง ในนั้นจะมีเรื่องของการให้ควบคุมอาคารสูงและมีการใช้เอกลักษณ์ของล้านนา ไม่ใช่เฉพาะกาแล คือทุกคนสถาปนิกอ่านง่ายเหลือเกิน คือ ไปเปิดเขามีคำว่า กาแล กระเบื้องดินขอ หรือลายฉลุ แต่ง่ายสุดเห็นคำแรกว่า

กาแล เอกาแล คือไม่อ่านเลข คุณประยุกต์ได้หรืออะไรได้ ในช่วงนั้นต่อมาช่วงทันเห็นมีการประกวดแล้วก็มีมีการประยุกต์บ้าน ประยุกต์ตึก โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีการใช้กาแลโดยเฉพาะ ตอนนั้นเทศบาลทำของอะไรก็ไม่รู้ นานมาแล้วละ พี่ว่าช่วงนั้นมันค่อนข้างจะดีทีเดียว ช่วงนั้นมีบุคคลที่เป็นแกนนำหลายคน แล้วเขาก็ร่วมมือกัน คือพี่เห็นว่า เป็นช่วงที่ เป็นยุคที่เฟื่องฟูที่สุดเลยในขณะนั้น มีผู้ว่า ไชยา สนิทวงศ์ มีอาจารย์วิจิ มีอาจารย์ศิริชัยและนักปราชญ์เยอะแยะไปร่วมกัน แล้วก็พวกเทศบาล (คือพยายามจะหากระบวนการคิด) ในช่วงนั้นพี่ว่ามันดีมากเลย แต่ว่าต่อมาก็จะเป็นคนที่ ราชการเองก็จะเป็นคนจากที่อื่นเข้ามา เรื่องแบบนี้ฉันก็ไม่สนใจ หลังจากนั้นไม่พอที่จะมีเรื่องของผลประโยชน์ พี่ายที่สุดตัวควบคุมอาคารนี้ก็ถูก (หายไป) เพราะว่ามันคือเรื่องของผลประโยชน์เรารู้ๆ กันอยู่ (แล้วมันก็มีคนบอกว่ามันไม่ใช่ด้วย) อะไรทำนองนี้ พูดจริงๆแล้ว การไม่ใช่คุณต้องมาดูว่าคุณจับประโยชน์แค่ประโยชน์เดียว ยกตัวอย่างเวลาคนไทยรับโทรศัพท์ อยากจะพูดกับคนนี่ ก็มีประโยคยาว แต่คนรับไปละยังไม่ทันฟังว่าอะไรให้มันจบประโยค นี่คือวิถีไทยโดยเฉพาะเลย ลองสังเกตหรือแม้แต่เวลาสั่งอาหารยังไม่ทันสั่งอาหาร ฉันพูดแค่นี้กำลังจะตอบมันวิ่งไปละ เนี่ยเป็นวิถีคิดแบบเดียวกันหรือวิธีอ่านอย่างเดียวกัน คือเหมือนกับเร็วแต่ว่าไม่รอบคอบ ไม่จบ ไม่เคลียร์ ฉันจับแค่ประโยชน์อย่างเดียวขึ้นไป เหมือนเวลาของการทำงานแบบนี้ก็เช่นเดียวกัน คือฉันเห็นรูปนี้แล้วก็เอาเลย เพราะว่ามันง่าย โดยไม่คิดต่อ

อ. สันต์

ทีนี้ในกรณีนี้พี่คิดว่า คนที่ทำแบบนี้เขาถูกกคนดูหรือไม่

อ.วรลัญจก์

ไม่ คือเขาไม่ทันคิดเรื่องการดูถูกคนดู เพราะว่าเขาคิดว่าอันนี้มันเร็วหรือง่าย มันไม่ได้ดูถูกเลยนะ แต่ว่าถ้าเราเป็นสถาปนิกแล้วเรามีกระบวนการที่มากกว่านั้น นั่นอาจเป็นอีกมุมหนึ่ง เพราะว่าฉันไม่ให้อะไรมากไปกว่านั้น เราไม่มีความเป็นตัวตนของสถาปนิกเราเข้าไปอยู่ในนั้นเลยหรือนั่นแหละ

อ.สันต์

คือเหมือนเราเป็นนักคิด นักปรับปรุงอะไรให้มันสร้างสรรค์ไปกว่าเดิม ทีนี้มันมีข้อนำคิดตรงนี้ คือยกตัวอย่างเช่น พี่พูดถึงโรงแรม U Hotel ไซ้ใหม่ครับ เขาก็พยายามจะปรับเอาอันเอานี่มาเล่น ทีนี้กับภาพที่มันชัดๆ มากๆ ยกตัวอย่างเช่นดาราเทวี ดาราเทวีเห็นล่ะ รู้ละ มันคือ Iconic Form พี่คิดว่ามันจะต้องคำนึงถึงว่าคนจะสามารถรับรู้แล้วตีความในนั้นกลับไปถึงที่มาของมัน

อ.วรลัญจก์

มันจะต้อง Integrate (ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยน) ขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง เพราะว่ารูปลักษณ์ที่เราเห็นมัน ไม่มีเฉพาะที่นี้ที่เดียว มันยังมีอยู่แถวเชียงตุง บาหลี คือมันคืออะไร มันจะต้องแบบเคลียร์ได้ว่าจริงๆแล้ว ถ้าเธออยากจะเป็นล้านนา ล้านนาคืออะไรจริงๆ แล้วถึงคนดูปุ๊บ นี่ไงใช่ละ แต่ว่า ณ ขณะนี้การออกแบบบางครั้งมันผสมผสานไปหมด แต่ว่าถ้าเราเรียนรู้กับสิ่งเหล่านี้ จะรู้ว่าเขาปรับตรงนี้ แบบนี้ แต่ว่าปัญหาต่อมาขณะนี้ สมมตินักท่องเที่ยวมา การที่จะไปเห็นสิ่งที่เป็น Origin หรือ Original มัน Original ก็แทบจะไม่เห็นเป็นหลักฐาน นั่นคือปัญหา มันก็ไม่ว่า มาถึงตรงนี้มันก็แบบเป็นภาพเบลอๆ มันก็ไม่สามารถที่จะเคลียร์ได้ มันเหมือนอย่างหลวงพระบางเรายังคงพอมองเห็นได้บ้าง นี่นะเป็นทรงนี้ นี่นะเป็นแบบนี้ แต่ของเราบางสิ่งก็

อยู่หลังตึกแถว ถูกรื้อทิ้ง เหมือนเราโหยหาอดีต แล้วเราถึงต้องมาพยายามรื้อฟื้นขึ้นมา มันไม่ใช่เป็นสิ่งที่ไม่ดี พี่ว่าเราควรจะกลับมาแบบนี้แล้ว

อ.สันต์ ในขณะที่เดียวกันผมว่า ที่เราขาดคือให้การศึกษากับคนอื่น เพราะถ้าเหมือนกับคนเขาเริ่มรู้เริ่มเรียนรู้เขาจะรู้ว่า มันเหมือนกับว่า Origin มันรู้สึกยากมาก เพราะฉะนั้นมันจะไป อ้างว่ามันคิดรูปคิดที่ผิดทาง ซึ่งผมคิดว่ามันเกิดขึ้นด้วยกับ ยกตัวอย่างกับ งานพ็อน ผมได้อินทั้งสองแนวเลย

อ.วรลัญจก์ กรณีเดียวกัน บางคนก็บอกว่า Neo Lanna เย่มากๆ แต่อีกกลุ่มหนึ่งเขาบอกว่ามันก็หายไป จะทำอะไร จะเอาแบบ พ็อนเทียน เอามาพ็อนตลอดเวลา ก็ไม่ได้ สมมติมีแขกบ้านแขกเมืองมา เธอจะพ็อนเทียนเนือบๆ นาบๆ มันเป็นไปไม่ได้ มันจะต้องเกิดอย่างอื่นขึ้นมาต่อ มันเหมือนอย่างเราเรียนสถาปัตย์ มันก็มียุคเริ่มต้น ยุค Classic อะไรไปเรื่อยๆ จนถึงแบบยุคเสื่อมถอย อะไรก็แล้วแต่ พี่ว่ามันเป็นลักษณะแบบเดียวกัน ณ ขณะนี้เราอยู่ยุค Modern มันจะไปอย่างไรต่อ เราจะยอมให้มันไปเป็นแบบเดิมที่จะต้องกลายเป็นยุคมืด อย่างนั้นหรือเปล่า หรือว่าเราจะเปลี่ยนประวัติศาสตร์อีกแบบหนึ่ง ขึ้นอยู่กับเรา

อ.สันต์ แต่ว่าตอนนี้มันก็ยังไม่เห็น การคิดความพยายามอย่างชัดเจน มันก็เป็นว่าแต่ละคนพยายามคิด พลังรอให้มันเกิดขึ้น

อ.วรลัญจก์ ใช่! อีกอย่างหนึ่งก็คือเรื่องของการเมือง เรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ในบางครั้งในการโจมตี บางครั้งจริงๆแล้วมีผลประโยชน์อยู่เบื้องหลัง เดิมพี่ไม่เคยรู้แต่พี่ก็เจอเหตุการณ์ถึงได้รู้ มันก็เลยแบบว่าในการโจมตี บางครั้งคุณโจมตีด้วยความจริงจังหรือ หรือคุณโจมตีด้วยความอะไรบางอย่าง เพราะฉะนั้นบางสิ่งบางอย่างที่เราดูเราเห็นเราอาจจะไม่รู้ทั้งหมด

อ.สันต์ ขออนุญาตถามคำถามสุดท้าย ถ้าสมมติมอง ยกตัวอย่างเช่น เมือง เมืองสมมติเมืองล้านนา อย่างคาราเทวีที่สร้างขึ้นมากับเมืองโบราณที่สมุทรปราการ ภาพลักษณ์ที่ปรากฏก่อนข้างเหมือนกัน แต่ Function (หน้าที่ใช้สอย) มันไม่เหมือนกัน พี่คิดว่าตรงนี้เป็นจุดหนึ่งทีก่อให้เกิดปัญหาไหม

อ.วรลัญจก์ น่าจะมีส่วนด้วย เพราะว่าการประยุกต์และการปรับเปลี่ยนของแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน ถ้าคนที่มีความรู้อย่างเราเราก็จะรู้ว่า เมืองโบราณนะไปเที่ยวมันเป็นแบบนี้แหละ ในขณะที่ตรงนี้สร้างมาอีกวัตถุประสงค์หนึ่ง พูดตรงๆมันก็ มันเหมือนกันคนละแบบ ผู้ใช้ก็เป็นคนละแบบ อันนี้ก็จะมาอีกแบบ แบบไฮโซมาก อันนี้ก็จะไปแบบ ทุกคนเข้าไปได้เป็นคน Local (พื้นถิ่น) มาก เสร็จแล้วคนส่วนมาก 99.99 คือ Local ไม่รู้สึกถูกผลัก ถูกคั้น เย่มาก ตอนนั้นถึงกับขอให้คาราเทวีเปิดออกมาเหมือนเมืองโบราณแล้วให้ทุกคนสามารถเดินเข้าไปเที่ยวได้ เป็นอย่างงั้นเลยที่การประชุม (ใครจะไปยอม) สมมติสันต์เป็นคนทำคิดโครงการนี้ขึ้นมา พี่ก็ไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียอะไร แต่พี่ฟังแล้วพี่มีความรู้สึกว่าเป็นของๆ เราไหม (แขกมาจ่าย ใครจะไปยอม เขาต้องการความเป็นส่วนตัว) นั่นคือแบบนั้น

อ.สันต์ แต่ว่าคือ จุดยืนอย่าง อ.กอล์ฟ ยังคิดแบบเดิม คือว่ามันต้องเคลื่อนไปข้างหน้า มันไม่ควรจะหยุดไปนิ่งๆ

อ.วรลัญจก์

แน่นอน มันไม่ควรหยุด แต่สำหรับพวกที่จะชื่นชมความเป็น Original มันก็ต้องมีการจัดการพัฒนาอยู่ในกรอบของมัน มันจะต้องมีการศึกษานี้เป็นปัญหาใหญ่ที่พี่มอง แล้วตอนนี้สิ่งที่เราทำคือ พยายามเชื่อมโยงเอาโบราณคดีภาคเหนือขึ้นมาพร้อมกับคณะสังคม สิ่งที่เราทำขึ้นมาออกไปให้การศึกษาเขาบ้าง เหมือนกับที่เราทำอยู่ เพราะว่าส่วนหนึ่งเขาเองก็ต้องรู้ว่าเขามีอะไร สิ่งที่เราไปเจอมากที่สุดก็จำนวนมหาศาล เขาไม่เคยรู้เลยว่านี่เคยอะไร แล้วก็มีคนเอาไปหลอกซื้อขายอะไรกันไปโดยตลอด เราก็ต้องบอกว่า เขาควรที่จะต้องตื่นตัว (รู้บ้าง) ได้แล้วก็พอสมควร ตอนนี้ก็ไปได้ระดับหนึ่ง แต่ว่ากำลังเราน้อย เราก็ทำได้ช่วงเวลาที่ไม่ใช่ที่เราขอ ปิดเทอม เป็นอะไร แต่ก็ประชุมกัน ได้รับการตอบรับแต่เราไม่ได้เริ่มที่เชียงใหม่ เราเริ่มที่ไซ้เมืองที่มีเรื่องของธุรกิจมากมาย ตอนนี้เราทำกันที่ลำปาง ก็สนุกสนานมากเลย ชาวบ้านก็น่ารัก เราเริ่มที่อำเภอเล็กๆ ทำให้เขารู้ว่าเขามีอะไร สิ่งที่เราใช้เขารู้สึกภาคภูมิใจตัวเอง แล้วก็รู้ว่าตัวเองมีอะไร *ไม่ต้องกลัวหรอกว่า ใครจะมา Copy (เลียนแบบ) หรืออะไรก็ตามเราบอกว่าคุณเป็น Original เพราะฉะนั้นสิ่งที่คุณเป็น Original คุณต้องเก็บไว้ ไม่ใช่ว่าฉันเป็น Original มาชื่นชมเสร็จแล้วฉันหรือทิ้ง เพราะว่ามันเก่า ประโยคเดียวเท่านั้นที่ทุกคนจะต้องเจอแล้วก็ แล้วก็เวลาไปก็ต้องเจอชาวบ้าน มันต้องเปลี่ยนความคิดชาวบ้านให้ได้ว่ามันเก่า แต่ต้องให้เขารู้ว่ามันเก่าและดี ต้องไป Educate (ให้การศึกษา) เหมือนที่เคยทำตอนที่พี่ไปช่วยที่เมืองจันทบุรีเหมือนกัน แต่ด้วยระยะทางไกล Educate ได้ระดับหนึ่ง แต่ปรากฏว่าเงินมันเป็นระบบอุตสาหกรรมในเรื่องของการค้าเยอะมาก พอไปได้พักหนึ่งบางช่วงถ้าเราไม่ได้ไปมันเหมือนเด็ก เราจะต้องแบบตลอดเลย แล้วถ้าช่วงไหนไม่ได้ไปเราเอาวิธีที่ง่ายกว่าและเร็วกว่า แบบเดียวเปลี่ยนอีกแล้ว แล้วที่เราคุยกันไว้ละ มันง่ายดี เป็นอย่างนั้นไปอีก นั่นคือวิธีการที่ง่ายดี ส่วนหนึ่งก็คือสิ่งที่เขาคิดว่าสิ่งที่ดีที่สุดในมุมมองของเขา มีสองส่วน ก็ง่ายที่สุด กับดีที่สุด โดยที่คำว่าดีที่สุดของเขาก็ลืม ไม่ใช่ว่าลืม ไม่มีความรู้แต่จริงๆ แต่นี่คือศรัทธา แต่ศรัทธาผิดแบบไปนิดนึง แล้วบางทีเจอผู้นำอีก ชาวบ้านรู้เรื่องผู้นำไม่ได้เรื่องอีก นี่เป็นเรื่องที่พูดยาก ไซ้สันต์ทำไปเถอะพี่เห็นด้วยเพราะมันต้องไปต่อ ไม่อย่างนั้น สถาปนิกจะไม่มีสิทธิ์ที่ไปออกแบบหรือใช้ของเก่าอะไรได้เลย จะต้องเป็นแบบเรียนแบบตะวันตกตลอดเวลาหรือ ก็ไม่ใช่ ทำไปเถอะ แต่พี่ชอบอย่าง U เชียงใหม่ โรงแรมแทมมาริน โปทีซิริน หรืออะไรแบบนี้ ก็มันต้องต่อตรงนี้คือคุณเข้าใจมันหรือเปล่าว่าคืออะไร เท่านั้นเอง*